

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ REVUE

OLYMPIC

.SK

JESEŇ / ZIMA 2024

ANNA KAROLÍNA
SCHMIEDLOVÁ

NAŠA PARÍŽSKA OLYMPIJSKÁ SENZÁCIA

Darovať radosť je najväčšia výhra

Potešte seba aj svojich blízkych
Vianočnou lotériou, v ktorej tento
rok vyhráva každý. Výhry až do

200 000 €

18+ HRAJTE
ZODPOVEDNE

Zákaz hrania hazardných hier osobám mladším ako 18 rokov.
Hazardné hry predstavujú riziko vysokých finančných strát.
Nadmerné hranie prináša so sebou možné zdravotné riziká.
Viac info na www.tipos.sk

TIPOS

Vaše výhry, naša radosť

WWW.TIPOS.SK

MILÍ ŠPORTOVÍ A OLYMPIJSKÍ PRIATELIA,

pred niekoľkými týždňami som opäť dostal dôveru viest Slovenský olympijský a športový výbor. Jednoznačné potvrdenie vo funkcii vnímam ako veľký záväzok a prejavenie dôvery k mojej práci v prospech slovenského športu. Teším sa, že väčšinu vo výkonnom výbore SOŠV aj v tomto olympijskom cykle tvoria olympionici. Spoznali šport najskôr ako skvelí športovci a teraz zúročujú nadobudnuté skúsenosti.

Aj na valnom zhromaždení SOŠV veľká športová rodina ukázala rozpoltenej spoločnosti príklad, že sa dá komunikovať a rokovať slušne.

S členmi výkonného výboru a s mojimi kolegami zo sekretariátu SOŠV nás čaká veľa práce. Zo športu sa v posledných mesiacoch konečne stáva celospoločenská téma. Po našom dlhom úsilí sa stal súčasťou verejných politík. Spoločnosť si čoraz viac uvedomuje jeho význam a benefity pre krajinu.

Nadalej musíme bojovať o to, aby šport mal také dôstojné miesto v spoločnosti, aké si zaslúži. Potrebujeme však presvedčiť predovšetkým tých, ktorí šport nesledujú či ho príliš nemajú radi, že sa do tohto odvetvia oplatí investovať. Naša športová infraštruktúra, podpora mládeže či možnosti pre talentovaných športovcov si vyžadujú ďalšie zlepšenia.

Jedným z konkrétnych nástrojov, ktorý môže pomôcť, sú športové poukazy. Ak chceme, aby deti viac športovali, potrebujeme im a ich rodičom vytvoriť podmienky. Šport by nemal byť luxusom, ale prirodzenou súčasťou života človeka od útleho detstva. Čím viac detí si nájde cestu k pohybu, tým viac talentov bude-

me mať šancu objaviť. Aj tieto myšlienky zazneli na konferencii Šport a spoločnosť v Poprade.

Počas posledného polroka v každom z nás rezonovali Hry XXXIII. olympiády v Paríži. Priniesli mnohé nezabudnuteľné momenty, ale rovnako nastavili aj zrkadlo pre slovenský šport. Po ich skončení zaznelo už veľa hodnotení a počuli sme množstvo komentárov.

Naša olympijská výprava získala len jednu medailu, čo je na OH v ére samostatnosti najmenej. Ale aj keby bol počet našich cenných kovov štyri alebo šesť, tak to momentálny stav slovenského športu v zásade nezmení. V predošlých rokoch sa veľa vecí zanedbalo a medailová bilancia z Paríža je len vyústením toho.

Už dnes sa pozerám s rešpektom smerom k zimným olympijským hrám 2026 v Miláne a Cortine d'Ampezzo. O necelé štyri roky sú zasa olympijské hry v Los Angeles. Nemôže nás na nich uspokojiť, ak budeme mať vo výprave len o jedného športovca viac ako v Paríži. Je potrebné robiť všetko pre to, aby sa ich počet výrazne navýšil. Bol by to dobrý impulz pre celý slovenský šport i pre verejnosť.

Vrátim sa ešte do Paríža. Tí, ktorí nastúpili v slovenských farbách, bojovali na hranici svojich možností a síl. Som na ich vystúpenie hrdý. Bronzový Matej Beňuš, ale aj Zuzana Paňková, Anna Karolína Schmiedlová, Vanesa Hocková, Juraj Tury, Danka Barteková či Jakub Grigar zviditeľnili Slovensko na olympijskej scéne. Každý z nich do olympijských bojov vložil srdce, odhodlanie a často prekonával obrovské výzvy. Ich výkony si zaslúžia náš obdiv a úprimnú vďaku. Rovnako je

potrebné poďakovať sa aj ďalším členom Slovenského olympijského tímu. Aj keď nedosiahli diplomové umiestenia, vydali zo seba maximum.

Skvelý ohlas počas leta mali Olympijský festival na bratislavskej Kuchajde a Slovenský olympijský dom Maison Slovaque v Paríži. Dovedna vyše 100-tisíc návštevníkov odchádzalo z oboch podujatí veľmi spokojných. Za ich úsmevmi je neskutočná práca množstva ľudí, ktorí zabezpečovali oba projekty.

V tomto vydaní časopisu sa venujeme každej z vyššie spomenutých tém. Verím, že si so záujmom prečítate aj rozhovor s ombudsmanom SOŠV Ľubomírom Fogašom, rozprávanie bývalej skvelej bežkyne na lyžiach Anny Pasiarovej, pohľady do športovej minulosti Vysokých Tatier či spomienku na prvý slovenský výstup na Mt. Everest pred 40 rokmi. Predstavujeme aj jednu zo slovenských hrdiniek OH v Paríži Annu Karolínu Schmiedlovú, talentovanú cyklistku Viktóriu Chladoňovú či rytiera fair play Mariána Junga.

Želám Vám príjemné čítanie a úspešný rok 2025.

Anton Siekel
prezident
Slovenského olympijského
a športového výboru

OBSAH

JESEŇ
ZIMA
2024

20

6 **ANTON SIEKEL NAĎALEJ
NA ČELE SOŠV**

8 **LUBOMÍR FOGAŠ STRÁŽI
REŠPEKTOVANIE PRÁV**

14 **ŠPORT A SPOLOČNOSŤ 2024:
KAM KRÁČA SLOVENSKÝ ŠPORT?**

18 **ŠPORTOVÉ POUKAZY: VÝZNAMNÁ
POMOC PRE RODIČOV I KLUBY**

20 **OH 2024:
NÁVRAT DO NORMÁLU**

25 **SLOVENSKO NA OH:
MENEJ, NEŽ SME ČAKALI**

28 **HOŠŤ ČÍSLA: ANNA
KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ**

33 **MOJA OLYMPIÁDA: PARÍŽ
OČAMI SLOVÁKOV NAŽIVO**

46 **VYSOKÁ NÁVŠTEVNOSŤ V MAISON
SLOVAQUE A NA KUHAJDE**

48 **ATLETIKE SA DARÍ,
BEZ HALY TO NEPŮJDE**

52 **OSLAVY 100 ROKOV
KOŠICKÉHO MARATÓNU**

57 **VIKTÓRIA CHLADOŇOVÁ
NIE JE SAGAN V SUKNI**

60 RYTIER FAIR PLAY
A ŠAMPIÓN
MARIÁN JUNG

64 OLYMPIONICA
ANNA PASIAROVÁ
ŽIJE V SLUŽBE PRE INÝCH

68 **PREDOLYMPIJSKÁ ZIMA**
V ZNAMENÍ NÁVRATOV

72 **O SNEH SA POČAS**
ZOH 2026 **NETREBA BĀT**

74 **IGOR NEMEČEK** PRIPRAVUJE
HOKEJOVÉ TURNAJE ZOH 2026
V NEHOKEJOVOM TALIANSKU

78 **RETRO: PRVÉ ZIMNÉ ŠAMPIONÁTY**
VO **VYSOKÝCH TATRÁCH**

83 **SLOVÁCI PRED 40 ROKMI**
NA **TREŤOM PÓLE ZEME**

86 **„OKRÚHLI“ JUBILANTI**
Z RADOV OLYMPIONIKOV 2025

88 **PARTE ŠPORTOVÝCH OSOBNOSTÍ**

90 **JOT GAMES:**
CENNÉ RADY DO KARIÉR

92 Z KUCHYNE SOŠV

OLYMPIC.SK

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ REVUE

Magazín OLYMPIC.SK pre Slovenský olympijský a športový výbor a Slovenskú olympijskú marketingovú, a. s., vydáva vydavateľstvo PUBLISHING HOUSE, a. s.

Slovenský olympijský a športový výbor

Olympijské námestie 1, 831 04 Bratislava

Tel.: +421 2 492 56 101

www.olympic.sk, e-mail: office@olympic.sk

Vydavateľ: PUBLISHING HOUSE, a. s.

Jána Milca 6, 010 01 Žilina

IČO: 464 959 59, IČ DPH: SK 282 00 160 78

e-mail: marketing@publishinghouse.sk

Design a Layout:

Míro Salaj, Jana Friedričov

Tlač: KASICO, a. s., Bratislava

Zostavovateľ: Peter Pašuth

Koordinátor projektu a zodpovedný

redaktor: Ľubomír Souček

Na čísle spolupracovali:

Autori textov:

Lucia Antolová, Danka Barteková, Gabriel Bogdányi, Roman Buček, Petra Gantnerová, Tomáš Grosmann, Daniela Kňaza Doležalová, Stanislav Krško, Pavol Kubiš, Ivor Lehoňan, Zdenka Letenayová, Vladimír Mezencev, Peter Pašuth, Ľubomír Souček, Zdeno Suchý, Miloš Šebela, Milan Špánik, Boris Vanya, Štefan Žilka.

Autori fotografií:

Andrej Galica, Samuel Galica, Getty Images, Alexandr Jiroušek, Miloš Končok, Kristián Kováč, Vladimír Launer, Peter Pašuth, Peter Pospíšil, Ang Rita, SZB a SZC/Soňa Niklová, Ľubomír Souček, Ján Súkup, Jakub Súkup, Peter Schlang, TASR/AP, TASR (Martin Baumann, Jozef Ďurník, Jakub Kotian, Ján Krošlák, Dušan Hein, Veronika Mihalíková, Henrich Mišovič, Pavel Neubauer, Michal Svítok), archívy SOŠM, MK Košice, SPV, V. H., autorov a respondentov.

Redakčná rada:

Anton Siekel (prezident SOŠV), Zdenko Kríž (predseda mediálnej a edičnej komisie SOŠV), Svetlana Barátová, Gabriel Bogdányi, Michaela Grendelová, Tomáš Grosmann, Stanislav Krško, Zdenka Letenayová, Igor Machajdík, Peter Pašuth, Ľubomír Souček, Stanislav Ščepán, Michal Tegza, Boris Vanya, Štefan Žilka (členovia MEK SOŠV)

Registrácia: ISSN 2585-7274

Ročník: VIII. Periodicita: polročník

Poradové číslo: 2/2024

Evidenčné číslo: EV 6120/23/PT

Rozširuje: Slovenská pošta, a. s.

Foto na prednej obálke: Andrej Galica

Vydanie časopisu finančne podporili Olympijská solidarita MOV a SOM, a.s.

Uzávierka čísla 4. decembra 2024

Dátum vydania: 19. decembra 2024

Jednotlivé články vyjadrujú stanovisko autorov a nemusia byť vždy totožné so stanoviskom vydavateľstva a redakcie. Nevyžiadané rukopisy a obrazový materiál nevraciamy. Kopírovanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti časopisu sa povoľuje výhradne so súhlasom vydavateľa.

SPOLOČNÁ FOTOGRAFIA NOVOZVOLENÝCH PREZIDENTA AJ OMBUDSMANA SOŠV, ČLENOV VÝKONNÉHO VÝBORU AJ INDIVIDUÁLNYCH ČLENOV SOŠV.

ANTON SIEKEL NAĎALEJ NA ČELE SOŠV

V poradí **67. valné zhromaždenie Slovenského olympijského a športového výboru** (VZ SOŠV) 25. októbra na Slovensku formálne uzavrelo olympijský cyklus a zvolilo orgány SOŠV na ďalšie štyri roky.

Ukončený olympijský cyklus bol výnimočne len trojročný. Spôsobilá to pandémia ochorenia COVID-19, ktorá vyvolala nutnosť presunutia olympijských hier 2020 v Tokiu o rok neskôr. Keďže v drivej väčšine krajín bývajú voľby do orgánov národných olympijských výborov krátko po olympijských hrách, tie predošli boli na jeseň 2021. Aktuálne voľby do orgánov SOŠV sa uskutočnili už tradične v priestupnom roku. Voľby sa premiérovou odohrali v elektronickej podobe.

PREZIDENTOM NAĎALEJ ANTON SIEKEL, OMBUDSMANOM ĽUBOMÍR FOGAŠ

Voľby orgánov SOŠV na olympijský cyklus 2024 – 2028 boli samozrejme najsledovanejším bodom rokovania.

Prezidentom SOŠV sa bez protikandidáta stal znovu podnikateľ **Anton Siekel**, ktorý vedie organizáciu už od novembra 2016. „Vnímam to ako veľký záväzok a prejavenie veľkej dôvery práci, ktorú sme mali možnosť doteraz v rámci olympijského výboru vykoná-

vať v prospech slovenského športu,“ povedal v krátkom vystúpení po ukončení voľieb.

Takisto bez protikandidáta bol doterajší ombudsman SOŠV **Ľubomír Fogaš**, ktorý vykonával túto funkciu aj v predošliých dvoch obdobiach. Osobitne uvádzame rozhovor s ním.

Jednoduché boli aj voľby piatich individuálnych členov SOŠV, pretože kandidovalo len päť športových osobností, ktoré uvádzame v poradí podľa počtu získaných hlasov. Štyria sú olympionici – džudista **Jozef Krnáč**, sánkarka **Mária Jasenčáková**, zápasník **Miroslav Luberda** a rýchlostná kanoistka **Martina Gogolová**, piatym je niekdajšie futbalové eso **Róbert Vittek**.

V DVANÁSŤČLENNEJ EXEKUTÍVE SOŠV AŽ OSEM OLYMPIONIKOV

Jediný reálny volebný súboj sa odohral o deväť miest v exekutive, pretože sa o ne uchádzalo až 14 ľudí. Obsadenie ďalších troch miest v 12-člennom výkonnom výbore SOŠV bolo jasné už vopred. Členom exekutívy sa automaticky stal novozvolený prezident **Anton Siekel** a ďalší dvaja členovia sú ex officio – z titulu členstva v Medzinárodnom olympijskom výbore automaticky **Danka Barteková** a ako nomi-

PRESEDovia/PREZIDENTI SOV/SOŠV

VLADIMÍR ČERNUŠÁK
(december 1992 – august 1999)

FRANTIŠEK CHMELÁR
(november 1999 – november 2016)

ANTON SIEKEL
(od novembra 2016)

nant komisie športovcov SOŠV jej nový predseda **Matej Beňuš**.

Volby do exekutívy boli vo dvoch blokoch. V prvom bloku členovia SOŠV zvolili päťicu nominantov zväzov olympijských športov a v druhom bloku ďalších štyroch z radov všetkých kandidátov.

V prvom bloku volieb boli zvolení piati funkcionári, výlučne z radov olympionikov: šéf Slovenského atletického zväzu **Peter Korčok** (66 hlasov), olympijský víťaz v atletike **Matej Tóth** (55), olympijská víťazka v športovej strelbe **Zuzana Rehák Štefečeková** (45), prezident Slovenskej asociácie olympionikov, zjazdár **Martin Bendík** (43) a prezident Slovenského zväzu ľadového hokeja, historicky najlepší strelec reprezentácie SR **Miroslav Šatan** (41).

V druhom kole sa do výkonného výboru dostali prezident Slovenského zväzu karate **Daniel Líška** (50), dvojnásobná olympijská víťazka vo vodnom slalome **Elena Kaliská** (46), prezident Slovenskej volejbalovej federácie **Marek Rojko** (43) a prezident Slovenského horolezeckého spolku **JAMES Anton Pacek** (32). V dvanásťčlennej exekutive SOŠV je teda až osem olympionikov.

„Veľmi vítam, že výkonný výbor bude pracovať v tomto zložení. Všetci uchádzači boli silní kandidáti so skúsenosťami v športe, bolo si z čoho vybrať a delegáti nakoniec rozhodli,“ komentoval výsledky volieb Anton Siekel. Za viceprezidentov SOŠV boli na novembrovom prvom zasadnutí novozvoleného výkonného výboru schválení **Danka Barteková**, **Peter Korčok** a **Miroslav Šatan**. Rovnakí traja viceprezidenti boli aj v predošlom období.

SIEKEL OCENIL AKTUÁLNU SPOLUPRÁCU SO ŠTÁTOM

Pred voľbami v obsahu rokovania dominovalo hodnotenie účasti slovenskej

výpravy na Hrách XXXIII. olympiády v Paríži (uskutočnili sa od 26. júla do 11. augusta 2024) a s týmito hrami súvisiacich projektov SOŠV. Týmto témam sa venujeme osobitne.

Výročnú správu za olympijský cyklus 2021 – 2024 uviedol prezident SOŠV Anton Siekel. Konštatoval, že obdobie rokov 2021 – 2023 bolo poznačené veľkým nezaujmom štátu o oblasť športu a zlou komunikáciou medzi štátom a spoločovou sférou. „Štátni predstavitelia si nevedomovali hĺbku rozsahu a dosah športu. Neraz sme nesúhlasili s riešeniami, ale vždy sme sa snažili komunikovať. Dobre fungovala len spolupráca s Fondom na podporu športu,“ uviedol.

Prezident SOŠV ešte pred znovuzvolením ocenil, že po vlnaňšej zmene vlády má SOŠV so štátom ďaleko lepší vzťah. „Vznik nového ministerstva cestovného ruchu a športu je dôležitým inštitucionálnym nástrojom pre zlepšenie situácie v našom športe,“ uviedol a konštatoval, že je dôležité začať chápať štátne dotácie do športu ako investície, ktoré sa niekoľkonásobne vrátia. „Nadchádzajúce štyri roky budú kľúčové pre presvedčanie verejnosti

tak o význame športu, ako aj o význame nového ministerstva,“ dodal.

BARTEKOVÁ O MEDZINÁRODNÝCH OLYMPIJSKÝCH VÝZVACH

So správou členky Medzinárodného olympijského výboru vystúpila Danka Barteková. Venovala sa výzvam, ktorým čelí MOV. Jednou je udržanie vysokých príjmov, z ktorých následne profituje celé športové hnutie. Ďalšou je vyrovnávať sa so záhmi, ktoré prináša umelá inteligencia. Novinkou je zavedenie olympijských hier v E-športoch, k čomu MOV nedávno podpísal 15-ročný kontrakt s vládou Saudskej Arábie. Práve tento projekt predstavuje veľkú výzvu, pretože prostredníctvom elektronických športov má MOV šancu osloviť a ovplyvňovať mladú generáciu, ale zároveň s tým musí strážiť uchovávanie tradičných olympijských hodnôt.

Danka Barteková pripomenula, že v marci 2025 sa uskutočnia voľby nového prezidenta MOV, keďže Thomasovi Bachovi sa končí 12-ročný mandát. O pozíciu prezidenta sa uchádza sedem členov MOV a členka MOV na Slovensku vyzdvihla, že slovenská olympijská diplomacia má so všetkými dobré vzťahy. ❌

POHĽAD NA PREDSEDNÍCKY STÔL POČAS VOLEBNÉHO 67. VALNÉHO ZHROMAŽDENIA SOŠV.

BEŇUŠ NOVÝM ŠÉFOM KOMISIE ŠPORTOVCOV SOŠV

Vo voľbách nových členov komisie športovcov SOŠV za letné športy, ktoré prebiehali počas OH v Paríži, získal najviac hlasov vodný slalomár **Matej Beňuš**. Na prvom zasadnutí komisie športovcov s piatimi novozvolenými členmi bol bronzový singlkanista z Paríža zvolený za predsedu komisie.

Na poste predsedu Beňuš vystriedal olympijskú víťazku v strelbe z Tokia 2020 **Zuzanu Rehák Štefečeková**, ktorá dostala v parížskych voľbách od našich olympionikov druhý najvyšší počet hlasov. Ďalšími novými členmi komisie sa stali atlét **Ján Volko**, triatlonista **Richard Varga** a plavec **Richard Nagy**.

Počas októbrového stretnutia členov komisie v Šamoríne sa podpredsedníčkou komisie športovcov SOŠV stala **Alexandra Longová**, ktorá je tiež tajomníčkou komisie športovcov Európskych olympijských výborov. V dozornej rade SOŠV komisiu naďalej zastupuje **Richard Varga**.

OMBUDSMAN STRÁŽI REŠPEKTOVANIE PRÁV

Už osem rokov má Slovenský olympijský a športový výbor (SOŠV) svojho ombudsmana. Túto funkciu verejného ochrancu práv v športe zastáva renomovaný právnik s bohatými skúsenosťami aj z pôsobenia v športe

LUBOMÍR FOGAŠ.

Pohovorili sme si s ním nielen o tejto práci.

❶ Ako by ste stručne charakterizovali zmysel a obsah práce ombudsmana SOŠV?

„Vo všeobecnosti je úlohou ombudsmana strážiť rešpektovanie práv členov olympijských inštitúcií a upozorňovať na porušovanie týchto práv a žiadať o nápravu. Športový ochranca práv nemá oprávnenia meniť rozhodnutia dotknutých orgánov členov SOŠV, ale využitím

mäkkej sily a predložením argumentov ich môže presvedčať o prijatí odporúčaní, ktoré navrhuje s cieľom dosiahnuť nápravu situácie spojenej s porušením práv.

Hlavným poslaním ‚športového‘ ombudsmana, alebo jemu na roveň postavených inštitúcií, je sledovať napĺňanie olympijských myšlienok a dohliadať

„AK MÁ BYŤ V PRÍPADE SPOROV ÚSILIE OMBUDSMANA ÚSPEŠNÉ, MUSIA MAŤ PROTI SEBE STOJACE STRANY OCHOTU PODROBIŤ SA TOMUTO INŠTITÚTU.“

LUBOMÍR FOGAŠ

Narodil sa 12. decembra 1950 v Podolí, okres Nové Mesto nad Váhom. Vyštudoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. Následne tam dlho pôsobil na Katedre občianskeho práva, ktorú aj viedol. V roku 1981 získal titul CSc., v roku 1985 habilitoval na docenta v odbore občianske právo a v roku 2004 sa stal mimoriadnym profesorom.

Bol spoluautor prvej Ústavy Slovenskej republiky. Ako významný predstaviteľ Strany demokratickej ľavice dlhšie pôsobil v politike. Okrem iného bol podpredseda vlády SR pre legislatívu (1998 – 2002), člen predsedníctva Slovenskej národnej rady a predsedsa jej mandátového a imunitného výboru, člen ústavnoprávneho výboru, či podpredseda Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Pôsobil aj ako predseda rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. V súčasnosti sa venuje advokácii.

Niekoľko mesiacov viedol Organizačný výbor Svetovej zimnej univerziády 1999 v Poprade-Tatier aj Výbor kandidatury Popradu-Tatier na ZOH 2006. V Slovenskom futbalovom zväze v rokoch 2003 – 2011 viedol legislatívno-právnu komisiu. Od roku 2016 je ombudsmanom SOŠV, v októbri 2024 bol znovuzvolený.

na dodržiavanie olympijských princípov. Ombudsman poskytuje základným právam a slobodám aj abstraktnú ochranu. Táto jeho úloha sa manifestuje napríklad aj v jeho oprávnení žiadať od príslušných orgánov zväzu vykonanie nápravy, ak ďalšie uplatňovanie ich rozhodnutí môže ohroziť základné práva alebo slobody, alebo ľudské práva a základné slobody či princípy olympizmu, vyplývajúce z našich športových predpisov.“

➊ Mohli by ste byť konkrétnejší?

„Ombudsman SOŠV pôsobí ako ochrancu práv členov SOŠV, zaručovaných Olympijskou chartou, Stanovami SOŠV a ďalšími predpismi SOŠV, ako aj princípmi demokratického právneho štátu v záležitostiach vyplývajúcich z pôsobenia a konania orgánov členských subjektov SOŠV.“

Moja právomoc zahŕňa aj spolupôsobenie pri riešení niektorých sporov. Najmä tých, ktoré sa dotýkajú ochrany pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe. Táto posledná kompetencia vyplýva zo Smernice o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe, platnej od 1. októbra 2020. Nemám rozhodovaciu právomoc, ale môžem odkrývať rôzne nespravodlivosti a upozorňovať na ne.

Agendy je dosť a myslím si, že je načase dobudovať úrad ombudsmana SOŠV a posilniť ho o tajomníka, ktorý by všetko evidoval na jednom mieste a administroval. Tak ako je to napríklad v Česku. Umožnilo by to aj to, aby niekto mohol plynule nadviazať na moje pôsobenie, keď ja v pozícii ombudsmana skončím.“

➋ Môžete konať aj z vlastnej iniciatívy, alebo len reagujete na podnety?

„Je potrebné rozlíšiť kompetenciu, riešenie sporov vo vnútri slovenského olympijského hnutia a ,ochrana práv členov SOŠV, a to aj s ohľadom na vyššie spomínanú smernicu. Podľa súčasného znenia stanov a štatútu ne-

môžem sám od seba vstúpiť do sporov medzi členmi SOŠV. Kým nedostanem podnet od niektorej strany sporu, môžem byť len v pozícii pozorovateľa. Strany sporu totiž musia s procesom ,urovnania sporu' súhlasiť. (čl. XI ods. 5 Stanov SOŠV). Iniciatívny môžem byť iba v prípade, keď vidím porušovanie práv členov SOŠV (čl. XI ods. 3 Stanov SOŠV) Považujem to za nedostatočné a myslím si, že štatút inštitútu ombudsmana SOŠV by mal byť doplnený aj o právo ombudsmana iniciatívne vstupovať do sporov medzi členmi. Ombudsman Českého olympijského výboru takúto právomoc má.“

➌ Dala by sa pre laika náplň činnosti ombudsmana prirovnať k mediátorovi?

„Ak má byť v prípade sporov úsilie ombudsmana úspešné, musia mať proti sebe stojace strany ochotu podrobiť sa tomuto inštitútu. V takom prípade má kompetencie mediátora, ale okrem toho má aj ďalšie výrazne nad tento rámec. Keď vidím porušovanie práv, vyplývajúcich z Olympijskej charty, z predpisov SOŠV alebo zo základných demokratických právnych noriem, tak mám právo vstúpiť z vlastnej iniciatívy do veci a žiadať nápravu.“

➍ V októbrovej správe pred plénom SOŠV ste spomenuli dva veľké spory v lyžiarskom hnutí. Povedali ste, že jeden sa riešil s vašou účasťou a skončil sa zmenami stanov, ale druhý spor išiel mimo vás a skončil sa vznikom nového zväzu. Lyžiarske spory sledovala široká športová verejnosť, takže skúste byť konkrétnejší.

„Prvý spor sa odohrával v rámci Slovenskej lyžiarskej asociácie (SLA). V nej bola skupina, ktorej sa nepáčil spôsob vedenia asociácie, ale hlavne delegačný kľúč na volebnú konferenciu SLA. Boli tam veľké osobnostné konflikty a hrozilo, že SLA môže zaniknúť. V určitej fáze ma preto oslovili obe strany sporu a diskutovali sme s nimi aj v spoločnosti vtedajšej hlavnej kontrolórky športu Alice Fiste-

rovej. Chceli sme uplatniť demokratické princípy a riešenie cez valné zhromaždenie a voľby, preto sme odporučili úpravu stanov. Prijatá úprava stanov zodpovedala našim odporúčaniam a v jej dôsledku nastali aj personálne zmeny. Spor sa na určitý čas uzavrel, ale po čase sa rozhorel znovu. Skupina kritikov vedenia SLA ho už vtedy nechcela riešiť v rámci rokovaní a radšej sa rozhodla vytvoriť nový zväz – Zväz slovenského lyžovania.“

🔗 **Najmä v lyžiarskom a v biatlonovom zväze sa objavili hojne medializované spory reprezentantov s vedením zväzu v súvislosti so štatútnymi reprezentantov. K viacerým štatútnym športového reprezentanta ste sa z pozície ombudsmana vyjadrovali. V tejto súvislosti by nás zaujímalo, ako sa dá nájsť rovnováha medzi záujmami športového zväzu a reprezentanta. Váš pohľad?**
„Štatút by mal veľmi výrazne odlíšiť veci spojené priamo s výkonom športovej

činnosti od vecí, ktoré sa vzťahujú k právam športovca. K nim patria napríklad práva súvisiace s ochranou zdravia, s lekárskou starostlivosťou, s poskytnutím primeraného materiálno-technického zabezpečenia na reprezentovanie, ďalej napríklad právo byť poistený, či právo byť nominovaný v prípade splnenia nomináčnych kritérií, čo sa pochopiteľne dá oveľa ľahšie formulovať v prípade individuálneho športu. Keďže žijeme v dobe čoraz väčšej profesionalizácie športu, športovec by mal mať za kvalitnú reprezentáciu štátu aj právo na primeranú odmenu. A tá by mala byť vyvážená.

Prax ukazuje, že mnohé zväzy by chceli, aby športovci plnili voči nim rôzne povinnosti, ale nezohľadňujú, že tí športovci majú aj nejaké práva. Na druhej strane, zväz má povinnosť starať sa aj o mládež, preto reprezentant zase musí akceptovať, že značná časť zväzových prostriedkov musí ísť práve do tejto oblasti. Nedá sa v tejto veci stanoviť nejaký vzorec, ale treba veľmi citlivo zvažovať prerozdelenie zdrojov.“

🔗 **Vo svojej správe ste povedali aj to, že vo veci diskriminácie, obťažovania, šikany a zneužívania v športe ste dostali v posledných štyroch rokoch podstatne viac podnetov, než predtým, čo súvisí s prijatím príslušnej smernice SOŠV. Smernica je platná od 1. októbra 2020. Čo je v nej kľúčové?**

„Osobitne ochraňovanie princípu rovnosti, ktorý sa týka mnohých oblastí. Ukazuje sa, že smernica bola prijatá v správnom období. Ale hoci ju máme, mali by sme zbystriť pozornosť pri sledovaní toho, čo sa okolo nás deje. Členské

LUBOMÍR FOGAŠ A ŠPORT: SPOJENIE UŽ OD DETSTVA

🔗 **Pán Fogaš, verejnosť vás pozná hlavne ako špičkového experta na občianske právo a bývalého politika. Aký je váš vzťah k športu? Venovali ste sa mu aktívne?**

„Šport mi je veľmi blízky. V čase môjho detstva sa väčšina mladých ľudí športu hojne venovala. Ja som v rodnom Podolí organizovane hrával futbal, napríklad spolu s neskorším známym trenčianskym ligistom Jozefom Čechvalom a s ďalšími neskôr známymi hráčmi. Pri futbale som

si zranil koleno, ktoré mi lekársky ‚máť‘ doktor Bínovský síce vyliečil injekciami, ale keď som začal študovať na vysokej škole, futbal musel ísť bokom. Zahral som si však v družstve právnickej fakulty aj s vynikajúcim Jurajom Szikorom z Interu a s hráčmi Slovana Haraslínom a Elefantom. Boli sme úspešní na akademickom turnaji v Prahe. Hrával som aj tenis. Neskôr som však športové aktivity zo zdravotných dôvodov a aj pre veľkú pracovnú zaneprázdnenosť utlmil. Každý mesiac však ‚v športovom tempe‘ nachodím okolo 150 km.“

🔗 **Vo vašej vizitke pripomínate vaše pôsobenie v športe ako právnik a či politika. Čo by ste z neho vyzdvihli?**

„Keďže som mal veľmi blízko k futbalu, pôsobil som v legislatívno-právnej komisii Slovenského futbalového zväzu. Osem rokov som ju viedol. Ako advokát som vo viacerých sporoch zastupoval niekdajšie Slovenské združenie telesnej kultúry. Ale športu som bol verný aj počas pôsobenia v politike. Po parlamentných voľbách na jeseň 1998 ma ako podpredsedu vlády nominovali za predsedu Organizačného

subjekty SOŠV vyzývam, aby viedli svojich členov k tomu, nech sa neboja oznamovať prípady porušovania smernice o ochrane pred zneužívaním v športe. Neraz sa stáva, že v prípadoch neplnoletých športovcov, ktorí čelia takémuto správaniu, rodičia vôbec neinformujú príslušné zväzy, ale mlčia, alebo sa obracajú priamo na orgány činné v trestnom konaní.“

🔗 **Podnetov, ktorými ste sa zaoberali od prijatia smernice, bolo spolu dvanásť. Čoho sa týkali?**

„Najčastejšie nedodriavania rodovej rovnosti, čo sa trebárs v miešaných družstvách prejavovalo nerovným prístupom k športovcom rôzneho pohlavia. Objavili sa aj niektoré prípady sexuálneho obťažovania. A takisto aj diskriminácie na základe veku, keď vek bol ako kritérium pri uprednostňovaní niekoho dôležitejši než výkonnosť. Obrátili sa na mňa aj vo veci nespravodlivého hodnotenia na súťaži napríklad v tanečnom športe, ale do toho ja priamo nemôžem vstúpiť, pretože ide o športovo-technickú záležitosť. Poukazujem však na to, že vo viacerých športoch bývajú rozhodcovia v konflikte záujmov, pretože niektorí zároveň sú aj rodičom alebo trénerom športovca, ktorého posudzujú ako rozhodcovia. A to je problém.“

🔗 **Čo bol najzložitejší prípad, ktorý ste doteraz ako ombudsman museli riešiť?**

„Konanie pred ombudsmanom je neveřejné, preto nemôžem uvádzať mená. Veľmi komplikovaný prípad sa spájal so sexuálnym obťažovaním mladistvej osoby. Podľa zverejnených informácií

bol v prvom stupni tréner uznaný za vinného a odsúdený. Krajský súd však toto rozhodnutie zmenil a vydal oslobodzujúci rozsudok. Podľa dostupných informácií bude vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok. Druhý podobný prípad sa skončil smutne. Sexuálne obťažovaný mladý športovec sa obával riešiť ho súdnou cestou a radšej odišiel do Česka. Vec nechcel medializovať, ale podľa mňa by to mal spraviť, pretože ten tréner ďalej pôsobí v našom športe, čo nie je dobré.“

🔗 **Predstavujú sexuálne obťažovanie, šikanovanie, či nerovnaké zaobchádzanie vo vzťahu k pohlaviu podľa vašich skúseností v našom športe vážny problém?**

„Evidujem viaceré sťažnosti naznačujúce, že v činnosti niektorých členov SOŠV sa objavili signály o porušovaní zásady rovnakého zaobchádzania, alebo šikany. Ide o nerovnaké zaobchádzanie s ohľadom na vek a diskrimináciu, či o vytváranie psychického nátlaku až násilia.“

Problematika šikanovania sa však v podnetoch, ktoré mi boli adresované, objavuje len sporadicky. Podľa mňa to nie je spôsobené tým, že by tento problém neexistoval, ale dotknutí športovci, predovšetkým v nedospelom veku – resp. ich zákonní zástupcovia – riešia tento problém na pôde klubu a nemajú záujem na zverejňovaní udalostí okolo ich detí. K šikanovaniu v mládežníckych kategóriách zrejme v nejakej miere dochádza, pričom neraz ho na svojich rovesníkoch uplatňujú takisto maloletí. Musím povedať, že hoci každý je povinný oznámiť šikanózne správanie, oznámení je málo – a teda aj riešení problémov.“

Prípadoch, v ktorých podávateľia podnetu namietajú neriešenie incidentov šikanovania (resp. namietajú neefektívnosť prijatých opatrení) zo strany vedenia klubu, sa však treba venovať aj z pohľadu ustanovenia §144 ods. 1 Školského zákona. Podľa neho má dieťa alebo žiak, junior (okrem iného) právo na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom prostredí, právo na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu. Zákon stojí v hierarchii predpisov nad našou smernicou.“

🔗 **Pochádza viac prípadov, ktorými ste zaoberali, z klubovej, alebo z reprezentačnej úrovne?**

„Z klubovej, pretože v kluboch sa športový život odohráva dennodenne a teda aj rôzne problémové situácie sú častejšie. Reprezentačné akcie sú len raz za čas.“

🔗 **Na valnom zhromaždení SOŠV ste vyzdvihli kampaň Šport v bezpečí a projekt Bezpečný futbal pre deti. O čo ide?**

„Bezpečný futbal pre deti je kampaň, ktorú pred časom spustili futbalové federácie – svetová FIFA a európska UEFA. Ja som pri jej realizácii na Slovensku pôsobil ako konzultant. Aktivity v rámci tejto kampane považujem za významný prínos k prevencii a všeobecne k realizácii Smernice SOŠV o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe. Tento projekt myslí aj na ochranu pred domácim násilím. Šport v bezpečí je širší projekt a možno v ňom rovnako evidovať silné prvky prevencie pred zneužívaním postavenia

výboru Svetovej zimnej univerziády 1999 v Poprade-Tatrách aj Výboru kandidatúry Popradu-Tatier na ZOH 2006. Rád na to obdobie spomínam. Univerziáda sa veľmi vydarila a ešte veľa rokov som od ľudí zo zahraničia dostával pozdravy s krásnymi spomienkami na ňu a na Slovensko. Kandidatúra na ZOH, ktorá vyvrcholila prezentáciou na zasadnutí MOV v júni 1999 v Soule, mala tiež veľmi dobré ohlasy. V Soule som mal možnosť spoznať vtedajšieho prezidenta MOV Juana Antonia Samarancha aj jeho neskorších nástupcov Jacqua Roggeho a Thomasa Bacha a spoznať ich názory na postavenie a rozvoj športu v spoločnosti. Takisto som spoznal aj špičkových športovcov zo sveta,

ktorí prišli podporiť kandidatúry zo svojich krajín. Bola to veľmi zaujímavá a cenná skúsenosť. Ako podpredseda vlády SR som bol ako hosť na OH 2000 v Sydney aj na ZOH 2002 v Salt Lake City. A bol som aj na OH 2012 v Londýne a na ZOH 2014 v Soči.“

🔗 **Keď ste pred ôsmimi rokmi preberali funkciu ombudsmana SOŠV, cítili ste sa dostatočne vedomostne podkutý v oblasti športu?**

„Cítil som, že poznám problémy športu a mám s touto oblasťou bohaté vlastné skúsenosti. Zo strany predstaviteľov SOŠV som od začiatku pocítoval vysoký rešpekt.“

„silnejších voči slabším“. Zdôrazňuje najmä hodnoty s odkazom na platné športové kódexy, pravidlá a predpisy a na zdržanie sa nabádania iných k porušovaniu akýchkoľvek zákonov, pravidiel alebo predpisov.“

🔗 **Na základe novely Zákona o športe, ktorá je v čase nášho rozhovoru v parlamente, by SOŠV mal zriadiť športový arbitrážny súd. V akých prípadoch by sa potom mala niektorá zo sporových strán obracať na ombudsmana a v akých na arbitrážny súd? Kde je tá hranica?**

„Arbitrážny súd máva výrazne odlišné kompetencie, než má ombudsman. Orgány na riešenie športových sporov budú oprávnené rozhodovať spory, ktoré vzniknú v súvislosti so športovou činnosťou, za porušenia pravidiel ukladať sankcie a stanovovať opatrenia, ako aj preskúmať rozhodnutia orgánov športových organizácií. Poviem to stručne – všade, kde vznikne konflikt, ktorý je medzi dvoma sporovými stra-

nami z oblasti športu, to bude riešiť arbitrážny súd. To platí aj pre spory športovo-technického charakteru, ale nielen pre ne. Samozrejme, že civilné a majetkové spory, čo sa týka napríklad vyplácania miezd a podobne, nebudú spadať do právomoci tohto súdu. Tie patria na civilné súdy.

Pokiaľ pôjde o spor, ktorý sa dá riešiť aj mimo rozhodovacích orgánov, môžu sa strany sporu obracať aj na ombudsmana. A ja budem vždy ochotný prispieť k zmierlivému riešeniu. Ale tam, kde už ide o rozhodovanie sporu či ukladanie sankcií, prípadne o preskúmanie súladu predpisov športových organizácií so základnými dokumentmi, už bude potrebné obracať sa na tento súd.

Vítam, že takýto inštitút vznikne, lebo sa tým priblížime k štandardom iných krajín. A ako človek, cítiaci so športovou rodinou, sa teším, že mnohé veci sa budú riešiť „doma“ a nebudú sa ventilovať na medzinárodnom športovom arbitrážnom súde CAS v Lausanne.“

AKO JE TO V ZAHRAŇIČÍ?

Ked sme sa ombudsmana SOŠV Lubomíra Fogaša pýtali, ako fungujú podobné orgány v zahraničí, odpovedal, že podľa jeho informácií pôsobia ombudsmani napríklad pri národných olympijských výboroch Česka, USA, Nemecka alebo Kanady. V Španielsku plní funkcie ombudsmana etická komisia, v Austrálii výbor pre krízové riešenia, ale napríklad v Argentíne športový prokurátor.

Pridajte k starostlivosti o seba aj **životné poistenie** **plné benefitov**

Kryjeme až

70

kritických
chorôb

Poistné
plnenie až
do výšky

600%

Jedinečná
zľava

25%

na poistenie
invalidity

KAM KRÁČA SLOVENSKÝ ŠPORT?

Kam kráčaš, slovenský šport? Počas októbrovej konferencie ŠPORT A SPOLOČNOSŤ v Poprade prezentovali svoje názory na túto tému zástupcovia štátu, individuálnych i kolektívnych športov, aj iných zainteresovaných subjektov. Ponúkli viaceré zaujímavé pohľady a podnety do ďalších diskusií, aby sa slovenský šport výraznejšie posunul.

Cieľom organizátorov konferencie nebolo okamžite zmeniť systém a organizáciu športu na Slovensku, aby získal veľa medailí už na najbližších medzinárodných podujatiach. Chceli pomenovať problémové oblasti a predovšetkým inšpirovať príkladmi z praxe, ktoré by sa úspešne dali aplikovať aj do iných športov. V Poprade zaznelo viacero zásadných otázok, ktoré je potrebné v najbližšom období zodpovedať.

Jedným z výsledkov je súbor odporúčaní, ktoré Slovenský olympijský a športový výbor prezentoval členom svojho pléna pred 67. valným zhromaždením a ktoré by mohli pomôcť k rozvoju slovenského športu.

VÝZNAM ŠPORTU V SPOLOČNOSTI

„Je veľmi dôležité, aby naša spoločnosť pochopila, aký významný je šport. Bol by som rád, keby sa nám argumentmi na základe faktov, štatistík a ekonomických ukazovateľov podarilo spoločnosť presvedčiť, že šport nie sú iba zlaté olympijské medaily. V uplynulých rokoch sa dostal na úplnú perifériu záujmu politických špičiek. No teraz máme obrovskú šancu a príležitosť ukázať, aké rozličné a významné benefity prináša pre túto krajinu,“ povedal prezident SOŠV Anton Siekel.

K zlepšeniu stavu slovenského športu by mohli pomôcť lepšia práca v školách s mládežou a lepšia identifikácia talentov vo veku od 12 do 16 rokov. Po vzniku Ministerstva cestovného ruchu a športu SR sa dostalo výrazne viac peňazí do športu.

„My vidíme náš prínos v tom, že budeme systematicky nastavovať financovanie športovej infraštruktúry a zväzov. Vieme identifikovať, alebo podporiť vzdelávanie trénerov, nastaviť nejaké pravidlá inklúzie a inovácie v športe. Športový prínos musí byť generovaný vo zväzoch, alebo

O ÚČASŤ NA KONFERENCII ŠPORT A SPOLOČNOSŤ BOL VEĽKÝ ZÁUJEM.

potom v spolupráci s SOŠV, ako strešnou organizáciou,“ povedal minister cestovného ruchu a športu Dušan Keketi.

Minister a následne i štátny tajomník pre šport Ján Krišanda prezentovali na konferencii témy a ciele rezortného ministerstva na nasledujúce športové obdobie. Podpredseda Národnej rady SR Andrej Danko zase predstavil systém športových poukazov pre deti a mládež a vyššiu angažovanosť poisťovní do podpory pohybu a zdravého životného štýlu.

NÁMETY PRE INDIVIDUÁLNE I KOLEKTÍVNE ŠPORTY

So zaujímavou prezentáciou vystúpil športový riaditeľ SOŠV Roman Buček. Odprezentoval v nej mílniky a fakty slovenského športu za posledné obdobie. Skonštatoval, že problematické obdobie pre športovcov je prechod z mládežníckej

do seniorskej kariéry. Ukazujú to aj prieskumy medzi bývalými účastníkmi mládežníckych podujatí. Len malá časť z nich je aktívna v športe po desiatich rokoch od účasti.

Námety, vízie i projekty na zlepšenie stavu individuálnych športov predstavili prezident Slovenského atletického zväzu Peter Korčok, prezident Slovenského zväzu biatlonu Peter Vozár a riaditeľ VŠC Dukla Banská Bystrica, olympijský víťaz v chôdzi Matej Tóth. Problémom nie je podľa nich pritiahnúť k športu mládež, je však problém si ju počas juniorského veku udržať.

Prezident Slovenskej volejbalovej federácie Marek Rojko predstavil spoločnú iniciatívu zástupcov štyroch kolektívnych športov – okrem volejbalu aj basketbalu, hádzanej a florbalu – na ich rozvoj. Cieľom je vylepšiť tréningovú infraštruktúru pre tieto halové športy,

zabezpečiť vzdelávanie koučov a odborníkov, či získať podporu pri účasti reprezentácii na domácich, alebo zahraničných podujatiach.

Štyri športové zväzy pripravili projekt na najbližších osem rokov. „Máme päť pilierov, do ktorých chceme naliať aj investície, ale nejde o milióny eur. Chceme investovať peniaze do športovcov a trénerov, to sú pre nás dve cieľové skupiny. Treťou sú tréningové haly, ktoré budú unifikované, jednoduché a postaví ich jeden zhotoviteľ naprieč celou krajinou,“ uviedol Marek Rojko.

Piliermi iniciatívy sú: zaradenie kolektívnych halových športov do samostatného projektu priamej finančnej podpory, investícia v každom športe do desiatich koučov, ktorí budú profesionálmi, podpora účasti reprezentácií na podujatiach, tréningová infraštruktúra a podpora olympijských disciplín v týchto športoch vrátane plážového volejbalu a basketbalu 3 proti 3.

O dôležitosti mať dlhodobú, a nie krátkodobú koncepciu, rozprával hovorca Slovenského futbalového zväzu a moderátor konferencie Juraj Čurný. Inšpiratívne príklady odprezentovali aj výkonný riaditeľ hokejového Slovana Bratislava Peter Kudelka a vedúci oddelenia IT SFZ Ján Letko. SFZ chce podľa neho aktívne riešiť financovanie a vzdelávanie trénerov. Dôležitá je nielen metodika a práca s ľuďmi, ale najmä schopnosť využívať v tréningovom procese moderné technológie, ako

PREZIDENT SOŠV ANTON SIEKEL POZNAMENAL, ŽE KONFERENCIA PRINIESLA VEĽA PODNETOV PRE BUDÚCNOSŤ SLOVENSKEHO ŠPORTU.

napríklad umelú inteligenciu a modernú dátovú analytiku.

ŠKOLSKÝ ŠPORT

Jednou z vážnych tém, ktorou sa zaoberá športové hnutie na Slovensku, je školský šport. Soňa Jenčušová z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a mládeže SR, ktorá má na starosti školský šport, skonštatovala, že na ministerstve sledujú trend, že deti nechcú športovať a stúpa počet žiakov, ktorí majú ospravedlnené hodiny telesnej výchovy. „Vidíme priestor dostať trénerov počas predpoludňajších časov do škôl, čím by sme im pomohli aj z finančnej stránky. Dôležitým faktorom je inklúzia a rovnosť. Na-

šou úlohou v rámci školského športu je zapojiť predovšetkým deti, ktoré nie sú registrované v žiadnom športovom klube,“ skonštatovala Soňa Jenčušová.

Okrem rezortu školstva pripravujú rôzne iniciatívy na zlepšenie pohybových schopností detí a mládeže viaceré inštitúcie. Ich výsledky odprezentovali v Poprade Milan Špánik z SOŠV, Cyril Janoško zo SFZ, prezident Slovenského zväzu florbalu Martin Kopejtko či lektor olympijskej výchovy, tréner v Hamšík Academy a riaditeľ Centra voľného času Junior v Banskej Bystrici Julián Krull.

ŠPORTOVÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ORGANIZÁCIA PODUJATÍ

V diskusii na tému Športová infraštruktúra a organizácia športových podujatí, do ktorej sa zapojili aj šéfka organizačného výboru ME 2025 vo futbale hráčov do 21 rokov Mária Berdisová, predseda správnej rady Fondu na podporu športu Lukáš Pitek a Tomáš Červeňák z MCRŠ, poznamenal generálny sekretár SOŠV Jozef Liba, že športoviská a tréningové centrá by mali byť rozumne rozčlenené po celom Slovensku.

„Nastal čas, ak budú zdroje, aby sa buďovali centrá olympijskej prípravy. Ani známe centrum v Šamoríne sa nedá plne využívať, keďže mu chýba multišportová hala. Dôležitá bude aj spoluúčasť športovej obce pri investíciách do projektov. To by mohla byť parketa pre SOŠV,“ povedal Jozef Liba, ktorý poukázal na zanedbaný stav športovísk na Štrbskom Plese.

PREZENTÁCIA ŠPORTOVÉHO RIADITEĽA SOŠV ROMANA BUČEKA VYVOLALA MEDZI ÚČASTNÍKMI VIACERO DISKUSÍ O SÚČASNOM STAVE SLOVENSKEHO ŠPORTU.

ZÁZNAMY VYSTÚPENÍ AJ ON-LINE

Záznamy všetkých diskusií a prezentácií z konferencie ŠPORT A SPOLOČNOSŤ 2024 sú dostupné na youtubeovom kanáli podujatia. Rovnako sú aj na oficiálnej stránke konferencie a na webe olympic.sk.

Konferenciu Šport a spoločnosť organizovali Slovenský olympijský a športový výbor a Slovenský futbalový zväz pod záštitou Ministerstva cestovného ruchu a športu SR a za podpory partnerov, vrátane TIPOS a SLOVAKIA TRAVEL.

V ďalšej diskusii priznal, že jednou z možností Budapešti pri kandidatúre na OH 2036 je zaangažovanie susedných štátov. Slovensko je schopné zorganizovať aj multišportové podujatia po úroveň zimných olympijských hier mládeže. „Po roku 2030 by sme sa mohli pokúsiť získať podobné podujatie. Podporilo by to snahy o revitalizáciu športovísk a motivovalo aj mladých ľudí,“ poznamenal Jozef Liba.

Lukáš Pitek zase pripomenul, že v kontexte podpory významných športových podujatí je nevyhnutná aktívna legitímácia zo strany MCRŠ SR. FNPŠ disponuje v roku 2024 prostriedkami na úrovni 73 miliónov eur. „Dopyt je mnohonásobne väčší. Pri všetkých projektoch, ale najmä pri športovej infraštruktúre národného významu, je rozhodujúce štádium projektovej pripravenosti,“ zdôraznil Pitek. ❌

MINISTER CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SR DUŠAN KEKETI V DISKUSII S MODERÁTOROM KONFERENCIE JURAJOM ČURNÝM.

BLOK „BUDE MAŤ SLOVENSKO NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH AJ INÝ ŠPORT AKO ĽADOVÝ HOKEJ?“ PRINIESOL ZAUJÍMAVÉ POHĽADY NA RIEŠENIA PRE SLOVENSKÝ ŠPORT.

ODPORÚČANIA Z KONFERENCIE ŠPORT A SPOLOČNOSŤ NA ZLEPŠENIE BUDÚCNOSTI SLOVENSKEHO ŠPORTU

(skrátaná verzia, plná verzia je k dispozícii na olympic.sk)

1. Šport ako prirodzená súčasť života

„Zvýšiť dostupnosť a popularitu športu pre širokú verejnosť, vrátane rekreačných a amatérskych aktivít.“

2. Zdôrazňovanie významu pohybu pre deti a mládež

„Konceptná podpora pohybových aktivít na školách a v kluboch, organizácia športových programov a popularizácia športu sú dôležité pre budúcnosť športu.“

3. Identifikácia talentov

„Efektívna identifikácia športových talentov je

nevyhnutným krokom na zabezpečenie dlhodobého rozvoja slovenského športu.“

4. Duálna kariéra športovcov

„Aby si športovci nemuseli voľiť medzi vzdelaním a kariérou, je potrebné vytvoriť funkčný systém duálnej kariéry.“

5. Zlepšenie vzdelávania a financovania trénerov

„Vzdelaní a finančne zabezpečení tréneri sú kľúčovými aktérmi v rozvoji mladých talentov.“

6. Reforma systému pre elitných športovcov - „Top tím“

„Efektívna finančná podpora a odborná pomoc pre elitných športovcov je dôležitá pre dlhodobé dosahovanie špičkových výsledkov.“

7. Dlhodobá koncepcia rozvoja športu

„Vytvorenie dlhodobej stratégie rozvoja športu vo všetkých článkoch športového prostredia a na všetkých úrovniach spoločnosti vrátane sektoru zdravotníctva s kvalitatívnymi cieľmi.“

8. Rozvoj športovej infraštruktúry

„Výstavba kvalitnej tréningovej infraštruktúry a špičkových

športovísk je kľúčovým nástrojom pre rozvoj športu.“

9. Využívanie moderných trendov v športe

„Moderné technológie a prístupy, ako sú športová veda, analýza dát, individualizované tréningové plány či psychologická príprava, musia byť súčasťou každodennej prípravy športovcov.“

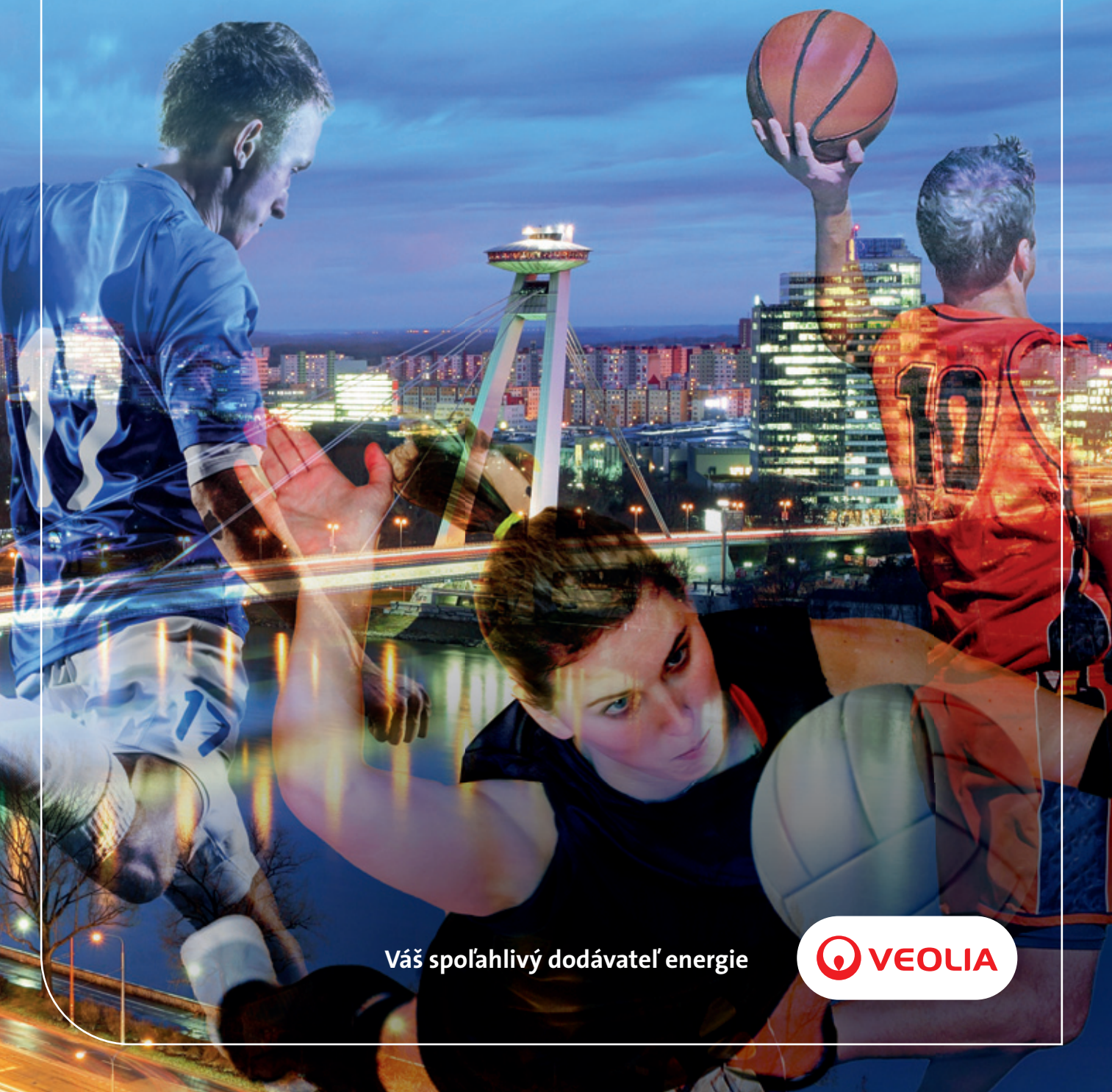
10. Medzinárodná spolupráca a výmena skúseností

„Posilnenie medzinárodnej spolupráce a výmeny odborných skúseností so zahraničnými partnermi sú dôležité pre napredovanie slovenského športu.“

Dodávateľ energie domácnostiam a partner športu na Slovensku.

Veolia je generálny partner Slovenského
olympijského a športového výboru.

Váš spoľahlivý dodávateľ energie

VÝZNAMNÁ POMOC PRE RODIČOV I PRE KLUBY

Od januára 2025 získava slovenské športové prostredie nový významný nástroj na financovanie predovšetkým aktivít detí a mládeže. Cieľom **ŠPORTOVÝCH POUKAZOV** je uľahčiť rodičom financovanie tréningov, viac ich motivovať, aby viedli detí k pravidelnému pohybu a zároveň poskytnúť športovým klubom potrebné financie na rozvoj.

Napriek známym výhodám športovania čelí mnoho rodín na Slovensku finančným prekážkam, ktoré im bránia v tom, aby mohli zapojiť svoje deti do organizovaných športových aktivít. Tréningy, vybavenie či členské poplatky predstavujú pre rodičov nezanedbateľné náklady. Mnohé deti tak prichádzajú o možnosť rozvíjať svoj talent a objavovať radosť zo športu. Pomocť majú aj športové poukazy.

O športových či voľnočasových poukazoch sa rozpráva na Slovensku posledných 10 rokov. V predošlých rokoch sa na ministerstve školstva objavili snahy o zavedenie nových voľnočasových po-

ukazov, zostalo však iba pri zámeroch, keďže sa nenašla politická vôľa. V roku 2022 presadil Igor Matovič takzvané krúžkovné. Malo sa spustiť od januára 2023, dnes je už zabudnuté.

Inštitút športového poukazu bol pritom už päť rokov v našich právnych predpisoch, avšak bol dobrovoľný a len malé množstvo zamestnancov a zamestnávateľov ho využívalo. Na základe rozhodnutia parlamentu bude od roku 2025 povinný.

KONKRÉTNÁ POMOC PRE RODIČOV

Športové poukazy, ktoré zamestnávateľia budú povinne poskytovať zamestnancom na športovú činnosť ich detí, sú nástrojom, ktorý zmierňuje finančné zaťaženie rodičov. Poukazy vo výške do 275

eur ročne na všetky deti zamestnanca vo veku do 18 rokov poskytnú rodinám konkrétnu pomoc.

Po schválení športových poukazov sa ozvali zamestnávateľia a ich združenia, i opozičné politické strany, že je to neefektívny krok. Firmy podľa nich na preplatenie nákladov nebudú mať dostatok financií a je to pre ne v čase konsolidácie veľká záťaž. Sumu si pritom zamestnávateľ môže zahrnúť do daňových výdavkov, v konečnom dôsledku teda znižuje firemnú daň z príjmov. O peniaze tak príde štátny rozpočet.

Odhaduje sa, že príspevok môže získať maximálne 100-tisíc detí. „Ceny všade stúpajú a výrazne zaťaženie sme aj my rodičia, nielen zamestnávateľia. Aj náklady na šport sú z roka na rok

**„KLUBY, KTORÉ SA
VENUJÚ MLÁDEŽI,
BY BEZ FINANCIÍ
OD RODIČOV DETÍ
LEN VEĽMI ŤAŽKO
PREŽÍVALI.“**

JOZEF TOMÁNEK

vyššie, preto je každá podobná pomoc ako teraz športové poukazy len vítaná. Obaja moji synovia sa venujú futbalu. Pracujem vo väčšej firme a o preplatenie budem môcť a chcem požiadať. Pomôže to rodinnému rozpočtu. Ušetrené financie vďaka športovému poukazu však chceme investovať opäť len do našich detí,“ hovorí futbalová mama Mária z Nitry.

Viaceri oslovení rodičia by o poukaz radi požiadali, avšak ich zamestnávateľ nemá viac ako 49 zamestnancov a dobrovoľne príspevok pravdepodobne nebude chcieť poskytnúť. „Rovnako ako pri rekreačných poukazoch sme diskriminovaní, keďže aj by sme o podobný dobrý a pomáhajúci príspevok mali záujem, ale zamestnávateľ nám ho neposkytne. Malo by sa aj v tomto prípade niečo zmeniť a zaviesť príspevok ako povinný pre všetkých,“ konštatovali zhodne.

RODIČIA SÚ PRE KLUBY DÔLEŽITÍ

Zamestnávateľmi poskytnuté peniaze pôjdu priamo na úhradu nákladov v športových kluboch. Tie sa väčšinou boria s rôznymi problémami, pretože stúpajú náklady na energie, prenájmy a ubúdajú tréneri, keďže kluby ich často nevedia zaplatiť. V mnohých kluboch sa snažili udržať príspevky na minimálnej úrovni, len aby im rodičia z finančných dôvodov neodhlásili deti. Potom chýbali prostriedky na rozvoj klubu. S väčším prísunom peňazí sa

môžu aktívnejšie rozvíjať. Kluby z ekonomicky silnejších i slabších regiónov sú vďačné za každé euro, ktoré získajú.

Odhadom sa ročné náklady na pravidelné športovanie jedného dieťaťa, vrátane členského príspevku, nákladov na tréningy, súťaže a výstroj, pohybuju vysoko nad hranicou tisíc eur. Samozrejme, závisí aj od veku dieťa, konkrétneho športu a úrovne, na ktorej súťaží. Väčšinu nákladov platia rodičia.

„Rozumná a cielená podpora športu je vždy dobrou správou. Zavedenie športo-

vých poukazov jednoznačne vítam nielen ako klubový funkcionár a tréner, ale aj ako rodič. Verím, že toto opatrenie bude fungovať. Je dôležité si uvedomiť, že kluby, ktoré sa venujú mládeži, by bez financií od rodičov detí, ktoré u nich športujú, len veľmi ťažko preživali,“ hovorí Jozef Tománek z 1. Judo Clubu Pezinok.

DLHODOBÝ VPLYV NA SPOLOČNOSŤ

Zavedenie športových poukazov má potenciál pozitívne ovplyvniť celú spoločnosť. Ide o investíciu, ktorá neponúka okamžité výsledky, ale prináša dlhodobé benefity nielen v športe, ale predovšetkým v zdravotnej stránke spoločnosti a pre budúcnosť detí. Zároveň môže priniesť vyššiu členskú základňu, z ktorej sa ľahšie vyberú talenty a budúci reprezentanti Slovenska.

Prezident Slovenského olympijského a športového výboru Anton Siekel zdôrazňuje, že športové poukazy sú presne nasmerovaným nástrojom. Podľa neho nejde o plošné riešenie, ale o efektívny spôsob, ako podporiť zdravý vývoj detí.

„Ako podnikateľ by som mal mať snahu, aby moji zamestnanci boli v práci spokojní, aby dostali výplatu, ktorou zaplatia hypotéky, aby ich deti boli zdravé a oni nechýbali v zamestnaní. Firmy dnes majú vo svojich rozpočtoch podporu na rôzne aktivity zo sociálneho fondu, ktoré dávajú svojim zamestnancom. Podľa mňa je športový poukaz výborný benefit a presne nasmerovaný nástroj, ktorý nie je plošný. Považujem ho za efektívny a rýchly. Ak by som niekde šetril, tak na deťoch sa mi to nezdá ako najlepšie,“ myslí si Anton Siekel. ✕

VIAC O ŠPORTOVÝCH POUKAZOCH

S účinnosťou od 1. januára 2025 sa v Zákonníku práce upravuje povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi príspevok na športovú činnosť dieťaťa u športovej organizácie zapísanej v registri právnických osôb v športe podľa Zákona o športe. Na tento príspevok je právny nárok, zamestnávateľ ho poskytne povinne na základe žiadosti zamestnanca. Výhodou príspevku je fakt, že po splnení podmienok je oslobodený od dane a odvodov.

Príspevok bude musieť povinne poskytnúť zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 49 zamestnancov. Zamestnanec má nárok na príspevok, len keď má u zamestnávateľa pracovný pomer nepretržite najmenej 24 mesiacov. Príspevok však môže za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu poskytnúť aj zamestnávateľ s menším počtom pracovníkov. Vo svojich daňových výdavkoch si ho môžu uplatniť aj samostatne zárobkovo činné osoby vykonávajúce podnikateľskú činnosť. Legislatívna úprava zároveň stanovuje, že dieťa musí mať príslušnosť k športovému klubu po dobu najmenej 6 mesiacov a musí mať trvalý pobyt na Slovensku.

Systém bude fungovať ako doteraz, keď boli športové poukazy nepovinné. Príspevok bude vo výške 55 % vynaložených nákladov na šport dieťaťa, najviac však v sume 275 eur za kalendárny rok v úhrne na všetky deti zamestnanca do 18 rokov. Ak športová aktivita dieťaťa stojí ročne napríklad 1000 eur, príspevok nebude 550 eur, ale len 275 eur.

SKVELÝ NÁVRAT DO OLYMPIJSKÉHO „NORMÁLU“

NAŠLO BY SA IKONICKEJŠIE MIESTO NA SÚŤAŽE, NEŽ POD EIFFELOVKOU? ALE NIELEN NA PLÁŽOVOM VOLEJBALE BOLO PLNÉ HLADISKO. ©GETTY IMAGES/ELSA

OLYMPIJSKÉ HRY 2024 V PARÍŽI

znamenali nielen návrat do olympijského „normálu“, ale navyše boli skvelé. Nie všetko síce bolo ideálne, ale bola to vynikajúca olympiáda.

Predošlá edícia olympijských hier v Tokiu bola tvrdo poznačená pandemiou ochorenia COVID-19. Preto sa hry konali s ročným oneskorením až v roku 2021. Koronakríza sa podpísala na množstve obmedzení aj počas ZOH 2022 v Pekingu. V Paríži bolo všetko úplne inak a všetci si hry užívali a vychutnávali.

NAMIESTO TERORISTICKEJ HROZBY OTVÁRACÍ HUSTÝ LEJAK

S parížskymi hrami (v termíne 26. júla až 11. augusta 2024) sa spájali veľké obavy bezpečnostného charakteru, ale našťaste

počas hier sa navonok nijako neprejavili. Koľko hrozieb sa podarilo eliminovať pred ich realizáciou, sa nedozvieme.

Osobitné riziko sa spájalo s novým modelom slávnostného otvorenia mimo štadióna, pretože šesťkilometrová plavba výprav po Seine s vyvrcholením na Trocadérskom námestí predstavovala naozaj obrovskú bezpečnostnú výzvu. Paradoxne, napokon ako jediná reálna a viditeľná hrozba sa počas otvorenia OH ukázal nie teroristický útok, ale hustý a vytrvalý lejak.

Zrejme nikdy predtým počas 130-ročnej histórie novovekých olympijských hier sa nestalo, aby počasie tak negatívne zasiahlo do otvorenia najväčšieho tradičného podujatia na svete. Do nitky

zmokli prakticky všetci – členovia výprav na viac než 80 lodiach, viac než 300-tisíc divákov na brehoch Seiny, mostoch nad ňou aj na Trocadére, zástupcovia médií, sponzori, ako aj veľká časť prominentných hostí.

Televízni diváci z toho tentoraz mali oveľa viac, než tí priami. Veď priami diváci navyše pri rozložení diania na veľkú plochu sledovali veľkú väčšinu diania len na veľkých obrazovkách...

Prejavom multikultúrnosti Francúzska a vyznávania rovnosti, ktorým sa krajina pýši už od Veľkej francúzskej revolúcie v roku 1789 s heslom „sloboda – rovnosť – bratstvo“, bolo, že česť zapáliť olympijský oheň dostali dvaja slávni domáci športovci tmavej pleti – bývalé atletické eso Marie-José Pérecová a stále hviezdny džudista Teddy Riner, ktorý potom získal ďalšie dva zlaté kovy.

Na záverečnom ceremoniáli zase priniesol lampáš s olympijským ohňom na Stade de France plavovlasý plavec svetlej pleti Léon Marchand, ktorý sa so štyrmi zlatými a jednou bronzovou medailou stal najúspešnejším olympionikom parížskych hier.

Bolo pekné gesto, že plameň v jeho rukách spoločným sfúknutím v spoločnosti prezidenta MOV Thomasa Bacha uhasili športové esá z každého kontinentu.

KONTROVERZNÝ ÚVODNÝ CEREMONIÁL

Mnohí priami aj televízni diváci vo svete polemizovali nad kontroverzným obsahom otváracieho ceremoniálu. Nech je autorovi, ktorý ceremoniál prežil spoločne s viac než dvoma desiatkami čle-

PRETEKY V CESTNEJ CYKLISTIKE MUŽOV AJ ŽIEN SLEDOVALO OKOLO MILIÓNA LUDÍ. NA MONTMARTRI PONÚKLA NÁDHERNÚ SCENÉRIU V POZADÍ BAZILIKA SACRÉ CŒUR.

„NOVÁČIKOVIA“ NA MEDAILOVEJ MAPE

Doteraz najpočetnejšiu výpravu na OH mal Olympijský tím utečencov, v ktorom bolo 37 športovcov pochádzajúcich z 11 krajín. Po prvý raz sa tento tím mohol pochváliť aj získaním medaily.

Medaily si vybojovali športovci z 90 krajín, plus z tímu utečencov a z radov Individuálnych neutrálnych športovcov (to boli športovci s ruským a bieloruským občianstvom, ktorí vzhľadom na útočnú vojnu vedenú proti Ukrajine mohli štartovať len s týmto statusom).

V Paríži získali vôbec prvé olympijské medaily pre svoje krajiny športovci zo Svätej Lucie, Dominiky, Kapverd a Albánska. Historické prvé zlaté kovy oslavovali Botswana, Dominika, Guatemala a Svätá Lucia.

nov slovenskej výpravy na lodi, dovolené vyjadriť svoj súkromný názor po následnom zhliadnutí televízneho záznamu.

Hlavný režisér programu Thomas Jolly pristúpil k jeho tvorbe úplne odlišne, než hollywoodsky oscarový filmár Danny Boyle, ktorý režíroval slávnostné otvorenie OH 2012 v Londýne, teda pri predošlej zastávke hier v Európe.

Z londýnskeho ceremoniálu rezonujú v mysliach väčšiny divákov mnohé ikonické momenty. Z toho parížskeho ich bolo málo – medzi nimi vynikalo vystúpenie ťažko chorej Céline Dionovej, ktorá z Eiffelovky bravúrne odspievala hit Edith Piafovej, alebo pozoruhodné umiestnenie olympijského ohňa pod balón.

NAJÚSPEŠNEJŠÍ ŠPORTOVEC PARÍŽSKYCH HIER, FRANCÚZSKY PLAVEC LÉON MARCHAND. ©GETTY IMAGES/QUINN ROONEY

Z mnohých ďalších pasáží programu prevládala vo väčšine divákov pachuť. Na vkus bežného našinca figurovalo medzi aktérmi kultúrnej časti ceremoniálu až príliš mnoho takých, ktorí pôsobili nechtutným dojmom.

V jednej pasáži mnohí dokonca videli zneuctenie kresťanstva, ale to bolo veľké nedorozumenie. Olympijské hry sú o zhruba osem storočí staršie ako kresťanstvo a nič ich s ním nespája. Niektoré časti programu odkazovali na prepojenosť olympijských hier na ich kolísku v antickom Grécku, ktoré bolo z dnešného náboženského pohľadu pohanské. Pritom však treba pamätať, že práve antické Grécko svojou všestrannou vyspelosťou udalo smer európskej civilizácii.

Boli viaceré veci, ktoré autorovi tohto textu ako divákovi v programe naozaj dosť prekázali. Treba však s pochopením akceptovať toto: výberom aktérov Francúzi preukázali, že sloboda, rovnosť a bratstvo (s rešpektovaním odlišnosti rôznorodých menšín) sú pre nich stále najvyššími hodnotami. Ale prečo toho neukázali aj oveľa viac?

Autorovi napríklad chýbalo, že Francúzi v najsledovanejšom televíznom programe sveta mimo svojich niekdajších športových es prezentovali len zlomok z plejády ich osobností, ktoré pozná celý svet (teda prinajmenšom ich mená) – hercov, spevákov, šoumenov, mímov, maliarov, skladateľov, spisovateľov, architektov, vedcov, vynálezcov, objaviteľov, konštruktérov áut či lietadiel, atď...

Otvárací ceremoniál zvykne prezentovať to naj-naj z usporiadateľskej krajiny naprieč stáročiami. Ale to v Paríži prezentované „naj-naj“ podľa subjektívneho názoru naozaj nebolo to pravé *crème de la crème*... Pritom v 68-miliónovej krajine ho v televízii sledovalo 24,5 miliónov divákov, čo je tohtoročné maximum.

VÝNIMOČNÁ ATMOSFÉRA V HLADISKÁCH

Parížske hry prekonal historický olympijský rekord v celkovej návštevnosti. Ten predošlý s 8,3 miliónmi predaných vstupeniek držala Atlanta z roku 1996. Na OH 2024 sa však predalo až 9,5 milióna vstupeniek! Diváci boli z 222 krajín. Cudzinci zakúpili 38 % vstupeniek, najviac Briti, občania USA, Nemci, Belgičania a Holanďania. Ale „plno“ bolo aj mimo športovísk.

Epochálna návštevnosť sa prejavovala na súťažiach vo všetkých športoch a dokonca aj v tých fázach, keď ešte vôbec nešlo o medaily. Ľudia si očividne užívali post-covidové obdobie a možnosť znovu sa vo veľkom stretávať.

Množstvo divákov zároveň znamenalo skvelú atmosféru. Tá navždy bude rezonovať v spomienkach tisícok športovcov aj trénerov. Mnohí na vrcholných súťažiach vo svojich športoch takú úžasnú atmosféru a búrlivú kulisu ešte nezažili.

Samozrejme, prispela k tomu aj mimoriadna úspešnosť domácich športovcov. V medailovom rebríčku naj-

MEDAILOVÝ REBRÍČEK KRAJÍN NA OH 2024

Čísla za názvom krajín znamenajú: zlato, striebro, bronz a medaily spolu.

1. USA	40	44	42	126
2. Čína	40	27	24	91
3. Japonsko	20	12	13	45
4. Austrália	18	19	16	53
5. Francúzsko	16	26	22	64
6. Holandsko	15	7	12	34
7. Spojené kráľovstvo	14	22	29	65
8. Kórejská republika	13	9	10	32
9. Taliansko	12	13	15	40
10. Nemecko	12	13	8	33
... 84. - 91. SLOVENSKO	0	0	1	1

úspešnejších krajín skončilo Francúzsko na piatom mieste. Francúzi získali spolu 64 medailí (16-26-22). Cennejšiu zbierku so 74 kovmi (18-26-30) mali naposledy pred 20 rokmi v Aténach 2004.

„Spoločne sme zažili hry, aké tento svet ešte nevidel. Paríž a celé Francúzsko sa spojili. Celé Francúzsko sa stalo olympijským. Bolo to vďaka vám, divákovi. Váš záujem spravil z každej kvalifikácie finále,“ vyhlásil na záverečnom ceremoniáli prezident organizačného výboru hier Tony Estanguet.

Napriek tomu, že značná časť francúzskej a osobitne parížskej verejnosti bola voči hrám dosť dlho skeptická až kritická (Parížanom prekážali najmä početné dopravné obmedzenia), počas OH sa nálada úplne zvrtila veľmi pozitívnym smerom. Obyvatelia prežívali radosť a hrdosť. Na 17 dní zabudli na politickú krízu, ktorá si krátko pred hrami vynútila predčasné parlamentné voľby.

Vysoká návštevnosť bola aj na následných paralympijských hrách, hoci celkový počet 2,4 milióna predaných vstupeniek bol nižší ako v Londýne 2012 (2,7 milióna). Pre históriu treba zaznamenať, že prepojenie olympijských a paralympijských hier bolo v Paríži doteraz najväčšie v histórii. Prejavom toho bol aj fakt, že logo OH aj PH bolo v podstate totožné.

EKONOMICKÝ ÚSPECH A UKÁZKA PRE ĎALŠÍCH

Vyzerá to tak, že parížske hry sa budú môcť pochváliť aj ekonomickým úspechom. Podľa správy S&P Global Ratings

SRBSKÝ TENISTA NOVAK DJOKOVIČ MÁ UŽ 24 GRANDSLAMOVÝCH TITULOV, ALE VYTŮŽENÝ OLYMPIJSKÝ TRIUMF OZNAČIL ZA NAJVÄČŠIE VÍTAZSTVO V KARIÉRE.

©GETTY IMAGES/MATTHEW STOCKMAN

NAJÚSPEŠNEJŠÍ ŠPORTOVCI NA OH V PARÍŽI

Poznámky: Športovci sú zoradení podľa počtu získaných medailí – zlato, striebro, bronz. Vôbec najviac medailí – šesť (0-1-5) – si v Paríži vybojovala čínska plavkyňa Jü-fej Čang.

LÉON MARCHAND (Franc., plávanie)	4	0	1
TORRI HUSKEOVÁ (USA, plávanie)	3	2	0
MOLLIE O'CALLAGHANOVÁ (Aus., plávanie)	3	1	1
SUMMER McINTOSHOVÁ (Kan., plávanie)	3	1	0
SIMONE BILESOVÁ (USA, športová gymnastika)	3	1	0
ŠINNOBUKE OKA (Jap., športová gymnastika)	3	0	1
U-DŽIN KIM (Kór. rep., lukostrelba)	3	0	0
SI-HJON IM (Kór. rep., lukostrelba)	3	0	0
LISA CARRINGTONOVÁ (N. Zél., rýchlostná kanoistika)	3	0	0
GABBY THOMASOVÁ (USA, atletika)	3	0	0
HARRIE LAVREYSEN (Hol., dráhová cyklistika)	3	0	0
REGAN SMITHOVÁ (USA, plávanie)	2	3	0
ARIARNE TITMUSOVÁ (Aus., plávanie)	2	2	0
KATE DOUGLASSOVÁ (USA, plávanie)	2	2	0
GRETCHEN WALSHOVÁ (USA, plávanie)	2	2	0
KAYLEE McKEOWNOVÁ (Aus., plávanie)	2	1	2
KATIE LEDECKÁ (USA, plávanie)	2	1	1

NAJÚSPEŠNEJŠÍ V INDIVIDUÁLNYCH DISCIPLÍNACH

Poznámka: V tejto tabuľke rátame len medaily získané v súťažiach jednotlivcov a dvojíc.

LÉON MARCHAND (Franc., plávanie)	4	0	0
SUMMER McINTOSHOVÁ (Kan., plávanie)	3	1	0
SIMONE BILESOVÁ (USA, športová gymnastika)	2	1	0
ŠINNOBUKE OKA (Jap., športová gymnastika)	2	0	1
KAYLEE McKEOWNOVÁ (Aus., plávanie)	2	0	1
KATIE LEDECKÁ (USA, plávanie)	2	0	1
REMCO EVENEPOEL (Belg., cestná cyklistika)	2	0	0
LISA CARRINGTONOVÁ (N. Zél., rýchlostná kanoistika)	2	0	0
HARRIE LAVREYSEN (Hol., dráhová cyklistika)	2	0	0
JESSICA FOXOVÁ (Aus., vodný slalom)	2	0	0
ELLESSE ANDREWSOVÁ (N. Zél., dráhová cyklistika)	2	0	0
I-WEN ČCHEN (Čína, skoky do vody)	2	0	0
CHUNG-ČCHAN ČCHŮAN (Čína, skoky do vody)	2	0	0
BEATRICE CHEBETOVÁ (Keňa, atletika)	2	0	0
CARLOS EDRIEL YULO (Filip., športová gymnastika)	2	0	0
SARAH SJÖSTRÖMOVÁ (Švéd., plávanie)	2	0	0

dosiahnu celkové výdavky na OH a PH 2024 menej ako 10 miliárd dolárov, čo je zhruba len 25 percent nad pôvodným rozpočtom. Údaj o percentuálnom navýšení nákladov obzvlášť vyniká pri porovnaní s OH 2016 v Rio de Janeiro (nárast o 350 percent) a aj s OH 2020, resp. 2021 v Tokiu (o 280 percent).

Podľa správy S&P Global Ratings komparatívnu výhodou Paríža v porovnaní s predošlými edíciami hier bolo maximalizované využitie existujúcej infraštruktúry. Až 95 percent stavieb určených na použitie počas OH existovalo pred víťaznou kandidatúrou mesta.

Pre hry postavili len tri nové komplexy, ktoré predstavujú dedičstvo hier: olympijskú dedinu v pôvodne robotníckom predmestí St. Ouen (za 1,6 miliardy dolárov), centrum vodných športov (za 190 miliónov dolárov) a halu, v ktorej boli súťaže v modernej gymnastike a bedminton (za 150 miliónov dolárov). Okrem dvoch nových športovísk popri množstve dlhodobo existujúcich organizátori využili už len dočasné.

Na ekonomickom úspechu hier sa podpísalo aj, že zo samotného rozpočtu organizačného výboru vo výške 4,4 miliardy eur až 96 percent pokrýval súkromný sektor, MOV, partnerské spoločnosti a predaj vstupeniek a licencií. Z verejných zdrojov sa financovali stavby troch nových komplexov, plus stavby všeobecnej infraštruktúry, pri ktorých sa návratnosť počíta na 15 – 25 rokov (napríklad vyčistenie rieky Seina za 1,6 miliardy dolárov).

„Pridajte odhadovaný účinok ekonomického vplyvu 3 eur na každé euro verejných investícií do hier, aby sa výrazne znížili náklady na hry v porovnaní s predchádzajúcimi hosťiteľmi. Následkom sú čisté ekonomické prínosy vo výške približne 9 miliárd eur. To generuje fiškálne príjmy vo výške 5,3 miliardy eur. Naša verzia hier dokázala, že môžu svojim hosťiteľom priniesť významné ekonomické výhody a zároveň sú sociálne a environmentálne zodpovedné,“ povedala na margo verejných investícií starostka Paríža Anne Hidalgo.

PARÍŽSKE INOVÁCIE

Parížske hry sa viacerými inováciami zapísali do histórie. O otvorení ceremoniáli OH na Seine s vyvrcholením na Trocadére sme už písali. Nezvyčajne veľa súťaží sa odohrávalo priamo v ikonických parížskych stavbách, alebo tie stavby tvorili kulisu v pozadí. To zvyšovalo atraktivitu prostredia pre súťažiacich aj pre divákov. „Francúzski priatelia prepojili športoviská s verejným priestorom. Tieto hry môžu inšpirovať svet. Aké nádherné javisko to bolo!“, ocenil na záverečnom ceremoniáli OH prezident MOV Thomas Bach.

Ďalšou novinkou bolo zriadenie Parku šampiónov na Trocadérskom námestí. Tam prišlo okolo šesťsto olympijských medailistov osláviť svoj úspech v prítomnosti médií, rodiny aj fanúšikov. Zavítalo tam dohromady vyše 280-tisíc divákov.

Unikátny bol koncept Parku národov v štvrti La Vilette, kde 16 krajín (vrátane Slovenska) zriadilo svoje národné domy. Novinka mala obrovský úspech. Do parku zavítalo viac než milión návštevníkov,

KUBÁNSKY SUPERŤAŽKÝ GRÉCKORÍMSKY ZÁPASNÍK MIJAÍN LÓPEZ NÚÑEZ AKO PRVÝ V HISTÓRII OH ZÍSKAL ZLATO PIATY RAZ V SÉRII! NA SNÍMKE V SEMIFINÁLOVOM SÚBOJI SO ŠARJATIM Z AZERBAJDŽANU. ©GETTY IMAGES/EZRA SHAW

z toho zhruba 50-tisíc aj do Slovenského olympijského domu (Maison Slovaque). Návštevnosť celkovo aj v našom dome prekonalala všetky očakávania. Parížsky koncept si po epochálnom úspechu zrejme osvoja aj organizátori hier v budúcnosti.

Parížske olympijské hry boli prvé rodovo vyvážené v histórii. Počet ženských účastníčok, ako aj počet ich súťaží bol totožný ako v prípade mužov.

Jedno z hlavných hesiel OH 2024 bolo „Hry otvorené dokorán“. Jeho naplnením bolo predovšetkým širšie umožnenie priameho bezplatného sledovania olympijského diania pre verejnosť, vrátane otváracieho ceremoniálu, zaradenie súťaží v tzv. urbánnych športoch (medzi nimi mal olympijskú premiéru brejking) a ďalších na najväčšie parížske námestie, ako aj možnosť pre 2024 rekreačných bežcov zabehnúť si maratón na olympijskej trati a pre ďalších 48-tisíc bežcov absolvovať beh na kratšej trati.

Prostredníctvom programu Terre de Jeux sa Francúzi snažili veľkú časť populácie, predovšetkým školskej, zapojiť do pravidelných športových aktivít. Olympiáda pritom mala slúžiť ako katalyzátor. Pripomínáme, že podobnú ambíciu mali aj organizátori OH 2012 v Londýne. Žiaľ, prax ukázala, že optimistické očakávania sa v Spojenom kráľovstve nenaplnili.

Veľmi významný bol ekologický rozmer parížskych hier. Organizátori maximalizovali opatrenia na zníženie uhlíkovej stopy podujatia.

Kto sa chce o Hrách XXXIII. olympiáde dozvedieť podstatne viac, mal by si zaobstaráť oficiálnu knižnú pamätnicu SOŠV s názvom PARÍŽ 2024.

UŽ TRETIE HRY V PARÍŽI

Paríž sa stal druhým miestom v histórii, ktoré hostilo olympijské hry už po tretí raz. Doteraz sa tým mohol honosiť len britský Londýn, dejisko OH 1908, 1948 a 2012. Do Paríža, kde sa predtým konali OH 1900 a 1924, sa vrátili po 100 rokoch. O štyri roky do exkluzívnej spoločnosti trojnásobných hosťiteľov OH pribudne kalifornské Los Angeles v USA, kde sa OH konali už v rokoch 1932 a 1984.

MENEJ, NEŽ SME ČAKALI

V SLOVENSKEJ VÝPRAVE NA OH V PARÍŽI bolo len 28 športovcov (najmenej v histórii), z ktorých 27 nastúpilo na súťaž. O jedinú medailu - bronzovú - sa vo vodnom slalome postaral singlkanista **MATEJ BEŇUŠ**.

V ére samostatnosti to bola na OH naša najchudobnejšia bilancia. No napriek tomu nemožno žiadnemu zo športovcov vyčítať, že by zo seba nevydal maximum. Sedem našich športovcov sa postaralo v Paríži dovedna o osem umiestení v prvej šestke (0-0-1-3-1-3) – o dve viac ako pred tromi rokmi na OH v Tokiu. Naš

počet bodov za umiestenia v top 6 v neoficiálnom bodovaní (18) bol najnižší v histórii.

V správe vedúceho výpravy Romana Bučeka sa uvádza, že v prvej tretine štartového poľa naši olympionici zaznamenali 11 umiestení (v Tokiu 12) a v prvej polovici štartového poľa dovedna 14 umiestení. Slováci súťažili v 13 športoch, rovnako ako v Tokiu – v Londýne 2012 aj v Riu de Janeiro 2016 len v 11, v Aténach 2004 v 12.

Po prvý raz malo Slovensko pretekárske zastúpenie v skejtbordingu a v ženskom boxe. Po dlhšom čase sme mali pod piatimi kruhmi džudistu, jachtára aj cyklistku. Naopak, v rýchlostnej kanoistike, športovej gymnastike a v mužskom tenise Slováci v ére samostatnosti po prvý raz chýbali. Obzvlášť v rýchlostnej kanoistike, ktorá sa doteraz mohla pochváliť piatimi medailami, absencia mrzela.

NAJÚSPEŠNEJŠÍ VODNÝ SLALOM S BEŇUŠOM, PAŇKOVOU A GRIGAROM

V ére našej štátnej samostatnosti sa jediný raz stalo, že najúspešnejším športom v slovenskej výprave nebol vodný slalom. V Tokiu túto pozíciu zaujala športová strelba, od ktorej sme mali najvyššie očakávania aj teraz. Zo šestice našich elitných strelcov sa však do finále prebojovali len dve skeetarky. Z nich debutantka **Vanesa Hocková** obsadila výborné 4. miesto a **Danka Barteková** pri piatom olympijskom štarte skončila šiesta.

Desiate miesto úradujúceho majstra Európy v ľubovoľnej malokalibrovke 3x20 **Patrika Jányho** aj dvanáste miesto obhajkyne zlata v trape z Tokia **Zuzany Reháč Štefečekovej** sa akterom oprávnenie málili. A ďalšie strelecké výsledky boli ozajstným sklamaním.

Vodný slalom zastupovala síce len štvorica, ale až traja z nej reálne bojovali o medaily. Už 36-ročný veterán

RADOŠŤ MATEJA BEŇUŠA V CIELI MALA NAPOKON BRONZOVÚ PODOBU.

Matej Beňuš, strieborný ešte v Riu de Janeiro 2016, v mimoriadne dramatickej súťaži v C1 zužitkoval svoju dlhodobú výkonnosťnú stabilitu a získal bronz. Najmladšia členka výpravy, len 19-ročná **Zuzana Paňková**, v rovnakej disciplíne skončila štvrtá. A obhajca striebra z Tokia, kajakár **Jakub Grigar** (spoločne s Paňkovou vlajkonosič výpravy na otváracom ceremoniáli), dvakrát obsadil 6. miesto. Kým v K1 bolo preňho sklamaním, rovnaký výsledok v kajak krose bol vysoko nad plán. Ďaleko od top 6 nebola ani štvrtá naša zástupkyňa na divokej vode **Eliška Minťalová**. V K1 skončila deviata.

SENZÁCIA SCHMIEDLOVÁ A NAJLEPŠÍ EURÓPAN TURY

Najpríjemnejším prevkapaním v slovenskej výprave bolo účinkovanie tenistky **Anny Karolíny Schmiedlovej**. Vyradila štyri rebríčkovú podstatne vyššie postavené hráčky a senzačne sa prebila až do semifinále. Výsledné 4. miesto bolo jej životným úspechom.

Očakávaná maximálne naplnil **Richard Tury**, historicky prvý slovenský skejtbordista pod piatimi kruhmi. Hoci v mladučkom štartovom poli v disciplíne skeet patril vo veku 31 rokov k najstarším, ako jediný Európan sa prebil do finále a skončil piaty.

Z ďalšieho účinkovania našich športovcov hodno vyzdvihnúť najmä osem-

stovkárku **Gabrielu Gajanovú**. Postúpila do semifinále, v ktorom prekonala 37 rokov starý slovenský rekord Sedlákovej.

Napriek zdravotným problémom srdnato bojoval superťažký džudista **Marius Fízel**, ktorý s jedným víťazstvom i prehrou skončil deviaty. Veľké sklamanie prežil zápasník **Tajmuraz Salkazanov**, ktorý prišiel do Paríža s medailovými ambíciami. V prvom kole síce prehral jasne, ale v repasáži sporne. Inak mohol bojovať o umiestenie v top 6.

Zaujali aj ďalšie výkony našich. Stolný tenista **Wang Jang** dostal hneď v 1. kole za súpera svetovú jednotku čínskeho Wangu, ale začal proti nemu

bez rešpektu a vyhral prvý set. Potom sa však prejavila vyššia kvalita súpera.

V nabitom štartovom poli cestných cyklistov v pretekoch s hromadným štartom sa vôbec nestratil **Lukáš Kubiš**, ktorý prišiel do cieľa na 29. mieste so stratou 3:42 min na víťazného Belgičana Evenepoela.

Celosvetovú pozornosť vzbudila plavkyňa **Tamara Potocká**. Vo svojej rozplavbe na polohovej dvojstovke po úvodnom 50 m delfinárskom úseku viedla, keď plávala o tri desatiny rýchlejšie, ako pri nedávnom slovenskom rekorde. Vydala zo seba naozaj maximum, pretože po heroickom výkone po vylezení z bazéna skolabovala.

DVA NAŠE FINALISTKY SÚŤAŽE V SKEETE - DANKA BARTEKOVÁ A VANESA HOCKOVÁ.

POVEDALI PO SÚŤAŽIACH

➔ **MATEJ BEŇUŠ (vodný slalom, po zisku bronzu v C1):** „Som naozaj šťastný. Bolo to dnes veľmi tesné a viacerí súperi predviedli výborné výkony. Síce len 19 stotín sekundy ma delí od striebra, ale zase dvaja súperi, ktorí boli rýchlejší odo mňa, dostali 50-sekundové penalizácie. Bronz beriem všetkými desiatimi.“

➔ **ANNA KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ (tenis, po 4. mieste v turnaji žien):** „Viem, ako mám hrať, no nie vždy na to nájdem sebavedomie. Pre mňa je to aj tak výborný turnaj. Prvý raz v kariére som porazila štyri skvelé hráčky za sebou. Síce za olympijský turnaj nie sú body do rebríčka, ale zážitky a spomienky mi zostanú navždy.“

➔ **VANESA HOCKOVÁ (športová strelba, po 4. mieste v skeete):** „Nečakala som, že sa dostanem na mojej prvej olympiáde do finále. Aj sa mi v závere kvalifikácie už tlačili slzy do očí. Musela som to ustáť. Ale po skončení som sa už rozplakala od šťastia.“

➔ **ZUZANA PAŇKOVÁ (vodný slalom, po 4. mieste v C1):** „Dala som do toho všetko a jazda mi vyšla úplne, ako som

chcela. Nič viac by som tu už neukázala. Vedela som, že na medailu to nebude. Bol to najlepší výkon hneď za medailami.“

➔ **RICHARD TURY (skejtbording, po 5. mieste v disciplíne street):** „Všetko, čo som trénoval, sa mi podarilo spojiť dokopy. Zapadli do seba aj triky. Chalani tu vytiahli veci, ktoré sme ešte nevideli. Moje piate miesto na prvej olympiáde je úplne perfektné.“

➔ **JAKUB GRIGAR (vodný slalom, po 6. mieste v K1):** „Tešil som sa na jazdu. Napriek predchádzajúcim problémom som bol fyzicky, mentálne aj technicky dobre pripravený. Škoda, že v cieľi bol pocit úplne opačný.“ (po 6. mieste v kajak krose): „Pre mňa je toto veľmi príjemné prevkapanie, pretože s krosom nemám veľa skúseností.“

➔ **DANKA BARTEKOVÁ (športová strelba, po 6. mieste v skeete):** „Finále je sedem rokov roboty, odkedy som sa rozhodla ísť znova. Je to sedem rokov práce koncentrovaných do dvoch dní. Žiaľ, nevyšlo to. Presne takýto je šport. Buď vám vyjde jeden terč, alebo nevyjde.“

NAJLEPŠIE VÝSLEDKY SLOVÁKOV V PARÍŽI A ICH ODMENY

3. miesto: MATEJ BEŇUŠ (vodný slalom, C1)	40 000
4. miesto: ZUZANA PAŇKOVÁ (vodný slalom, C1)	25 000
4. miesto: ANNA KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ (tenis, dvojhra)	25 000
4. miesto: VANESA HOCKOVÁ (športová strelba, skeet)	25 000
5. miesto: RICHARD TURÝ (skejtbording, street)	18 000
6. miesto: JAKUB GRIGAR (vodný slalom, K1)	12 000
6. miesto: JAKUB GRIGAR (vodný slalom, kajakkros)	12 000
6. miesto: DANKA BARTEKOVÁ (športová strelba, skeet)	12 000

Poznámka: Celková suma odmien pre úspešných olympionikov je 169 000 eur, pričom 50 percent tejto sumy uhradí SOŠV a 50 percent prostredníctvom MCRŠ SR štát. Odmeny pre realizačné tímy úspešných športovcov sú navyše, maximálne vo výške 33 percent z odmien športovcov. V prípade Beňušovho tímu je táto suma 13 200 EUR, u Hockovej, Schmiedlovej a Paňkovej zhodne po 8 250 EUR, u Grigara za obe 6. miesta spolu 7 920 EUR, u Turýho 5 940 EUR a u Bartekovej 3 960 EUR. Celková suma odmien pre realizačné tímy športovcov dosahuje 55 770 EUR.

ĎAKUJEME ZA PARÍŽ

Slovenský olympijský a športový výbor ocenil našich najúspešnejších olympionikov z Paríža a členov ich realizačných tímov 3. októbra na slávnostnom stretnutí v priestoroch Slovenského olympijského a športového múzea (SOŠM) s názvom „Ďakujeme za Paríž“. Z našej najlepšej sedmičky na ňom chýbala len Zuzana Paňková.

Zaujímavosťou bolo, že ako moderátori sprevádzali programom dvaja naši

úspešní parížski olympionici – Danka Barteková a Jakub Grigar. Zatiaľ čo Barteková je už skúsená moderátorka, pre Grigara to bola s mikrofónom premiéra – ale zvládol ju pôvabne.

Pochopiteľne, najväčšou hviezdou ďakovania za Paríž bol Matej Beňuš, ktorý k olympijskému striebru z Ria de Janeiro 2016 pridal v Paríži bronz. Navyše v septembri sa stal aj celkovým víťazom Svetového pohára v kategórii C1. Naplnil svoj dávnejší sľub, keď do

zbierok SOŠM venoval svoju „striebornú“ pretekársku „špricvestu“ z Ria de Janeiro 2016.

Beňuš okrem toho bronzovou medailou „pokrstil“ oficiálnu knižnú pamätnicu SOŠV z Hier XXXIII. olympiády PARÍŽ 2024. Spoločnosť mu pritom robili zostavovateľ knihy Michal Zeman, jej zodpovedný redaktor a hlavný autor Ľubomír Souček, grafik Peter Buček ml. a vydavateľ Martin Henc, ako aj všetci prítomní slovenskí olympionici z Paríža. Fotograficky do knihy výrazne prispeli najmä Andrej Galica aj Jakub Súkup, autorsky Peter Pašuth, všetci z mediálneho tímu SOŠV.

SOŠV udelil štyrom športovcom – Schmiedlovej, Hockovej, Paňkovej a Turýmu – vyznamenanie Medaila SOŠV. Grigarov tréner Stanislav Gejdoš, ktorý ho už na predošliých OH v Tokiu priviedol k striebornej medaile, si vyslúžil Bronzový odznak SOŠV. Čestným uznaním SOŠV boli vyznamenaní Matúš Hujsa (tréner Beňuša), Ladislav Simon (tréner Schmiedlovej), Peter Murcko (tréner Paňkovej), Tomáš Vintr (tréner Turýho) a Štefan Zemko (jeden z dvoch trénerov Bartekovej). Hockovej tréner Juraj Sedlák má už z dávnejšej minulosti vyšší stupeň vyznamenania SOŠV.

KNIHU PARÍŽ 2024 UVIEDOL V PRÍTOMNOSTI ĎALŠÍCH OLYMPIONIKOV DO ŽIVOTA MATEJ BEŇUŠ POKLEPANÍM BRONZOVOU MEDAILOU.

„ŠTARTÉRI“ MARTIKÁN A SAGAN

Vodný slalomár Michal Martikán a cyklista Peter Sagan sú naše športové osobnosti, ktoré majú obrovské svetové meno. Preto im organizátori OH zverili veľkú poctu – dostali česť odštartovať špeciálnou ceremóniou (trojnásobným úderom palice o zem) olympijské súťaže o medaily vo svojich parádnych disciplínach. Michala Martikána pozval ako svojho hosťa šéf organizačného výboru a jeho dlhoročný najväčší súper v disciplíne C1 Tony Estanguet. Výber Petra Sagana takisto neprekvapil, keď v Paríži ho rekordných sedemkrát dekorovali zeleným dresom pre víťaza bodovacej súťaže na Tour de France.

OBROVSKÝ ROZDIEL V OLYMPIJSKÝCH ZÁŽITKOCH

V ére samostatnosti žiadny slovenský tenista nedosiahol pod piatimi kruhmi taký úspech, ako ANNA KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ v Paríži 2024.

Prebojovala sa až do semifinále a napokon bojovala o olympijský bronz. Jej parížske účinkovanie na antukových dvorcoch areálu Rolanda Garrosa bolo veľmi príjemným prevapením.

POLKA ŽIVOTA V KOŠICIACH, POLKA V BRATISLAVE

📍 **Od septembra ste tridsiatnička. Oslávili ste toto vaše nevšedné jubileum mohutnejšie než narodeniny v iných rokoch?**
„Iba deň predtým som prišla domov z turnaja v Mexiku značne unavená. Zhodou okolností bola v Bratislave

moja sestra Kristína, s ktorou som mala prvé skromné oslavy. Až neskôr bola možnosť si sadnúť aj s rodičmi v Košiciach, osláviť tridsiatku aj s nimi o niečo vážnejšie a na všeličo pospomínať.“

📍 **Hneď ste uviedli obe mestá, ktoré sa k vám na Slovensku viažu. Ste doma stále v rodných Košiciach, alebo je už váš domov jednoznačne Bratislava?**

„Rodičia stále žijú v Košiciach, takisto tam mám aj ďalších blízkych príbuzných. Pochopiteľne, že sa tam vraciam, ak mám takú možnosť. Nie je to však často. Od pätnástich rokov, práve polovicu svojho života, bývam v Bratislave. Detstvo s krásnymi spomienkami som prežila v Košiciach, tenisové roky už v Bratislave, ktorú som spoznala oveľa viac. V nej som sa osamostatnila, stala sa mojím novým a súčasným domovom.“

📍 **V Košiciach sa narodili viaceré známe tenistky. Prečo ste odtiaľ odišli vy do Bratislavy?**

„Na to existuje dosť jednoduché vysvetlenie. Tenis je extrémne nákladný šport, rodičov stojí nemálo peňazí pri začiatkoch ich detí, o čase ani nehovoriac. Z rodinného hľadiska bolo vyslobodenie, keď som ako 15-ročná dostala možnosť zaradiť sa do NTC, ktoré mi potom v mojom športovom raste významne pomohlo.“

📍 **Mali ste v Bratislave nejakých príbuzných či blízkych ľudí, ktorí vás v hlavnom meste prichýlili a utvorili domáce zázemie?**

„Nie, nikoho takého som v Bratislave nemala. V podstate som bola odkázaná sama na seba, bývala som nejaký čas v Hoteli Domu športu a popri tenise som sa venovala aj škole. Bola som súčasne i stredoškôľka, pravda, s individuálnym študijným plánom a niektorými výhodami. Mala som však možnosť obrátiť sa po rady k trénerom v NTC, ale i k nie-

ANNA KAROLÍNA SCHMIEDLOVÁ

Narodila sa 13. septembra 1994 v Košiciach, je vysoká 176 cm. Otec Juraj bol aktívny hokejista, mama Martina bola úspešná vo vodnom lyžovaní. Sestra Kristína (nar. 1997) takisto hrala súťažný tenis a patrila medzi najlepšie svetové juniorky, ale ako 21-ročná dala prednosť štúdiu medicíny; brat Juraj (1999) je iba čisto amatérsky športovec a v súčasnosti vysokoškolák.

Profesionálnou tenistkou sa stala v roku 2011. Vo dvojhre triumfovala na troch turnajoch WTA (Katovice 2015, Bukurešť 2015, Bogota 2018), na ďalších troch bola finalistka. Je víťazka dvanástich podujatí na okruhu ITF. Najvyššie vo svetovom rebríčku bola na 26. mieste (prvý raz 12. októbra 2015). Tenis hrá pravou rukou, bekhend oboma rukami, jej jednoznačne obľúbený povrch na dvorci je antuka.

Okrem mnohých štartov v Pohári federácie (najnovšie ide o Pohár Billie Jean Kingovej) od roku 2012 reprezentovala Slovensko na dvojo olympijských hrách. V Riu de Janeiro 2016 postúpila do 2. kola a v Paríži 2024 hrala priamo, ale neúspešne o bronzovú medailu. Jej najlepšie grandslamové výsledky: Australian Open štyrikrát druhé kolo (2014, 2015, 2021, 2023), Roland Garros raz osemfinále (2023), Wimbledon raz druhé kolo (2022), US Open dvakrát tretie kolo (2015, 2023). Zmienku si zaslúži jej účasť vo finále súťaže junioriek na Roland Garros 2012.

VYŠŠIE BOL NA OH Z NAŠINCOV LEN MEČIŘ

Slovensko reprezentovali v ére samostatnosti na tenisových turnajoch olympijských hier aj vskutku hviezdne mená ako Dominika Cibulková, Daniela Hantuchová, Karina Habšudová, Karol Kučera, Janette Husárová či Filip Polášek, ktorí sa v určitej fáze kariéry prebojovali do prvej desiatky svetových rebríčkov. Avšak zatiaľ najväčší úspech, najbližší k triumfu Miloslava Mečířa vo dvojhre a k jeho bronzu vo štvorhre pod piatimi kruhmi v Soule 1988, dosiahla Anna Karolína Schmiedlová. Do boja o medaily zasiahla v ére samostatného Slovenska ako prvá. ✘

ktorým spoluhráčkam práve z Košíc, najmä k Janke Čepelovej. Neskôr do našej skupinky odtiaľ pribudla Viki Kužmová.“

V TRIDSIATKE UŽ AJ ÚVAHY O ZALOŽENÍ RODINY

☞ **Ako vnímate svoj vek? Čo pre vás tridsiatka znamená?**

„Postupne sa v mojom živote veľa zmenilo. Mám podstatne viac skúseností, než keď som mala povedzme dvadsať a predovšetkým plno energie. Teraz jej je možno niečo menej, ale oveľa lepšie sa poznám, čo je nová výhoda. Samozrejme, cítim sa stále dostatočne mladá na to, aby som sa mohla naplno venovať tenisu.“

☞ **Zamysleli ste sa už niekedy aj nad tým, dokedy pri ňom vydržíte?**

„Priznávam, že už aj také myšlienky sa objavujú. Veď je dosť bežné, že tridsať či tridsaťdvaročné dievčatá sa rozlúčia s tenisom. Ja mám priateľa (tenistu Lukáša Kleina – pozn. autora), takže ani téma založenia rodiny nám nie je úplne cudzia. Netvrdím, že hneď teraz, ale o nejaký čas sa vynorí znovu... V súčasnosti mi slúži zdravie a nič mi nebráni v športe pokračovať. Ak mi však tenis už nebude prinášať radosť, nebudem pôsobiť v ňom zbytočne nahaňovať.“

TENIS JEJ DAL TAKMER VŠETKO A ZOBRAL VOĽNÝ ČAS

☞ **Čo vám dal tenis do života?**

„Takmer všetko, veď som v ňom dlhé roky profesionálka. On ma živí, je to moja práca. Popri ňom sa veľa učím, formuje ma, ovplyvňuje moje povahové črty. Iba vďaka nemu som získala väčšinu skúseností, spoznala som svet i mnoho ľudí v ňom. On ma naučil pracovitosti a zodpovednosti.“

☞ **Obral vás tenis o niečo v porovnaní s rovesníčkami, ktoré nie sú profesionálne športovkyne?**

„Nemala som klasické detstvo, čo je iba jasné konštatovanie, vôbec nie dôvod sťažovať sa. Obral ma však, ak to tak možno povedať, o voľný čas. Náročné je v ňom predovšetkým cestovanie do rôznych krajín, do všelijakých miest, na nespočetné turnaje. Navyše bez toho, aby si človek mohol presne naplánovať odchody, keďže v podstate vždy závisia od výsledkov. Takýto život znemožňuje dožiť si aj dostatok potrebného oddychu.“

☞ **Ako a prečo sa z vás stala tenistka, keďže ste ten šport nemali priamo v rodine?**

„Šport však v rodine bol, čo bol dôležitý základ. Otec hral solídne ľadový hokej, najmä ako junior patril v Košiciach medzi najlepších, mama sa na vysokej úrovni venovala vodnému lyžovaniu.

Šport som doma vnímala od malička. Mala som tuším osem rokov, keď otec oslovil svojho priateľa Petra Čepela, majiteľa tenisových kurtov, či by ma tam nezobral medzi deti. On súhlasil, začala som tam chodiť dva či trikrát týždenne, čo boli moje tenisové začiatky.“

☞ **Už vtedy s cieľom, že z vás bude tenistka?**

„Spočiatku určite nie. Lenže rýchlo som sa zaradila medzi šikovné deti, prichádzali víťazstvá a radosť z hry. Preto som tam ostala.“

ZA 15 ROKOV LEN DVAJA TRÉNERI

☞ **Ktorým trénerom môžete byť vďaka za svoj športový rast?**

„Ja som ich nemala veľa, čo sa niektorým iným dievčatám stáva. V Bratislave sa ma ujal Milan Martinec a spoločne s ním kondičný tréner Ladislav Olasz, ktorý vydržal pri mne dodnes. Prvého trénera som zmenila až po ôsmich rokoch. Novým sa stal Ladislav Simon, ktorý je ním dodnes. V podstate len títo traja muži boli pri mne dlhodobo.“

☞ **Dá sa nejakou číselne vyjadriť, koľko zásluhy na hre a výsledkoch má tréner, a koľko závisí od samotnej hráčky?**

„Tréner môže veľmi pomôcť, človeka vie usmerniť, dať mu rady, navrhnuť

SCHMIEDLOVEJ OLYMPIJSKÉ VYSTÚPENIA

RIO DE JANEIRO 2016

1. KOLO	Roberta Vinciová (Tal., 8.)	7:5, 6:4
2. KOLO	Jekaterina Makarovová (Rus., 35.)	6:3, 4:6, 2:6

PARÍŽ 2024

1. KOLO	Katie Boulterová (V. Brit., 34.)	6:4, 6:2
2. KOLO	Beatriz Haddadová Maiová (Braz., 22.)	6:4, 6:4
3. KOLO	Jasmine Paoliniová (Tal., 5.)	7:5, 3:6, 7:5
ŠTVRŤFINÁLE	Barbora Krejčíková (Česko, 10.)	6:4, 6:2
SEMIFINÁLE	Donna Vekičová (Chor., 21.)	4:6, 0:6
DUEL O BRONZ	Iga Swiateková (Poľ., 1.)	2:6, 1:6

V zátvorkách za názvami krajín súperiek je ich vtedajšie aktuálne postavenie vo svetovom rebríčku. Schmiedlová vstúpila do olympijského turnaja v Paríži ako 70. hráčka rebríčka WTA.

riešenia a priamo pred zápasmi upozorniť na hru súperky. Je jasné, že sám talent na úspechy nestačí. Najpodstatnejšie však je, aby hráčka sama chcela hrať i trénovať čo najlepšie, mať pevnú vôľu, zobrať si k srdcu všetky rady a uplatniť ich na dvorci. Čísle nie to vyjadriť presne nie je možné.“

O SEBAVEDOMÍ AJ VZŤAHOCH

🔴 **Len pozorovaním zvonku sa niekedy zdá, že na dvorci neprekypujete sebavedomím. Akoby ste si neverili. Ako vy skutočne prežívate zápasy?**

„Vždy mi pomohlo, ak som vedela, že mi tréner veril. V minulosti som mala o sebe pochybnosti, ale pán Martinec mi stále veril, čo mi pomáhalo. Bolo to pre mňa veľmi dôležité. Rovnaké je to aj so súčasným trénerom. Psychika človeka sa však nedá jednoducho zmeniť. Bojujem s tým, aby som bola sebavedomejšia. V podobnej situácii

nebývam sama. Nestačí však niečo si povedať a hneď sa v tomto všetko zmení. Najviac sebavedomia mi zvyknú dodávať úspešné výsledky.“

🔴 **Aké sú vzťahy medzi tenistkami? Prejavuje sa výrazne, že ide o individuálny šport, kde ste predovšetkým konkurentky?**

„Áno, vládne medzi nami rivalita. Ale len taká zdravá, športová. Sama som sa nestretla so žiadnou nevráživou. Priznávam, a je to o mne aj známe, že absolútne nie som spoločenský typ. Nevyhľadávam ‚žúrky‘, ani nové kamarátky, nemám žiadny bližší kontakt so zahraničnými tenistkami. Tu doma na Slovensku bola vždy moja dobrá priateľka Janka Čepelová, veď sme sa dobre poznali už z Košíc. Takisto mi boli blízke Magda Rybáriková aj Viki Kužmová, s ktorou sa však už stretávam iba zriedka. Veľmi dobre vychádzam aj

s Rebeccou Šramkovou, na čom azda má zásluhu aj skutočnosť, že ju vedie môj bývalý tréner Milan Martinec.“

PARÍŽ ÚPLNE INÝ AKO RIO

🔴 **V roku 2024 vás jednoznačne preslávila parížska olympiáda. Nebola však prvá vo vašej kariére, hrali ste už aj v Riu de Janeiro 2016. Aké sú vaše hlavné olympijské zážitky?**

„Je medzi nimi obrovský rozdiel. Hlavný v tom, že v Riu som mala čas aj na rôzne olympijské zážitky, ale v Paríži nebol žiadny. Po tom, čo nám v dôsledku lejakov na začiatku olympiády veľmi nahustili herný program, v podstate som bola ‚nonstop‘ na dvorci. Hrala som zápas každý deň. Pravda, už som vedela, do čoho idem, predtým som spoznala olympiádu zblízka. Od hier v Riu sa bližšie poznám s Dankou Bartekovou, keďže sme bývali spolu v izbe. Z takého istého dôvodu som v Paríži spoznala Zuzku Paňkovú, veľmi milé dievča práve z Košíc, odkiaľ aj ja pochádzam.“

🔴 **Mnohí tenisti hovoria, že pravý úspech je až vtedy, ak človek vyhrá finálový zápas. Toto sa vám na olympiáde v Paríži nepodarilo, a predsa ste hovorili o svojom najväčšom úspechu. Platí toto hodnotenie aj s odstupom času?**

„Nie je žiadny dôvod zmeniť tieto moje slová. Olympiáda je špecifická udalosť, uskutočňuje sa raz za štyri roky a sleduje ju aj v tenise oveľa viac ľudí, než bežné turnaje. Navyše som tam hrala výborný tenis a všetky štyri hráčky, na ktorými som zvíťazila, boli vyššie vo svetovom rebríčku než ja. Nikdy predtým som takúto šnúru úspešných výsledkov na turnaji nedosiahla. Priamy zápas o olympijskú medailu, hoci som ju napokon nezískala, bol jedinečný zážitok.“

🔴 **Ktoré z ďalších úspechov si ešte vysoko ceníte?**

„Štvrté kolo na grandslamovom Roland Garros má v mojej športovej kariére taktiež vysokú hodnotu. Jasné, že ma vždy potešili turnajové triumfy na menších aj väčších turnajoch. Predovšetkým však ten v kolumbijskej Bogote, keďže sa zrodil po priam krízovom období v mojej kariére. Navyše vo vysokej nadmorskej výške nad dvetisíc metrov. Veľmi som sa z neho vtedy tešila.“

📖 **ČÍTANIE NÁROČNEJŠÍCH KNÍH, MÚZEÁ AJ GALÉRIE**

🔴 **Tenisti, ktorí často poznajú iba letisko, hotel a dvorce, majú niekedy túžbu vrátiť sa do miest, aby ich spoznali ako takpovediac bežní ľudia. Kam by ste sa takto chceli pozrieť?**

„Vždy sa rada vraciam do miest, kde som uhrala nejaký pekný výsledok. A naopak, mestá, kde sa mi nedarilo, by som už ani vidieť nechcela. A v mojom prípade nie je celkom pravda, že som nič okrem hotela

či dvorcov nevidela. Vo viacerých štátoch aj mestách som všeličo ponavštevovala. Celkove mám rada Španielsko, švédsky Bastad, Makarskú v Chorvátsku a, samozrejme, Paríž. Ten bol mojím mestom už aj pred úspešnou olympiádou. Paradoxom však je, že som ešte nikdy nebola v Portugalsku, ani v Grécku. Turnaje tam nie sú a na súkromnú návštevu ešte nebol čas. Je možné, že sa vyberiem práve do takýchto pre mňa neznámych kútov sveta.“

🔴 **Čo si zvyknete pozrieť v cudzine, ak sa nájde taká príležitosť?**

„Rada čítam aj náročnejšie knihy, zaujíma ma história aj umenie. Tento záujem ma už zaviedol do nejedného múzea a galérie. Zvyknem takisto vedieť nemálo aj o súčasnosti krajín, v ktorých sa nachádzam. Platí to aj o Anglicku, hoci tamojšie turnaje na trávnatých dvorcoch nie sú pre mňa lákavé. V podstate sa im vyhýbam. Ale hrá sa tam aj na betóne, čo je môj druhý povrch po jednoznačne obľúbenej antuke. Tú vždy uprednostňujem, keďže som na nej vyrastala. Mám rada predovšetkým letné turnaje v Európe.“

🔴 **Nepriamo ste naznačili, že chodíte po svete s otvorenými očami. Vďaka tomu sa o vás viac hovorilo i písalo aj počas Roland Garros 2023. Prečo ste si vtedy zvolili oblečenie v ukrajinských farbách?**

„Nechcela som sa vyslovene venovať politickej téme, ale mám medzi ukrajinskými tenistkami niekoľko blízkych dievčat, ktoré som chcela takto podporiť.

Nastúpila som v prvom kole proti Ruske Kudermetovovej, zvíťazila som 6:3, 6:1 a mnohí si okrem výsledku všimli moje žltomodré oblečenie. Nebola to vôbec náhoda.“

📖 **LÁKAJÚ JU HUMANITNÉ A SPOLOČENSKÉ VEDY**

🔴 **Páčili sa vám niektoré profesie dospelých, o ktorých ste v útlim veku videli vašu budúcnosť?**

„Ako úplne malá som mala rada všetky zvieratká, obdivovala som prírodu, v takomto prostredí by som bola rada stále. Súčasne ako trinásť či štrnásťročná som snívala, že bude zo mňa lekárka. Vysvitlo však, že to všetko zlaďiť s tenisom ozaj nie je možné. Tejto myšlienky som sa musela vzdať.“

🔴 **Štúdium medicíny ste zrejme ozeleli, ale váš záujem o život okolo seba by vás mohol nasmerovať do inej školy. Máte aj také myšlienky?**

„Nič nevyklúčujem. Nevedno však, aké rodinné povinnosti či radosti budem mať po skončení tenisovej kariéry. A ktovie, koľko budem mať v sebe energie. Chodiť denne do školy určite nechcem, ale nejaký individuálny študijný plán by som aj prijala. Záujem by som zamerala na niečo pre mňa príťažlivé z humanitných a spoločenských vied.“

NAŠI TENISTI NA OH V ÉRE SAMOSTATNOSTI

- 📍 **ATLANTA:** Ján Krošlák 1. kolo dvojhry; Karol Kučera 2. kolo dvojhry; Katarína Studeníková 1. kolo dvojhry; Radka Zrubáková 2. kolo dvojhry; Karina Habšudová osemfinále dvojhry; Habšudová, Zrubáková 1. kolo štvorhry.
- 📍 **SYDNEY:** Dominik Hrbatý 1. kolo dvojhry; Karol Kučera 2. kolo dvojhry; Hrbatý, Kučera štvrťfinále štvorhry; Henrieta Nagyová 1. kolo dvojhry; Karina Habšudová osemfinále dvojhry; Habšudová, Janette Husárová 2. kolo štvorhry.
- 📍 **ATÉNY:** Karol Beck 1. kolo dvojhry; Karol Kučera 1. kolo dvojhry; Dominik Hrbatý 2. kolo dvojhry; Beck, Hrbatý 1. kolo štvorhry; Lubomíra Kurhajcová 1. kolo dvojhry; Martina Suchá 1. kolo dvojhry; Daniela Hantuchová 2. kolo dvojhry; Hantuchová, Janette Husárová 1. kolo štvorhry; Kurhajcová, Suchá 1. kolo štvorhry.
- 📍 **PEKING:** Dominik Hrbatý 2. kolo dvojhry; Daniela Hantuchová 2. kolo dvojhry; Dominika Cibulková osemfinále dvojhry; Hantuchová, Janette Husárová 1. kolo štvorhry.
- 📍 **LONDÝN:** Martin Kližan 1. kolo dvojhry; Lukáš Lacko 1. kolo dvojhry; Kližan, Lacko 1. kolo štvorhry; Dominika Cibulková 1. kolo dvojhry; Daniela Hantuchová osemfinále dvojhry; Cibulková, Hantuchová 1. kolo štvorhry.
- 📍 **RIO DE JANEIRO:** Andrej Martin 3. kolo dvojhry; Andrej Martin, Igor Zelenay 1. kolo štvorhry; Anna Karolína Schmiedlová 2. kolo dvojhry.
- 📍 **TOKIO:** Lukáš Klein 1. kolo dvojhry; Lukáš Klein, Filip Polášek 2. kolo štvorhry.
- 📍 **PARÍŽ:** Anna Karolína Schmiedlová semifinále dvojhry a konečné 4. miesto.

TEXT: LUCIA ANTOLOVÁ, STANISLAV KRŠKO, PAVOL KUBIŠ, LUBOMÍR SOUČEK
A SAMOTNÍ RESPONDENTI, FOTO: ANDREJ GALICA, KRISTIÁN KOVÁČ, LUBOMÍR SOUČEK,
JAKUB SÚKUP, TASR/MICHAL SVÍTOK, ARCHÍV AUTOROV

MOJA OLYMPIÁDA

O JEDINÚ NAŠU PARÍŽSKU
MEDAILU SA ZASLÚŽIL
BRONZOVÝ SINGLKANOISTA
NA DIVOKEJ VOĎE MATEJ
BEŇUŠ. NA SNÍMKE
ZO STUPŇA VÍTAZOV
S MOBILOM PRI SELFIE
SO ZLATÝM FRANCÚZOM
GESTINOM A S BRONZOVÝM
BRITOM BURGESSOM.

PARÍŽ OČAMI SLOVÁKOV NAŽIVO

Autentické osobné zážitky dokážu ukázať olympijské hry aj inak, než sa môžu opísať v spravodajstve či v komentároch. Oslovili sme viacero členov slovenskej výpravy na OH 2024 v Paríži, ale aj niektorých ďalších ľudí, aby prezradili, aká bola konkrétne tá „ich olympiáda“.

DANKA BARTEKOVÁ

(teraz už HRBEKOVÁ)

(na svojich piatich OH šiesta v streľbe na skeet)

„Parížske olympijské hry som zažila nielen ako športovkyňa, ale predovšetkým ako členka Medzinárodného olympijského výboru a fanúšička súťaží pod piatimi kruhmi.

Paríž 2024 boli moje piate hry v sérii, na ktorých som sa zúčastnila ako športovkyňa. Každé boli niečím špeciálne a iné. Tie parížske boli pre mňa najpokojnejšie. Aj preto, že sme my strelci súťažili v 270 km vzdialenom malom mestečku Chateauroux, kde sa nachádza Národné strelecké centrum Francúzska. Súťažili sme ďaleko od parížskeho humbugu a vibrácií olympijského veľkomesta. Bývali sme v malom mestečku v apartmáne, kde som si varila večere a čerpala som pokoj. Záverečné sústredenie som absolvovala v Marseille. Užila som si tam skvelý režim, ťažkú strelnicu a náročné podmienky, no skvelí ľudia okolo mi naozaj dodávali pocit pokoja a domova.

Strelnica v Chateauroux vyzerala skutočne olympijsky. Plné tribúny nám opäť pripomenuli, prečo sú olympijské hry úplne odlišné od všetkých iných podujatí v streleckom kalendári. Úžasná atmosféra nám zaručila neveriteľný zážitok. I keď v streľbe máme radi ticho a pokoj a chvíľu trvalo, kým som sa na divoké povzbudzovanie francúzskeho publika

naladila, musím priznať, že súťaž v Chateauroux som si napokon veľmi užila.

Parížska súťaž bude navždy patriť medzi špeciálne míľniky v mojej kariére. I keď som nezískala vytúženú medailu ako v Londýne, kvalifikovala som sa do finále. A to napriek tomu, že som sa strelecky trápila celý rok, vyrovnávala som sa s tlakom publika i domácich očakávaní a musela som cestou doň zdolať náročný rozstrel. No na dané okolnosti, náročnú a vôbec nevydarenú sezónu, ktorú som mala za sebou, musím moje konečné šieste miesto s pokorou zobrať ako úspešné vystúpenie pod piatimi kruhmi.

Ako členka MOV mám právo zostať na olympijských hrách počas celého ich trvania. V Paríži to znamenalo, že som si mohla vychutnať až posledný týždeň hier. V metropole ma čakal zabehnutý kolotoč súťaží, diplomatických stretnutí, odovzdávanie medailí, povinnosti v Maison Slovaque a zasadnutie MOV, na ktorom prezident MOV Thomas Bach oznámil, že už nebude kandidovať na prezidentský post.

Myslím si, že práve očakávanie Bachovho rozhodnutia, ktoré avizoval až na koniec hier, výrazne ovplyvnilo náladu členov. Napätie bolo citelné, v pléne sa šuškalo o viacerých potenciálnych kandidátoch. Keď oznámil, že neplánuje navrhnúť zmenu Olympijskej charty, ktorá by mu umožnila kandidovať i po tretí raz, všetci členovia sme pocítili, že MOV čaká koniec jednej veľmi úspešnej éry a nový začiatok.

Ten však nadviaže na úspech úžasných parížskych hier. Priznám sa, sama som bola prekvapená, akú vlnu radosti zo športu sme v Paríži zažili. Športoviská na ikonických miestach v meste, plné tribúny na všetkých súťažiach, nové formy osláv športovcov v Champions Parku, inovatívne športové formáty, udržateľná doprava, rodová rovnosť vo všetkom. K tomu skvelá francúzska kuchyňa na každom kroku, makrónky a Eiffelovka v spojení s olympijskými kruhmi. To všetko s dotykem francúzskej elegancie vo mne zapálilo novú iskru olympijskej radosti a nadšenia. Preto boli pre mňa tieto parížske hry špeciálne.

Ľudia potrebovali získať dôvod na oslavu, radosť a inšpiráciu, ktorú mohli načerpať z výkonov najlepších svetových športovcov nielen osobne v Paríži, ale i prostredníctvom médií. Dúfam len, že nás sledovanie olympijských súťaží založených na hodnotách dokonalosti, priateľstva a rešpektu, aspoň na chvíľku spravili lepšími a pokornejšími ľuďmi, schopnými rešpektovať jednotu v rozdielnosti.“

MATEJ BEŇUŠ

(jediný náš medailista, bronzový vo vodnoslalomárskej disciplíne C1)

„Parížska olympiáda bola moja tretia. Môžem teda povedať, že zo všetkých mojich účastí pod piatimi kruhmi som bol najkúsenejší. Zároveň boli zaplnené tribúny po covidom poznačenom ľudoprázdnom Tokiu veľmi príjemná zmena.

Pre mňa to boli prvé olympijské hry v Európe. Vďaka tomu ma mohla prísť pozrieť manželka s najstarším synom. Naňho vyšli priamo súťaže. Pri predchádzajúcich sústredeniach vo Vaires-sur-Marne som zase mal pri sebe postupne mladších synov, aby mal každý svoj diel pozornosti. Mladšie deti fandili počas pretekov doma s babkami pred televízorom. Priamo na súťaži bol aj oco s partiou, spravili si výlet autom. Cesta musela byť veselá...

Keďže som z minulosti vedel, že účasť na otváracom ceremoniáli znamená 6 až 8-hodinový program, rozhodol som sa ho tentoraz vynechať. Pozrel som si časť cestou na večeru, ale videl som len prechádzajúce lodičky. Vzhľadom na daždivé počasie a následne bezprostredný program kanoistických kvalifikácií to bolo dobré rozhodnutie.

BLAHOŽELANIE DANKE BARTEKOVEJ OD TRÉNERA ŠTEFANA ZEMKA.

MATEJ BEŇUŠ PRI OSLAVE BRONZU V SLOVENSKOM OLYMPIJSKOM DOME. VPRAVO JEHO MANŽELKA.

Špecifikom francúzskych hier bol pre mňa i fakt, že som nespal pred pretekmi v dedine. Jednak som sa bál, že v izbách nebude klimatizácia. Zároveň som ušetril mnoho času v autobusoch, keďže jedna cesta trvala zhruba hodinu. Čiže dva tréningy počas dňa by znamenali stráviť štyri hodiny prepravou, alebo medzitým čakať na kanáli. Hotel vzdialený desať minút od športoviska predstavoval vynikajúcu voľbu.

Napriek tomu môžem povedať, že dedina bola krásna a pestrá. Počas tých zopár dní pred začiatkom súťaží som si ju počas behania poriadne popozeral.

Organizátori nachystali peknú novú štvrť, za každou zákrutou boli iné domy. Všetkým som hovoril, že tak ako v dedine by to mohlo vyzerat aj u nás. Človek ide po ulici, tam si objedná jedlo, nič neplatí, má tam stánok s kávou, vezme si do ruky koláčik a ide ďalej...

Mrzí ma len, že som nemal príležitosť vidieť žiaden iný šport. V zásade akýkoľvek, veď každý má svoju špecifickú atmosféru, ešte umocnenú duchom hier. Najviac by ma asi lákal tenis, keďže tam sa aj darilo Anne-Karolíne Schmiedlovej. Nepohrdol by som však ani zápasmi mužského pavúka.

A, samozrejme, parížska bronzová medaila... Je pre mňa veľká pocta, že sa mi podarilo uloviť najcennejší výsledok našej olympijskej výpravy. Keďže to bolo zo začiatku hier, veril som, že som navnadal aj ostatných, respektíve že som priklonil športové šťastie aj na ich stranu. Bol som presvedčený, že medailí bude viac. Žiaľ, je to šport a túto olympiádu to vypálilo tak, že s cenným kovom som jediný.

Užil som si aj privítanie na Olympijskom festivale na Kuchajde, kde sa stretlo mnoho ľudí. Aj napriek únave, vďaka dobrej organizácii a medailovým endorfinom mám na príchod medzi slovenských fanúšikov veľmi príjemné spomienky a zážitok na celý život.“ (luc)

ROMAN BUČEK

(športový riaditeľ SOŠV, vedúci slovenskej výpravy na OH v Paríži)

„Napriek medializovaným obavám z bezpečnostného rizika sa organizátori odhodlali pripraviť otvárací ceremoniál podľa pôvodného plánu. A tak sa výpravy pavili na lodiach šesť kilometrov po Seine pred očami zhruba tristošesťtisíc divákov. Jedinečný zážitok nám trochu kazil dážď, ale z nadšenia neubral.

Ceremoniál som si pozrel až zo záznamu. Bol jedinečný, ale aj kontroverzný. Oceňujem jeho originalitu a odvahu tvorcov. Prekvapením bolo zaspievanie francúzskej hymny na streche Grand Pa-

SPOMIENKA NA PLAVBU SLOVENSKEJ VÝPRAVY PO SEINE. ROMAN BUČEK CELKOM VPRAVO.

lais speváčkou Axelle Saint-Cireleovou a vrcholom programu emotívne vystúpenie speváčky Céline Dionovej napriek jej vážnym zdravotným problémom.

Viacere momenty olympijských súťaží ukázali nielen športovú výnimočnosť, ale aj silu ľudského ducha a odhodlanie. Historicky asi najdramatickejšie bolo finále v behu na 100 m, v ktorom sa všetci atléti dostali pod 10 sekúnd a víťaz vyhral o 5 tisícín sekundy. Emotívny triumf Novaka Djokoviča v tenisovej dvojhre alebo obdivuhodný návrat gymnastky Simone Bilesovej po psychických problémoch sú len zlomok zo špičky nezabudnuteľných olympijských príbehov. K nim určite prispeli aj slovenskí športovci, hoci sme mali historicky najmenšiu výpravu.

Matejovi Beňušovi sa podarilo vo vodnom slalome v kategórii C1 vynikajúcim výkonom vybojovať, žiaľ, iba našu jedinú, bronzovú medailu. Musím pripomenúť, že až v siedmich ďalších prípadoch boli slovenskí športovci blízko k zisku cenného kovu. Potvrdzujú to tri štvrté, jedno piate a tri šieste miesta. Netajím, že do Paríža sme išli s väčšími medailovými ambíciami, ale športové šťastie tentoraz stálo viac pri našich súperoch.

Architektonický zámer vybudovať Olympijskú dedinu v pôvodne zanedbannej časti parížskej štvrti Saint Denis a s minimálnym dopadom na životné prostredie sa organizátorom mimoriadne vydaril. Bola umiestnená v peknom zelenom prostredí nábregia Seiny. Šťasti sa rozprestierala aj na ostrove Saint Denis. Obe časti dediny spájal promenádny most, z ktorého bol pekný výhľad na medzinárodnú zónu dediny s farebne osvetlenými priečeliami budov.

Ubytovacie priestory a izby neboli vybavené klasickou klimatizáciou. Dlhodobé priemery vysokých teplôt predpovedané na obdobie olympiády vzbudzovali mierne obavy, či bude ekologické chladenie vodou čerpanou z hĺbky 70 m dostatočne výkonné. Obavy sa však celkom nenaplnili a naše prenosné klimatizácie, ktoré sme si priniesli, boli použité iba minimálne. Život nám však skomplikovali poruchy na vodovodoch či kanalizácii, spôsobené nedôslednosťou pri finišovaní s prácami krátko pred hrami.

Pre hry vybudovali iba dve nové športoviská. Deväťdesiat percent súťaží sa odohralo v starších renovovaných, alebo v dočasne postavených areáloch. Odvážny koncept umiestniť športoviská k slávnym budovám a architektonickým dielam sa organizátorom vydaril. Súťaže v šerme a taekwonde sa uskutočnili v obnovenom

PETRA GANTNEROVÁ NA ZÁVEREČNEJ SLOVENSKEJ TLAČOVEJ BESEDE V MAISON SLOVAQUE.

Grand Palais, lukostreľbu situovali na nádvorie Invalidovne. Jazdecké súťaže a moderný päťboj zorganizovali v zámockom areáli Versailles, turnaje v plážovom volejbale sa odohrali priamo pri nohách Eiffelovej veže. Pre divákov aj športovcov to boli výnimočné kulisy olympijských športovísk.“

PETRA GANTNEROVÁ

(riaditeľka medzinárodného oddelenia SOŠV, v Paríži šéfovala Slovenskému olympijskému domu)

„Aj keď olympiáda v Paríži nebola mojou prvou, bola pre mňa v mnohom odlišná od tých predchádzajúcich. Dostala som totiž na starosť projekt Maison Slovaque – Slovenský olympijský dom. Tento dom fungoval vo veľkej miere mimo priameho riadenia organizačného výboru OH v Paríži. Aj z tohto dôvodu priniesol množstvo nečakaných výziev. Bol to úplne iný koncept národného domu, než aký sme mali na OH či ZOH v minulosti – otvorený, s masovou návštevnosťou verejnosti.

Prípravy na realizáciu projektu Maison Slovaque boli dlhé a náročné. V týždňoch pred olympiádou boli plné intenzívnych koordinačných stretnutí. Dom pripravoval Slovenský olympijský a športový výbor v spolupráci s agentúrou Slovakia Travel.

Do Paríža sme prišli len niekoľko dní pred otváracím ceremoniálom, aby sme prevzali priestory reštaurácie Ventrus. Počas nasledujúcich troch dní sa vďaka práci šikovných majstrov a remeselníkov priestor reštaurácie a jej okolie premenili na Maison Slovaque. Bolo fascinujúce sledovať túto premenu, hoci bola plná stresujúcich momentov, keď sme na mieste museli improvizovať pri nečakaných technických problémoch.

Obrovská úľava a radosť zavládli, keď sme deň pred otváracím ceremoniálom privítali členov našej výpravy. Jej členovia, podobne ako v minulosti, predstavovali prvých návštevníkov domu ešte pred jeho oficiálnym otvorením. Mohli sme sa s nimi podeliť o nadšenie a hrdosť celého tímu.

Hoci sme príprave a detailnej projekcii Maison Slovaque venovali veľa času, záujem a návštevnosť prekonal

všetky naše očakávania. Obrovský záujem verejnosti – dom počas sedemnástich olympijských dní navštívilo spolu vyše 50-tisíc ľudí! – predstavoval veľkú výzvu. A to tak z hľadiska personálneho zabezpečenia ‚chodu‘ domu, ako aj logistiky. Keďže priestory Maison Slovaque boli relatívne malé, nazvali sme ho ‚kompaktným domom‘.

Napriek dlhým a náročným dňom boli tie chvíle vzrušujúce. Veď nikdy sme vopred presne nevedeli, koho môžeme v ten deň v Maison Slovaque očakávať.

Bolo nesmierne zaujímavé vidieť, ako sa u nás stretávajú významní hostia zo zahraničia na čele s monackým kniežaťom Albertom II., alebo naši veľmi úspešní športovci Peter Sagan, Michal Martikán či Martina Moravcová s turistami z rôznych kútov sveta.

Parc de la Villette, kde sa nachádzalo 16 národných domov v rámci Parku národov, vytváral úžasnú atmosféru medzinárodného priateľstva a radosti. Každý deň som si užívala pohľad na ľudí z rôznych častí sveta, ktorí prichádzali ochutnať slovenské špeciality, počúvať živú hudbu a spoznávať našu kultúru. Zároveň to však bolo náročné, keďže sme boli obklopení rôznymi domami s vlastnými programami a koncertmi, ktoré sa často navzájom prekrývali. Po dlhom dni v tejto rušnej atmosfére sme sa preto všetci tešili na chvíľku ticha, keď sa park zatvoril a domy utíchli.

Jednou z najväčších odmien pre mňa bolo vidieť, že náš dom pravidelne navštevovali členovia slovenskej olympijskej výpravy – športovci, tréneri a ďalší členovia tímu. Bolo skvelé vidieť, že sa tam cítili ako doma. Vracali sa, aby si oddýchli, najedli sa alebo si užili príjemnú atmosféru. Ich pozitívna spätná väzba bola pre mňa jedným z najkrajších momentov tejto olympiády – samozrejme, popri oslavách úspechov našich športovcov.

Moja olympiáda bola taká dynamickejšia, že som sa ani nenazdala a už sme zatvárali dvere za posledným návštevníkom. Hneď nato sme sa pustili do balenia, čo sa v niektorých ohľadoch ukázalo byť ešte náročnejšie ako samotná výstavba domu. Najmä preto, lebo únava z intenzívnych dní už bola citeľná.

Myslím si, že až vo chvíli, keď sme odovzdali reštauráciu Ventrus naspäť majiteľovi, nám naplno došlo, že olympiáda je za nami a že sme to úspešne zvládli.“

JAKUB GRIGAR

(vo vodnom slalome šiesty v K1 aj v kajak krose)

„Keď sa povie Paríž 2024, možno budem trochu negatívny, ale prvá mi napadne práve tá jedna chyba, ktorá ma pripravila o lepší výsledok než finálne šieste miesto v K1.

Ale pekne po poriadku. Nesmierne si vážim, že som dostal dôveru najprv zložiť sľub do rúk prezidenta republiky a potom počas otváracieho ceremoniálu hier niesť štátnu vlajku. Pre mňa boli obe veci úplne úžasné. Už ako dieťa, keď som sledoval olympijské hry pred televízora, som si želal, aby som mohol patriť k športovcom, ktorým sa dostalo takej pocty. Vždy som ich totiž vnímal ako ikony slovenského športu. Preto ma nesmierne potešilo, že na tejto olympiáde sa mi splnil detský sen.

Napriek tomu, že Paríž bol geograficky blízko, po dohode s najbližšími ma neboli podporiť priamo na kanáli. Pýtali sa ma, či majú prísť, ale ‚nehrotiť‘ sme to. Patrím totiž k ľuďom, ktorí majú radi svoju pohodu a sústredenie. A keď vidím známych na brehu a vnímam, že si dali tú námahu, aby prišli osobne, tak cítim potrebu sa im ísť venovať a robiť im program. A to nie je práve najlepšie.

Po Riu a Tokiu ma aj do tretice uchváti atmosféra Olympijskej dediny. Je to ako prísť do malého mesta, v ktorom každý deň stretávate tých najlepších športovcov na planéte. Sedieť za tým istým stolom s olympijskými víťazmi alebo majstrami sveta či Európy, je niečo úžasné. Tolko inšpiratívnych ľudí pokope sa naozaj nedá stretnúť nikde inde.

Hoci som nestihol vidieť žiaden iný šport osobne, veľmi som si užíval popoludnia po návrate do dediny, keď sme v spoločnej miestnosti sledovali a fandili s ostatnými ďalším našim reprezentantom v plnom súťažnom nasadení.

Pravda je, že i s odstupom času ma moje konečné umiestenie v K1 mrzí. V príprave sme sa borili najmä so zdravotnými problémami, ktoré ma dosť obmedzovali v tréningu. Človek by potom čakal, že práve toto bude dôvod, pre ktorý to na trati nevyjde podľa predstáv. Ale chyba, ktorú som spravil na olympiáde, vôbec nevychádzala z bolesti ramena alebo zo zlého tréningu. Jednoducho to bola zlá reakcia na vodu a len pre tie dva-tri centimetre, pre ktoré som sa nedostal viac doprava, som stratil tri sekundy v porovnaní s prvou jazdou. Prítom na zlato stačilo len čosi viac ako sekunda a pol. Toto je niečo, čo sa nedá len tak hodiť za hlavu.

Na druhej strane, od malička som sníval, že sa dostanem aspoň na jednu

VÝRAZ JAKUBA GRIGARA V CIELI PRETEKOV V K1 BOL PREJAVOM SKLAMANIA. NEBYŤ JEDNEJ CHYBY MOHOL MAŤ ZLATO, ALE SKONČIL ŠIESTY.

olympiádu. Fakt, že som sa mohol dostať na svoju tretiu, vidieť kus sveta a zažiť niečo, čo nie každý môže, je pre mňa obrovský zážitok. Do konca života na to budem veľmi pozitívne spomínať.“ **(luc)**

VANESA HOCKOVÁ

(štvrtá v súťaži v streľbe na skeet)

„Priznám sa, že o účasti na olympiáde som nikdy nejako nesnívala. Ako ešte aktívna plavkyňa som vedela, že sa na ňu nedostanem. Neskôr, keď som prešla na skeet, som strieľala skôr pre zábavu. Keď sa mi na strelnici nedarilo, dokonca som uvažovala, že s tým skončím.

Nedávam si ciele. Všetky úspechy beriem ako milé prekvapenia. Keď som však v roku 2022 počas svojej druhej sezóny medzi seniorkami získala miestenku na prvú olympiádu, začala som to brať už trochu vážnejšie a vnímať, že na to mám.

Z toho, že sme na OH nesúťažili v Paríži, som bola trochu sklamaná. Neboli sme v centre diania a nemohli sme si naplno užiť atmosféru. Pozitívne na tom však bolo to, že v Chateauroux sme sa zišli iba my strelci, a tak sme aj olympijskú súťaž mohli vnímať ako bežné preteky. V našej komunite sme necítili taký tlak.

Veľmi mi pomohlo, že ma tam prišla povzbudiť aj moja mladšia sestra Mírka, ktorá v skeete súťažila posledný rok medzi juniorkami. Po prvom dni, keď som bola s nástrelom 71 bodov dvanásť, ma utešovala, že veľa strelkýň nedosiahlo výsledky, aké by si predstavovali a nie som na tom až tak zle. Kopa známejších skeetarok si aj poplakala. Mírka mi dala nádej a to bol moment, ktorý ma nakopol.

Na druhý deň som dosiahla dve číste položky a zo štvrtého miesta so 121 trafenými ‚holubmi‘ som postúpila do šesťčlenného finále. Keď som v závere kvalifikácie zvládla štvorky – dvojstrely na konci, niečo som začala šípíť. Následne som trafila i dva posledné terče. Rozplakala som sa aj ja, ale boli to slzy šťastia. Vyobíjali ma tréner, sestra, všetci. Cítila som veľkú hrdosť, že som dokázala dosiahnuť takýto výkon.

V samotnom finále som zostrelila prvých šesťnásť ‚holubov‘, bola som pribežne aj prvá. V piatej sérii však som urobila tri chyby zo štyroch terčov od sedemnásteho po dvadsiaty. Trochu som vypadla z koncentrácie. Stačilo na sekundu pomyslieť na niečo iné, možno aj na záblesk medaily. Stálo ma to veľa.

VANESA HOCKOVÁ PRI ROZLÚČKE S PUBLIKOM PO ŠTVRTOM MIESTE V SÚŤAŽI SKEETARIEK.

Strieľala som síce uvoľnene, ale nakoniec som bola sklamaná. S odstupom času som si však uvedomila, že štvrté miesto je pri mojej prvej olympiáde veľký úspech a môžem byť hrdá na seba i svoj tím.

Sklamaná som bola z ubytovania v Chateauroux. My strelci sme mali v ponuke tri dediny, ale schytali sme tú najhoršiu – na stredoškolskom internáte. Nedalo sa tam ani jesť, tak sme chodili do ďalšej dediny. To boli pekne prerobené kasárne.“ **(ku)**

MATÚŠ HUJSA

(tréner bronzového singlkanoistu Mateja Beňuša)

„Olympijské hry sú obrovské podujatie. Kamkoľvek sa človek pohne, vníma olympijského ducha. Pred televízorom nemá šancu to tak precítiť. Sledoval som na dialku každú olympiádu od roku 2000, letnú aj zimnú, a bol to vždy zážitok. Ale prežiť si to na vlastnej koži, to je úplne iný rozmer. Veľkolepé. Parížska olympiáda jedným slovom? Kolosálna! A to sme s mojím zverencom Matejom Beňušom vynechali otvárací ceremoniál.

Osobitný zážitok pre mňa predstavovala dedina. Vôbec som si nevedel predstaviť, ako to tam bude vyzeráť. Keď som sa ocitol za druhou kontrolou, na novovybudovanom sídlisku, a videl som

budovy, organizáciu i ľudí v reprezentačnom oblečení, mal som pocit, akoby som bol v inom svete. Keď som si uvedomil, že po skončení olympiády budú mnohé budovy slúžiť študentom a ako sociálne byty, o to väčší zmysel mi to celé dávalo.

Rovnako ma ohromil pocit, že som videl ľudí, ktorých by som nikdy nemal šancu stretnúť naživo. V dave rôznofarebných reprezentačných súprav som rozpoznával najmä atlétov a tenistov. Bolo fascinujúce sledovať, ako sme si tam všetci rovní. V posilňovni bežal vedľa mňa na páse olympijský víťaz na 5000 metrov, Nór Jakob Ingebrigtsen, vedľa neho jeho konkurent, Američan Cole Hocker, ktorý získal zlato na 1500 metrov. Cestou z jedálne som zase stretol svetového rekordéra v behu na 10 km Ugandana Joshuu Cheptegeia, ktorý o niekoľko dní neskôr tiež získal zlato. Ako vášnivý vytrvalostný bežec som bol nadšený a hneď som ho poprosil o spoločnú fotografiu.

Keby sme boli v civile, tak rôznorodé sociálne zázemie účastníkov zo všetkých kútov sveta by bolo vypuklé. Ale

ZÁŽITOK MATÚŠA HUJSA Z DEDINY. NADŠENÝ VYTRVALOSTNÝ BEŽEC PRED JEDÁLNOU SPOLU S NAJVÄČŠOU HVIEZDOU BEHU NA 10 KM JOSHUOM CHEPTEGEIOM.

takto to celé pôsobilo veľmi harmonicky a inkluzívne.

Kým Maťo pre čo najväčší komfort cestovania býval v hoteli desať minút od kanála, ja som sa dosýta nacestoval v kyvadlových autobusoch. Vodiči najmä zo začiatku často ani nevedeli, kam majú poriadne ísť. V ideálnom stave trvala cesta na kanál z olympijskej dediny 50 minút. Niekedy sa však cestovalo hodinu a pol, dokonca aj dve hodiny. A nie raz v staršom autobuse bez klimatizácie a so zapečatenými oknami. Všetko trvalo dlho, deň ubehol extrémne rýchlo. Ráno človek odišiel z dediny a vrátil sa až večer, vyčerpaný z cestovania.

Samozrejme, môj najväčší zážitok bol Maťov bronz. Je však pravda, že ani neviem, kedy som si vlastne dosiahnutý úspech naplno uvedomil. V deň pretekov to šlo rýchlo – súťaž, medailový ceremoniál, tlačová konferencia, dopingová kontrola. Do Slovenského olympijského domu sme prišli asi tri a pol hodiny po finále, vtedy sa dostavila prvá úľava. Celkové uvedomenie prišlo možno po dvoch dňoch. A plné azda až cestou z viedenského letiska na privítanie na Olympijskom festivale na Kuchajde.

Význam úspechu zdôrazňoval narastajúci počet správ v mojom mobile, aj od ľudí, ktorých som X rokov nevidel. S odstupom času môžem povedať, že ani jedna nezostala bez odozvy. V mojom a Maťovom mene som sa všetkým poďakoval.“ **(luc)**

MUDr. DANIELA KŇAZE DOLEŽALOVÁ

(z lekárov našej výpravy bola v Paríži najdlhšie)

„Po OH v Tokiu, kde som ako lekárka výpravy mala premiéru, a po ZOH v Pekingu som sa nádejala, že to budú konečne „normálne“ hry, bez obmedzujúcich opatrení ako v čase pandémie. Že už nebudem chodiť so skúmvkami antigénových testov, každý deň nebudeme absolvovať PCR testy, a nikto nebude potrebovať potvrdenia, že je zdravý, aby mohol odletieť domov. V tomto ohľade parížske hry splnili moje očakávania. Olympiáda v Paríži bola pre mňa iná – jedinečná, krásna, a hlavne uvoľnená a oslobodená od nutnosti separácie ľudí. V tom bolo jej čaro.

DANIELA KŇAZE DOLEŽALOVÁ V PIEŠŤANSKOM KROJI (BOLA TO SÚČASŤ STÁVKY) S VODNÝM SLALOMÁROM JAKUBOM GRIGAROM A JEHO TRÉNEROM STANISLAVOM GEJDOŠOM PRED OTVORENÍM SLOVENSKEHO OLYMPIJSKEHO DOMU (TEN VIDNO V POZADÍ).

Iná olympiáda to bola v mnohých ohľadoch. Najviac v celkovo uvoľnenej atmosfére. Celá dedina akoby dýchala spolu, ľudia sa stretávali na uliciach a v kaviarňach, rozprávali sa, a nebáli sa, že na nich „skočí COVID“. Ľudia sa opäť stali ľuďmi. Stretnutia pri croissant, alebo neskoré večere v Olympijskej dedine boli čarovné.

Bola iná aj v tom, že sme sa stali mikrovýpravou, v ktorej sme si navzájom pomáhali. Nielen pri havárii s tečúcim plafónom v spoločenských priestoroch, nosením ľadu na regeneráciu športovcov, ale aj počas bežných „nočných pokečov“, ak sa súťaž nevydarila podľa predstáv. Naozaj sa vytvorili priateľské putá, ktoré pretrvávajú (dúfam) ešte mnoho rokov.

Snažila som sa byť na každom športovisku, kde štartovali naši reprezentanti. Vtedy som mala pocit, že sme si akísi bližší, a viac dýchame za naše Slovensko. Nebolo to vždy jednoduché, pretože jednotlivé dejiská hier boli od seba dosť vzdialené. Preprava zaberala značnú časť môjho dňa. Napriek tomu som mala možnosť si pozrieť našich cyklistov, džudistu, boxerku, bežkyne, plavcov, lukostrelkyňu, ale aj vodných slalomárov, večne usmiateho skejtbordistu Riša Turyho, či našu skvelú Kajú Schmiedlovú na ikonických dvorcoch Roland Garros. Bolo jedno, k akému športu ma to ťahá počas roka. Na olympiáde bol dôležitý práve ten, v ktorom súťažili naši. Na neopísateľné zážitky a úžasnú atmosféru nikdy nezabudnem.

Samozrejme, bola to aj denná starostlivosť o zdravie zverencov. Veď každý musel byť v plnej sile tak, aby podal čo najlepší výkon. Preto mi bolo nesmierne ľúto, keď plavkyňa Tamara Potocká od vyčerpania skolabovala, a trpela som skoro poldruha hodiny, kde je, kým ju doviezla sanitka do kliniky v Olympijskej dedine. Budem kritická: logistika v rámci zdravotnej starostlivosti nebola zvládnutá na olympijskej úrovni. V porovnaní s hrami v Tokiu a Pekingu organizačne Francúzi zaostávali.

Drobné zranenia, bolesti hrdla, nádchy, alergie a mnohé iné ochorenia patrili do bežnej rutiny dňa lekára výpravy. O to viac, ak nám enormne vysoké teploty klesli o 10 stupňov nižšie. Problém bol aj s daždivým počasím a s hrozbou dýchacích infekcií. Najmä, keď takmer celá výprava zmokla do nitky na lodi počas otváracieho ceremoniálu. Do dediny sme sa vracali premrznutí a unavení, ale so zážitkom, ktorý sa len tak nezopakuje.

Stretávanie s lekármi ostatných výprav na lekárske stretnutiach mi prinieslo množstvo nových informácií, ktoré v budúcnosti môžeme implementovať do prípravy našich športovcov. Taktiež boli prínosné workshopy, ktoré prebiehali na dennej báze. Mohla som si vybrať, ktoré absolvujem, a získala som nové zručnosti. Priateľské vzťahy vznikali aj medzi lekármi výprav.

Napriek tomu, že sme priniesli iba jednu medailu, bude pre mňa Paríž nezapomeniteľný. A ak som sa niekomu nestihla poďakovať za spoluprácu, tak teraz všetkým zúčastneným ďakujem.“

ZUZANA PAŇKOVÁ SA VO VEKU 19 ROKOV UVIEDLA POD PIATIMI KRUIHMI ŠTVRTÝM MIESTOM MEDZI SINGLKANOISTKAMI.

ZUZANA PAŇKOVÁ

(najmladšia členka našej výpravy, štvrtá v C1 vodných slalomárok)

„Na Paríž mám úžasné spomienky. V prvom rade na pocit, keď som videla prvú finálovú jazdu pretekára v areáli pred 12-tisíc divákmi. Tribúny vzbudzovali rešpekt už prázdne počas predolympijských sústreďení. Mala som výhodu, že moja disciplína nebola prvá, takže som mala šancu „nahrať“ si hluk divákov. Meditovala som pri ňom, robila som si vizualizácie. Naozaj to bolo ešte väčšie, ako som čakala.

Další nesmierny silný moment bola pocta byť vlajkonosička slovenskej výpravy na otvorení hier. Asi každý by chcel byť v tejto pozícii. O to viac si túto príležitosť vážim. Je pravda, že ceremoniál prešiel veľmi rýchlo, pršalo a zároveň som mala stále v hlave preteky a sústreďenie na ne. Napriek tomu som si to nesmierne užila. Vždy ma zahreje pri srdiečku, keď si pomyslím na plavbu po Seine. Stále cítim obrovskú vďaku a česť.

Na čo sa taktiež nedá zabudnúť, je nekonečné čakanie na moje konečné finálové umiestenie. V mojej hlave trvalo

večnosť. Väčšinou končím na pretekoch tak, že idem posledná alebo predposledná a nemám šancu vidieť jazdy ostatných pretekárov. Som celkom rada, že som šla finále medzi prvými a mala som šancu si to užiť, vidieť reakcie ľudí, nasať atmosféru. Ale naozaj to trvalo ohromne dlho. Už som predpokladala, že odídem z lavičky pre pretekárku na treťom mieste, ale čakala som tam, čakala... Až kým nešla predposledná Jessica Foxová, neskoršia olympijská víťazka, ktorá ma odsunula na štvrté miesto. Objala som trénera a bolo po pretekoch.

Čím viac času uplynulo, tým viac si uvedomujem, že štvrtá priečka má veľkú hodnotu. Na naozaj ťažkej trati som podala výborný výkon bez výraznej chyby. Mohla som s ním byť rovnako tretia alebo šiesta. Pretekáme sa samé so sebou, nie sme naraz na vode. Samozrejme, stále to trochu zabolí. Mohla som mať medailu a bolo by to úžasné. Zároveň ide o impulz, ktorý ma ešte viac nakopol. Došla som do cieľa a cítila som, že to asi nebude stačiť na medailu. Už v tej chvíli som bola odhodlaná pokračovať v tvrdej práci s mottom: nabudúce to musí vyjsť!

Veľmi silný dojem vo mne zanechala atmosféra Olympijskej dediny. Stretla som britského skokana do vody Toma Daleyho, či americkú ragbistku Ilonu Maherovú, ktorá má milióny sledova-

teľov na sociálnych sieťach. Gymnastke Simone Bilesovej som sa poďakovala za inšpiráciu.

Ak je človek veľmi nervózny z olympijského vystúpenia, má pocit, že trénuje celý život a teraz nesmie sklamať sám seba ani svojich blízkych, v dedine si uvedomí, že tie isté emócie a stres prežíva okolo neho desiatitisíc ľudí. Že všetci sme tam z rovnakého dôvodu: drieme a obetujeme sa, aby sme si splnili sny. Pociť, že človek v tom nie je sám, že sa príde ráno rozvalcovať do fitka a niekto iný už má 40 minút odmakané na bežiacom páse, je veľmi motivujúci.“

(luc)

PETER PAŠUTH

(riaditeľ mediálneho oddelenia SOŠV, v Paríži redaktor Olympic.sk)

„Kedykoľvek som cestoval na olympijské hry, vždy som ich považoval za výnimočný športový sviatok. Keď sa ma kolegovia, ktorí idú na svoju prvú olympiádu, pýtajú na rady, mám pre nich vždy jednu odpoveď: Pripravte sa na veľa práce, zložité logistiku, veľké emócie a minimum spánku. Aj Paríž 2024 potvrdil tieto moje slová. Z pohľadu práce médií všetko klapalo

v zaužívaných olympijských rytmoch, aj keď hlavné tlačové stredisko bolo tentoraz oveľa skromnejšie ako zvyčajne.

Organizačne a atmosférou to však boli výnimočné hry. Dokonca podľa môjho názoru prevýšili aj OH 2012 v Londýne, ktoré som na základe vlastnej skúsenosti doteraz považoval za najvydarenejšie. Úvodný a záverečný ceremoniál v Londýne sú však pre mňa stále nezabudnuteľné, zatiaľ čo z tých parížskych sa mi vybavujú už iba útržky, a predovšetkým plavba športových výprav po Seine.

V Paríži ma nadchýnala atmosféra na tribúnach, ktoré boli na všetkých športoch fakt plné. Dlhो si budem pamätať rozlúčku moderného päťboja v súčasnej podobe s olympijskými hrami v záhradách Versailles. Na rozlúčku sme si pripili pohárom coca-coly s dlhoročným kamarátom, rozhodcom a funkcionárom moderného päťboja i kolegom Vladom Millerom. Z moderných športov ma zaujali skejtbording a športové lezenie, sklamal ma brejking. Čakal som tam trochu viac šou.

Neuveriteľne to vyzeralo počas cyklistických pretekov mužov, kde sa ľudia tlačili v radoch vedľa trate. Po ich skončení sme sa stretli so šampiónom Petrom Saganom a snažili sa presunúť do Slovenského olympijského domu na opačnej strane Paríža. Po mestskom okruhu sme ako-tak prešli, ale pri zjazde z neho sme radšej vystúpili z auta a išli chvíľu pešo. Mesto bolo ešte dlhé hodiny po pretekoch paralyzované.

Posledné dva roky som mal možnosť sledovať prípravu Paríža podrobnejšie aj vďaka účasti na brífingoch pre zástupcov médií z celého sveta. Už počas nich som sa dozvedel množstvo informácií, ktoré mne a aj mojim kolegom počas samotných hier pomohli. Bolo jasné, že najrýchlejší spôsob prepravy bude často metro. K dispozícii sme mali aj aplikáciu, ktorá nám mala ulahčiť orientáciu pri ceste na športoviská. Často nám ponúkala nezmyselné časy a prestupy, a radšej sme preto uprednostňovali iné mobilné aplikácie, ktoré boli oveľa presnejšie.

Paríž som navštívil už viac ako desaťkrát, avšak prvýkrát sa mi podarilo dostať do sídla francúzskych prezidentov – Elyzejského paláca. Pred odchodom do Francúzska mi prišla pozvánka na prijatie u francúzskeho prezidenta Emmanuela Macrona. Mali sme sa dostaviť na 13:30 h s tým, že prijatie sa uskutoční zhruba o hodinu neskôr. Začalo sa však až okolo 15:30 h. Spolu so mnou tam boli zástupcovia médií z celého sveta,

ktorí si dve hodiny čakania krátili debatami a popíjaním čaju či kávy. Potom prišiel francúzsky prezident a prezident Medzinárodného olympijského výboru Thomas Bach. Po krátkych príhovoroch sa zdalo, že je koniec prijatia.

Omyl. Otvorili sa dvere záhrad paláca, pridala sa prvá dáma Francúzska Brigitte Macronová a debaty nemali konca-kraja. Ochránka trpezlivo sledovala, ako si francúzsky prezident vymenil s každým zopár slov, podal mu ruku.

Bolo už dávno po 17:00 h, keď sa francúzsky prezident ospravedlnil, že musí ísť riešiť politické problémy krajiny. Len deň pred stretnutím sa konali vo Francúzsku parlamentné voľby a nová vláda vznikla až dlho po skončení olympijských hier.

Pre mňa sa jedným z víťazov v Paríži stal Slovenský olympijský dom Maison Slovaque. Vďaka skvelej gastronómii, pivu a vínu i programu skvele prezentoval Slovensko pred návštevníkmi z celého sveta.

PETER PAŠUTH POČAS PRIJATIA U FRANCÚZSKÉHO PREZIDENTA EMMANUELA MACRONA V ELYZEJSKOM PALÁCI.

LADISLAV SIMON

(tréner štvrtej tenistky Anny Karolíny Schmiedlovej)

„V Paríži to boli moje prvé olympijské hry. Od detstva som túto udalosť sledoval v televízii a mal som o hrách určitú predstavu. Musím povedať, že tie v Paríži absolútne splnili moje predstavy a priniesli mi to, v čo som dúfal. A všetko bolo ešte krajšie, než som očakával.“

V prvom rade som chcel bývať v Olympijskej dedine. Tá bola nádherná a strava výborná. Tešil som sa, že sa stretnem a zoznámim s našimi reprezentantmi aj trénermi z iných športov. Zažil som pri tom kopec zábavy. To bol môj splnený sen.

LADISLAVOVI SIMONOVI SA V PARÍŽI NAPLNILI VŠETKY OLYMPIJSKÉ PREDSTAVY.

Keď som si pozrel pred hrami na mape, ako ďaleko je dedina od Roland Garros, mal som obavy, že budeme cestovať poldruha hodiny. Ale tým, že na cestách vyčlenili jeden pruh ako olympijský, prepravovali sme sa pomerne rýchlo.

Samozrejme, mal som aj športový sen, ktorý som nosil tajne v sebe. Chcel som sa priblížiť k olympijskej medaile. Vyzeralo to trúfalo, ale na olympiáde človek túži bojovať o medailu. Som veľmi rád, že sa mi s Kajou podarilo dostať k nej až tak blízko, že nás od cenného kovu delil jediný zápas. Možno sa mi to splní niekedy v budúcnosti.

Netušil som, že by to mohlo vyjsť až takto dobre, veď Kaja sa do Paríža prebojovala veľmi tesne a na poslednú chvíľu. Vzhľadom na tento fakt sme ani nemuseli príliš upravovať náš program. Bola výhoda, že okrem jedného turnaja na tráve, ktorú neobľubuje, stále hrala na antuke. Dokonca v Budapešti sa dostala do semifinále. Takže v Paríži si na rozdiel od väčšiny jej súperiek nemusela na tento povrch znovu zvykať.

Bol som si vedomý, že má veľmi vysokú športovú formu. A podarilo sa nám ju vyladiť na sto percent. Nikdy predtým neodohrala sériu toľkých kvalitných zápasov proti špičkovým hráčkam. Výkonmi dokázala, čo pre ňu olympiáda znamená. Musím jej vysloviť absolútorium. Všetko do seba zapadlo v správny čas, čo platí aj pre jej zdravotný stav.

Kaja Schmiedlová svojimi senzáčnymi výkonmi, keď zdolala štyri rebríčkovú vyššie postavené hráčky a postúpila až do semifinále, pobláznila Slovensko. Potvrdilo sa tým, že tenis je aj na Slovensku naozaj veľký fenomén.

Na OH som mal aj nečakaný príjemný zážitok, ktorý bol pre mňa veľmi cenný. Môj otec bol cyklistický tréner a ja som veľký fanúšik cestnej cyklistiky. Náš tréner Jakub Vančo a pretekár Lukáš Kubiš ma na preteky s hromadným štartom zobrali do depa. Tam som mal možnosť vidieť všetky hviezdy svetovej cyklistiky, ktoré v Paríži štartovali. Bol som priamo pri štarte, mám z tých pretekov krásne fotky a som veľmi šťastný, že som to mohol zažiť.

Žiaľ, lejak na úvod hier spôsobil veľké nahustenie tenisového programu. Mali sme ho nabitý, Kaja hrala každý deň, takže nič iné som už nestihol.“

(sou)

MILAN ŠPÁNIK

(pracovník oddelenia olympizmu SOŠV, na OH v Paríži pôsobil ako šofér mikrobusu SOŠV)

„Po ukončení celoslovenského finále Olympijského odznaku všestrannosti 2023/24 ma čakala nová výzva. Moje prvé olympijské hry. V Paríži som dostal za úlohu šoférovanie mikrobusu, ktorý mal prepravovať vedenie SOŠV, respektíve vládných predstaviteľov Slovenska.

Ako sa postupne blížil deň odchodu, tak vyvstávali nové organizačné otázky. Asi najväčšou výzvou bolo parkovanie. Mikrobos sa totiž výškou nezmeslil v Paríži skoro do žiadnej z parkovacích garáží... Ďalšou nezodpovedanou otázkou bolo, aké bude jazdiť v prezidentskej kolóne. A objavili sa aj ďalšie.

Prišiel deň odchodu. Niekoľko dní pred začiatkom hier som v skorých ranných hodinách sám vyrazil s plne naloženým mikrobosom s ďalšími vecami určenými do Slovenského olympijského domu, Olympijskej dediny a na ubytovanie pre ľudí zo zázemia SOŠV na viac než 1300-kilometrovú cestu.

V Paríži som potom každý deň vstával skoro a do hotelovej izby som sa dostával hlboko po polnoci. V miestnej dynamickej premávke som každý deň najazdil okolo dvesto kilometrov. Táto záťaž mi dávala poriadne zabráť.

Jazdiť v prezidentskej kolóne bol naozaj zážitok. Presuny po meste s policajným sprievodom s výstražnými sirénami niekedy vyzerali ako úryvky z akčného filmu.

Pre organizátorov hier bola bezpečnosť viditeľne na prvom mieste. Mesto bolo plné policajných hliadok a ozbrojených síl. Niektoré policajné kolóny pri presunoch mali aj 20 – 30 áut. Motorkári vynikajúco kľučkovali medzi autami v kolónach, ale vo všeobecnosti sa dá povedať, že policajné hliadky boli naozaj nápomocné a správali sa prívetivo.

Občas som prevážal aj športovcov do Slovenského olympijského domu z dediny, alebo zo športoviska. Bol som veľmi rád, že po zisku našej jedinej medaily som mohol do domu odviezť Mateja Beňuša aj s jeho rodinou. Mimochodom, v dome potom bola naozaj vynikajúco pripravená strava...

Okrem iných vynikajúcich športovcov som viezol aj nášho najúspešnejšieho cyklistu Petra Sagana. Bral som ho aj s jeho mediálnym manažérom po skončení cestných pretekov, ktoré symbolicky

MILAN ŠPÁNIK S CYKLISTICKÝM ESOM PETROM SAGANOM PRED MIKROBUSOM SOŠV.

odštartoval, a po návšteve Slovenského olympijského domu som s nimi ešte išiel aj na návštevu Talianskeho domu, ktorý mal úplne iný koncept ako náš. Na letisko som zase viezol našu tokijskú olympijskú šampiónku Zuzku Rehák Štefečekovú.

Keď sa hry začali chýliť ku koncu, Slováci súťažili čoraz redšie. Vďaka tomu moje pracovné povinnosti ubúdali. Takže sa mi podarilo posledné dni prežiť aj z pozície diváka. Dostal som sa na na viaceré športy a po upršanom otváracom ceremoniáli som bol aj na záverečnom.

Na druhý deň po ňom ma čakala opäť viac ako tisícistokilometrová cesta domov. Predpoludním sme naložili plný mikrobos vecí zo Slovenského olympijského domu a do polnoci som bol doma.

Celkove som za tri týždne najazdil 5900 km, z toho okolo 3000 km priamo po Paríži a v okolí. S mikrobosom som bol aj bezmála tristo kilometrov od Paríža v Chateauroux, keď som tam viezol našu delegáciu na preteky strelkyň v skeete.

Čas mi na olympiáde bežal neuveriteľne rýchlo. Po celých dňoch strávených v aute v parížskej premávke som bol poriadne unavený, ale celkový zážitok naozaj stál za to.“

RICHARD TURÝ

(prvý slovenský skejtbordista na OH, piaty v disciplíne street)

„Ani vo sne by mi nenapadlo, že raz budem olympionik. Posledné dva roky boli extrémne náročné, ale dali sme do toho s mojím tímom všetko. Stálo to veľa síl, nervov, prekonávania strachu a posúvania svojich limitov, ale bez toho by to nešlo. Olympijské hry v Tokiu mi ušli len o niekoľko miest, preto som bol naozaj rád, že sa mi do Paríža podarilo kvalifikovať.“

Veľa ľudí skejtbording odsudzuje, na internete písali, že idem na výlet. Ja som si to chcel užiť a nevytvárať na seba tlak.

Olympiáda bola pre mňa niečo úplne nové. Keď som videl tú obrovskú jedáleň, tak som bol z toho nadšený. Bol pre mňa veľký zážitok vyberať si z jedál, koľko len človek chcel. A keďže sa mi to v dôsledku dažďa na úvod hier a posunu súťaží predĺžilo o dva dni,

tak by som to bez toho tlaku a súťaženia nazval, že som prežil olympijské prázdniny.

Aj napriek tomu som bol v strese. Snažil som sa emócie upokojiť, aby som to bral ako každú inú súťaž. Je to totiž stále o tom istom, aj keď je tam viac ľudí. V priebehu hodiny sa začala naša súťaž a ani som sa nestihol spaťtať, a už bolo finále. Nemal som čo stratiť, cieľ som si splnil. Chcel som byť vo finále a myslím si, že to potom išlo jedna radosť.

Len tak-tak som sa dostal do finále. Nevieť prečo som to v kvalifikácii kazil, ale veril som, že sa mi musí vrátiť, čo som dal tréningu, aj že som trénoval v Dubaji v 45-stupňových horúčavách. Hovoril som si, že neexistuje, aby sa to nevrátilo. A vrátilo sa. A vo finále mi to padalo. Prvá jazda bola super, druhá ešte lepšia. Siahol som si na maximum, som veľmi spokojný.

To, čo som trénoval dva roky, sa zúročilo na najdôležitejšej súťaži. Čo som predviedol, by všade inde stačilo na

prvú trojku. Ale v Paríži najlepší súper ustáli triky, ktoré nezvládali poriadne ani v tréningu. Z piateho miesta som bol maximálne šťastný.

Medaila bola na dosah, ale myslím si, že 5. miesto predstavuje motiváciu. Veď ten najvyšší cieľ v športovom živote som si nespĺnil a je priestor „makať“ ďalej. Už túto jeseň sa oficiálne začala kvalifikácia na OH v Los Angeles. Plány sú jednoduché - zostať zdravý, mentálne dobre naladený a užívať si skejtbording ako doteraz.

Ak som aspoň malou mierou prispel k tomu, že si na Slovensku bude viac detí kupovať skejt a vydajú sa rovnakou cestou ako ja, budem rád, že som mohol byť toho súčasťou.

Z malého košického sídliska Ťahanovce až na olympiádu. Je to fakt neuveriteľné! Dodalo mi to neskutočnú motiváciu.

Ďakujem, skejtbording!“ **(sk)**

RICHARD TURÝ PREDVIEDOL NA PARÍŽSKOM NÁMESTÍ SVORNOSTI PARÁDNE VÝKONY A AKO NAJLEPŠÍ EURÓPAN SKONČIL V DISCIPLÍNE STREET PIATY.

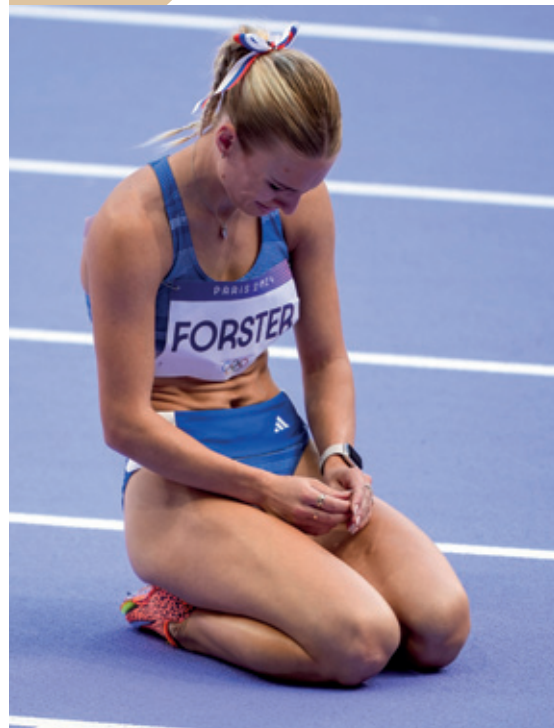
SUPERŤAŽKÝ DŽÚDISTA MARIUS FÍZEL (V MODROM KIMONE) JEDEN ZÁPAS VYHRAL A JEDEN PREHRAL. SKONČIL DEVIATY.

VOLNOŠTÝLIAR TAJMURAZ SALKAZANOV (V MODROM DRESE) MAL MEDAILOVÉ AMBÍCIE, KTORÉ SA NENAPLNILI.

OSEMSTOVKÁRKA GABRIELA GAJANOVÁ NEBOLA ĎALEKO OD POSTUPU DO FINÁLE, KEĎ V SEMIFINÁLE PREKONALA 37-ROČNÝ SLOVENSKÝ REKORD SEDLÁKOVEJ.

Z NAŠICH ŠPORTOVCOV LEN ATLÉTKA VIKTÓRIA FORSTER, KTORÁ ŠARTOVALA NA 100 M I NA 100 M PREKÁŽOK (IBA STOTINA JU DELILA OD POSTUPU DO SEMIFINÁLE, ČO OPLAKALA), A CYKLISTKA NORA JENČUŠOVÁ SŤAŽILI V PARÍŽI VO DVOCH DISCIPLÍNACH.

JESSICA TRIEBELOVÁ (V POZADÍ JEJ TRÉNER ANTON ČEREDNYČENKO) SA STALA VÔBEC PRVOU SLOVENKOU V OLYMPIJSKOM RINGU.

WANG JANG NARAZIL V 1. KOLE TURNAJA STOLNÝCH TENISTOV NA SVETOVÚ JEDNOTKU WANGA Z ČÍNY. PRVÝ SET VYHRAL, ALE POTOM UŽ DOMINOVAL SÚPER.

KAJAKÁRSKU VICEMAJSTERKU SVETA ELIŠKU MINTÁLOVÚ DEVIATE MIESTO NEUSPOKOJILO.

CYKLISTA LUKÁŠ KUBIŠ (PRED ŠTARTOM V DEBATE S PETROM SAGANOM) SA V PRETEKOCH S HROMADNÝM ŠTARTOM ROZHODNE NESTRATIL.

PLAVKYŇA TAMARA POTOCKÁ V ROZPLAVBE POLOHEJ DVOJSTOVKY VYDALA ZO SEBA ÚPLNE VŠETKO.

VÝNIMOČNÁ ATMOSFÉRA V PARÍŽI AJ NA KUHAJDE

O NÁVŠTEVU MAISON SLOVAQUE MALI ZÁJEM ĽUDIA Z CELÉHO SVETA.

Slovenskému olympijskému a športovému výboru sa počas olympijských hier 2024 podarilo preniesť atmosféru podujatia a Francúzska k bratislavskému jazeru Kuchajda a kúsok Slovenska zase do Parku národov v Paríži.

Na OLYMPIJSKÝ FESTIVAL v Bratislave i do SLOVENSKEHO OLYMPIJSKEHO DOMU MAISON SLOVAQUE prišlo spolu viac ako 100-tisíc návštevníkov.

Na oboch miestach vládla skvelá nálada. Bohatý sprievodný program či chutná gastronómia lákali starých a mladých. Boli to vydarené akcie propagujúce šport, zdravý životný štýl či krásy Slovenska. Obe oslavovali aj olympizmus a športovcov.

KUCHAJDA ODETÁ DO PARÍŽSKYCH FARIEB

Aj keď Paríž je v porovnaní s inými dejiskami olympijských hier blízko, nie každý záujemca mal možnosť vycestovať do dejiska a pozrieť si naživo zápolenia o olympijské medaily. Ak však chcel zažiť olympijskú atmosféru, stačilo mu prísť na bratislavskú Kuchajdu. Oblúbené jazero v mestskej časti Nové Mesto sa v čase trvania parížskych hier od 26. júla do 11. augusta zmenilo na jeden veľký olympijský areál a odelo sa do parížskych farieb. Bolo to 17 skvelých športových dní. Olympijský festival 2024 sa právom hrdil prívlastkom najväčšia športová akcia leta na Slovensku.

„Je potrebné poďakovať sa všetkým organizátorom i zainteresovaným športovým zväzom, že sa zapojili do tohto projektu,“ povedala riaditeľka festivalu Diana Kosovová.

Symbolické bolo už slávnostné otvorenie, ktoré bolo zároveň vyvrcholením ohňového posolstva „Naše farby, naše srdcia“ k Hrám XXXIII. olympiády, ktoré inicioval a zastrešoval SOŠV. Na Kuchajdu z rôznych regiónov Slovenska priniesli pochodne, ktoré od spustenia štafety s posolstvom 100 dní putovali po Slovensku, a bratia Peter a Pavol Hochschornerovci oficiálne zapálili festivalový oheň.

Odštartovali dni plné športu, kultúry a dobrej zábavy. V ponuke bola možnosť vyskúšať si dokopy až 35 rôznych športov. Počas troch olympijských týždňov sa v rámci festivalu konali aj koncerty známych slovenských hudobníkov a kapiel, predviedli sa aj zložky ministerstva vnútra, odprezentovali sa Antidopingová agentúra SR, Vojenské športové centrum

MATEJ BEŇUŠ SI OSLAVU BRONZU NA PÓDIU MAISON SLOVAQUE A POTOM AJ V REŠTAURÁCIÍ PRI SLOVENSKEJ ŠPECIALITÁCH S NAJBĽIŽŠÍMI PORIADNE UŽIL.

BEZ DOBROVOLNÍKOV A PARTNEROV BY TO NEŠLO

Opohodu návštevníkov Olympijského festivalu a Maison Slovaque sa starali dobrovoľníci zo všetkých kútov Slovenska. Aj keď na konci každého dňa boli poriadne unavení, v ten ďalší už opäť asistovali návštevníkom s milým úsmevom na perách. SOŠV by oba projekty nedokázal realizovať bez pomoci partnerov a podpory štátu a Ministerstva cestovného ruchu a športu SR. Maison Slovaque vznikol v rámci spolupráce so SLOVAKIA TRAVEL.

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL A MAISON SLOVAQUE

v zložení Vladimír Morochovič, Marián Harciník, Norbert Slivka a Jaroslav Hladík.

Dobrá chýr o Maison Slovaque sa rýchlo rozšíril. Postupne začali prichádzať návštevníci z celého sveta. Viacerí sa vrátili aj viackrát, aby ochutnali halušky, pivo či vína. Vzali so sebou aj svojich priateľov. Slovensko si vďaka domu urobilo skvelú reklamu.

„Záujem o Maison Slovaque prevýšil naše očakávania. Pôvodne sme počítali, že ho dokopy navštíví okolo 25-tisíc ľudí. Napokon ich prišlo dvakrát toľko. Projektom Maison Slovaque sme prispeli k vytvoreniu pozitívneho obrazu Slovenska na medzinárodnej scéne,“ vyzdvihol generálny sekretár SOŠV Jozef Liba.

Návštevníci spoznávali Slovensko aj vďaka kultúrnym a interaktívnym aktivitám vrátane živých koncertov, vystúpení DJ, školy ľudových tancov či rôznych workshopov.

Maison Slovaque ožival aj prenosmi z olympijských športových súťaží a najmä návštevami slovenských olympionikov, pre ktorých poskytoval zázemie. Žil aj návštevami významných hostí, medzi ktorými bolo aj monacké knieža Albert II. ❌

PERSONÁL MAISON SLOVAQUE S ČLENMI SLOVENSKEHO OLYMPIJSKEHO TÍMU.

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL NA KUHAJDE LÁKAL.

Dukla, Športové centrum polície, Národné športové centrum, Klub fair play SOŠV a prostredníctvom vlastného stánku s aktivitami Programu vzdelávania olympijskej výchovy OVEP aj SOŠV.

Počas celého Olympijského festivalu bolo otvorené Slovenské olympijské a športové múzeum na prízemí Domu športu. Nechýbalo sledovanie priamych prenosov z OH či autogramiády športovcov, vrátane olympionikov prichádzajúcich z Paríža, ktoré boli v TIPOS zóne.

Súčasťou festivalu bolo aj darovanie krvi. A počas záverečného ceremoniálu sa konalo aj vyhodnotenie projektu Nadácie SOŠV „Ukáž sa!“, ktorého víťazkou sa stala hokejová brankára Valentína Čunderlíková.

BRYNDZOVÉ HALUŠKY A ŠPECIÁLNA SLOVENSÁ MENA

Jedným z parížskych víťazov sa stal Slovenský olympijský dom Maison Slovaque v mestskom parku La Villette. Jeho priestormi zneli slovenské melódie, jeho návštevníci mohli spoznať Slovensko na fotografiách, vo filmoch či v sedle bicykla, vyskúšať si ľudové remeslá a za špeciálnu menu – dukáty – si dať tradičné slovenské pochúťky a nápoje. O menu pre návštevníkov sa staral tím štyroch šéfkuchárov

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL V ČÍSLACH

Počet návštevníkov:	50 000
Počet hodín kultúrneho programu:	50
Počet detí zapojených do aktivít:	10 000
Počet športov, ktoré si mohli vyskúšať:	35
Počet športovcov, ktorí prišli na OF:	45, z toho 11 olympionikov z Paríža
Počet autogramiád:	19
Počet členov tímu, ktorí pracovali na OF:	200
Počet dobrovoľníkov:	100
Počet hodín živého vysielania vo Funrádiu:	60
Olympijská kvapka krvi:	40 darcov (z toho 12 prvodarcov)

MAISON SLOVAQUE VO FAKTOCH

Počet oficiálne registrovaných návštevníkov:	48 167 (celkovo vrátane eventov a hostí vyše 50 000)
Najlepšie hodnotené oblasti:	atmosféra, bikelab, gastronómia
Najpočetnejšia národnosť medzi návštevníkmi:	Francúzi
Krajiny, odkiaľ bolo najviac návštevníkov:	Francúzsko, Česko, USA, Brazília, Veľká Británia, Kolumbia, Taliansko, Belgicko, Nemecko, Čína, Mexiko, Kanada, India.
Najznámejší slovenskí športovci v ankete návštevníkov:	Peter Sagan, Anastasia Kuzminová, Milan Škriniar, Anna Karolína Schmiedlová, Petra Vlhová.

NAJCENNEJŠÍ ÚSPECH SLOVENSKEJ ATLETIKY V ÉRE SAMOSTATNOSTI DOSIAHOL V RIU DE JANEIRO OLYMPIJSKÝ VÍTAZ V CHÔDZI NA 50 KM MATEJ TÓTH, ROK PREDTÝM AJ MAJSTER SVETA. OD NOVEMBRA JE VICEPREZIDENT ZVÄZU.

V bývalom Československu rezonovali najmä úspechy českých atlétov, slovenskí ťahali za kratší koniec. Aj oni však dosiahli pekné úspechy. Z nich sa najviac vynímajú výsledky chodcov na 20 km, olympijské zlato Jozefa Pribilince v Soule 1988, tituly majstrov Európy Pribilince v Stuttgarte 1986 a Pavla Blažeka v Splete 1990 a tiež zlato Anny Chmelkovej-Blanárikovej na 400 m na ME 1966 v Budapešti.

KRÁĽOVNEJ SA DARÍ, ALE BEZ HALY TO NEPÔJDE

Po rozdelení Československa v roku 1993 prešla slovenská atletika rôznymi obdobiami – zložitými, najmä z ekonomických dôvodov, i lepšími, keď z podvyživeného dieťaťa v 90. rokoch 20. a v prvej dekáde 21. storočia vyrástla v období od roku 2012 driečna mladá dáma.

To, ako sa zlepšili podmienky pre slovenskú špičku, dobre ilustruje nasledovný fakt: jeden z najlepších prekážkarov na 110 m na svete Igor Kováč dostal v roku 1997, keď na MS v Aténach získal bronz, od zväzu/štátu na prípravu na celý rok približne 45-tisíc slovenských korún, čo je v prepočte necelých 1500 eur. V súčasnosti podporuje zväz takouto sumou už aj dorasteneckých reprezentantov...

Český kouč Jan Pospíšil po aténskom bronze odhadol celoročnú Kováčovu sumu na prípravu zhruba na 1 milión slovenských korún, čiže okolo 33-tisíc eur... Slovenský prekážkarový rekordér vtedy ťažil z toho, že bol v tréningovej skupine s českou oštepárskou megahviezdou Janom Železným a ekonomicky sa s ním „zviazol“...

O dve desaťročia neskôr bola situácia už iná: chodec Matej Tóth v roku svojho olympijského triumfu v Riu minul z verejných zdrojov približne dvojnásobok Kováčovho rozpočtu z roku 1997, plus mal k dispozícii ďalšie sponzorské financie...

ZLOM V ROKU 2012

Evidentný posun vpred dokumentujú aj nasledovné cifry: na začiatku druhej dekády 21. storočia pracoval SAZ s rozpočtom od 738-tisíc (2010) do 939-tisíc (2012) eur, v súčasnosti je vyšší ako tri milióny, čo sú naozaj neporovnateľné

PETER KORČOK VEDIE SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ OD ROKU 2012.

častičky. Toto výrazné zvýšenie sumy súvisí s radikálnou zmenou prístupu štátu k financovaniu športu, ku ktorému došlo okolo roku 2012. Práve v tom období prevzal vedenie SAZ od Márie Mračnovej, ktorá našej atletike šéfovala 14 rokov (1998 – 2012), bývalý chodec – olympionik Peter Korčok s ambicióznou partiou ani nie štyridsiatnikov.

Viac financií, celkom logicky, prinieslo možnosť posúvať atletiku dopredu. Zrodilo sa viacero zaujímavých projektov – napríklad mimoriadne úspešná Detská atletika, obnovenie legendárneho mítingu P-T-S, radikálne sa zvýšila finančná podpora klubov i reprezentantov, zlepšila sa infraštruktúra.

Kým pred rokom 2012 bolo na Slovensku len 9 štadiónov so 400-metrovým „umelohmotným“ oválom s aspoň 6 dráhami (Bratislava/Pasienky, Bratislava/Mladá Garda, Banská Bystrica/

Štiavničky, Košice, Nitra, Dubnica n/V., Trnava, Nové Zámky, Nové Mesto n/V.), v súčasnosti ich je takmer trikrát toľko.

„Kredit slovenskej atletiky stúpol. Nielen vďaka výborným výsledkom na vrcholných podujatiach, ale aj zásluhou aktivít zväzu,“ pripomína prezident SAZ Peter Korčok, ktorý slovenskej atletike šéfuje od 20. októbra 2012 a delegáti valného zhromaždenia SAZ ho 16. novembra 2024 potvrdili vo funkcii aj na štvrté štvorročné obdobie.

„Atletiku sme začali vnímať tak, že nejde len o výkonnostný a vrcholový šport, ale ponúkli sme ju aj najmenším. Rozbehli sme projekt Detská atletika a začali sme systematicky budovať členskú základňu. Z približne 5-tisícovej sa postupne rozrástla na 21-tisícovú, čo znamená, že po futbale máme druhý najvyšší počet aktívnych členov spomedzi slovenských športových zväzov,“ hovorí Korčok.

PRIBUDLI ŠTADIÓNY, ZMIZLA HALA

Už sme spomenuli, že do roku 2012 bolo na Slovensku len 9 atletických štadiónov (z nich boli štyri vybudované pred rokom 1993), k nim potom ešte pribudli „tartanové“ ovály a sektory v Skalici (2014) a v x-bionic® sphere v Šamoríne (2016).

V roku 2019 sa však vedeniu SAZ podaril husársky kúsok: z vládnych zdrojov získalo dotáciu 5 miliónov eur na projekt výstavby a rekonštrukcie štadiónov. Banská Bystrica (UMB), Banská Štiavnica, Čadca, Dolný Kubín, Dubnica nad Váhom, Humenné, Krupina, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Moldava nad Bodvou, Nitra (ŠOG), Nové Zámky,

VRCHOLOM BANSKOBYSSTRICKÉ ME DO 18 ROKOV

SAZ je mimoriadne aktívny v organizovaní a podpore významných medzinárodných podujatí. Obnovil míting P-T-S (v rokoch 2016 – 2022 v Šamoríne, ďalšie dva roky v Banskej Bystrici). V roku 2017 pripravil na výbornej úrovni ME v krose v Šamoríne. Na rovnakom mieste sa v roku 2019 uskutočnil zimný Európsky pohár vo vrhoch. Vysokú úroveň – organizačnú i športovú – mali atletické súťaže na EYOF 2022 v Banskej Bystrici. V Dudinciach sa v roku 2013 uskutočnili chodecké ME druž-

stiev. SAZ sa stal hlavným organizátorom Dundskej päťdesiatky a halového mítingu Elán.

Vrcholom zväzového snaženia v oblasti organizácie podujatí boli v júli 2024 IV. ME atlétoz do 18 rokov v Banskej Bystrici s rekordnou účasťou 1190 športovcov zo 48 krajín. „Najlepší šampionát do 18 rokov v histórii!“ – hlásal titulok webu Európskej atletiky po šampionáte. Banskobystrické ME sledovalo vo verejnoprávnej televízii (STVR) 469-tisíc divákov. Stream na webe Európskej atletiky zaznamenal 6 miliónov tzv. page

views, čo bol v porovnaní s predošlým šampionátom v Jeruzaleme 2022 nárast o priam neuveriteľných 517 percent!

„Veľmi ma teší, že okrem základných funkcií zväzu, čiže rozvíjania a podpory atletiky na Slovensku, sme boli schopní organizovať významné podujatia. Dali sme dokopy výborný tím ľudí, ktorí sa za posledné roky veľa naučili, nabrali skúsenosti a majú chuť pracovať v prospech našej atletiky,“ podotýka generálny sekretár SAZ Vladimír Gubrický.

Piešťany, Považská Bystrica, Spišská Nová Ves, Žiar nad Hronom, Žilina – to je 19 lokalít, kde sa podarilo atletické štadióny vybudovať nanovo alebo zrekonštruovať.

Peter Korčok: „Infraštruktúra bola v katastrofálnom stave. Hľadali sme riešenia, ako z toho von. Nebolo to jednoduché, no napokon sme sa v rokoch 2021 – 2023 výrazne posunuli. Okrem toho sa podarilo zrekonštruovať Národný atletický štadión VŠC Dukla a vďaka Fondu na podporu športu aj mnohé školské atletické dráhy. Vnímam to ako obrovský pokrok. Žiaľ, prišli sme o halu Elán, jedinú atletickú na Slovensku, čo je tvrdá rana pre náš šport.“

Práve výstavbu haly považujú Peter Korčok i jeho nový viceprezident, chodecký olympijský šampión Matej Tóth, za jednu z dvoch hlavných priorít SAZ na najbližšie mesiace.

„V jednej chvíli sa to síce javilo tak, že na budúci rok bude nová hala stáť, ale to už nie je reálne. Hrozí, že bez haly budeme dve zimné sezóny. Niektoré procesy – nie našou vinou – trvajú, žiaľ, veľmi dlho, lebo do nich vstupuje veľa faktorov. Preto neviem povedať žiadny konkrétny termín, kedy bude hala k dispozícii,“ vysvetľuje Korčok. „Na zabezpečenie tréningov stále hľadáme aspoň dočasné riešenia – okrem viacerých, ktoré sme už ponúkli. Boli by sme však najradšej, keby moderná hala spĺňajúca vyššie štandardy vyrástla čo najskôr.“

Z GARNITÚRY AKTÍVNYCH SLOVENSKÝCH ATLÉTOV MÁ NA KONTE NAJVIAC VÝZNAMNÝCH ÚSPECHOV ŠPRINTÉR JÁN VOLKO.

ATLETIKA JE AJ PRE NAJMENŠÍCH

Peter Korčok vraví, že v každom z jeho doterajších troch štvorročných období riešil on a jeho tím iné výzvy, a každé malo svoje špecifiká: „Prvé štyri roky by som charakterizoval ako obdobie nadšenia a rýchleho zlepšo-

vania ekonomických a materiálnych podmienok, ktoré naši atléti, zvyknutí na veľmi skromné pomery, veľmi oceňovali. Takisto si pochvalovali zmenu celkovej filozofie SAZ, ktorá priniesla i najväčšie úspechy v ére samostatnosti, víťazstvo Mateja Tótha v chôdzi na 50 km na MS 2015 a na OH 2016.“

CHÝBA LEN MEDAILA Z HALOVÝCH MS

Slovenskej atletike sa darí aj na športovom poli. V ére samostatnosti od roku 1993 získala na „dráhových“ šampionátoch 79 medailí! Z trinástich významných podujatí (OH, MS, HMS, ME, HME, OHM, MSJ, MS do 18 rokov, ME do 23 rokov, MEJ, ME do 18 rokov, EYOF, SU) nemá Slovensko zatiaľ cenný kov len z halových MS. Najúspešnejšie bolo na Európskom olympijskom festivale mládeže (EYOF) so 17 medailami (6 – 4 – 7), na Svetových univerziádach získalo 11 (2 – 7 – 2) a na juniorských ME 10 cenných kovov (1 – 3 – 6). Z jednotlivcov majú v zbierke najviac medailí, až šesť, šprintér Ján Volko (2 – 2 – 2) a kladivárka Martina Hrašnová-Danišová (0 – 5 – 1), päť získali guliár Mikuláš Konopka (4 – 1 – 0) a osemstovkárka Lucia Hrivnák Klocová (1 – 2 – 2), štyri cenné kovy si

vybojovali chodec Matej Tóth (2 – 2 – 0), trojskokanka Dana Veldáková (0 – 1 – 3) a kladivár Marcel Lomnický (0 – 2 – 2). Zlato z olympiády (Rio 2016) a MS (Peking 2015) má len Tóth, jediný majster Európy v ére samostatnosti (Barcelona 2010) je kladivár Libor Charfreitag.

Ďalšie cenné kovy získali slovenskí atléti na podujatiach mimo oválu, posledný bol bronz Petra Fraňa v dlhom traile na MS 2023 v horských behoch v Innsbrucku. Slováci boli úspešní aj na MS či ME (oficiálnych i neoficiálnych) v ultrabehoch na 100 km či v 24-hodinovke (4 – 2 – 2), v behu do vrchu (2 – 5 – 5), na zimnom európskom vrhačskom pohári (0 – 1 – 2) či na ME (1 – 1 – 3) a MS (1 – 1 – 0) v chôdzi družstiev.

„Viac sa presadzujeme v mládežníckych kategóriách, čo ukázal aj rok 2024. Medzi dospe-

lými je to z rôznych dôvodov čoraz zložitejšie,“ priznal šéf SAZ Peter Korčok. „Systém podpory športu na Slovensku je, žiaľ, nastavený na výsledky. Aby športovec dostal dostatočnú podporu, musí dosahovať výsledky už v mladom veku. V minulosti boli vrcholové strediská ochotné čakať na adekvátne výsledky dlhšie. V súčasnosti, ak sa talentovaný športovec nedostane do strediska, vyberie sa inou cestou. Možnosť uplatniť sa je výrazne viac ako kedysi. Pre nás je teraz dôležité, aby sme mali dost' zanietenejších, kvalitných a dobre ohodnotených trénerov plus k tomu minimálne jednu atletickú halu a jeden moderný štadión so 400-metrovým oválom v Bratislave. To sú základné podmienky na rozvoj nášho športu. Bez nich sa veľmi dopredu už nepohne.“

ZAPLNENÉ TRIBÚNY NA TOHTOROČNÝCH ME DO 18 ROKOV V BANSKEJ BYSTRICI, KTORÉ SA SKONČILI VŠESTRANNÝM ÚSPECHOM.

V Korčokovom druhom období na poste šéfa SAZ dominovali zo športového hľadiska najmä úspechy skvelého šprintéra Jána Volka. Bol strieborný na 60 m na halových ME 2017 v Belehrade, ako najlepší Európan siesty na halovom svetovom šampionáte v Birminghame 2018 a o rok neskôr sa v Glasgowe stal halovým majstrom Európy na 60 m.

„Za veľké plus považujem, že v rokoch 2017 – 2020 sa nám podarilo presvedčiť slovenské atletické hnutie, že musíme rozšíriť členskú základňu a okrem vrcholovej či výkonnostnej atletiky by sme sa mali venovať aj atletike pre najmenších. Vyšlo to! Vďaka projektu Detská atletika sme dostali kráľovnú športov do všetkých kútov Slovenska. To bol výrazný impulz pre popularizáciu atletiky,“ zdôrazňuje Peter Korčok a pripomína aj veľký úspech na diplomatickom poli: „V apríli 2019 zvolili našu dlhoročnú medzinárodnú sekretárku Annu Kirnovú do rady Európskej atletiky a o štyri roky neskôr miesto v exekutive obhájila.“

Za kľúčovú vec v jeho treťom období na čele SAZ (2021 – 2024), považuje Korčok, ktorý je od roku 2012 člen výkonného výboru a od roku 2016 viceprezident Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV), už

spomenuté výrazné zlepšenie stavu atletickej infraštruktúry.

A čo bude jeho priorita v štvrtom? „Zlepšiť ohodnotenie trénerov a najmä čo najskôr postaviť na Slovensku modernú atletickú halu,“ vraví šéf SAZ. ❌

**LAURA FRLIČKOVÁ
V JÚLI VYHRALA
NA ME DO 18 ROKOV
BEH NA 100 M PREKÁŽOK.**

SLOVENSKÍ VÍTAZI NA VRCHOLNÝCH PODUJATIACH

(v období štátnej samostatnosti
1993 – 2024)

- ➔ **Olympijské hry:** MATEJ TÓTH (50 km chôdza) Rio de Janeiro 2016
- ➔ **Majstrovstvá sveta:** MATEJ TÓTH (50 km chôdza) Peking 2015
- ➔ **Majstrovstvá Európy:** LIBOR CHARFREITAG (kladivo) Barcelona 2010
- ➔ **Halové ME:** MIKULÁŠ KONOPKA (guľa) Birmingham 2007, JÁN VOLKO (60 m) Glasgow 2019
- ➔ **Svetové univerziády:** MARTIN KUČERA (400 m prek.) Kazaň 2013, VIKTÓRIA FORSTER (100 m prek.) Čcheng-tu 2023
- ➔ **Juniorské MS:** MIKULÁŠ KONOPKA (guľa) Annecy 1998
- ➔ **ME do 23 rokov:** MIKULÁŠ KONOPKA (guľa) Göteborg 1999, MIKULÁŠ KONOPKA (guľa) Amsterdam 2001, JÁN VOLKO (200 m) Bydgoszcz 2017, EMMA ZAPLETALOVÁ (400 m prek.) Tallinn 2021
- ➔ **Juniorské ME:** LUCIA KLOCOVÁ (800 m) Grosseto 2001
- ➔ **ME do 18 rokov:** LAURA FRLIČKOVÁ (100 m prek.) Banská Bystrica 2024
- ➔ **EVOF:** TOMÁŠ HALVA (oštep) Valkenswaard 1993, BORIS VAZOVAN (400 m prek.) Bath 1995, MIRIAM BOBKOVÁ (100 m prek.) Bath 1995, JOZEF REPČÍK (800 m) Paríž 2003, ALEXANDRA ŠTUKOVÁ (400 m) Belehrad 2007, TOMÁŠ KRUŽLIAK (kladivo) Tampere 2009

LEONARD EDELEN (USA)
DOBIEHA DO CIEĽA MMM
V ROKU 1963 VO VTEDAJSŠOM
TRAŤOVOM REKORDE
2:15:09 HOD, KTORÝ VYDRŽAL
AŽ DO ROKU 1978.

1924 - 2024

JUBILEUM OSLÁVENÉ VO VEĽKOM ŠTÝLE

Nebyť olympijských hier v Paríži 1924 a novinárskej účasti košického rodáka a všestranného športovca Vojtecha Bukovského (vtedy ešte pod menom Béla Braun) na nich, ktovie, či by sme v tomto roku oslavovali storočnicu **MEDZINÁRODNÉHO MARATÓNU MIERU** (MMM) v Košiciach. Oslava jubilea sa odohrala aj na 101. ročníku MMM tradične v prvú októbrovú nedeľu (tento rok 6. októbra).

Vojtecha Brauna olympiáda pri Seine doslova okúzľila. Najmä bežecké disciplíny, v ktorých dominovali Fini. Z nich predovšetkým fenomenálny Paavo Nurmi. V maratóne, ktorý Košičana zaujal najviac, však dominoval jeho krajan Albin Stenroos.

O ojedinelých organizátorských schopnostiach stavebného inžiniera, obchodníka a novinára v jednej osobe svedčí to, že od nadchnutia sa maratónskym behom v Paríži po realizáciu I. slovenského maratónu (to bol oficiálny názov prvého predchodcu MMM) v Košiciach 28. októbra 1924 prešli iba tri mesiace a dva týždne.

Keď sa na štarte I. slovenského maratónu pod Turnianskym hradom juhozápadne od Košíc zišlo osem odvážlivcov, asi nikto by si nevedel predstaviť, že o sto rokov neskôr bude mať maratón v Košiciach veľké svetové meno a že si jeho jubileum pripomenú aj priamo na olympijských hrách – zhodou okolností znovu v Paríži. Ale stalo sa to, dokonca za účasti kenských bežeckých es minulosti Kipcho-geho Keina a Tegly Lorupeovej.

Zo skromného behu, prvého svojho druhu na území Slovenska, vyrástlo obrovské a uznávané podujatie, najtradičnejšie športové na Slovensku. Na najstaršom maratóne v Európe odvtedy súťažili legendárni svetoví maratónici,

medzi nimi aj viacerí olympijskí víťazi, dokonca dvaja dvojnásobní. Pripomeňme si najprv viaceré veľké osobnosti z radov mužov i žien.

ZABALA, BIKILA, WOLDE, CIERPINSKI, ALE AJ EDELEN

Prvou maratónskou hviezdou svetového mena, ktorá triumfovala v Košiciach, bol v roku 1931 Argentínčan **Juan Carlos Zabala**. Vyhral v traťovom rekorde 2:33:19 h, keď dovtedajšie maximum pokoril o viac ako deväť minút! O rok neskôr vyhral v Los Angeles olympijský maratón.

V roku 1961 do Košíc zavítala superhviezda – Etiópčan **Abebe Bikila**. Na olympijských hrách v Ríme 1960 spôsobil celosvetovú senzáciu, keď zvíťazil, pričom celý čas bežal bosý! Košičanov však sklamal, že na MMM už bežal obutý. Legendárny Bikila si v Tokiu 1964 olympijský triumf ako prvý maratónec v histórii zopakoval, hoci len 36 dní pred OH podstúpil operáciu slepého čreva. V Košiciach však štartoval jediný raz.

Dlhodobu najlepšiu československú vytrvalec **Pavel Kantorek** skončil v roku 1961 za Bikilom druhý, ale ďalší rok v tesnom súboji o veniec víťaza zdolal Američana **Leonarda Edelena**. Ten sa len o rok neskôr stal svetovou jednotkou. V Košiciach utvoril časom 2:15:09 hod výborný traťový rekord, ktorý platil celých 15 rokov. Zdolal predošlého držiteľa najlepšieho svetového výkonu histórie **Sergeja Popo-**

va zo ZSSR. Edelen mal pôvodne letieť z Košíc do Prahy lietadlom, ale pre hmlu sa rozhodol odcestovať vlakom a ním sa aj vracal do Prahy. Lietadlo, ktorým mal pôvodne letieť naspäť, spadlo pri Brne a vtedy zahynulo 28 ľudí...

Ďalším olympijským šampiónom na štarte MMM bol Etiópčan **Mamo Wolde**. Pravda, v Košiciach štartoval ešte dva roky predtým, než zvíťazil na OH 1968 v Mexico City. Na MMM v roku 1969 zvíťazil jeho mladší brat **Demissie Wolde**.

Waldemar Cierpinski z bývalej NDR sa zapísal do histórie ako druhý maratónec po Bikilovi, ktorý obhájil olympijské prvenstvo. Po Montreale 1976 vyhral aj v Moskve 1980.

V Košiciach absolvoval svoju maratónsku premiéru aj derniéru a dovedna na MMM štartoval päťkrát, ale nikdy

AKO SA MENILA TRAŤ MMM

1924: trať viedla z Turne nad Bodvou do Košíc, konkrétne do ich severnej lokality – Gajdových kúpeľov, ktoré dnes už neexistujú

1925: maratónci bežali na trati Gajdove kúpele – Čaña – Gajdove kúpele

1926 – 1937: trať viedla z Košíc do Sene, kde bola obrátka, pričom štart i cieľ boli v južnej časti mesta na štadióne KAC, ktorý už dávno neexistuje

1945 – 1987: trať viedla z Košíc do Sene a späť, s výnimkou rokov 1951 (Košice Lemešany a späť) a 1952 (Košice – Prešov a späť), a menili sa iba miesta štartu a cieľa (1945 – 1960 boli štart i cieľ v severnej časti Košíc na štadióne Jednoty, resp. VSS, 1961 – 1987 štart i cieľ na štadióne Lokomotívy)

1988 – 1996: vytvoril sa mestský okruh so štartom aj cieľom na námestí Maratónu mieru, ktorý bol niekoľkokrát upravovaný

1997 – doteraz: mestský okruh so štartom a cieľom pred hotelom Hilton (predtým Slovan) na Hlavnej ulici, čo platí dodnes.

NAJÚSPEŠNEJŠOU ŽENOU V HISTÓRII MMM JE BÝVALÁ REPREZENTANTKA SRN CHRISTA VAHLENSIECKOVÁ, KTORÁ VYHRALA AŽ PÄTKRÁT (NA SNÍMKE Z ROKU 1987 V STREDE).

ROK PO OLYMPIJSKOM VÍTAZSTVE V RÍME 1960 TRIUMFOVAL V KOŠICIACH LEGENDÁRNY ETIÓPČAN ABEBE BIKILA.

nevyhral. V roku 1974 bol tretí, 1975 siedmy, 1977 tretí, v roku 1980 nedokončil a v rozlúčkovom maratóne 1985 skončil piaty.

MARATÓNCI A MARATÓNKYNE S VIACERÝMI VENCAMI

Z pohľadu počtu víťazstiev historické prvenstvo patrí v tom čase západonemeckej bežkyňi **Christe Vahlensieckovej** z Wuppertalu – partnerského mesta Košíc. Sympatická Chris patrila začiatkom 80. rokov minulého storočia medzi najlepšie vytrvalkyne na svete. MMM absolvovala až osemkrát, pričom päťkrát nenašla premožiteľku (1981, 1984, 1986, 1987, 1988). Prvý triumf dosiahla v traťovom rekorde 2:37:46 hod, ale najlepší čas mala v roku 1984 – 2:37:19 hod. Ženy premiérovu súťažili v rámci MMM v roku 1980.

Za Vahlensieckovou v počte víťazstiev nasleduje **József Galambos** z Maďarska, ktorý vyhral štyrikrát – v rokoch 1927 aj 1928 a potom 1932 a 1933. O rok neskôr ešte skončil druhý. Z pretekárov bývalého Československa sa na maratóne v Košiciach najvýraznejšie presadil pražský rodák **Pavel Kantorek**, ktorý vlani zomrel v úctyhodnom veku 93 rokov. V Košiciach triumfoval trikrát (1958, 1962, 1964).

ÚSEK TRATE MMM, KTORÝ JE UŽ OD ROKU 1988 NENÁVRATNOU MINULOSŤOU. DVOJNÁSOBNÝ OLYMPIJSKÝ VÍTAZ WALDEMAR CIERPINSKI NA OBRÁTKE V OBCI SEŇA.

Z celej plejády vynikajúcich afrických bežcov sa vyhrať MMM trikrát podarilo iba **Reubenovi Keriovi** z Kene (2017, 2021 a 2022). Oveľa dlhší je zoznam tých, ktorí získali vavrínový veniec víťaza dvakrát. Medzi mužmi sú to Maďar **József Kiss** (1939 a 1942), Švéd **Gösta Leandersson** (1948 a 1950), Fín **Erkki Puolakka** (1952 a 1954, oba razy zlepšil traťový rekord), Maďar **Gyula Tóth** (1966 a 1971), **Go čun-son** z KLDK (1977 a 1978), jediný Slovak **Fran-tíšek Višnický** (1983 a 1986), Poliak **Wieslaw Palczyński** (1992 a 1993), Belgičan **Marnix Goegebuer** (1995 a 1996), plus Keňania **David Kariuki** (2001 a 2002, oba razy zlepšil traťový rekord) a **Gilbert Chepkwony Kiptoo** (2010 a 2014).

U žien je počet „repete“ oveľa skromnejší. Podaril sa iba dvom bežkyňiam. Napriek tomu, že v tých rokoch už dominovali maratónky z čierneho kontinentu, dvojnásobnými víťazkami MMM sú iba Ruska **Guzel Tazetdinová** (1995, 1996) a Bieloruska **Natalia Kulešová-Kravecová** (2006, 2007).

AKÝ BOL MMM V ROKU JEHO STOROČNICE?

Z minulosti sa prenese do súčasnosti. Už pred štartom medzi favoritov na víťazstvo v oboch hlavných kategóriách patrili africkí bežci, tradične z Kene, Etiópie a Eritrey. Samozrejme, kandidáti na prvenstvo medzi mužmi prišli do Košíc s osobnými rekordmi pod 2:10 hod. a ženy pod 2:25 hod.

V ideálnom počasí pre takéto dlhý beh sa očakávali nové traťové rekordy, ale nakoniec padol iba u žien. Mužský rekord z minulého roku, ktorý vytvoril **Philemon Rono** časom 2:05:55 hod, odolal. Víťaza **Denisa Chirchira** z Kene mrzelo, že časom 2:07:50 hod zaostal za ním takmer o dve minúty.

Medzi ženami sa na trati toľko netaktizovalo, i keď sa zdalo, že minuloročná víťazka a favoritka č. 1 Keňanka **Jackline Cheronová** svoje postavenie obháji. Nakoniec však podobne ako medzi mužmi vyhrala tá, s ktorou sa nerátalo – jej krajan **Rebecca Tanuiová**. Podarilo sa jej to v novom rekorde 2:21:08 hod, keď rekord ďalšej Keňanky Agaiovej 2:24:04 zlepšila až o takmer tri minúty (!), presne o 2:56 min. Predtým v roku 2022 **Margaret Agaiová** časom 2:24:04 zlepšila predošlý rekord dokonca o priepastných 3:43 min.

Slováci bojovali na MMM predovšetkým o domáce majstrovské tituly. Pri neúčasti Tibora Sahajdu sa (takmer) jednoznačne očakávalo, že titul obháji **Marek Hladík**. Nakoniec sa novou slovenskou jednotkou stal

BIKILOV STRACH Z POHÁRA AJ Z HONORÁRA

V roku 1961, keď v Košiciach triumfoval Abebe Bikila, vládol v atletike tvrdý amaterizmus. Slávny Etiópan preto v obave z obvinenia z profesionalizmu odmietol na tie časy veľmi slušný honorár vo výške 300 čs. korún za rozhlasový rozhovor. A dokonca nechcel odcestovať s cenou za prvenstvo – veľkým krištáľovým pohárom. Pred opustením hotelovej izby ho schoval pod posteľ. Našťastie usporiadateľom, keď ho videli odchádzať bez trofeje, napadlo pozrieť sa v izbe aj pod posteľ a pohár nájsť. Odcestoval s ním, až keď ho usporiadatelia ubezpečili, že určite nepríde o štatút amatéra.

JEDINÝ SLOVÁK S DVOMA VÍŤAZSTVAMI NA MMM JE FRANTIŠEK VIŠNICKÝ (NA TRATI S ČÍSLOM 2).

AKO RÁSTLA ÚČAŤ NA MARATÓNE V KOŠICIACH

V roku 1924 štartovalo len 8 mužov. Stovku prekročil počet účastníkov MMM až v roku 1950, keď ich bolo 103. V roku 1970 celkové číslo stúplo na 280 a v roku 1980 sa premiérovu prehuplo cez tisícku – 1130. V tom roku premiérovu štartovalo aj 19 žien. Doteraz najmasovejšia účasť bola na vlnajšom 100. ročníku – 3409 mužov a 643 žien. V roku 2024 bežalo maratón 2163 mužov a 402 žien – je pozoruhodné, že všetky dokončili.

Martin Rusina, ktorý si zvolil zvláštnu taktiku. V druhej polovici trate, i keď dovtedy obaja kluboví kolegovia z BMSC Bratislava súperili vedľa seba, sa Rusina držal plece pri pleci s neskoršou ženskou víťazkou Tanuiovou. To sa mu vyplatilo. Rusina v cieľi dosiahol čas 2:21:01 hod, teda o 7 sekúnd lepší než Tanuiová. Tým si minuloročný výkon zlepšil o takmer celé tri minúty, čo mu stačilo na premiérový zisk titulu majstra Slovenska aj na umiestenie v top 10.

Medzi ženami tak ako pred rokom časom 2:44:44 hod dominovala **Veronika Páleníková** z Bežeckej akadémie Marcela Matanina. Škoda iba, že časy nových majstrov SR majú k africkým výkonom ešte veľmi ďaleko.

DIAMANTOVÝ KLUB VERNÝCH A ÚSPEŠNÝCH

Dostali prívlastok diamantoví bežci a majú svoj klub vyvolených. Na to, aby sa vytrvalec stal členom tejto vyvolenej elitnej skupiny, musí absolvovať aspoň 25 maratónov v Košiciach pod značkou MMM. Členovia diamantového klubu majú k dispozícii rôzne benefity, napríklad nemusia platiť štartovné.

Klubové číslo 1 Diamantového klubu má žijúca bežecká legenda 76-ročný **Peter**

Polák z Košíc. Trate slávneho maratónu absolvuje od roku 1974 (!) a doteraz vynechal iba dva ročníky, keď v zahraničí štartoval na ultramaratone, resp. na MS v štafetách na 100 km.

Tento bežecký nezmar si roky eviduje každý absolvovaný kilometer. Doteraz ich prebehol okolo 400-tisíc, teda symbolicky desaťkrát prebehol našu planétu okolo rovníka. Jeho najdlhší non-stop beh predstavuje 262 km na trati Nyíregyháza – Budapešť, ktorú zvládol za 25 hodín.

O desať rokov mladší **Vladimír Polák** má za sebou už 43 úspešne absolvovaných maratónov v Košiciach. Tretia priečka podľa počtu úspešne absolvovaných MMM patrí **Miroslavovi Kriškovi**, ktorý v rokoch 1980 – 2019 absolvoval 40 maratónov.

Medzi ženami má najčestnejšie postavenie v Diamantovom klube **Eva Kissová**. Košičanka má na konte už vyše sto maratónov. Na MMM štartuje od roku 1982. Niekoľko ročníkov však musela vynechať pre materské povinnosti, a tak cieľom prebehla „iba“ 38-krát. Za ňou v počte úspešných účastí na MMM nasleduje ďalšia Košičanka – **Alžbeta Tiszová**. V rokoch 1981-2023 na MMM štartovala 34-krát a vždy absolvovala trať až do cieľa.

V zozname členov Diamantového klubu je zatiaľ 75 mien, medzi nimi aj meno dvojnásobného predsedu vlády SR (1998 – 2002 a 2002 – 2006) **Mikuláša Dzurindu**. Do cieľa MMM úspešne dobehol až 30-krát, a to v rozpätí rokov 1983 – 2023. Súťažil aj v dobe, keď bol premiérom a jeho najlepší dosiahnutý výkon je 2:57:26 hod.

Členmi tohto neobyčajného združenia sú aj parašportovci – vozičkári **Anna Oroszová** a **Daniel Kukla**, mnohonásobní reprezentanti SR na rôznych súťažiach hendikepovaných športovcov a dlhoroční účastníci MMM.

NAOZAJ MASOVÁ ÚČASŤ

Dennodenne hovoríme a píšeme o tom, že ľuďom chýba aktívny pohyb. Juniori sedia pred počítačmi, seniori pred televíznymi obrazovkami, jednoducho len sedíme a ležíme.

Čísla o účasti našincov na tohtoročnom MMM však hovoria niečo iné. V každom prípade potešia. Na štart 42 195 m dlhého behu sa postavilo 2163 mužov, z nich 2062 dobehol do cieľa v stanovenom limite 6 hodín. Až 402 žien úspešne zdolalo túto kráľovskú

atletickú disciplínu, a stali sa tak držiteľkami vzácnnej medaily.

S kilometrami polmaratónu vydarene zapolilo 3930 mužov a 1952 žien. Mnohé kompletne rodiny spoločne prebehli minimaratón, ktorého dĺžka predstavuje desatinu klasickej maratónskej trate. Dohromady minimaratón bežalo 4641 ľudí od útleho veku po dôstojných dôchodcov.

Z roka na rok je stále viac a viac populárna štafeta 4 x ¼ maratóna, čiže každý jej účastník prebehne 10,5 kilometra. Tých štafiet bolo až 601, teda 2404 bežcov. Pozornosť zaplnených ulíc pútal najmä kvarteto pod názvom Štafeta šampiónov, ktoré tvorili štyria česko-slovenskí víťazi z rozpätia v rokoch 1989 až 1998 – **Róbert Štefko**, **Petr Pípa**, **Vlastimil Bukovjan** a **Karel David**. Títo štyria maratónski víťazi absolvovali trať za 2:51:06 hod so stratou 15:10 min. na najrýchlejší tím.

MMM TU BUDE AJ O STO ROKOV

Medzinárodný maratón mieru v Košiciach však vôbec nie je iba o rekordoch, či dosiahnutých časoch a umiesteniach. Každú prvú októbrovú nedeľu býva v uli-

ciach mesta aspoň 30 000 divákov, výstižnejšie by bolo povedať povzbudzovačov. Tých, ktorí svojim potleskom i slovami vedia dodávať vytrvalcom tak potrebnú energiu. V Košiciach sa rovnaký potlesk i slová uznania ujdú víťazovi i tým, ktorí len-len splnia šesťhodinový limit na dobehnutie do cieľa.

Aj preto je MMM ojedinelý v dnes už obrovskom množstve maratónov vo svete. Aj preto naň chodia elitní bežci, i keď dlhé roky – pokiaľ viedla trať do Senegalu a späť – ju preklínali ako jednu z najťažších na planéte. Tí, ktorí prišli zápoliť aspoň druhý raz, však vedeli, že zaplnené ulice im vrátia tú silu, ktorú stratili v boji so severným protivetrom. Aj preto MMM prežil 100 rokov...

V rokoch 1924 – 2024 svetoznámy beh úspešne dohromady absolvovalo 42 395 mužov a 3715 žien. Koľko ich bude o ďalšie polstoročie? Pol milióna? O sto rokov milión? To dnes nie je až také dôležité. V súčasnosti však viac zaujíma presvedčenie terajších organizátorov, že MMM bude žiť aj v budúcom storočí a bude mať svoje významné postavenie s patričnou autoritou medzi svetovými maratónmi aj v roku 2124... ✘

PESTRÁ PALETA OSOBNOSTÍ

MMM každoročne absolvujú aj významné diplomatické, politické, alebo umelecké osobnosti. V tomto roku do cieľa maratónskej trate resp. jej polovice dobehli aj predseda Senátu ČR Miloš Vystrčil, ako aj veľvyslanec Helénskej republiky na Slovensku Athanasios Ioannou. V štafete Košického samosprávneho kraja nastúpil aj jeho predseda Rastislav Trnka.

Svoj prvý maratón v živote si odbehla dvojnásobná biatlonová olympionička Ivona Fialková. Medzi 402 ženami skončila na 45. mieste časom 3:30:03 hod. Podobne pred rokom absolvoval na MMM svoju maratónsku premiéru olympijský šampión a majster sveta v chôdzi na 50 km Matej Tóth.

Na druhej strane, do cieľa úspešne dobehli aj abstinujúci alkoholici, nájomníci posteli v ubytovniach pre bezdomovcov, ale v minulých rokoch i ukrajinskí vojnoví invalidi so špeciálnymi protézami na oboch nohách.

KEŇANKA REBECCA TANUIOVÁ VYHRALA MMM 2024 S VEĽKÝM ZLEPŠENÍM TRAŤOVÉHO REKORDU.

V cyklistike u nás vyrástol ďalší výnimočný talent. VIKTÓRIA CHLADOŇOVÁ sa v tomto roku stala juniorskou majsterkou sveta v horskej cyklistike, cenné kovy získala aj na svetových šampionátoch v cyklokrose a v cestnej cyklistike.

VIKTÓRIA
CHLADOŇOVÁ
POČAS MS
V ZÜRICHU.

NIE SOM SAGAN V SUKNI

Rodičia ju od začiatku viedli k športu. Sami sa mu aktívne venovali a možno by dnes Viktória Chladoňová zbierala úspechy v iných disciplínach. Hrala tenis, plávala, venovala sa atletike aj jazde na koni. Lenže učaroval jej bicykel. Prvé preteky absolvovala ako deväťročná na Detskej Tour Petra Sagana vo Svite. Rodičia vtedy o tom ani netušili. Na preteky ju prihlásili starí rodičia. A už pri cyklistike zostala.

NAJVIAC JU BAVÍ CYKLOKROS

Vyrástol z nej talent, aký sa málokedy vidí. Od mládežníckych kategórií sa jej darilo a zbierala úspechy. Ani sama nečakala, že vyletí tak vysoko už v juniorskom veku. Už v šesnástich rokoch začala zdo-

lávať aj seniorské súperky na domácich pretekoch. Darilo sa jej najmä v cyklokrose, v ktorom bola zo Sloveniek najlepšia.

„Som veľmi rada, že sa mi tak darí. Je to úžasný pocit. Je to pre mňa prekvapenie. Nečakala som, že sa mi bude takto dariť a že budem zdolávať aj staršie súperky,“ vraví skromne.

Viktória Chladoňová je zjav. Jazdí takmer všetky disciplíny – cestnú cyklistiku, horskú aj cyklokros.

Najbližšie má práve k náročným pretekom v teréne v chladných zimných mesiacoch.

„Cyklokros ma baví najviac, pretože sa tam často aj behá,“ vraví. „Podmienky bývajú náročné, ale dá sa to vykompenzovať oblečením. Rada by som ho jazdila naďalej aj v ďalších rokoch spolu s cestnou cyklistikou. Možno niekedy neskôr sa vrátim aj k horskej.“

V cyklokrose sa jej darí. Na Slovensku nemá konkurenciu ani medzi ženami. Aj v medzinárodnej konkurencii už zakaždým bojuje o pódiové priečky. Počas uplynulej zimy s výnimkou jedných pretekov bola vždy na pódiu.

Na majstrovstvách Európy vlni v novembri si vybojovala bronz a rovnako tretia skončila aj na svetovom šampionáte.

TRÉNERI NETUŠILI, ŽE JE AŽ TAKÝ TALENT

Svojimi schopnosťami prekvapovala aj trénerov Branislava Kacinu a Jána Betheru, ktorí ju vedú v tíme Climberg. Na Slovensku víťazila Chladoňová hladko aj v horskej cyklistike. Tréneri si povedali, že skúsia, aké to bude v konkurencii v Česku.

„Aby sme získali nejakú predstavu. A prvé preteky vyhrala aj v Česku. Pochopili sme, že to nie je len slovenský štandard. Potom na Svetovom pohári už v európskej konkurencii som videl, že vo výjazdoch do kopca nezaostala za súperkami a strácala len v zjazdoch. Cítil som, že bude patriť medzi špičku. Ale nikdy sme nevedeli, že bude svetová špička,“ opisuje Branislav Kacina.

Tento rok nemali s Chladoňovou v pláne, že by sa v lete koncentrovala na horskú cyklistiku. Lenže skúsila si štart na pretekoch Svetového pohára v Novom Meste na Morave a zvíťazila.

K TITULU BEZ ŠPECIFICKEJ PRÍPRAVY

Ukázalo sa, že by mohla obstáť aj na majstrovstvách sveta. „Andorra vôbec nebola v pláne. Až keď vyhrala preteky SP v Novom Meste na Morave, v nás skrsla myšlienka, že keď takto zašla, mohla by skúsiť aj majstrovstvá sveta. Šanca na medailu predsa nie je vždy,“ vraví Kacina.

Na šampionát v horskej cyklistike do Andorry však cestovala bez špeciálnej prípravy v teréne, dôraz bol totiž na cestnej cyklistike. S trénermi sa pripravovali na cestné šampionáty, ktoré ju čakali v septembri.

„Dohodli sme sa, že prípravu tomu nijako neprispôbime,“ hovorí Kacina. V Andorre si napriek tomu senzačne vybojovala medzi juniorkami dúhový dres. V sedemnástich rokoch a suverénnym

spôsobom. Už krátko po štarte dokázala súperkam ujsť. Svoj náskok zvyšovala najmä v stúpaniach. Vyhrala prakticky sólo a s veľkým náskokom.

„Trať mi dosť pasovala. Bolo na nej veľa stúpaní a zjazdy neboli až také náročné ako napríklad vlni v Glasgowe. Bolo to aj vo veľkej nadmorskej výške, čo niektorým súperkam mohlo spôsobovať problémy. Ja som však bola na sústreďení v Rakúsku a zrejme aj to mi pomohlo,“ spomína Chladoňová. Titul majsterky sveta však pre ňu bol prekvapením. Nečakala, že by mohla zvíťaziť.

PÄŤ MEDAILÍ ZA ROK

O dva týždne neskôr na majstrovstvách Európy získala v časovke bronz. Na MS v Zürichu pridala v časovke striebro a v cestných pretekoch si skvelým spôsobom vybojovala bronz.

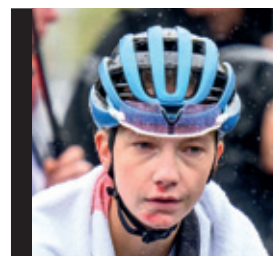
V cestných pretekoch bola aktívna. Udávala tempo, útočila. V závere sa o medailách rozhodovalo v šprinte trojčlennej skupiny. Vyšlo to na bronz, pričom striebro jej ušlo o centimetre. „Preteky boli veľmi náročné. Snažila som sa to rozhodnúť v kopcoch a jazdiť aktívne. Vedela som, že v šprinte by som nemala šancu. Možno som mohla šprint zísť lepšie, ale aj bronz je skvelý,“ hovorila s úsmevom.

Najväčším prekvapením pre mladú slovenskú cyklistku sú medaily v časovke. Na túto disciplínu sa nešpecializovala a nepripravovala. Podľa Branislava

Kacina dostala prvý časovkárskeho bicykel až na jar, čo je netradičné.

V priebehu zopár mesiacov o sebe dala vedieť viac ako mnoho iných slovenských športovcov. Z každého juniorského šampionátu priniesla medailu. Spolu ich má päť.

„Medaily v časovke som vôbec nečakala a teraz to vyšlo dokonca na druhé miesto. To bolo aj pre mňa veľké prekvapenie. Keď si teraz premietam, čo všetko sa mi podarilo dosiahnuť, je to neuveriteľné. Päť medailí nemá hocičo a veľmi si to vážim,“ hovorila Chladoňová.

VIKTÓRIA CHLADOŇOVÁ

Narodila sa 15. novembra 2006 v Soblahove. Venovala sa atletike, plávaniu aj tenisu, no najviac ju bavila cyklistika. Prvé preteky absolvovala ako 9-ročná na Detskej Tour Petra Sagana. Trojnásobný majster sveta Sagan jej v roku 2018 v Trnave dal podpis na prilbu. V tomto roku si vybojovala prvé profesionálne víťazstvo medzi seniorkami v Novej Bani. Na spoločnom šampionáte ČR a SR dokázala zdolať všetky súperky. Aj seniorky.

Zo štyroch šampionátov v tomto roku si vybojovala spolu päť medailí v štyroch disciplínach. V horskej cyklistike v disciplíne cross country sa stala majsterkou sveta. Vo voľnom čase sa venuje športovému lezeniu a lyžovaniu.

V ROKU 2025 JU ČAKÁ PREMIÉRA V POPREDNOM SVETOVOM TÍME.

TALENTOVANÁ JUNIORKA V ROKU 2024 ZÍSKALA NA ŠTYROCH SVETOVÝCH A KONTINENTÁLNYCH ŠAMPIONÁTOCH DOKOPY PÄT MEDAILÍ.

JE VÍTAZNÝ TYP

Má v sebe víťaznú mentalitu. Útočí a hľadá cestu k úspechu. Aj menšie závažnia dokáže hodiť rýchlo za hlavu. V Zürichu mala počas cestných pretekov pád a oškrela si tvár. Vôbec ju to nepoznalo. Pretekala sa ďalej, akoby sa to ani nestalo.

„Viki je víťazný typ. Má v sebe nasadenie. To jej niekedy robí problém. Ešte aj tréningy chce ísť na doraz. Niekedy ju musíme brzdiť. Je to lepšie, ako niekoho nútiť, ale jej chuť víťaziť spôsobovala, že niekedy mrhala silami

a v pretekoch jej to neskôr chýbalo,“ vysvetľuje Kacina.

Vďaka nasadeniu, víťazstvám aj vášni pre horskú cyklistiku ju často porovnávajú s Petrom Saganom. Aj Žilinčan na začiatku kariéry získal juniorský titul majstra sveta v horskej cyklistike.

Sagan bol pre Chladoňovú vzorom. Na Detskej Tour sa spolu stretli a Sagan jej podpísal prilbu. Keď ju však dnes niekto označuje za Sagana v sukni, prekáža jej to.

„Keď o mne niekto hovorí, že som Sagan v sukni, musím povedať, že sa mi to

**„KEĎ SI TERAZ
PREMIETAM, ČO VŠETKO
SA MI PODARILO
DOSIAHNUŤ, JE TO
NEUVERITEĽNÉ.
PÄT MEDAILÍ NEMÁ
HOCIKTO.“**

veľmi nepáči. Peter je legenda, ale takéto prirovnanie k niekomu mi neseďí,“ vraví skromne. Chce písať vlastný príbeh. Zatiaľ jej to ide skvele.

PONUKY OD SVETOVÝCH TÍMOV

Jej úspechy si všimli mnohé elitné tímy a zháňali číslo na slovenskú cyklistku. Ponuky na prestup do veľkej cyklistiky prišli z tímov dsm-firmenich, Alpecin, Canyon-Sram, Visma Lease a Bike aj AG Insurance Soudal. Nie je to bežné, že by o slovenského juniora bol vo svete taký veľký záujem. Chladoňová aj s rodičmi porovnávali.

Zvíťazila ponuka z tímu Visma. Okrem cestnej cyklistiky totiž umožnia Chladoňovej jazdiť v zime aj cyklokros. Tím Visma patrí k absolútnej špičke a talentovanej Slovenke dal trojročný kontrakt. Je vidno, že si ju chce udržať.

„Veľmi sa teším na to, čo ma čaká v budúcom roku. Budem mať aj viac zodpovednosti a bude to pre mňa veľká škola. Ale aj veľký výkonnostný skok. Už v zime budem jazdiť cyklokros v ženskej kategórii. Na Svetových pohároch nie je osobitná kategória do 23 rokov. Bude to náročné. Čakajú ma dlhšie preteky, aj budem mať silnejšie súperky. Už nebudem na čele ako doteraz, ale skôr v strede poľa. A budem možno aj rada, ak ma nestiahnu z trate,“ vraví.

V jednom tíme bude jazdiť s takými hviezdami, ako sú trojnásobná majsterka sveta Marianne Vosová, hviezda cyklokrosu Fem van Empelová či olympijská víťazka Pauline Ferrandová-Prévotová. ❌

JEJ SNOM SÚ VEĽKÉ TRIUMFY

Pre mladú cyklistku bude prechod do tímu Visma Lease a Bike veľký skok aj škola. Ženské tímy nemajú toľko členov ako mužské a Slovenka sa zrejme hneď v prvom roku medzi seniorkami dostane aj na veľké podujatia. Medzi juniorkami bola hviezda, medzi ženami jej zrejme bude trvať, kým sa výkonnostne posunie na úroveň najlepších.

„Viki čaká veľký skok, ale myslím si, že vo Visme na to pôjdu rozumne a nepôjde zrejme veľa pretekov, kde bude predpoklad na výsledok. Skôr to bude prichádzať postupne,“ myslí si Kacina. Je však presvedčený, že jeho zverienka bude ešte ďalej napredovať. „Každý športovec má svoje hranice, pri ktorých sa zastaví, ale pri Viki ešte nevieme odhadnúť, kde sú tie jej.“

Prvý kemp s tímom Visma absolvovala v prvej polovici decembra. Na ňom sa dozvedela aj prvý súťažný program. Od januára by už v drese nového tímu mala štartovať na seniorských pretekoch v cyklokrose.

Chladoňová je len na začiatku svojej kariéry. No už teraz ukazuje, že raz z nej môže byť svetová pretekárka. A má tie najvyššie ambície.

„Mojím najväčším snom je stať sa majsterkou sveta v elitnej kategórii a vyhrať buď ženskú Tour de France, Giro d'Italia alebo Vuelta España. To sú v cyklistike tie najväčšie podujatia a najvyššie ciele, aké si ako cyklista môžete dať,“ dodáva. ❌

MOMENTKA
Z KRITICKEJ CHVÍLE
VLANI V POLSKOM
ŽNINE. ČLNY MARIÁNA
JUNGA (VĽAVO)
AJ GIUSEPPEHO
ROSSIHO SA VZNIESLI
DO VZDUCHU A NA
VODU DOPADLI
PREVRÁTENÉ.

Vodný motorista **MARIÁN JUNG** vlani na pretekoch v poľskom Žnине zachránil život najväčšiemu súperovi Talianovi Rossimu, ktorý ho v predošlých rokoch pripravil o viacero víťazných vavrínov.

V BOJI O ŽIVOT IŠLA RIVALITA ÚPLNE BOKOM

V Bratislave v ten júnový deň bola poriadna páľava. Vo chvíli, keď 50-ročný rodák z Malaciek Marián Jung na slávnostnom stretnutí v Slovenskom olympijskom a športovom múzeu povedal dojatým hlasom: „Toto je moje najväčšie víťazstvo v živote,“ a ukazovákompoklepal po Cene Jána Popluhára za výnimočný čin v duchu fair play za rok 2023 od Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV), mi však naskočili na holých predlaktiach zimomriavky.

Bol to extra silný moment, ktorým Marián Jung dokončil svoje rozprávanie. Tým veľavravným gestom zakončil výpoveď človeka, ktorý na súťaži vodných motoristov v zahraničí zachránil život svojmu dlhoročnému a najväčšiemu rivalovi v boji o víťazstvá Talianovi Giuseppemu Rossimu. Týmto činom si náš 7-násobný majster sveta a 14-násobný majster Európy vyslúžil najvyššie ocenenie fair play, ktoré sa udeľuje na Slovensku. Mimočodom, už v roku 1999 získal za príkladný čin Diplom Klubu fair play SOV.

KFP SOŠV ho za príkladný čin navrhlo aj na ocenenie Európskeho hnutia fair play (EFPM). V októbri mu udelili

to najvyššie – Európsku plaketu fair play a diplom.

KEĎ IŠLO O ŽIVOT, NA BOJ O VAVRÍNY NEBOL ČAS

Dlhoročnému členovi Vojenského športového centra (VŠC) Dukla Banská Bystrica ocenenie právom patrí za to, že vlani v dueli s najväčším súperom Giuseppem Rossim napriek vlastným zdravotným problémom po havárii dlhoročnému rivalovi pomohol v kritickej chvíli, keď mu išlo o život. Vďaka jeho bleskovej reakcii Rossi v prevrätanom člne nezahynul.

„Vtedy v Žnине som v druhých pretekoch dňa odštartoval hneď za Rossim a celý čas som čakal na moment, keď

MARIÁN JUNG S CENOU JÁNA POPLUHÁRA ZA ROK 2023. K NEJ PRIBUDLO NEDÁVNO AJ NAJVVŠIE EURÓPSKE OCENENIE FAIR PLAY ZA PRÍKLADNÝ ČIN.

skúsený Talian urobí chybu a ja ho budem môcť predbehnúť. On bol tiež stále v strehu. My dvaja sa veľmi dobre poznáme a už roky veľmi dobre vieme, čo môžeme od seba čakať," zaspomínal si na pamätne preteky Marián Jung.

„Asi tristo metrov pred cieľom došlo k nášmu vzájomnému súboju. Keďže vo veľkej rýchlosti okolo 160 – 170 km/h boli v jednom momente naše člny, ktoré fungujú na princípe prítlaču, veľmi blízko pri sebe, stratili kontakt s vodou a vzniesli sa do vzduchu. Urobili sme s nimi kotmelce a na hladinu sme dopadli dolu hlavou,“ pokračoval v rozprávaní Marián Jung.

„Ja som sa z prevráteného člna dostal veľmi rýchlo, lebo mi pomohli aj prítomní potápači. Keď ma vynášali na nosidlách na záchranársku loď, zbadal som, že Rossi je stále pod vodou. Okamžite som poslal záchranárov ratovať jeho, nie mňa. Ja som už bol z najhoršieho vonku. On však bojoval o holý život. Bol to boj, v ktorom rozhodovali sekundy.“

Samozrejme, vylovením Taliana z vody sa to zďaleka neskončilo. Marián Jung: „Rossiho po tejto našej kolízii záchranári v bezvedomí veľmi rýchlo prepravili do nemocnice, v ktorej bol prvé dva týždne v kóme na hranici života a smrti... Lekári ho postupne preberali k životu a ja som rozmýšľal, či nebude mať trvalé zdravotné následky. Obával som sa najmä toho, aby po nehode nezostal na invalidnom vozíku. To by som

si vyčítal celý život. Taký osud som mu pripraviť určite nechcel.“

NÁVRAT DO ŽIVOTA AJ NA „MIESTO ČINU“

„Naštastie, Rossi sa z toho nešťastného a nedobrovoľného kúpania v poľskej vode zázračne dostal. Vrátil sa do života – a vrátil sa aj k súťaženiu! Už sme sa stretli aj na pretekoch v Žnине. Bol sa pozrieť na mieste činu. Chcel vedieť, čo sa vlastne počas tých pretekov stalo,“ pokračuje v rozprávaní Marián Jung a dodáva: „On si z tej nehody veľa nepamätá. V momente, keď sa naše člny vzniesli do vzduchu, jemu sa nejakým zázrakom odopli bezpečnostné pásy, pri tých kotmelcoch sa udrel hlavou o volant a stratil vedomie. My sme ho teda ratovali, keď bol v bezvedomí. Takmer šesť minút bol pod vodou.“

Odborníci z komisie Medzinárodnej únie vodného motorizmu (UIM) dlho po nehode študovali kamerové záznamy, lebo chceli vedieť, čo sa vlastne stalo, kto urobil chybu. Chceli tiež vedieť, či záchranári postupovali tak, ako pri takejto vážnej nehode mali. „Až z ich správ a dodatočných rozborov celej situácie vieme, čo všetko sa okolo tejto nehody odohralo. Oni prví

zhodnotili, že bolo veľmi dobré, ako som sa zachoval,“ prezrádza.

NA ZAČIATKU BOLA OTCOVA ZVEDAVOSŤ A LÁSKA K MOTOROM

Od detstva Mariána Junga priťahovali motory, motorky a motokáry. K pretekom na rýchlych športových člnoch ho priviedol jeho otec Emil. „Otec bol na vojenskej základnej službe v Litvínove a raz v kine videl filmový týždenník o pretekoch člnov v Čechách.

Keďže vždy mal blízko k motorom a motorkám, film ho tak zaujal, že po vojenčine začal hľadať možnosti, ako si tento na Slovensku vtedy málo rozšírený šport vyskúšať,“ prezrádza Marián Jung.

Neskôr počas súťažnej sezóny od jari do jesene bol Emil Jung takmer každý víkend na nejakej súťaži alebo sa na ňu pripravoval. „Chodil jazdiť do Štúrova, Komárna, Bratislavy, Piešťan, Banskej Bystrice alebo Košíc. V podstate spoznal všetky rieky a priehrady, na ktorých sa voľakedy dalo jazdiť. Vtedy vodný motorizmus patril pod Zväzarm, tak ako všetky motoristické a automobilové športy. Ja som s ním chodil nie iba na preteky, ale aj na tréningy. Vodný motorizmus ma nadchol a už som mu zostal verný na celý život,“

MARIÁN JUNG A JEHO RÝCHLY ČLN NA TOHTOROČNÝCH PRETEKOCH V POĽSKOM ROGOŽNE.

približuje prostredný z Jungovcov svoju cestu do sveta rýchlych člnov.

DO CYKLISTIKY HO ZASVÄTIL LEGENDÁRNY HAĎAPKA

Následne prekvapuje tvrdením, že prvým športom, ktorému sa začal seriózne venovať, bola cestná cyklistika. „Jazdiť som začal v Malackách, kde sme mali veľmi dobrého trénera. Neskôr ma na tri roky pozvali na skúšku do Interu Bratislava k legendárnemu trénerovi Kamilovi Haďapkovi. Keď som však odišiel učiť sa do odborného učilišťa Slovnaftu, bolo jasné, že moja láska k benzínu a motorom je silnejšia, ako môj záujem o cestnú cyklistiku. Aj preto som počas víkendov okrem cyklistiky jazdil aj na motokárach. Už v mladom veku som sa rozhodol pre jeden šport, ktorý budem robiť na sto percent. Nechcel som veci robiť polovičato.“ Neskôr Marián Jung prestúpil do strediska talentovanej mládeže a jazdil na motokárach za klub v Dunajskej Strede.

PREŤAŽENIE V ČLNE SA VYROVNÁ PREŤAŽENIU V STÍHAČKE

Vodný motorista zápalisto hovorí o svojom športe. „Hoci trup člna počas pretekov letí tesne nad vodou, jeho konštrukcia musí mať s ňou kontakt. Musí tam byť prítlak, lebo bez neho ide čln do vzduchu. Tak ako pri tej havárii v Poľsku,“ vysvetľuje.

Počas pretekov musí vodný motorista obísť člnom štyri bóje čo najtesnejšie a najrýchlejšie. „Polomer zatočenia pri 150-kilometrovej rýchlosti je desať metrov. A preťaženie počas tohto manévru je v člne aj 3 – 4 G. To sa rovná preťaženiu, ktorému je vystavený pilot bojovej stíhačky. My sme v podstate dobre tréňovaní stíhači na vode, ktorí riadia krídlo na lietanie. Na rovných úsekoch vytýčenej trate ideme rýchlosťou 180 – 190 km/h, niekedy aj viac. Preto zvýšená pozornosť a veľká ostražitosť predstavujú veľmi dôležité faktory nášho športu.“

„KEĎ MA VYNÁŠALI NA NOSIDLÁCH NA ZÁCHRANÁRSKU LOĎ, ZBADAL SOM, ŽE ROSSI JE STÁLE POD VODOU. OKAMŽITE SOM POSLAL ZÁCHRANÁROV RATOVAŤ JEHO, NIE MŇA.“

VÍTAZNÉ PRETEKY HO NABÍJAJÚ POZITÍVNOU ENERGIU

„Najväčšie emócie pri športe som prežil asi vtedy, keď som v roku 1998 ako člen Dukly Banská Bystrica vybojoval svoj prvý titul majstra sveta. Ale každý triumf mi priniesol neopakovateľné emócie a veľké zážitky. Každé víťazstvo ma nabilo novou energiou. Vždy som si ten pocit z prvého miesta chcel zopakovať,“ dodáva s úsmevom zverenec Jána Miškoviča. Do svojej obrovskej zbierky triumfov pridal tohto roku titul majstra Európy v kategórii formula F 500.

Chuť víťazstiev sa Mariánovi Jungovi nikdy neprejedla. „Preto sa stále pripravujem na súťažné jazdy na sto percent. Usilujem sa, aby som naďalej zostal v dobrej fyzickej i psychickej kondícii, lebo o úspechu či neúspechu v našom športe rozhodujú úplné detaily. Fakt totálne drobnosti.“

Pri oslave svojich triumfov nikdy nezabudol pripomenúť, že na jeho víťazných jazdách majú veľkú zásluhu najmä výborní spolupracovníci, ktorí spolu s ním nastavujú motor a usilujú sa súťažnú techniku pripraviť na jednotku s hviezdičkou.

VEĽMI SI VÁŽI, ŽE MÔŽE BYŤ ČLENOM DUKLY BANSKÁ BYSTRICA

„Vtedy, keď sa mi podarilo prvý raz vybojovať svetový primát, bol veliteľom strediska banskobystrickej Dukly Ivan Čierny.

Veľmi prísny, ale spravodlivý človek. Super chlap. Čo sme si my dvaja pri bilancovaní súťažnej sezóny povedali, to platilo. Veľmi mi fandil a podporoval ma,“ vracia sa Marián Jung k súťažnému ročníku 1998, počas ktorého si získal titul majstra sveta splnil svoj najväčší sen. „Ako bývalý

MARIÁN JUNG

Narodený 12. marca 1974 v Malackách. Vodný motorista, súťažiaci v kategóriách OSY 400, OSY 700, F500, O125, resp. O350. Člen VŠC Dukla Banská Bystrica. Jeho prvým trénerom bol Emil Jung (otec), aktuálnym trénerom je už dlho Ján Miškovič.

Najväčšie športové úspechy: Držiteľ dovedna 56 medailí zo svetových a európskych šampionátov. Sedemnásobný majster sveta v kategóriách OSY 400, resp. F 500 (1998, 2009, 2011, 2012, 2014, 2015, 2018), jedenásťnásobný vicemajster sveta, deväťkrát bronzový v seriáli MS. Držiteľ 14 titulov majstra Európy v kategóriách OSY 400, O 125, O 700, O 500, F 700, resp. F 500, v seriáli ME ešte aj deväťkrát druhý a šesťkrát tretí. Od roku 2023 držiteľ svetového rýchlostného rekordu v kategórii F 500.

Vyznamenania fair play za príkladný čin: Diplom KFP SOŠV (1999), Cena Jána Popluhára od SOŠV (2023), Európska plaketa fair play a diplom od EFPM (2024).

špičkový atlét ma Ivan Čierny naučil, že k športu patrí aj pokora a zodpovednosť. To bol človek, ktorý sa po skončení každej sezóny zaujímal o to, čo potrebujem do tej ďalšej. Bol rád, že som členom Dukly.“

Jung je tiež rád, že už viac než štvrtstoročie je v Dukle Banská Bystrica a stále je jej zmluvným športovcom. „Je to pre mňa veľká česť, ale aj záväzok. Viem, že dôveru vedenia VŠC Dukla nemôžem stratiť. Veľkým podporovateľom nášho tímu je aj súčasný riaditeľ Matej Tóth. Pomáha nám vytvárať tie najlepšie podmienky, aj keď ide o neolympijský šport.“

AKÝ OTEC, TAKÝ SYN, AKÝ DEDO, TAKÝ VNUK

Úspešná športová rodina vodných motoristov Jungovcov je už trojgeneračná. Okrem najstaršieho Emila a jeho syna dáva v tomto športe o sebe vedieť aj Mariánov 17-ročný talentovaný syn Šimon. Minulý rok sa študent banskobystričského športového gymnázia stal v chorvátskom Osijeku na rieke Dráva juniorským majstrom sveta v triede Formula Future.

„Tieto preteky sa skladajú z kvalifikácie v slalome, paralelnom slalome a z manévrovacej jazdy. Šimon jazdil na Dráve veľmi dobre a postúpil do finále, v ktorom zvíťazil o dve desatiny sekundy pred Lotyšom,“ hovorí hrdý otec o synovom veľkom

úspechu. „Veľmi sa mu osvedčili tréningy so mnou. A teraz doma robí „široké ramedná“, že tento rok je on majstrom sveta, kým ja som skončil iba tretí. Ale to, že ja som už bol majstrom sveta sedemkrát, pre istotu nespomína,“ usmieva sa Marián Jung.

So synom sa na budúci rok chystá jazdiť aj dvanásťhodinové preteky, za volantom sa budú striedať. Je to súťaž rýchlych člnov podľa formátu legendárnych automobilových pretekov Le Mans. Seriál 4 – 5 pretekov sa už roky jazdí v Belgicku, Francúzsku, Poľsku, Nemecku a v Česku. „Bude to prvé spojenie otca a syna na jednom podujatí. Môže to byť veľmi za-

ujímavé a plné emócií,“ dodáva legenda vodného motorizmu.

STÁLE MÁ V SEBE MOTOR, KTORÝ HO POHÁŇA DOPREU

„Práve pre tie silné emócie nás vodný motorizmus stále baví. A verím, že nás ešte dlho aj bavíť bude,“ nadväzuje Marián Jung na predošlé slová. V jeho prípade platí, že s jedlom rastie chuť. A jeho apetít stále víťaziť je aj v päťdesiatke naďalej obrovský. To je ten najmocnejší motor, ktorý ho už dlhé roky mimoriadne úspešnej kariéry posúva dopredu. ✕

ROSSI SA KVÔLI JUNGOMU VRÁTIL K SÚŤAŽIAM, PRETOŽE MU „KAZIL“ BIZNIS

Rossi bol pre mňa dlhé roky najväčší rival. Veľakrát ma pripravil o titul majstra sveta či Európy, prípadne aspoň o bronz. Ale ja jeho tiež,“ hovorí s úsmevom náš sedemnásobný majster sveta a pokračuje: „Bola medzi nami dlhodobá rivalita. Svojho času sa už rozlúčil s aktívnou kariérou a zameral sa na konštrukciu a predaj motorov. Ja som mu však svojimi dobrými výsledkami kazil biznis, pretože som víťazil s iným typom motora. Tak sa kvôli mne vrátil opäť súťažiť. Reštartoval svoju kariéru, aby dokázal, že jeho motory sú lepšie ako tie, s ktorými jazdím ja,“ približuje Marián Jung rub vzájomnej dlhoročnej rivality s Giuseppeom Rossim, ktorému vlni pomohol zachrániť život.

MARIÁN JUNG S MEDAILOU ZA VÍŤAZSTVO V TOHTOROČNÝCH PRETEKCH SERIÁLU ME V ROGOŽNE, SPOLU SO SYNOM ŠIMONOM A S MECHANIKMI ROMANOM KREMŇICKÝM (VĽAVO) A PAVLOM HEGEDŮSOM.

ŽIVOT JE POHYB

ANNA PASIAROVÁ NA ZOH 1984 V SARAJEVE V BEHU NA 20 KM SKONČILA ŠESTNÁSTA. ŽIAL, DO ŠTAFETY, KTORÁ ZÍSKALA STRIEBRO, JU NENOMINOVALI.

Vianoce v roku 1949 už klopali na dvere. V rodine poštára Gajanca v Tatranských Matliaroch čakali krásny darček. Dočkali sa ho už šesť dní pred príchodom Ježiška v podobe piateho dieťaťa. Narodila sa Anička Gajancová. Že vám to meno nič nehovorí? To nič! **Športovní pamätníci ju však určite poznajú ako ANNU PASIAROVÚ.**

V sedemdesiatych a potom až do polovice osemdesiatych rokov minulého storočia bola súčasťou vtedy mimoriadne kvalitnej československej ženskej reprezentácie v behu na lyžiach a patrila do širšej svetovej špičky. Osemnásteho decembra oslávila veľké životné jubileum – 75 rokov.

„Začínala som asi ako všetci v tej dobe na ‚papučkových‘ lyžiach a s bam-

busovými palicami. Moja staršia sestra Betka z nich už vyrástla, a tak automaticky pripadli mne,“ s úsmevom začína spomienky na svoje prvé lyžiarske kroky v rodných Tatranských Matliaroch stále veľmi dobre a športovo vyzerajúca dáma.

„Hneď pri našom dome bola veľká lúka, les, v zime vždy napadlo veľa snehu. Ako deti sme sa tam sánkovali, potom som sa naučila lyžovať,“ pokračuje.

LYŽE JEJ UČAROVALI

Zjazdové lyžovanie na strmých svahoch sa jej zdalo príliš náročné a nebezpečné,

hoci... „Keď sme si splnili všetky povinnosti doma a urobili úlohy do školy, tak hurá! Išlo sa na lyže. My sme si dokonca stavali aj také malé skokanské mostíky. Skúšali sme na nich svoju odvahu. Koľkokrát mi pri pádoch vyrazilo dych, ale neodradilo ma to. Lyže mi jednoducho učarovali.“

Rodičia neboli športovo založení. Pri siedmich deťoch by to jednoducho ani nešlo. Robili však všetko pre to, aby si každé z nich našlo svoju vlastnú cestu. Aničke ju ukazovala najmä staršia sestra Alžbeta. V 60. rokoch bola

ANNA PASIAROVÁ (GAJANCOVÁ)

Narodená: 18. 12. 1949 v Tatranských Matliaroch.

Tréneri: Ján Terezčák (Tatran Tatranská Lomnica), Ján Ilavský, Stanislav Baluch (SVŠ ČH Štrbské Pleso), Bohuslav Rázl, Zdeněk Ciller (reprezentácia ČSSR), Daniel Pasiar (osobný tréner).

➤ ÚČASŤ NA ZOH - 1976 INNSBRUCK:

5 km - 15. miesto, 10 km - 13. miesto, štafeta na 4x5 km - 6. miesto (v zložení Anna Pasiarová, Gabriela Sekajová, Alena Bartošová, Blanka Paulů), **1984 SARAJEVO:** 10 km - 27. miesto, 20 km - 16. miesto.

➤ **ÚČASŤ NA MS - 1978 LAHTI:** 5 km - 18. miesto, 10 km - 14. miesto, štafeta na 4x5 km - 6. miesto. **1982 - OSLO (HOLMENKOLLEN):** 5 km - 6. miesto, 10 km - 8. miesto, štafeta na 4x5 km - 5. miesto.

➤ **CELKOVÉ UMIESTENIA VO SVETOVOM POHÁRI:** 1982 - 6. miesto, 1983 - 9. miesto, 1984 - 13. miesto.

➤ **PÓDIOVÉ UMIESTENIA V PRETEKoch SP:** 2. miesto (9. 12. 1983 Reit im Winkl - 5 km, 17. 12. 1983 Autrans - 10 km), 3. miesto (9. 1. 1982 Klingenthal - 10 km, 12. 3. 1983 Oslo - 20 km).

➤ **ĎALŠIE ÚSPECHY:** 6 titulov majsterky ČSSR.

➤ **VÝZNAMNÉ OCENENIA:** Bronzové kruhy SOV (2007), ocenenie MOV Žena a šport (2007), Cena Matyldy Pálfyovej (2009), Tatranská športová sieň slávy (2012), Strieborný odznak SOŠV (2020).

„NA ZAČIATKU KARIÉRY MI VYHOVOVALI DLHŠIE TRATE, NA JEJ KONCI TO BOLO NAOPAK.“

v československej reprezentácii v behu na lyžiach a Anička sa jej veľmi chcela podobať. „Od nej som mala aj svoje prvé naozajstné bežky. V zime som na nich chodila do školy v Tatranskej Lomnici. Taška na chrbát, lyže na nohy a hybaj cez golfovú lúku takmer tri kilometre do školy, po vyučovaní zase opačným smerom. Sneh sa u nás držal od novembra do apríla, to bolo pol roka na lyžiach,“ opisuje Anna Pasiarová svoje prvé pokusy o tréning.

Prvé preteky absolvovala ako pionierka. Vyhrala ich. Potom prišli ďalšie a ďalšie. Úspechy ju motivovali a ona chcela byť stále lepšia. Už vtedy si ju všimol jej prvý tréner, vyhľadávač talentov a legenda tatranského lyžovania Ján Terezčák. V Tatrane Tatranská Lomnica, neskôr v Slovane Starý Smokovec sa začala jej „profesionálna“ kariéra. „V Smokovci som ako dorastenka a ne-

ANNA PASIAROVÁ ZA NAJLEPŠÍCH BEŽECKÝCH ČIAS NA TATRANSKOM POHÁRI.

skôr ako juniorka behala prvú ligu,“ pochválila sa.

DÔLEŽITÉ ROZHODNUTIE PO MATURITE

Maturovala v roku 1968 na vtedajšej Strednej všeobecno-vzdelávacej škole v Poprade. Lákala ju predstava byť rehabilitačnou sestrou, ale nakoniec sa rozhodla naplno sa venovať športu. A urobila dobre. Už v sezóne 1969/70 bola československou juniorskou dvojkou. „Otec tým nebol nadšený, radšej by ma videl v škole. Naopak, mama ma v športe veľmi podporovala. Nakoniec to zlomil tréner. Prišiel k nám a vysvetľoval rodičom, že mám talent. Podarilo sa mu presvedčiť ich.“

Majstrovstvá sveta vo Vysokých Tatrách v roku 1970 prežívala iba medzi divákmi. „Mala som krátko po dvadsiatych narodeninách. Ešte som nemala takú výkonnosť, aby som si mohla trúfnuť súťažiť so svetovou špičkou. Bola som náhradníčka. Ale pamätám si na tú úžasnú atmosféru, entuziazmus ľudí. Stotridsaťtisíc divákov na skokanských súťažiach... Bežecké trate viedli cez zamrznuté Štrbské pleso...“ žiaria jej oči pri spomienkach.

Už v nasledujúcej sezóne sa stala pevnou súčasťou reprezentácie ČSSR. O štyri roky neskôr na Štrbskom Plese zriadili Stredisko vrcholového športu a ona sa stala jeho zamestnankyňou.

NA PRVOM ÚSEKU V SÚŤAŽI ŠTAFIET NA ZOH 1976 V INNSBRUCKU ZA FÍNKOU HÄMÄLÄINENOVU.

**„LYŽE SME SI
PRIPRAVOVALI SAMY,
ČASTO DO NESKORÝCH
VEČERNÝCH HODÍN. ALEBO
SI BOLO TREBA RÁNO
PRIVSTAŤ.“**

**ZOH V INNSBRUCKU AJ MS V LAHTI,
O ZOH 1980 PRIŠLA**

V roku 1976 už bola v reprezentácii plne etablovaná, mala za sebou prvé úspechy na domácej i medzinárodnej scéne. Logickým vyústením teda bola jej účasť na zimných olympijských hrách v rakúskom Innsbrucku. V behu na 5 km skončila pätnásta, na dvojnásobnej trati trinásť. Rozbiehala na prvom úseku štafetu, ktorá dobehla na šiestej pozícii. „Ja som bola taký dynamický typ. Mala som silné ramená, pomáhalo mi to na štarte získať rýchlosť. Vedela som sa pretlačiť v dave. To bol dôvod, prečo ma tréneri stavali na prvý úsek,“ vysvetľuje Anna Pasiarová. Šieste miesto štafety bolo podľa nej reálnym obrazom vtedajšieho stavu a úrovne československého ženského bežeckého lyžovania.

Potvrdilo to rovnaké umiestenie štafety na majstrovstvách sveta vo fínskom Lahti o dva roky neskôr, keď opäť bežala prvý úsek. V individuálnych pretekoch si pripísala na svoje konto 18. miesto v behu na 5 km a 14. miesto na 10 km.

Z nominácie na ZOH v americkom Lake Placid v roku 1980 ju vyradili zdravotné problémy.

**ŽIVOTNÉ VÝSLEDKY
NA MS 1982 V OSLE**

To, že patrí do absolútnej svetovej špičky, potvrdila Anna Pasiarová o dva roky neskôr na MS v nórskom Osle. Tam dosiahla svoje najlepšie umiestenia na vrcholných podujatiach. Bola šiesta na 5 km, ôsma na dvojnásobnej trati a členka piatej štafety.

„Na začiatku kariéry mi vyhovovali dlhšie trate, na jej konci to bolo naopak. Preto aj to šieste miesto na najkratšej trati. Vtedy to tam boli nesmierne rýchle preteky. Prvýkrát v histórii sa „päťka“ be-

**NA ZOH 1984 V SARAJEVE
NA 10 KM TRATI.**

žala pod pätnásť minút. Dodnes som hrdá na to, že som držala krok s najlepšimi,“ zaspomínala.

„Mala som rada členité trate, na nich som sa cítila dobre. A práve také v Holmenkollene boli. Mala som natrénované obrovské objemy a najmä v druhej polovici pretekov, keď súperky začali strácať, ja som mohla ísť naplno ďalej,“ hovorí.

V rámci reprezentačných sústredení vo Vysokých Tatrách im totiž tréneri Bohuslav Rázl a Zdeněk Ciller dávali poriadne zabrať. Štvorfázové tréningy bývali skôr pravidlom ako výnimkou. „Ráno bola polhodinová rozcvička a potom ich legendárne ‚testy odolnosti‘. Spočívali v štyroch výbehoch od Štrbského plesa na Jamskú cestu a späť, dvakrát predpoľudní, dvakrát popoludní. Druhá verzia

zase behom na Popradské pleso a odtiaľ dvakrát do sedla na Ostrve. Občas sme hore liezli po štyroch,“ usmieva sa pri spomienkach na vtedajšie tréningové metódy. Štvrtou fázou bola večerná posilňovňa.

**NEÚČAŠŤ V SARAJEVSKEJ
BRONZOVEJ OLYMPIJSKEJ ŠTAFETE**

S nádejou a očakávaním hľadela na blížiacu sa zimnú olympijskú hru v Sarajeve 1984. Niečo sa však pokazilo. Ani jeden z dvoch individuálnych štartov jej nevyšiel. Na 10 km skončila dvadsiata siedma, na dupľovanej trati šestnásť. Do nominácie na štafetu sa nedostala. A práve v nej si československé kvarteto bežkyň vybojovalo strieborné olympijské medaily. „Bolo to rozhodnutie tré-

nerov. Načo sa k tomu vracat? Ja som im to žičila, ale... Dnes som už s tým vyrovnaná. Prežila som peknú životnú etapu, dosiahla som toho naozaj veľmi veľa.“

Anna Pasiarová bola šesťkrát majsterkou ČSSR. Ostatné pódiové umiestenia z republikových šampionátov nemá ani sama spočítané. V Starom Smokovci je Tatranská sieň slávy, kde má svoje miesto aj ona.

„Doma sieň slávy nemám,“ smeje sa. „Moje športové úspechy mi pripomínajú krištáľové poháre, ktoré v tom čase boli tradičnou odmenou asi na všetkých podujatiach. Veľa mám aj modranskej keramiky. Vtedy sme sa tešili z takýchto cien. Je pravda, že za pódiové umiestenia v pretekoch Svetového pohára sme mali aj nejaké finančné odmeny, pomohlo mi to kúpiť si škodovku. Medaily mám odložené v škatuliach, nemám v byte také veľké steny, aby som ich všetky mala kam povesiť,“ pokračuje vo veselom tóne.

PÓDIUM PRI PREMIÉRE VO SVETOVOM POHÁRI

„V sezóne 1981/82 som mala naozaj vynikajúcu formu. V januári sa premiérovro začal behať Svetový pohár. A ja som hneď v prvých pretekoch v nemeckom Klingenthali skončila tretia. Bola som prvá Slovenka na pódiu v pretekoch Svetového pohára,“ hovorí s neskrývanou a oprávnenou hrdosťou v hlase. V tej sezóne skončila v celkovom poradí SP na šiestom mieste. V desiatke najlepších svetových bežkýň na lyžiach bola ešte aj nasledujúci rok, keď skončila deviata, v roku 1984 ju na konci sezóny klasifikovali na 13. pozíciu.

V pretekoch o krištáľový glóbus si svoje chvíľky radosti a šťastia na pódiu pre medailistov vychutnala v kariére ešte trikrát. V sezóne 1982/83 si zopakovala bronzovú priečku v pretekoch na 20 km v Holmenkollene. A vo svojej poslednej pretekárskej sezóne 1983/84 dvakrát brala striebro – v nemeckom Reit im Winkl v behu na 5 km a vo francúzskom Autrans na desaťkilometrovej trati.

„Pamätám sa na preteky v Autrans ako dnes. My sme nemali servisných technikov ako teraz. Lyže sme si pripravovali sami, často do neskorých večerných hodín. Alebo si bolo treba ráno privstať. Bola teplota okolo nuly a do toho padal mokrý sneh. Ja jediná z reprezentácie som si zvolila nevoskované lyže so zdrsnenou sklznicou natretou silikónovým olejom. Bola to vtedy absolútna novinka.

V ROKU 2019, KEĎ SARAJEVO HOSTILO ZIMNÝ EYOF, SA PO 35 ROKOCH VRÁTILA DO DEJISKA ZOH 1984 AKO HOŠŤ SOŠV.

A predstavte si, ja som trafila. Moje kolegyně Květa Jeriová a Blanka Paulů išli na navoskovaných lyžiach a na trati sa poriadne vytrápili. Skončila som iba necelé štyri sekundy za víťazkou – Fínkou Marjou-Liisou Hämmäläinenovou,“ spomína na svoj životný výsledok v pretekoch SP.

ANI PO KARIÉRE NEZAHÁLA

Po pätnástich rokoch vo vrcholovom športe sa Anna Pasiarová vo veku 35 rokov rozhodla svoju športovú kariéru ukončiť. „Narodil sa mi syn, venovala som sa jemu. Nechcela som miešať športové a súkromné veci.“

Dodnes však nezahála. „Život je pohyb. Bez neho to jednoducho nejde. Stále sa snažím byť aktívna. Priznám sa, na lyžiach som nestála už dva roky, ale turistické paličky patria k mojej obľúbenej výbave. O nejakých ťažkých výstupoch na kopce však už ani nerozmýšlam. Moju kariéru vo vrcholovom športe mi pripomínajú boľavé kĺby, no dá sa to zvládnuť.“

Žije v Tatranskej Štrbe, ale veľa času trávi u svojho jediného syna. „Je rímsko-katolícky kňaz, pôsobí v Lomničke neďaleko Starej Ľubovne. Už je tam desiaty rok. Chodievam často k nemu, aby som mu pomáhala. Má tam pri fare veľkú záhradu, skleníky, tam sa realizujem od skoršej jari do neskoršej jesene. Moje súčasné obdobie by som nazvala ‚v službe druhým‘. Beriem to ako ďalšiu kapitolu svojho života. Napĺňa ma to, rada slúžim, pomáham, venujem sa charite, som šťastná,“ hovorí s neskrývaným optimizmom.

Je aktívna členka Olympijského klubu Vysoké Tatry. „Stretávame sa bývalí športovci, sú to príjemné chvíle. Máme možnosť spoločne si zaspomínať, zasmiať sa. Organizujeme rôzne športové i spoločenské podujatia. Na budúci rok budeme mať už tridsiate výročie klubu.“

Ak ju niečo mrzí, je to situácia v súčasnom slovenskom bežeckom lyžovaní. „Je evidentne v kríze. Mladí majú iné záujmy, iné, ‚adrenalinovejšie‘ vyžitie. Beh na lyžiach je veľmi náročný šport, drina, je to naozaj tvrdá rehoľa. Výsledky neprichádzajú tak rýchlo, ako by si mladí predstavovali. Mám pocit, že aj tých talentov je akosi pomenej a ani podmienky už nie sú také, aké sme mali my pred tými 40 – 50 rokmi.“

Veľké oslavy životného jubilea vôbec nechystala. „V tomto veku už žiadne pompézne oslavy nie sú. Ešte sedemdesiatku pred piatimi rokmi som oslavovala, ale teraz to už bude iba skromné stretnutie najbližších priateľov a rodiny na Donovaloch. Teším sa, že si v tichosti pripomenieme to pekné, čo už máme za sebou. A budeme sa tešiť, že sa ešte stále hýbeme, pretože opakujem – život je pohyb,“ uzavrela jubilujúca Anna Pasiarová.

ŠKOLA ŠMYKU U JOHNA HAUGLANDA

Auto – samozrejme, už nie tú škodovku z osemdesiatych rokov – používa dodnes. „Jazdím pomerne veľa a dovlím si tvrdiť, že aj dobre. Musím sa pochváliť, že v osemdesiatom treťom, keď som v Holmenkollene skončila v pretekoch Svetového pohára tretia, dostali sme niektoré pretekárky ponuku absolvovať autoškolu šmykov u Johna Hauglanda. To bol vtedy slávny automobilový pretekár, ktorý počas celej kariéry jazdil na škodovkách a bol továrenským jazdcom tímu Škoda Motorsport. Na záver sme mali s domácimi Nórkami preteky na štyristometrovom ľadovom okruhu a ja som v nich skončila tretia. Bola to nielen úžasná možnosť zabaviť sa, ale aj získať zručnosti, ktoré využívam dodnes,“ máličko poodkryla oponu zákulisia výhod špičkových pretekárov.

V ZNAMENÍ NÁVRATOV I BOJA O MIESTENKY NA ZOH

ZIMNÁ SEZÓNA 2024/25 má prívlastok predolympijská a už počas nej sa začne odvíjať boj o miestenky na zimné olympijské hry 2026 v Miláne a Cortine d'Ampezzo. Vo viacerých športoch sa počas nej začnú kvalifikácie na ZOH. Jedine v mužskom ľadovom hokeji je už uzatvorený menoslov účastníkov.

Slovenskí reprezentanti budú počas zimy 2024/25 bojovať o najlepšie umiestenia na svetových a európskych šampionátoch i v pretekoch Svetového pohára. Opäť sa bude pozornosť slovenských fanúšikov upierať na výsledky Petry Vlhovej, ktorá sa však najskôr musí dať úplne do poriadku po vážnom zranení. Po úspešnej olympijskej kvalifikácii majú hokejisti v máji 2026 majstrovstvá sveta na severe Európy. Októbrový Memoriál Ondreja Nepelu v krasokorčuľovaní ukázal, akou športovou celebritou sa stal Adam Hagara. Biatlonová slo-

venská zima bude v znamení nástupu mladej generácie, ktorá sa bude učiť popri mamičkách Anastasii Kuzminovej a Paulíne Bátorvskej. Po rokoch môže mať Slovensko zastúpenie aj v pretekoch Svetového pohára v skokoch na lyžiach či v severskej kombinácii. Premiérovu sa slovenská vlajka objaví v pretekoch v rýchlokorčuľovaní.

Vo všetkých lyžiarskych a snubordingových disciplínach sa dajú od 1. júla 2024 získavať FIS-body do olympijských rebríčkov. Po skončení biatlonovej sezóny bude na základe Pohára národov známe, ktorá krajina získa koľko miesteniek. Väčšina miest v krasokorčuľovaní sa rozdelí počas jarných majstrovstiev sveta v Bostone, rovnako aj

**„JE TO NÁROČNÝ
PROCES VRÁTIŤ SA SPÄŤ
A EŠTE V TAKEJ FORME,
V AKEJ SOM BOLA PRED
ZRANENÍM.“**

PETRA VLHOVÁ

PETRA VLHOVÁ, KTORÁ MÁ ZA SEBOU NÁROČNÝ PROCES NÁVRATU DO SÚŤAŽNÉHO KOLOTOČA, JE MEDZI FANÚŠIKMI VEĽMI POPULÁRNA.

ADAM ŽAMPA SA PO ZRANENÍ KOLENA VRÁTIL NA SVAHY SP UŽ V OKTÓBRI V SÖLDENE.

takmer všetky po svetovom šampionáte v curlingu. Časť olympijských miesteniek v skialpinizme sa rozdelí tiež počas svetového šampionátu 2025. Počas sezóny 2024/25 bojujú o miestenky hokejistky. Až počas zimy 2025/26 sa budú môcť kvalifikovať bobisti, skeletonisti, rýchlokorčuliari či šortrekári.

VLHOVEJ NÁVRAT NAJSKÔR KONCOM DECEMBRA

Lyžiarsku jednotku **Petru Vlhovú** čaká sezóna návratu po prvom vážnom zranení v kariére. Roztrhnutý predný skrížený väz v pravom kolene z pretekov Svetového pohára na domácom snehu v Jasnej jej vystavil dlhú stopku. Olympijskú šampiónku čaká nová, nepoznaná výzva – vrátiť sa späť v rovnakej forme ako pred zranením.

Hneď v prvých minútach po januárovom zranení na osudovej deviatej bránke obrovského slalomu v Jasnej sa začal boj o návrat Petry Vlhovej do bežného života i do súťažného kolotoča. Nasledovala operácia vo Švajčiarsku, dlhá rehabilitácia

a od júna prechod z rehabilitačného do kondičného tréningu.

Sedem mesiacov po zranení sa 21. augusta v Zermatte postavila prvýkrát na lyže. Urobila zopár oblúkov, do tréningovej záťaže ešte nešla. V septembri sa dlhšie pripravovala v argentínskom stredisku Ushuaia. Tajne dúfala, že by mohla stihnúť už úvod Svetového pohára 2024/25 v závere októbra na ľadovci v Söldene. Namiesto lyžovania však musela zvoliť dlhší kondičný blok a na lyže sa postavila znovu až v decembri. Do súťažného kolotoča by sa rada vrátila po Vianociach v rakúskom Semmeringu. Veľa však bude závisieť aj od kondície a pocitov na lyžiach.

„Je to náročný proces vrátiť sa späť a ešte v takej forme, v akej som bola pred zranením. Hovorila som si, že lyžovať viem a potrebujem len zopár týždňov, aby som sa do toho znovu dostala. Realita ma však jemne preplieskala. Ja síce môžem chcieť, ale skutočnosť je iná. Na lyžiach som pochopila, že to tak rýchlo určite nepôjde. Na preteky musím byť

stoppercentne fit,“ vysvetľovala 29-ročná Liptáčka.

OSTATNÍ NAJMÄ V OBROVSKOM SLALOME

Popri Petre Vlhovej plánujú absolvovať preteky Svetového pohára v alpskom lyžovaní a vylepšovať si FIS-body pre olympijskú nomináciu aj **Rebeka Jančová**, **Adam** a **Andreas Žampovci** a **Matej Prieložný**. Ďalšie skúsenosti na medzinárodných zjazdovkách budú naberať mladí jazdci ako **Teo Žampa** či bronzový zo ZOH mládeže 2024 **Andrej Barnáš**.

Rebeka Jančová i Žampovci sa sústreďia v prestížnom seriáli predovšetkým na obrovské slalomy. Zvolenčanka, ktorá sa dostala do tréningovej skupiny Livia Magoniho, by rada jazdila aj super-G, skôr to však bude v Európskom či Americkom pohári. „Livio mi povedal, že je čas, aby som sa zameriavala v obrovskom slalome už na Svetový pohár. V ňom sú kopce, na ktorých sa chcem postupne presadiť,“ priznala pred začiatkom zimy.

Adam Žampa sa rovnako ako Petra Vlhová vracia po zranení kolena, tiež zo zjazdovky v Jasnej. Jeho však trápili natrhnuté bočné väzy a pomliaždená chrupavka v ľavom kolene a nemusel absolvovať operáciu. Adam začal svoju štrnástu sezónu v SP, v jej úvode bojuje rovnako ako brat Andreas najmä o lepšie štartové číslo. „Do majstrovstiev sveta v Rakúsku chcem mať lepšie štartové číslo. A navyše v ďalšej zime sú zimné olympijské hry a body v rámci rebríčka sa začínajú počítať už teraz,“ uviedol Adam Žampa.

Matej Prieložný sa chcel stať prvým Slovákom, ktorý získa bod do SP v rýchlostných disciplínach.

PREMIÉRA RÝCHLOKORČUĽOVANIA, SÁNKAR NINIS JE EŠTE POKOJNÝ

Zimu bez stresu z bojov o olympijské miestenky bude mať s kolegami z reprezentácie aj sánkar **Jozef Ninis**, ktorý sa o rok chce dostať na svoje šieste ZOH v kariére. Vrcholom budú majstrovstvá sveta a Európy. Rovnako na tom je aj bobistka **Viktória Čerňanská**, skeletonista **Peter Jedinák** či šortrekári na čele s **Tamarou Tokárovou**, ktorá má pred sebou poslednú juniorskú sezónu, ale jazdiť bude aj medzi ženami.

Čo najlepšie FIS-body sa budú počas zimy snažiť získať skokani na lyžiach **Hektor Kapustík** (predstaví sa aj v súťažiach v severskej kombinácii) a **Tamara Mesíková**, či snoubordisti **Samuel Jaroš**, **Katarína Pitoňáková** a **Samuel Sákal**. O čo najlepšie postavenie v rebríčku skialpinistiek bude bojovať **Marianna Jagerčíková**. Prvú priamu šancu na miestenku bude mať na marcových majstrovstvách sveta v Morgins.

Spolu s ňou by mal vytvoriť miešanú dvojicu **Jakub Šiarnik**.

Po problémoch s českým zväzom sa rozhodol prijať pred predolympijskou zimou slovenské občianstvo juniorský majster sveta v rýchlokorčuľovaní **Lukáš Steklý**. Absolvovať chce preteky Svetového pohára, ME i MS a na budúci rok sa chce kvalifikovať na ZOH. V slovenských farbách sa objaví aj **Adrián Vajanský**.

Dvadsaťsedemročný rodák z Bratislavy, ktorého pripravuje bronzový v super-G zo ZOH 2014 Jan Hudec, sa vracia do SP po šiestich rokoch. Na začiatku zimy mal vyjazdené body v super-G, chcel ich získať aj v zjazde.

Pre slovenských alpských lyžiarov budú vrcholom sezóny februárové majstrovstvá sveta, ktoré sa uskutočnia v známom rakúskom stredisku Saalbach-Hinterglemm.

HOKEJISTI MAJÚ PRVÝ VRCHOL ZA SEBOU, ĎALŠÍ BUDE V MÁJI

Hokejový reprezentačný tím zvládol prvý vrchol svojej sezóny. Na prelome augusta a septembra sa v domácom prostredí v Bratislave kvalifikoval na ZOH 2026. Turnaj olympijskej kvalifikácie zvládol bez straty bodu, keď si v Bratislave poradil postupne s Rakúskom 2:1, Maďarskom 7:3 a Kazachstanom 3:1.

Tento úspech zrejme motivuje aj trénera **Craiga Ramsayho**. Ten má zmluvu do konca tejto sezóny, no ako povedal, na veľkolepom turnaji v roku 2026 v Miláne chce byť pri tom.

Na kvalifikačnom turnaji viedol slovenský tím v pozícii kapitána **Tomáš Tatar**. „Najťažší zápas pre mňa bol ten proti Rakúsku, lebo som doň skočil bez prípravy. Kazachstan bol nepríjemný, ale dali sme prvý gól a to bolo veľmi

PAULÍNA BÁTOVSKÁ FIALKOVÁ SA PRI NÁVRATE PO MATERSKEJ PAUZE STALA MAJSTERKOU SVETA V LETNOM BIATLONE.

dôležité. Nechceli sme ich púšťať do brejkov, chalani robili perfektnú robotu pred bránkou. Samo Hlavaj nás podržal a som šťastný, že sme turnaj odmakali a postúpili sme na olympiádu. Bude to výnimočný turnaj, v ktorom budú hrať najlepší z najlepších. Bude to mať vynikajúcu úroveň,“ povedal Tatar.

Hokejová sezóna je od septembra už v plnom prúde. Reprezentácia má za sebou prvý prípravný turnaj – Nemecký pohár v Landshute, ktorý po ôsmich rokoch

vyhrala. Ďalšie zápasy odohrajú zverenci Craiga Ramsayho počas asociačných termínov v decembri v domácom prostredí, vo februári a potom v rámci prípravy na svetový šampionát v apríli a máji. Slovenskí hokejisti začnú MS v Štokholme v piatok 9. mája o 20.20 h proti domácejmu výberu. Potom ich čakajú ešte Slovinsko, Rakúsko, Francúzsko, Kanada, Lotyšsko a Fínsko. Cieľom bude opäť postup do štvrtfinále.

Na rozdiel od mužov sa o tímoch ženského olympijského turnaja v Miláne rozhodne až počas sezóny. Krátko po uzávierke tohto čísla odohrali v Piešťanoch v konkurencii Slovinska, Kazachstanu a Islandu turnaj 2. kola olympijskej kvalifikácie slovenské hokejistky. Ak sa im podarilo uspieť, potom by cestovali vo februári do Nemecka, kde by ich okrem domácich čakali aj Rakúšanky a Maďarky. V apríli sa potom s Rakúšankami a Maďarkami, ale aj s Číňankami, Dánkami a Francúzskami stretnú v Číne v rámci turnaja A-kategórie majstrovstiev sveta. Na oboch vrcholoch sezóny by mala byť k dispozícii aj talentovaná hviezda **Nela Lopušánová**.

MOMENTKA Z TURNAJA OLYMPIJSKEJ KVALIFIKÁCIE V BRATISLAVE. HORE ZĽAVA ASISTENT TRÉNERA JÁN PARDAVÝ A TRÉNER CRAIG RAMSAY, DOLE ZĽAVA MAREK HRIVÍK A MATÚŠ SUKEL.

ZVÝŠENÁ KONKURENCIA V BIATLONE

Po zopár rokoch sa bude v biatlonových reprezentáciách opäť súperiť o miestenky na preteky Svetového pohára. Konkurencia vzrástla a na elitné podujatia sa dostanú len najlepší. Medzi ženami sa dokonca bude o tri miestenky na súťaže SP uchádzať až šesť biatlonistiek. V sezóne, v ktorej sa budú na základe Pohára národov prideliť olympijské miestenky, je to pozitívne konštatovanie. Najmä ženská štafeta sa môže pravidelne umiestňovať v elitnej pätnástke Svetového pohára.

ADAM HAGARA SI CHCE VYBOJOVAŤ MIESTENKU NA ZOH UŽ NA MAJSTROVSTVÁCH SVETA V BOSTONE.

Vlani dosahovala výborné výsledky **Ema Kapustová**. Počas poslednej sezóny sa k aktívnej kariére vrátila **Anastasia Kuzminová** a po materskej pauze je späť aj **Paulína Bátovská Fialková**, ktorá sa už stala majsterkou sveta v letnom biatlone. K dispozícii sú aj sestry **Mária a Zuzana Remeňové** či **Júlia Machyniaková**.

Muži majú na individuálne preteky k dispozícii len dve miestenky na preteky Svetového pohára. Chcú však pravidelne stavať aj štafetu, ktorú v minulých zimách neobsadzovali. Seniorské štarty môže absolvovať talentovaný **Jakub Borguľa**, o miestenky na SP sa budú usilovať aj **Tomáš Sklenárik**, **Damián Cesnek** a **Matej Badán**. Je možné, že po získaní slovenského pasu nás bude reprezentovať aj **Artur Išakov**.

„Naším cieľom je byť silným pilierom výpravy na olympijských hrach. Z hľadiska športovcov chceme mať minimálne šesť reprezentantov – štyri ženy a dvoch mužov. Samozrejme, spravíme všetko pre to, aby sme vybojovali aj ďalšie dve miesta pre mužov a mohli sme postaviť mužskú štafetu. Ale neradi by sme teraz dávali také vysoké ciele, ktoré by sa vôbec nemuseli naplniť. Chceme to však podporiť aj tým, že budeme už v tejto sezóne nasadzovať mužskú štafetu na Svetových pohároch,“ povedal pre Sportnet prezident Slovenského zväzu biatlonu Peter Vozár.

DOBRE ČASY PRE KRASOKORČUĽOVANIE

Na dobré časy svitá slovenskému krasokorčuľovaniu. **Adam Hagara** je už vo svete dostatočne známy, medzi juniorskú špičku sa dostal **Lukáš Václavík**. V tancoch na

ľadě má Slovensko po rokoch dva páry. Zdá sa, že na rozdiel od Turína 2006 a Peking 2022 by slovenskí krasokorčuľari nemuseli na milánskom ľade chýbať.

Adam Hagara v tejto sezóne kombinuje seniorské a juniorské podujatia. Strieborný medailista zo ZOH mládeže 2024 potvrdil svoj potenciál už v úvode sezóny, aj keď sa mu po roku nepodarilo kvalifikovať do finále juniorskej GP. Boj o šieste postupové miesto prehral len pre sekundárne hodnotenie s Lukášom

Václavikom, ktorý zaujal triumfom na pretekoch v Gdaňsku. Sezóna 18-ročného Bolerázana má tri vrcholy – januárové majstrovstvá Európy dospelých vo Vilniuse, v polovici marca juniorský svetový šampionát v Debrecíne a koncom marca majstrovstvá sveta seniorov v Bostone.

Počas leta zmenil len voľné jazdy. Stvárnjuje v nich ikonickú postavu Agenta 007 Jamesa Bonda, choreografiu mu pripravil Jorik Hendrickx. Počas sezóny by do programu chcel zaradiť aj štvoritý skok, ktorý môže byť kľúčový najmä na svetovom šampionáte v Bostone. V ňom už pôjde o olympijské miestenky.

„Hlavný môj cieľ sezóny je kvalifikovať sa na ZOH 2026. Na majstrovstvách sveta by som sa mal umiestiť do 20. miesta, ak chcem mať istotu postupu. Ak sa to nepodarí, budem mať ešte jednu šancu v ďalšej sezóne. Tam však už je len málo miesteniek,“ hovorí Adam Hagara.

Nádej na olympijskú miestenku je aj v tancoch na ľade. Ak by ju však získal niektorý z párov **Mária Sofia Pucherová, Nikita Lysak** alebo **Anna Šimová, Kirill Aksenov** už v Bostone, bolo by to veľké prekvapenie.

Podľa prvých výsledkov sezóny sa zdá, že na pozíciu ženskej krasokorčuľarskej jednotky na Slovensku sa na úkor **Emy Doboszovej** dostala **Vanesa Šelmeková**, ktorej jazdy pripravil majster Európy 2009 Florent Amodio. ✕

ČO NÁS ČAKÁ V PREDOLYMPIJSKEJ ZIME?

- 26. decembra 2024 - 5. januára 2025: MS hokejistov do 20 rokov - Ottawa (Kan.)
- 10. - 12. januára 2025: ME v rýchlokorčuľovaní - Heerenveen (Hol.)
- 17. - 19. januára 2025: ME v šortreku - Drážďany (Nem.)
- 18. - 19. januára 2025: ME v sánkovaní - Winterberg (Nem.)
- 28. januára - 2. februára: ME v krasokorčuľovaní - Tallinn (Est.)
- 29. januára - 2. februára: ME v biatlone - Martell val Martello (Tal.)
- 4. - 16. februára 2025: MS v alpskom lyžovaní - Saalbach-Hinterglemm (Rak.)
- 6. - 8. februára 2025: MS v sánkovaní - Whistler (Kan.)
- 6. - 9. februára 2025: Finálové turnaje olympijskej kvalifikácie hokejistiek
- 9. - 16. februára 2025: Zimný EYOF - Bakuriani (Gruz.)
- 10. - 23. februára 2025: MS v biatlone - Lenzerheide (Švaj.)
- 25. februára - 1. marca 2025: MS juniorov v krasokorčuľovaní - Debrecín (Maď.)
- 26. februára - 9. marca 2025: MS v klasickej lyžovaní - Trondheim (Nór.)
- 1. - 16. marca 2025: MS v boboch a skeletonu - Lake Placid (USA)
- 2. - 9. marca: MS v skialpinizme - Morgins (Švaj.)
- 13. - 16. marca 2025: MS v rýchlokorčuľovaní - Hamar (Nór.)
- 14. - 16. marca 2025: MS v šortreku - Peking (Čína)
- 25. - 30. marca 2025: MS v krasokorčuľovaní - Boston (USA)
- 13. - 19. apríla 2025: Turnaj A-skupiny I. divízie MS hokejistiek - Šen-čen (Čína)
- 9. - 25. mája 2025: MS v hokeji mužov - Štokholm (Švéd.), Herning (Dán.)

O SNEH SA NETREBA BÄŤ

Športový a olympijský svet čaká v roku 2026 jedinečná logistická výzva spojená so ZIMNÝMI OLYMPIJSKÝMI HRAMI V MILÁNE

A CORTINE D'AMPEZZO (MiCo).

Podujatie sa ešte nikdy nekonalo na tak rozsiahlom území a nemalo v názve dve dejiská. ZOH sa uskutočnia v lokalitách od urbanizovaného veľkomesta Miláno po malebné horské dedinky v Dolomitoch. Spoja metropolitné a globálne prvky Milána a horskú tradíciu Cortiny.

Organizačný výbor ZOH 2026 sľubuje, že športový svet zažije od 6. do 22. februára 2026 oslavu športu spojenú s prepojením tradícií, moderných riešení a kultúrnej rozmanitosti celého severného Talianska.

AMBICIÓZNY A KOMPLEXNÝ PROJEKT NA VEĽKEJ PLOCHE

ZOH 2026 sa budú konať na obrovskom území, ktoré zahŕňa regióny, provincie, mestá a dediny na ploche viac ako 22-tisíc km². Je to územie, na ktorom sa miešajú románska a germánska kultúra. Na jeho ploche sú ikonické miesta zimných športov, ktoré hostili množstvo významných súťaží – zjazdovky v Cortine a v Bormiu, mostíky a bežecké trate vo Val di Fiemme, aj jedno z posvätných miest svetového biatlonu v Anterselve.

Väčšie investície sa plánujú len do výstavby novej arény v Miláne, ktorá

vyrastá pre hokejový turnaj, a do ľadového toboganu pre sánkovanie, boby a skeleton v Cortine, ktorý slúžil už pre ZOH 1956 a dnes je potrebné ho výrazne modernizovať.

„Náš projekt je ambiciózny a komplexný. Prispôbili sme ho územiu a ľuďom a nie naopak. Náš model je udržateľný z hospodárskeho, sociálneho i environmentálneho hľadiska. Som presvedčený, že ho budú nasledovať aj ďalšie organizačné výbory. A zdá sa mi, že sa ním inšpirujú už aj organizátori ZOH 2030 vo francúzskych Alpách,“ povedal počas novembrového Svetového tlačového brífingu prezident Talianskeho olympijského výboru (CONI) a prezident Organizačného výboru MiCo 2026 Giovanni Malagó.

Prípravy ZOH 2026 sú v pokročilom štádiu, o čom sa presvedčili aj zástupcovia jednotlivých oddelení Slovenského olympijského a športového výboru počas novembrových návštev Milána, Cortiny

ŠPORTOVISKÁ BUDÚ POČAS ZOH 2026 ROZMIESTNENÉ NA PLOCHE 22 000 KILOMETROV ŠTVORCOVÝCH.

116

MEDAILOVÝCH KOMPLETOV ROZDAJÚ NA ZOH 2026, O 7 VIAC AKO V PEKINGU 2022.

d'Ampezzo a ďalších dejísk. So zástupcami organizačného výboru hovorili o možnostiach zabezpečenia športovej časti výpravy, o ubytovacích kapacitách, programoch pre hostí, systéme predaja lístkov, i o podmienkach pre zástupcov médií. Už pred týmito návštevami bolo jasné, že MiCo 2026 bude veľká organizačná a logistická výzva nielen pre organizátorov, ale aj pre národné olympijské výbory.

STRATEGICKÉ DOPRAVNÉ RIEŠENIA

Jednu z kľúčových oblastí pre úspech či neúspech podujatia bude doprava, ktorá zaberie veľa času. Keďže priemerná vzdialenosť medzi medzi štyrmi hlavnými oblasťami (Miláno, Valtelina, Val di Fiemme, Cortina) sa blíži k 300 km a priemerný prepravný čas k 4 hodinám, kľúčová pre transport bude železnica. Centrálné že-

V CIELI ZJAZDOVKY STELVIO V BORMIU JE MOMENTÁLNE VEĽKÝ STAVEBNÝ RUCH.

lezničné uzly budú v Miláne, Benátkach, Verone, Trente, Tirane a Valdaore. Z nich budú vyrážať autobusy do jednotlivých centier hier.

Z jednotlivých olympijských dedín a z hotelov už budú prepravné časy na konkrétne športovisko v danej oblasti relatívne krátke. Vzhľadom na špecifický horský reliéf a zimné podmienky však k niektorým hotelom nebudú chodiť klasické autobusy, ale len dodávky či malé autá.

Počas Svetového tlačového brifingu v závere novembra sme dostali možnosť vyskúšať si cesty z Milána do Bormia a Livigna.

Návšteva oboch známych stredísk zimných športov zabrala aj s cestou z a do Milána a s prehliadkou športovísk 14 hodín. Autobusy sa len pomaly posúvali v serpentínach priesmyku Foscagno, ktorý prepája Bormio a Livigno, vo výške takmer 2300 m nad morom. Koncom novembra už bolo okolie cesty zasnežené, samotná vozovka však bola udržiavaná. Keď išli oproti sebe autobus a cisterna, minuli sa len s veľkými problémami. „Počas ZOH obmedzíme premávku cez Foscagno. Dostanú sa tam len vozidlá s povolením,“ vysvetlil šéf transportu ZOH 2026 Stefano Manelli.

Obe navštívené strediská už dnes môžu usporiadať vrcholné podujatia, športová infraštruktúra sa však v nich modernizuje a prispôsobuje sa pre ZOH. Na zjazdovke Stelvio v Bormiu na začiatku poslednej novembrovej dekády snežilo. Teplota bola pod nulou, zima sa už hlásila o slovo. Na jednej z najťažších zjazdoviek v kolotoči Svetového pohára mužov, na ktorej sa pravidelne súťažá v závere decembra, naplno fungovalo aj umelé zasnežovanie. Členka mestskej rady Samanta Antonioliová hrdo skonštatovala: „O sneh sa počas ZOH nemusíte báť. Bude ho dostatok.“

Následne sa pustila do opisu zmien pri zjazdovke, ktoré zhltili 21,3 milióna eur. „Za cieľom vznikne nové zázemie pre hostí a pretekárov. Zrekonštruovali sme už zasnežovacie systémy, osvetlenie i rozvody elektrickej energie. Máme špičkové technológie, mysleli sme na bezpečnosť lyžiarov. Niečo ešte urobíme nasledujúce leto. Po zmenách budeme jedno z najmodernejších stredísk v kalendári Svetového pohára. Nie je to iba olympijská investícia, je to investícia do budúcnosti,“ povedala Samanta Antonioliová.

Okrem mužských alpských lyžiarov budú na Stelviu bojovať o premiérové olympijské medaily aj skialpinisti. Oba športy budú mať rovnaký cieľový priestor s montovanou tribúnou na státie pre divákov.

V LIVIGNE SA PRACOVALO NAPRIEK ZIME

Medzi Livignom a Bormiom je rozdiel takmer 600 výškových metrov, čo odzrkadľovala aj snehová perina a 12 dielikov na teplomere pod bodom mrazu. Vleky a lanovky síce ešte nefungovali, na bežkárskych tratiach však boli už stovky lyžiarov. Viaceré reprezentácie sa vo výške 1816 m pripravovali na novú sezónu.

Napriek snehovej pokrývke bol v Livigne čulý stavebný ruch. Na jednej strane údolia bagre pripravovali mostíky pre akrobatické skoky a trať pre moguls, na opačnej strane pod budúcimi traťami pre skikros, snoubordkros, slopestyle i športoviskami pre disciplíny big air a U-rampa budovali parkovací dom.

„Postavili by sme ho aj v prípade, ak by nebola olympiáda. Je tu potrebný. Hry jeho výstavbu len urýchlili. V jeho okolí nebudú tribúny, vzhľadom na sklon svahu budú diváci stáť,“ prezradila Michela Andreolová, ktorá má na starosti tlačové operácie v regióne Valtellina. ✕

V LIVIGNE SA O TECHNOLOGIE POSTARAJÚ SLOVÁCI

Pre organizačný výbor ZOH 2026 pracujú aj viacerí Slováci. Športovým šéfom hokejového turnaja bude Igor Nemeček, ktorý si pozval na spoluprácu aj viacero kolegov z organizačného výboru MS 2019 v Bratislave a Košiciach. O technologické a bezpečnostné riešenia predovšetkým v Livigne sa zasa bude starať skupina slovenských odborníkov. Už dnes je v dejisku skupina štyroch Slovákov, počas ZOH 2026 pribudne do tímu ďalších približne 10 špecialistov na technológie. Technologické riešenia a cloudové služby ponúkajú v celom regióne Valtellina. V minulosti zabezpečovali tieto služby aj v rámci dojazdov etáp Gira d'Italia v Livigne.

AKO SA CHYSTAJÚ HOKEJOVÉ TURNAJE ZOH 2026

PO 12 ROKOCH SA POD PIATIMI KRUIIMI ZNOVU OBJAVIA HRÁCI NHL. FOTOGRAFIA ZO ZOH 2014 V SOČI JE ZO ZÁPASU SLOVENSKA S RUSKOM, O KTORÉHO ÚČASTI V MILÁNE SA ROZHODNE V MARCI.

NHL CHCE V MILÁNE PERFEKTNÝ L'AD I ZELENÚ MIESTNOSŤ

Miláno je známe najmä vďaka móde, nábytku a futbalu, ale vo februári 2026 bude pútať pozornosť fanúšikov zimných športov. **Druhé najväčšie mesto v Taliansku bude srdcom ZOH 2026 a dejiskom hokejových olympijských turnajov. V tom mužskom sa po 12 rokoch predstavia aj hráči zo zámorskej NHL.** Športový riaditeľ mužského aj ženského hokejového turnaja je **IGOR NEMEČEK**, prvý Slováč v takejto pozícii.

S Igorom Nemečkom sme si pohovorili o tom, ako sa v „nehokejovom“ Taliansku chystajú olympijské hokejové turnaje.

? Čo máte vo funkcii športového riaditeľa hokejového turnaja na starosti?

„Som zodpovedný za športovú časť mužského aj ženského olympijského turnaja na zimných olympijských hrách v Miláne a takisto aj za turnaj v parahokeji v rámci zimných paralympijských hier. V praxi to znamená, že náš tím má na starosti vybavenie hál, v ktorých sa bude hrať, šatne, kompletný servis pre tímy, kvalitu ľadových plôch. Som rád, že medzi kolegami mám aj dvoch Slovákov, s ktorými

IGOR NEMEČEK

Rodák z Bratislavy (nar. 28. 8. 1961) sa venoval hokeju ako hráč a neskôr ako tréner v Rakúsku či Taliansku. V rokoch 2011 až 2016 pôsobil vo funkcii prezidenta Slovenského zväzu ľadového hokeja. Šéfoval organizačnému výboru oboch svetových hokejových šampionátov mužov, ktoré sa uskutočnili na Slovensku (v Bratislave a v Košiciach) v rokoch 2011 a 2019. V roku 2022 bol na čele organizačného výboru ME v hádzanej, ktoré Slovensko organizovalo s Maďarskom. Dlhodobu pôsobí aj v štruktúrach IIHF. Bol člen rady IIHF, aktuálne je riaditeľ Kontinentálneho pohára v hokeji. Na ZOH v Turíne 2006 a vo Vancouveri 2010 viedol slovenskú výpravu. Je vo funkcii športového riaditeľa hokejových turnajov mužov aj žien na ZOH 2026, ktoré sa odohrajú v Miláne.

som už spolupracoval v minulosti, Petra Hamaja a bývalú hokejistku Zuzanu Moravčíkovú. V tíme sú Taliani, ale aj dvaja špecialisti na ľad z USA, jeden z Colorada a druhý z Detroitu.“

🔍 **Zámorskí špecialisti na ľad súvisia s účasťou hráčov NHL na zimnej olympiáde?**

„Obaja majú skúsenosti z NHL, aj z olympijských turnajov. Kvalita ľadu je pre NHL jedna z kľúčových vecí. NHL požaduje ľad s lepším sklzom. Aj preto som trval na tom, aby ľad, ktorý bude hotový v halách na testovacie podujatie, v nich už ponechali až do začiatku turnaja. Treba podotknúť, že všetky štyri ľadové plochy – dve hlavné, aj dve tréningové – budú iba dočasné a poslúžia pre potreby organizátorov zimných olympijských a paralympijských hier.“

🔍 **V akej fáze je príprava oboch dejísk mužského a ženského turnaja?**

„Väčšina zápasov mužského turnaja sa uskutoční v novej aréne PalaItalia v okrajovej milánskej štvrti Santa Giulia. Bude to viacúčelová hala prevažne pre športové a kultúrne podujatia a jej vlastníkom bude nemecká ticketingová spoločnosť Eventim. Staví sa podľa plánu, dokonca s miernym predstihom.“

Zápasy ženského turnaja sa budú hrať v areáli najväčšieho výstaviska v Európe Rho Fiera. V jednom z pavilónov budú súťažiť rýchlokorčuliari a v ďalšom hokejistiky. Pod jednou strechou bude hlavná ľadová plocha, aj tréningová, oddelená od hlavnej mobilnou stenou. V hale okrem ľadovej plochy vybudujú tribúny, šatne a kompletne zázemie pre hráčky.

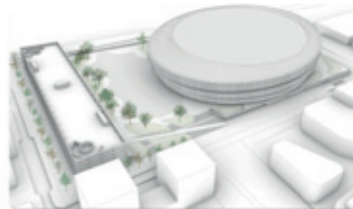
Rátame s tým, že atraktívne semifinále ženského turnaja a zápasy o medaily

VIZUALIZÁCIA MILÁNSKEJ HALY PALAITALIA, KTORÁ BUDE HLAVNÝM DEJISKOM HOKEJOVÝCH TURNAJOV.

VENUE FACT SHEETS - MILANO

Milano Santagiulia Ice Hockey Arena

PERMANENT WORKS, UNDER CONSTRUCTION

DOTERAJŠIE OLYMPIJSKÉ TURNAJE S ÚČASŤOU HRÁČOV NHL

Po dvanástich rokoch a šiesty raz v histórii sa predstavia pod piatimi kruhmi hokejisti z NHL. Zatiaľ sa zúčastnilo na zimných olympijských hrách 706 hráčov zo severoamerickej profiligy. Ďalší pribudnú v Miláne. Ako vyzeralo spojenie NHL a ZOH doteraz?

NAGANO 1998

Najväčšia hokejová ikona hovorila o začiatku novej éry. V japonskom Nagane sa v roku 1998 diali výnimočné veci. Na zimných olym-

pijských hrách sa prvý raz v histórii predstavili aj hráči z NHL. Ich súboje nazvali experti a novinári Turnaj storočia. Wayne Gretzky oslávil krátko pred hrami už 37. narodeniny a v závere kariéry zažil olympijskú premiéru. „Deti v Severnej Amerike už nebudú snívať len o prvenstve v Stanley Cupe, ako som kedysi sníval ja. Teraz budú chcieť hrať za svoju krajinu a vyhrať zlatú medailu,“ vravela kanadská superstar.

Na finálovom turnaji hralo osem tímov. Šesť bolo priamo nasadených (Kanada,

USA, Fínsko, Švédsko, Rusko, Česko) a o dve zvyšné miestenky súperilo ďalších osem mužstiev priamo v Nagane. Medzi nimi aj Slovensko. NHL prerušila program len počas finálového turnaja, takže Slovensko sa v predkole muselo zaobísť bez zámorských posíl. Remíza s Rakúskom, vydratá výhra nad Talianskom a prehra s Kazachstanom znamenali, že miestenka vo finálovom turnaji sa Slovákom neušla.

Zláto brali senzačne Česi s fantastickým brankárom Dominikom Hašekom. Tréner

sa už uskutočnia vo veľkej hale. Naopak, asi štyri zápasy mužského turnaja sa odohrajú v hale na výstavisku. Vzhľadom na kapacitu hľadiska to zrejme nebudú zápasy tímov Kanady alebo USA, kde sa očakáva vysoká návštevnosť.“

❓ **Koľko divákov sa zmesť do hľadiska jednej, aj druhej arény?**

„Aréna PalaItalia bude mať kapacitu vyše štrnásťtisíc miest, ale počas olympijského turnaja sa do hľadiska zmesť dvanásťtisíc divákov. Menšia hala na výstavisku bude mať kapacitu hľadiska pre niečo vyše štyritisíc divákov.“

❓ **Čím bude hala PalaItalia výnimočná?**

„Bude to exkluzívna moderná hala, ktorá zaujme aj dizajnom. Priamo v nej sa budú nachádzať iba štyri zápasové šatne. Kompletne zázemie nájdú hráči vedľa v tréningovej hale, ktorú spojí s veľkou arénou mobilný tunel cez cestu. Po zápasoch ho odsunú, aby mohla cesta ďalej slúžiť pre organizátorov hier.“

❓ **Kedy budú haly pripravené privítať športovcov?**

„Pre obe haly platí termín uvedenia do prevádzky november 2025. Pred začiatkom ZOH sa musia uskutočniť testovacie

súťaže vo všetkých disciplínach. V hokeji bude takéto podujatie šampionát hráčov do 20 rokov s účasťou talianskych juniorov v decembri budúceho roka. Tento rok hrajú v B-skupine I. divízie, takže ešte nevieme, či v rovnakej divízii zotrývajú, postúpia, prípadne spadnú nižšie.

Zápasy sa uskutočnia v oboch halách, aby sme si v nich všetko otestovali. Po Novom roku 2026 budeme mať ešte mesiac, aby sme odstránili prípadné nedostatky. Pridám ešte jednu zaujímavosť: tento juniorský šampionát budú písať rozhodkyne a po turnaji vyberú najlepšie pre olympijský ženský turnaj.“

TAKTO VYZERALA HALA PALAITALIA VO VÝSTAVBE KONCOM NOVEMBRA.

KTO BUDE HRAŤ V MILÁNE

TURNAJ MUŽOV:

Kanada, Fínsko, Rusko*, Švédsko, Nemecko, USA, Švajčiarsko, Česko, Slovensko, Taliansko, Dánsko, Lotyšsko.

* o účasti Rusov rozhodne MOV v marci 2025, ak ju zamietne, nahradí ich Francúzsko.

TURNAJ ŽIEN:

Kanada, USA, Fínsko, Švédsko, Česko, Švajčiarsko, Rusko*, traja kvalifikanti.

* v prípade neúčasti Ruska ho nahradí štvrtý kvalifikant.

Ivan Hlinka stavil na mix hokejistov z NHL a Európy. Z krajín elitnej šestky mali Česi najmenej hráčov z NHL a nepýtali žiadnu pozornosť. Dnes sú už legendárne príbehy z prvého stretnutia mužstva, kde hráči z NHL často ani nepoznali mená svojich reprezentačných kolegov a prvý raz sa zoznámili až na turnaji. Česi vo finále zdolali Rusov 1:0 gólom Petra Svobodu.

Poradie: 1. Česko, 2. Rusko, 3. Fínsko, ... 10. Slovensko.

SALT LAKE CITY 2002

Hokej sa stal opäť kanadskou hrou, hlásil po finále olympijského turnaja denník USA Today. Wayne Gretzky už v pozícii generálneho ma-

nažera „javorových listov“ zostavil veľmi silný tím. Kanadčania zdolali vo finále Američanov a oslavovali olympijské zlato po 50 rokoch.

Formát turnaja sa v porovnaní s Naganom nezmenil. Slovensko opäť doplatilo na to, že NHL prerušili až počas finálového turnaja. Tréner Ján Filc a generálny manažér Peter Šťastný improvizovali. Na jednotlivé zápasy mohli počítať len s hráčmi, ktorí mali práve voľno, takže narýchlo doleteli do dejiska hier. Na tretí zápas v skupine nastúpili v poli len trinásti... Prehra s Nemeckom, remíza s Lotyšskom a prehra s Rakúskom znamenali opäť sklamanie.

Poradie: 1. Kanada, 2. USA, 3. Rusko, ... 13. Slovensko.

TURÍN 2006

V novom formáte hralo dvanásť tímov najskôr v dvoch šesťčlenných skupinách. Slovensko jednu z nich bez straty bodu vyhralo (zdolalo tímy Ruska, USA aj Švédska), ale vo štvrtfinále neuspelo v derby proti Česku (1:3) a skončilo piate. Fiaskom bolo až siedme miesto obhajcu z Kanady, o medaily hrali iba Európania.

Poradie: 1. Švédsko, 2. Fínsko, 3. Česko, ... 5. Slovensko.

VIZUALIZÁCIA FINÁLNEJ PODOBY HALY PALAITALIA - AJ SO ZOBRAZENÍM PREDPOKLADANEJ FINÁLOVEJ DVOJICE ŠVÉDSKO - KANADA...

❗ Viete už, či budú mužský turnaj rozhodovať arbitri z NHL?

„Áno, do Milána pricestuje trinásť rozhodcov z NHL a okrem nich budú viesť zápasy aj najlepší Európania.“

❗ Mala NHL okrem kvality ľadu nejaké ďalšie špeciálne požiadavky?

„Na turnaj pricestujú ľudia z vedenia NHL, generálni manažéri jednotlivých tímov, aj rodinní príslušníci hráčov. Hokejisti budú bývať spolu s ostatnými športovcami v Olympijskej dedine. Jediná novinka, v porovnaní s majstrovstvami sveta, je takzvaná green room, zelená miestnosť v hale, kde sa budú po zápasoch stretávať hráči s rodinnými príslušníkmi.“

❗ Olympijský hokejový turnaj s účasťou najlepších hráčov sveta dostupný aj autom či autobusom zrejme priláka aj veľa fanúšikov zo Slovenska. Máte pre nich už teraz nejaké praktické informácie?

„Zvyknem vraviť, že po dvadsiatich rokoch sa zimná olympiáda vráti do

strednej Európy. V Turíne 2006 boli hry na dosah pre slovenských fanúšikov. Vancouver a Pjongčang boli ďaleko, do Soči ste museli letieť a potrebovali ste víza, Peking bol v covidovom režime. Očakávam, že záujem fanúšikov z Európy bude obrovský a v Severnej Amerike zase hokejový turnaj pritiahne množstvo fanúšikov k televíznym obrazovkám.

Dobrá správa pre priaznivcov, ktorí sa vydajú do Milána, je, že na výstavisku je približne tisíc parkovacích miest a v jeho susedstve sa nachádza veľká železničná stanica. Veľká hala PalaItalia sa stavia v okrajovej štvrti, kde ešte chýba dopravná infraštruktúra. Najbližšie stanice metra sú vzdialené tri a štyri kilometre od arény a organizátori zabezpečia kyvadlovú dopravu medzi nimi a halou.“

❗ Mužský ani ženský turnaj zatiaľ nemajú definitívny zoznam účastníkov. O tri miestenky v ženskom turnaji sa hrá

kvalifikácia a otázný je štart ruskej reprezentácie v oboch turnajoch. Kedy sa rozhodne?

„V marci budúceho roka. Ale už teraz máme pripravené dve verzie olympijského turnaja – s účasťou Rusov, alebo Francúzov, ktorí sú v pozícii čakateľa na rozhodnutie Medzinárodného olympijského výboru.“

❗ Ako často chodievate do Talianska?

„Lietam do Milána raz za mesiac, ale okrem toho pravidelne s partnermi debatujeme online. Od marca budúceho roka sa sťahujeme do Milána a budeme pracovať priamo na mieste.“

❗ Ako vychádzate s talianskymi organizátormi?

„Viacerí moji známi sa mi čudovali, že som túto ponuku prijal, keďže poznáme taliansku mentalitu. Talianov mám však veľmi rád, kedysi som tam aj trénoval. Viem, že na konci dňa bude všetko tak, ako má byť.“ ❌

VANCOUVER 2010

Hralo sa opäť v novom formáte. Dvanásť tímov bolo rozdelených do troch skupín po štyroch. Po prvej fáze sa vytvorila spoločná tabuľka. Traja víťazi a najlepší druhý tím mali isté štvrtfinále, ostatné tímy ešte súperili o ďalšie miestenky v play off v predkole. Zlatý gól Sidneyho Crosbyho v predĺžení finále proti USA zabezpečil Kanade ôsme olympijské zlato a spustil v kolíske hokeja ošial. V domácom tíme bolo aj niekoľko pamätníkov triumfu v Salt Lake City 2002 (Chris Pronger, kapitán Scott Niedermayer, Martin Brodeur a Jarome Iginla). Výborný turnaj so smutným koncom odohrali Slováci. V skupine zdolali Rusov i Lotyšov

a prehrali s Čechmi, v predkole vyradili Nórov a vo štvrtfinále aj silných Švédov. V semifinále po dráme podľahli 2:3 Kanade a v zápase o bronz 3:5 Fínom, hoci po dvoch tretinách viedli 3:1. V našom tíme v útoku s Mariánom Hossom a Mariánom Gáborikom zažiaril Pavol Demitra. Nielenže pamätným samostatným nájazdom rozhodol zápas s Ruskom v základnej skupine, ale stal sa najproduktívnejším hráčom celého turnaja a vybrali ho aj do all-star tímu.

Poradie: 1. Kanada, 2. USA, 3. Fínsko, 4. Slovensko.

SOČI 2014

Ruský tím s Alexandrom Ovečkinom, Jevgenijom Malkinom či Iljom Kovalčukom sa v domácom prostredí hotoval odčiniť sklamanie z Vancouveru (prehra 3:7 vo štvrtfinále s Kanadou) a získať premiérové zlato pre ruské farby (v roku 1992 v Albertville vyhralo ešte Spoločenstvo nezávislých štátov). Lenže Rusi prehrali vo štvrtfinále s Fínskym 1:3 a olympijské zlato obhájila Kanada po finálovom víťazstve 3:0 nad Švédskom. Slováci neuspeli, nevyhrali ani zápas a skončili na 11. mieste.

Poradie: 1. Kanada, 2. Švédsko, 3. Fínsko, ... 11. Slovensko.

TAKTO TO VYZERALO
NA HOKEJOVÝCH
MAJSTROVSTVÁCH EURÓPY
V STAROM SMOKOVCI PRED
100 ROKMI.

ZIMNÉ FESTIVALY VO VYSOKÝCH TATRÁCH

V roku 2025 si malé slovenské veľhory pripomenú okrúhle výročia, ktoré sa zapísali do histórie významnejších udalostí v zimných športoch. **Konanie majstrovstiev Európy v ľadovom hokeji v roku 1925, usporiadanie majstrovstiev sveta v klasickom lyžovaní (vtedy pod názvom medzinárodné Preteky FIS) v roku 1935, či X. kongres INTERSKI v roku 1975.**

V texte uvádzame dobovú terminológiu, čo platí aj pre vtedajší prepis slova hokej, ako aj dobové názvy podujatí a organizácií.

100 ROKOV OD ME V ĽADOVOM HOKEJI 1925

ŠTRBSKÉ PLESO BOLO AŽ TREŤOU VOĽBOU PO PRAHE A TÁBORE

Do procesu príprav X. majstrovstiev Európy v ľadovom hokeji v roku 1925 sa po schválení kongresom medzinárodnej federácie LIHG (Ligue Interna-

tionale de Hockey sur Glace, dnes IIHF) v januári 1924 vo francúzskom Chamoinix zapojili štátne aj zväzové orgány vo vtedajšej ČSR. „V dňoch 6. – 11. januára 1925 budú v Prahe usporiadané majstrovstvá v ľadovom hokeji!“, ozna-

movali československé médiá koncom roka 1924.

V tom čase však Československý svaz hockeyový riešil prioritnú otázku, v akom zložení nastúpi československé mužstvo. V decembri 1923 totiž prišlo k rozkolu medzi zväzom a niektorými dominantnými klubmi, ktoré si vytvorili vlastné ústredie. V decembri 1924 sa obe strany dohodli a Československo mohlo na majstrovstvá pripravovať opäť tím zložený z elitných hráčov.

Zásadná zostávala aj otázka ľadu. „Kanadský hockey vyžaduje ľad, ľad a zase ľad!“ Na rozdiel od vyspelých európskych krajín Československo nedisponovalo plochou s umelým ľadom, a preto organizačný výbor musel vziať do úvahy vrtochy januárového počasia a pripravovať turnaj hneď na troch miestach.

Vo výbere sa pre zaručený finančný úspech podujatia ocitla Praha, pre výborné organizačné zázemie rybník Jordán v Tábore a prozretelne vzhľadom na vysokohorskú polohu aj Štrbské Pleso vo Vysokých Tatrách. V súvislosti s Tatrami však organizátori konštatovali, že „tam by významná súťaž bola vybojovaná takmer s vylúčením verejnosti, snehové víchrice by znemožnili prevádzku na elektrickej dráhe – a aj inak by organizácia meetingu narážala na veľké problémy“.

Pre prípad krízovej verzie boli zástupcovia zväzu v decembri na „výskumnej“ ceste vo Vysokých Tatrách. Tam sa stretli s plným pochopením pre usporiadanie majstrovstiev Európy. Tatranci pre prípad zlých podmienok na Štrbskom plese ponúkli zároveň ako náhradný variant aj klzisko v Starom Smokovci. A plnú súčinnosť pri príprave zázemia pre účastníkov prisľúbilo riaditeľstvo tatranských kúpeľov. Majiteľ sanatória v Tatranskej Polianke dr. Michal Guhr prisľúbil pomoc ako hlavný turnajový lekár.

V Prahe ani v Tábore napokon na usporiadanie podujatia neboli vhodné klimatické podmienky. A tak 1. januára 1925 padlo rozhodnutie, že dejiskom ME bude Štrbské Pleso. Napriek tomu sa organizátori z Tábora snažili presvedčiť, že podmienky sú na Jordáne priaznivé. V dôsledku toho došlo k revízií rozhodnutia.

Do Tábora bolo na 5. januára nasmerované na prvý zápas mužstvo Rakúska. Večer mali plánovaný príchod aj ostatné mužstvá a delegáti. Na obed však prišla Jóbova zvesť. Ľad klziska na Jordáne sa skrýval pod 10-centimetrovou vrstvou vody a budúca predpoveď počasia hovorila až o teplote +15°C!

DEFINITÍVNE ROZHODNUTIE NA POSLEDNÚ CHVÍĽU

Toho istého dňa večer pricestoval do Vysokých Tatier poverený delegát z organizačného výboru. Belgičanom aj Švajčiarom, ktorí sa už nachádzali v Prahe, oznámili, že na druhý deň odcestujú na Štrbské Pleso. Ďalej organizátori uviedli, že Rakúšania pricestujú z Viedne priamo, delegáti kongresu LIHG prídu 7. januára a na dvoch ihriskách na Štrbskom plese sa začne hrať 8. januára.

V noci zo 6. na 7. januára napadlo v Tatrách asi 30 cm snehu. Po stiahnutí snehu sa podarilo sprístupniť prvú plochu na tréning. Druhú sa pre

nedostatočné množstvo pracovníkov nepodarilo obnoviť.

Na večer sa vietor zmiernil a vyjasnilo sa. Ráno sa účastníkom naskytol úchvatný pohľad na Solisko, popoludní bolo slávnostné otvorenie. Prvý zápas vyhralo družstvo ČSR nad Rakúskom 3:0, súboj Belgicka so Švajčiarskom sa skončil remízou 1:1. Napriek obavám sa oba zápasy tešili značnej účasti divákov z radov zahraničných ako aj kúpeľných hostí.

PRÍRODE NEROZKÁŽEŠ, ZASKOČÍŤ MUSEL STARÝ SMOKOVEC

Optimizmus zo zlepšenia netrval dlho, pretože noc opäť priniesla sneženie. To znamenalo, že na Štrbskom plese sa turnaj konať nemohol. Organizátori sa priklonili k tajnej rezerve, klzisku v Starom Smokovci. Správy zo Smokovca boli slubné „ľad výborný, sneh vo výške 3 – 4 cm.“ Správu na základe požiadavky organizátorov osobne z vlastného zistenia potvrdila aj slečna z poštového úradu...

Smokovec nesklamal a pripravil účastníkom skvelé ubytovacie aj stravovacie podmienky, vysokú úroveň mala aj spoločenská časť. Počasie sa však nechcelo vzdať. Snehovému prívalu vzdorovali technickí pracovníci kúpeľov i povolane vojsko z popradskej posádky. Plánované zápasy sa odohrali v snehovej fujavici len v prvom polčase, nakoniec pre neregulárne podmienky boli anulované.

Posledný deň majstrovstiev, v nedeľu 11. januára, bolo ideálne počasie: teplota 5 stupňov pod bodom mrazu, slnečno a bezvetrie. Dôsledkom bol krištáľový hladký ľad. Mnohopočetné obecenstvo si vychutnalo majstrovský úspech československých hokejistov, ktorých triumf zachránili malé slovenské velhory. Tím ČSR po Rakúsku zdolal Švajčiarsko 1:0 a Belgicko 6:0. Pre Československo to bol už štvrtý európsky titul. ❌

DRUŽSTVO ČSR,
KTORÉ ZVÍŤAZILO NA ME 1925.

90 ROKOV OD MS V KLASICKOM LYŽOVANÍ 1935

**PLAGÁT K MEDZINÁRODNÝM
PRETEKOM FIS 1935
VO VYSOKÝCH TATRÁCH.**

VYSOKÉ TATRY ZVÍTAZILI VĎAKA PONÚKNUTÝM GARANCIÁM

Z 13. kongresu FIS vo švédskej Solleftee prišla 24. februára 1934 prvá správa pre Zväz lyžiarov Republiky československej (S. L. RČs), že Československu boli pridelené na rok 1935 medzinárodné Preteky FIS (od roku 1937 premenované na majstrovstvá sveta) v klasických disciplínach. Už o štyri dni sa zišiel na zasadnutí v Prahe technický zbor lyžiarskeho zväzu, aby sa venoval zatiaľ len z médií získanej informácii. Tú začiatkom marca potvrdili aj priami účastníci kongresu Norbert Lang a Komárek.

Najpálčivejšou otázkou prípravného výboru bolo miesto pretekov. Po dôkladnom vyhodnotení dotazníkov spracovaných vytypovanými kandidátskymi miestami bolo stanovené poradie: 1. Špindlerov Mlyn, 2. Vysoké Tatry, 3. Banská Bystrica. Poradie bolo zverejnené v médiách a rozvinula sa aj široká verejná diskusia.

Kruhy blízke Vysokým Tatrám medzitým vyvíjali intenzívnu činnosť, aby rozhodnutie bolo revidované, pričom výdatne argumentovali finančnými ako aj technickými garanciami. Napokon ústredný výbor zväzu 5. mája 1934 rozhodol o revízii rozhodnutia.

Následne bol ustanovený 18-členný „Organizačný výbor pretekov FIS 1935“.

Predsedom sa stal Ing. A. Jauris, vo výbore bol zo Slovenska len primár Szontaghovho sanatória v Novom Smokovci MUDr. Ludovít Izák.

Súbežne vznikol aj Tatranský odbor (Dr. Řihu v ňom vystriedal okresný náčelník v Poprade Michal Haviar), v ktorom významnú úlohu v koordinácii jeho 14 odborov zohral najmä neúnavný organizátor športového života vo Vysokých Tatrách Miloslav Slavík.

Tretí bol zvláštny propagačný odbor v Bratislave pod vedením prezidenta Slovenskej krajiny Jozefa Országha. Ten sa ako súčasť Zemskeho cudzineckého zväzu slovenského v Bratislave významne podieľal na finančnom zabezpečení pretekov, ako aj na propagácii podujatia prostredníctvom médií najmä v zahraničí.

JAROLÍMKOV MOSTÍK, PLAGÁT, ALE AJ MARKETINGOVÉ AKTIVITY

K prioritám samotných príprav patrila rekonštrukcia Jarolímkovho mostíka v Mlynickej doline na Štrbskom Plese. Na jeho rekonštrukciu osobne dohliadal autor pôvodného mostíka arch. Karel Jarolímek, ktorý bol taktiež člen

FENOMÉNALNY NÓRSKY LYŽIAR BIRGER RUUD ZVÍTAZIL V SKOKOCH.

organizačného výboru a predseda technického odboru.

Pri doskočisku mostíka vybudovali tribúny pre 1500 divákov s reštauráciou, kuchyňou, šatňami pre pretekárov, ohrievacou miestnosťou aj s miestnosťou prvej pomoci. Samostatne osadili tribúny pre rozhodcov, čestných členov, novinárov a ďalších akreditovaných účastníkov, ale aj plošinu pre ukazovatele nameraných dĺžok skokov.

K ďalším nemalým úlohám patrila rekonštrukcia dopravnej tepny – Cesty slobody z Tatranskej Lomnice na Štrbské Pleso. Terénymi úpravami zväčšili parkoviská pre autobusy a autá v blízkosti Štrbského Plesa. Tatra-dráha sa pripravovala na zvýšený počet prepravy návštevníkov a liečebné kúpele so svojimi ubytovacími zariadeniami sa chystali na príchod hostí aj v podtatranských lokalitách.

Propagácia začala bežať na plné obrátky. Jednou z prvých úloh propagačného odboru bol oficiálny plagát. Zvítazil návrh autorov Vladimíra Koutského a Ladislava Horáka. K propagácii pribudli diapozitívy, rozhlasové prednášky a správy, novinové články, letáky, fotografie, ale aj vtedy veľmi populárne filatelistické materiály s príležitostnými pečiatkami už so všadeprítomným emblémom.

S cieľom finančnej pomoci „chudobnej pretekovej pokladni“ ponúkol organizačný výbor domácim výrobcom a obchodníkom označenie tovarov značkou „FIS“. Každý výrobca alebo obchodník, ktorému

POHLAD NA DIVÁKOV PRI SKOKANSKOM MOSTÍKU.

MOMENTKA Z PRETEKOV
BEŽECKÝCH ŠTAFIET.

bola značka prepožičaná, zaplatil organizátorovi určitý poplatok. Zo slovenských zúčastnených firiem spomeňme firmu s vlneným pleteným tovarom Slovenka z Turčianskeho sv. Martina alebo mäsiarstvo Krejsa z Kežmarku.

Na zvýšenie dopytu po jednotlivých produktoch organizátori zároveň vypísali „súťaž značky FIS“. Prvá cena zahrňovala spiatocné cestovné na preteky s bezplatným ubytovaním a stravovaním pre jednu osobu počas konania podujatia.

PRICESTOVAL VÝKVEŤ EURÓPSKEHO LYŽOVANIA, ÚČASŤ BOLA REKORDNÁ

Na Preteky FIS 1935 sa prihlásili lyžiari z rekordného počtu 14 krajín, napokon štartovali len z 13 (Francúzsko, Fínsko, Južoslávia, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Švédsko, Švajčiarsko a Československo, tesne pred podujatím sa odhlásilo Taliansko).

Zahraničné výpravy mali od 4 (Francúzsko) po 34 (Poľsko) pretekárov. Československo reprezentovalo 229 pretekárov a 27 ostatných členov výpravy! Tento počet vzišiel z vtedajších platných pravidiel FIS, keď si organizátorská krajina mohla zvoliť vlastný počet pretekárov.

Kritika na stranu organizátorov smerovala predovšetkým k logistike pretekov, najmä k faktu, že súťaže neprebíhali na jednom mieste. „Veľa nevôle vzniklo takto u pretekárov, tak u divákov a predovšetkým u novinárov preto, že museli cestovať medzi Štrbským plesom, Starým Smokovcom a Tatranskou Lomnicou. Tým je aj vysvetlené, že k udeľovaniu cien sa nedostavil skoro žiaden novinár

a veľmi málo pretekárov. Nemohli proste po útrapách dňa a po večernom cestovaní sem a tam vydoť sa znovu na cestu,“ vysvetľovala Dobová tlač.

Niektorým kritikom sa nepozdávala slabá divácka účasť, keď sa na podujatí odhadom zúčastnilo len (!) okolo 15 000 divákov a na parkoviskách zaznamenali okolo 1500 automobilov...

SÚŤAŽE ODŠTARTOVANÉ

Dňa 13. februára 1935 presne o jednej hodine popoludní po krátkom slávnostnom úvode v Tatranskej Lomnici na rovinke pred Kúpeľným domom odštartoval Karel Jarolímek prvé preteky – súťaž mužských štafiet. Bežali sa dva rôzne okruhy

KONANIE VEĽKÝCH PRETEKOV VO VYSOKÝCH TATRÁCH VYUŽILI VIACERÍ INZERENTI.

VYSOKÉ TATRY 50%, udržení železného zpeť po šesťdesiat pochyty.	
LYŽAŘSKÉ ZAVODY FIS 1935	
Penzion Tatranský domov Lúkač MUDr. Bělčánek.	Nové Štrbské Pleso. 1320 m. Hotel a penzion MŮRY.
SPORT HOTEL u Hrebzovky 1285 m Starý Smokovec-Hrebzovka.	POPRADSKÉ PLESO 1518 m. Zimná šport, turistika. CELONOČNÍ PŘEVŮZ.
HOTEL FORTUNA Starý Smokovec.	Dr. Huizmann – Bellevue. Starý Smokovec. (Překáž. Vyhledáka.) Nový Nejmodernější komfort. Levná.
Tepelné lázně s pláží Vyššíte Ružbachy. Koupání v zimě ve volné přírodě. Zimní sporty.	
SANATORIUM Dr. GUHR Tatranská Polianka 1010 m. Léčebný dům pro choré Bazedovovou nemocí. Zimní sporty.	STARÝ SMOKOVEC Grand-Hotel, Hoepfnerův Dům, Tatra sanatorium. Středisko zimních sportů.
Léčebný dům a sanatoria Dr. SZONTAGH, Nový Smokovec, 1010 m.	

v délce 10 km. Prvý okruh smerom na Tatranské Matliare bežal prvý a tretí člen štafety, druhý okruh, ktorý mal od začiatku prvú časť smerovanú do stúpania k hotelu Praha a vystriedal ho prudký zjazd, zase druhý a štvrtý člen štafety.

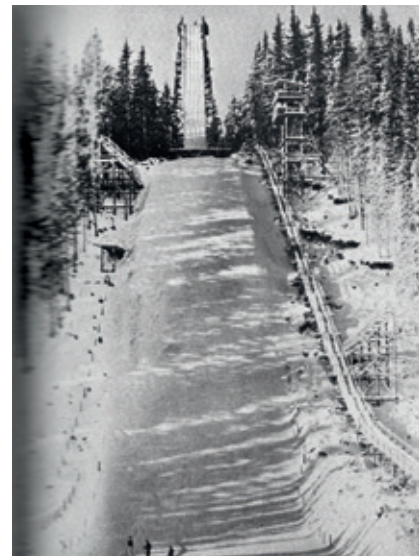
Za nadšeného povzbudzovania obecnstva „vpadol do cieľa“ ako prvý Nurmela z fínskej štafety (čas štafety 42:42). Druhé miesto obsadili Nóri pred tretími Švédmi. So štvorminútovou stratou za švédskym finišmanom dobehol člen štafety ČSR I. Antonín Bartoň, o dve minúty nasledovaný Ottom Berauerom z druhej štafety Československa zloženej z pretekárov HDW (Hlavný zväz nemeckých spolkov pre zimné športy).

Jedným z cieľových rozhodcov v štafetach i pri nasledujúcom behu na 18 km bol priekopník protilávínovej ochrany na Slovensku Vladimír Bukovčan, otec úspešného dramatika Ivana Bukovčana.

VYSOKÉ TATRY ZOPAKOVALI SCENÁR Z ROKU 1925

Už v prvý deň pretekov prišlo do Tatier sneženie. Nasledujúce ráno Štrbské pleso obostrela snehová víchrica. Na programe bol beh na 18 km, ktorý zároveň bol súčasťou prvej časti pretekov združených (dnešná severská kombi-

JAROLÍMKOV SKOKANSKÝ MOSTÍK V MLYNICKEJ DOLINE.

nácia). Trať však smerovala do polôh s lesným porastom a chránenými terénmi, a preto čas štartu o 10. hodine dopoludnia dodržali.

Na súťaž sa prihlásilo 308 pretekárov, odštartovalo 205, klasifikovali 194, 11 preteky vzdali. Zásluhou Klaesa Karppinnena sa Fíni tešili z druhého víťazstva. Do cieľa dobehli aj Karol Bruck (pradedo našich súčasných zjazdárov bratov Žampovcov), Lukáš Mihalák, o rok neskôr v Ga-Pa jeden z dvoch olympionikov zo Slovenska, ale aj jedna z neskorších legiend slovenskej cyklistiky Karol Herceg. V správe z pretekov sa konštatovalo: „Značenie bezpečné a účasť stopercentná. Počasie stopercentne mizerné.“

Druhá časť súťaže v pretekoch združených v skoku sa odohrala v sobotu 16. februára, opäť za nepriaznivých podmienok. Tie ovplyvnili divácku účasť, aj samotné výkony pretekárov, ktoré boli poznačené mnohými pádmi. Celkovým víťazom sa stal Oddbjörn Hagen z Nórska.

Na nedeľňajšie preteky v skokoch bolo prihlásených 164 pretekárov. Štartovalo 109 a klasifikovali 63. Vichrica neustupovala, porывy vetera navádzali k zrušeniu pretekov. V priestoroch doskočiska sa zhromaždilo niekoľko tisíc divákov, ktorí nakoniec aplaudovali výkonom pretekárov.

Organizátori rozhodli o znížení nájazdu, v dôsledku čoho sa skákalo menej než v združených pretekoch. Všetky medaily si vybojovali Nóri, medzi ktorými dominoval legendárny Birger Ruud. Tento všestranný lyžiar si o necelý mesiac neskôr v Mürrene vybojoval bronzovú medailu na majstrovstvách sveta aj v alpskej kombinácii.

V pondelok ráno obrovské záveje a stále zúriaca vichrica prinútili organizátorov odložiť záverečný beh mužov na 50 km o dvadsaťštyri hodín. Na druhý deň už svietilo slnko. Ako prvý pretekár sa v utorok na štart pred hotelom Grand v Starom Smokovci postavil Lukáš Mihalák zo Ždiaru. Ťažká trať kopírovala jednotlivé tatranské obce a súťažiacich na nej preverili všetky typy snehu. Na beh bolo prihlásených 48 pretekárov, klasifikovali 42. Majstrom sveta sa stal Nils Joel Englund zo Švédska, Mihalák dobehol na 20. mieste, Karol Herceg na 37. ✘

50 ROKOV OD KONGRESU INTERSKI 1975

50

PLAGÁT X. KONGRESU INTERSKI VO VYSOKÝCH TATRÁCH.

V dňoch 19. – 25. januára 1975 sa na svalu oproti hotelu FIS na Štrbskom Plese konal X. kongres INTERSKI. Na šesťdňovom kongrese spojenom s teoretickým prednáškami o technikách a výuke ly-

žovania ako aj s praktickými ukázkami podujatí sa zúčastnili delegáti z 20 členských krajín organizácie.

K X. kongresu INTERSKI dali do predvážky pre lyžiarskych demonštrátorov vleky francúzskej firmy Pomagalski. Jeho prepravná kapacita bola 900 lyžiarov za hodinu. Predsedom organizačného výboru bol predseda Slovenského ústredného výboru Československého zväzu telesnej výchovy Vladimír Černušák.

Bolo to v krátkom slede už tretie významné lyžiarske podujatie vo Vysokých Tatrách. Uskutočnilo sa päť rokov po mimoriadne úspešných majstrovstvách sveta v klasickom lyžovaní a len rok po finále Svetového pohára mužov a žien v zjazdovom lyžovaní.

Spoločnosť Interski International bola založená v roku 1951 v rakúskom Arlbergu. Každé štyri roky spoločnosť Interski organizuje najväčší svetový kongres na výmenu metódik a techník v lyžovaní. V súčasnosti má 37 členských krajín. ✘

PREDVÁDZACIE DRUŽSTVO LYŽIAROV ČSSR. CELKOM VPRAVO NESKORŠÍ ZNÁMY LYŽIARSKY PEDAGÓG VLADIMÍR HELLEBRANDT.

Pätnásteho októbra 1984 o 15.15 h nepálskeho času prví dvaja Slováci pokorili najvyššiu horu sveta Mount Everest (8848 m). Spolu so Šerpom Angom Ritom na vrchol bez kyslíka vystúpili 29-ročný **Zoltán Demján** a 50-ročný **Jozef Psotka**. Mimoriadny počín, s ktorým sa spájala aj Psotkova tragédia pri zostupe, si presne po 40 rokoch pripomenuli v Slovenskom olympijskom a športovom múzeu (SOŠM). Zároveň tam otvorili výstavu „Everest – tretí pól Zeme“.

JOZEF PSOTKA A ZOLTÁN DEMJÁN NA VRCHOLE MT. EVERESTU 15. OKTÓBRA 1984 S PLAKETOU S PICASSOVOU HOLUBICOU MIERU.

SLOVÁCI PRED 40 ROKMI NA TREŤOM PÓLE ZEME

Mount Everest za najvyššiu horu sveta určil indický matematik a zememerač Radhanath Sikdar v roku 1852. V nepáľčine nazývaná Sagarmatha (Čelo nebies), v tibetčine Čomolungma (Bohyňa Matka Zeme), sa nachádza podľa horopisného delenia v oblasti Khumbu Mahalangur Himal v Himalájach. Pozostáva z troch obrovských stien.

Everest má dve hlavné horolezecké cesty, juhovýchodným hrebeňom z Nepálu a severovýchodným hrebeňom z Tibetu, ale existujú aj ďalšie. Stredom vrcholu prechádza hranica medzi Čínou a Nepálom, jej masív zahŕňa susedné vrcholy Lhoce (8516 m), Nupce (7855 m) a Čangce (7580 m).

Pôvodný názov hory bol Peak XV. V roku 1865 ju odporučil hlavný zememerač British Surveyor General of India Andrew Waugh pomenovať po jeho predchodcovi, britskom bádateľovi a zememeračovi Sirovi Georgeovi Everestovi. Oficiálnu výšku vrcholu (8848 m) uznali na základe výsledkov merania B. L. Goulateeho zo Survey of India v roku 1955. V roku 1975 ju potvrdili čínske merania.

Prvé pokusy vystúpiť na vrchol urobili britské expedície v rokoch 1921 – 1924.

George Mallory spolu s Andrewom Irvinom pri výstupe 8. júna 1924 zmizli, a tak sa o ich možnom úspechu nezachoval žiaden dôkaz. Prvenstvo výstupu na Mount Everest je priznané Edmundovi Percivalovi Hillarymu z Nového Zélandu a nepálskemu Šerpovi Tenzingovi Norkejovi, ktorí vystúpili na vrchol 29. mája 1953. Britská výprava, ktorej boli

členmi, si na výstup zvolila trasu juhovýchodným hrebeňom, pretože Tibet bol od roku 1949 pre cudzincov uzavretý.

Prvá žena, ktorá stála na vrchole Mount Everestu, bola 16. mája 1975 Japonka Džunko Tabeiová (1939 – 2016). Bez kyslíkového prístroja sa podarilo ako prvým na vrchol vystúpiť Talianovi Reinholdovi Messnerovi a Rakúšanovi Petrovi Habelerovi 8. mája 1978. Prvý zimný výstup uskutočnili Poliaci Leszek Cichy a Krzysztof Wielicki 16. februára 1980.

EXPEDÍCIA HIMALÁJE '84 - SAGARMATHA V SLOVENSKEJ RĚŽII

Devätnásteho júla 1984 opustila Bratislavu úvodná skupina prvej československej vedecko-horolezeckej expedície „Himaláje '84 – Sagarmatha“. Mala dva ciele. Vedecký bol zameraný na preskúmanie problematiky ochrany národného parku Sagarmatha. Športový cieľ bol vystúpiť

ZLOŽENIE EXPEDÍCIA HIMALÁJE '84 - SAGARMATHA

Expedíciu Himaláje '84 - Sagarmatha tvorilo 23 členov z ČSSR a 12 Šerpov. Expedíciu viedol František Kele, jej horolezeckú časť mimo Šerpa tvorili Zdeněk Brabec, Zoltán Demján, Vincent Dubeň, Ivan Fiala, Jozef Just, Vladimír Launer, Rudolf Mock, Miloslav Neumann, Michal Orolin, Jaroslav Oršula, Vladimír Petřík, Pavel Pochylý, Ján Porvazník, Jozef Psočka, Marián Šajnoha a Ľudovít Záhoranský. Vo vedeckej časti expedície boli František Zatkalík, Peter Mariot, Rudolf Midriak a Ján Drdoš. Ďalšími členmi boli lekári Milan Skladaný a Milan Šimunič, plus filmári Miloslav Končok a Milan Matis. Styčným dôstojníkom za nepálsku stranu bol Puru Bista.

bez použitia kyslíkových prístrojov hodnotnou výstupovou cestou na najvyšší vrchol zemegule.

Hlavným organizátorom expedície bola Slovenská geografická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied. Tá ako prvá na svete reagovala na Káthmándsčú deklaráciu k činnostiam v horách z roku 1982. Nepálskym úradom ponúkla svoj výskumný program. Vďaka tomu

NÁZORNÁ ILUSTRÁCIA SPRED 40 ROKOV, AKÉ NÁSTRAHY MUSIA HOROLEZCI PREKONÁVAŤ PRI CESTE NA NAJVYŠŠIU HORU SVETA.

sa jej podarilo získať mimoriadne vládne povolenie na účinkovanie v oblasti mimo poradovníka. Na krytí nákladov sa významne podieľala aj Československá televízia.

Okrem oficiálneho povolenia získala expedícia súhlas aj dvoch expedícií, holandskej a austrálsko-novozélandskej, ktoré mali pôsobiť podľa poradovníka na Mt. Evereste na jeseň 1984. Okrem toho sa v tom čase pod Mt. Everestom pohybovala skupina nepálskych policajtov, ktorých úlohou bolo očistiť okolie hory od materiálov zanechaných horolezeckými expedíciami.

ÚSPECH PRIŠIEL PO DVOCH NEVYDARENÝCH POKUSOCH

Základný tábor (vo výške okolo 5300 m) pod ľadopádcom Khumbu pod Mt. Everestom expedícia dosiahla 6. septembra 1984. Pôvodný zámer dosiahnuť vrchol zložitou sovietskou cestou v dôsledku časovej tiesne vedenie výpravy po dlhých úvahách zmenilo na výstup stredne ťažkou poľskou cestou. Už 12. septembra postavili druhý tábor. Tretí vo výške 7300 m vybudovali 22. septembra. Štvrtý tábor stál nad hranicou 8000 m (8050 m).

Prvý vrcholový tím v zložení Jozef Just a Sidar Ang Phurba, ktorého výstup na vrchol Mount Everestu stanovili na 11. októbra, sa pre zlé počasie správdzané silným vetrom musel vrátiť z posledného piateho tábora (8300 m). Neúspešný bol aj druhý pokus Miloslava Neumana a Ľudovíta Záhoranského.

VRCHOL NAJVYŠŠEJ HORY SVETA - MOUNT EVERESTU.

Trinásteho októbra 1984 odišli z druhého do tretieho tábora Zoltán Demján a Jozef Psočka - členovia tretieho vrcholového družstva. Zo základného tábora sa k nim pred zotmením pridala aj Šerpa Ang Rita, ktorý za jediný deň vystúpil o neuveriteľných dvetisíc výškových metrov...

Po prespaní trojica napredovala do štvrtého tábora. Všetci sa cítili vo výbornej fyzickej kondícii, a tak sa rozhodli prespať až v piatom tábore. Krátko po šiestej ráno 15. októbra 1984 začali so záverečným výstupom na vrchol. O 12:25 h nepálskeho času vysielaczkou oznámili, že dosiahli Južný vrchol. Ten však napokon podľa ich vlastných zistení bol až o sto výškových metrov ďalej. Odložili si batohy, berúc len vlajky, fotoaparát, kameru a vrcholovú plaketu s vyobrazením Picassovej Holubice mieru, naľahko stúpali ďalej. Chýbalo im necelých 150 výškových metrov.

O 15. hodine a 15. minúte Zoltán Demján a Jozef Psočka vystúpili spoločne na vrchol himalájskeho obra ako prví v histórii československého horolezectva, tretí bol Šerpa Ang Rita. Päťdesiatročný Jozef Psočka bol dovtedy najstarší v histórii na vrchole Mount Everestu bez použitia umelého kyslíka. Do tejto exkluzívnej spoločnosti sa Slováci dostali ako osemnásť a devätnásť horolezec v histórii. Celkove sa stali 161. a 162. človekom na vrchole „strechy sveta“ a Československo len 18. krajinou, ktorej horolezcom sa to podarilo.

VÝSTUP SA KONČÍ AŽ V ZÁKLADNOM TÁBORE

Mráz mínus 25 spôsobil, že Demjánova kamera na vrchole prakticky hneď na začiatku snímania zamrzla. Pre silný vietor sa na najvyššom mieste sveta zrodilo len niekoľko fotografií. Hoci sa horolezci tešili na krásny výhľad z najvyššieho miesta na Zemi, napokon nebolo vidno takmer nič. Na vrchole sa pre zlé klimatické podmienky zdržali veľmi krátko.

Rozhodli sa pre zostup normálnou cestou cez Južné sedlo. V poslednej informácii, ktorú vyslali do základného tábora pred tým, než im prestala pracovať vysielaciačka, odznelo, že Psočka poslal dopredu Demjána, aby prešliapal stopu po Južné sedlo. S predpokladom, že tábor dosiahne ešte pred zotmením.

Kým sa Demján pobral dopredu, nechal ešte Psočkovi čelovú lampu, pretože ten si svoju zabudol v piatom tábore. Za vetra dosahujúceho hodnoty orkánu zostúpil napokon vysilený Demján v noci až do druhého tábora. Ráno do tábora prišiel aj Ang Rita so správou, že Psočka zostal bivakovať v Južnom sedle.

V treťom tábore boli Jozef Just, Vladimír Petrík a Vladimír Launer. Tvorili štvrté a zároveň posledné družstvo, ktoré sa malo pokúsiť vystúpiť na vrchol 16. októbra 1984. Ich cieľ sa razom zmenil na záchrannú akciu. Do piateho tábora po druhý raz v priebehu niekoľkých dní vystúpil Jozef Just, ktorý pretraverzoval z poľskej cesty na klasicú.

TRAGÉDIA SLOVÁKOV NA MT. EVERESTE V ROKU 1988

Štyri roky po prvom úspešnom zdaní vrcholu Mt. Everestu Slovákmi, 17. októbra 1988 o 13.45 h, ohlásil Jozef Just (ten istý Just, ktorý o štyri roky skôr objavil telo Jozefa Psočku) vysielaczkou vedúcemu ďalšej československej výpravy na najvyššiu horu sveta Ivanovi Fialovi do základného tábora úspešné zavŕšenie výstupu na vrchol. Podľa informácie od neho ho Dušan Becík čakal na južnom vrchole, kým Peter Božík a Jaroslav Jaško, ktorí sa necítili dobre, začali zostupovať. Víchrica s rýchlosťou vetra nad 160 km/h a teploty pod -40 stupňov Celzia im však dosiahnutie základného tábora znemožnili. Mount Everest si vyžiadal ďalšie štyri obete. Dodnes sa ich telá nenašli...

„JUZEK“ SA STAL 67. OBEŤOU NAJVYŠŠEJ HORY SVETA

Ráno sedemnásteho októbra začal Just spolu s ďalšími členmi výpravy Psočku hľadať. Just ho objavil o jednej hodine popoludní vpravo od „normálky“ na ľadovci neďaleko od druhého tábora. Z vysielacky do základného tábora oznámil: „Našiel som Juzeka. Je mŕtvý“. O dve hodiny sa k Justovi pridali kolegovia z druhého tábora, aby zabalili telo do stanu a Jozefa „Juzeka“ Psočku pochovali v ľadovcovej trhlíne... Bol šesťdesiatou siedmou obeťou Everestu. Samozrejme, zaspomínali si naňho aj účastníci spomínania po 40 rokoch a vernisáže výstavy „Everest – tretí pól Zeme“ v SOŠM.

Zoltán Demján, 15. októbra 1984 druhý Slovák na vrchole Mt. Everestu, svoje krátke vystúpeniu v múzeu aj pred

viacerými niekdajšími horolezeckými kolegami začal slovami: „Kamaráti, ďakujem, že ste ma zobrali na túto expedíciu. Nebol som v prvom výbere členov expedície, pretože na jar som vystúpil na osemtisícovku Lhoce Šar, odkiaľ som si navyše priniesol omrzliny. V tom čase sa nepovažovalo za vhodné, aby v jednom roku niekto išiel na dve osemtisícovky.“

V jednom z rozhovorov s Demjánom silno zarezovala aj tragédia jeho staršieho kolegu.

„Pýcha je opakom pokory a pokoru som na Evereste veľmi potreboval. Som nesmierne rád, že som z neho zišiel živý a zdravý, hoci na pokraji fyzických i psychických síl. Ale keby som mal spísať rebríček mojich najväčších úspechov, Everest by medzi nimi nebol. Do hôr sa nechodí zomierať,“ povedal. ❖

VEDÚCI EXPEDÍCIE FRANTIŠEK KELE (TRETÍ SPRAVA)
UPROSTRED JEJ ČLENOV V ZÁKLADNOM TÁBORE.

MT. EVEREST AJ V MÚZEJNEJ ZBIERKE

K historicky prvému výstupu Slovákov na Everest pripravilo SOŠV – Slovenské olympijské a športové múzeum príležitostnú výstavu „Everest – tretí pól Zeme“. Okrem panelovej časti ponúka rad cenných artefaktov, ktoré múzeum získalo od priamych účastníkov expedície, alebo od ich rodinných príslušníkov. Výstava bude sprístupnená vo konca februára 2025.

JUBILUJÚ AJ OLYMPIJSKÍ MEDAILISTI

Desiatky olympionikov zo Slovenska s vekom minimálne 50 rokov oslávia v roku 2025 okrúhle narodeniny.

Deväťdesiatku bude mať legendárny basketbalista **Boris Lukášik**, o päť rokov menej nemenej legendárna volejbalistka **Júlia Bendeová**. Obaja majú medaily z majstrovstiev Európy. Spomedzi nadchádzajúcich osemdesiatnikov možno vyzdvihnúť dvoch olympionikov z radov atlétov – štafetového majstra Európy **Juraja Demeča** a mimoriadne úspešného legendárneho chodeckého trénera **Juraja Benčíka**, podpísaného pod úspechmi plejády chodcov na čele s **Jozefom Pribilicom** a **Matejom Tóthom**. O päť rokov menej

oslávi šermiarska vicemajsterka sveta a „duša“ slovenského hnutia fair play **Katarína Ráczová** aj jazdec **Boris Boor**, ktorý po emigrácii do Rakúska získal olympijské striebro.

Medzi sedemdesiatnikov pribudnú traja olympijskí medailisti z Moskvy 1980 – strieborný na OH, aj majster sveta i Európy v hode diskom **Imrich Bugár**, majster Európy v zápasení a medailista z MS **Dan Karabin**, medailista z MS a ME vo vzpieraní **Dušan Poliačik** (na Slovensku sice prežil len prvé štyri roky života, ale aj po emigrácii do Nemecka hovoril, že sa cíti ako Slováčok), ale aj kajakársky me-

dailista z MS a dvojnásobný finalista OH **Felix Masár**.

Šesťdesiatku dovíšia okrem iných viacnásobný medailista z ME plavec **Marcel Géry**, ktorý po emigrácii do Kanady získal olympijský bronz, hokejový majster sveta **Jerguš Bača**, chodec **Igor Kollár**, cyklista **Jozef Regec**, aj tenisový olympionik, a neskôr dlhoročný tréner Novaka Djokoviča **Marián Vajda**. Medzi päťdesiatnikov pribudnú napríklad hokejový majster sveta a dlhoročná opora obrany tímu Slovenska **Martin Štrbák**, či päťnásobný olympionik v behu na lyžiach **Ivan Bátory**.

U žien uvádzame priezviská, pod ktorými súťažili na OH či ZOH. ✘

➔ 90 ROKOV

BORIS LUKÁŠIK *24. 2. 1935 Ružomberok. Basketbal vo výprave ČSSR – 1960: 5.

➔ 85 ROKOV

JÚLIA BENDEOVÁ *17. 2. 1940 Komárno. Volejbal vo výprave ČSSR – 1968: 6.

➔ 80 ROKOV

JANA KUBIČKOVÁ-POSNEROVÁ *9. 1. 1945 Nové Sady, okres Nitra. Športová gymnastika vo výprave ČSSR – 1964: družstvo – 2., viacboj – 23., 1968: družstvo – 2., viacboj – 15. Na Slovensku prežila len krátke obdobie po narodení.

JURAJ DEMEČ *29. 1. 1945 Užhorod (Ukrajina). Atletika vo výprave ČSSR – 1972: 4x100 m – 4., na 100 m – vyradený v rozbehu (10,66).

JURAJ BENČÍK *15. 2. 1945 Tótkomlós (Maďarsko). Atletika vo výprave ČSSR – 1980: 50 km chôdza – 13. (4:27:39), 20 km chôdza – diskvalifikovaný. Neskôr mimoriadne úspešný chodecký tréner.

JÁN NAGY *12. 4. 1945 Sereď. Vzpieranie vo výprave ČSSR – 1976: +110 kg – 4. (387,5).

MÁRIA MALIŠOVÁ *6. 8. 1945 Čierny Balog. Volejbal vo výprave ČSSR – 1972: 7.

➔ 75 ROKOV

DARINA KODAJOVÁ *26. 7. 1950 Bratislava. Volejbal vo výprave ČSSR – 1972: 7.

KATARÍNA RÁ CZOVÁ *3. 10. 1950 Košice. Šerm vo výprave ČSSR – 1972: fleuret –

11., 1976: fleuret – vyradená v semifinále (13. – 16.), 1980: fleuret – 7.

BORIS BOOR *12. 12. 1950 Bratislava. Jazdectvo vo výprave Rakúska – 1988: skoky jednotlivcov – 35., 1992: skoky družstiev – 2., skoky jednotlivcov – 83.

➔ 70 ROKOV

JUSTÍN SEDLÁK *14. 1. 1955 Hostý, okres Galanta. Basketbal vo výprave ČSSR – 1976: 6.

LU DMILA CHMELÍKOVÁ *30. 1. 1955 Banská Bystrica. Basketbal vo výprave ČSSR – 1976: 4.

DUŠAN POLIAČIK *11. 2. 1955 Dobroč, okres Lučenec. Vzpieranie vo výprave ČSSR – 1980: do 82 kg – 3. (367,5).

DAN KARABIN *18. 2. 1955 Nitra. Zápasenie voľným štýlom vo výprave ČSSR – 1976: do 74 kg – pre zranenie nedokončil, 1980: do 74 kg – 3.

IMRICH BUGÁR *14. 4. 1955 Ohrady, okres Dunajská Streda. Atletika vo výprave ČSSR, resp. ČSFR – 1980: hod diskom – 2. (66,38), 1988: hod diskom – 12. (60,88), 1992: hod diskom – 20. (58,70).

ZDENA BUJNÁČKOVÁ *25. 4. 1955 Bratislava. Športová gymnastika – vo výprave ČSSR – 1972: družstvo – 5., viacboj – 29.

MARTIN VRÁBEL *21. 9. 1955 Nižná Šebastová, Prešov. Atletika vo výprave ČSSR – 1988: 10 km – nedokončil, maratón – nedokončil.

JÁN CIFRA *21. 10. 1955 Topoľčany. Volejbal vo výprave ČSSR – 1980: 8.

FELIX MASÁR *2. 12. 1955 Šamorín. Rýchlostná kanoistika vo výprave ČSSR – 1980: K1 1000 m – 6., K1 500 m – 8.

➔ 60 ROKOV

JERGUŠ BAČA *4. 1. 1965 Liptovský Mikuláš. Ľadový hokej vo výprave SR – 1994: 6., 1998: vzhľadom na chorobu nenastúpil ani na jeden zápas.

RU DOLF GAVENČIAK *7. 2. 1965 Nová Bystrica. Box vo výprave ČSSR – 1988: do 91 kg – vyradený v 2. kole.

MARCEL GÉRY *15. 3. 1965 Smolence. Plávanie vo výprave Kanady – 1992: 4x100 m pol. pret. – 3.

JOZEF KUČEJ *23. 3. 1965 Zvolen. Atletika vo výprave ČSSR, resp. ČSFR – 1988: 400 m prek. – vyradený v rozbehu (49,89), 1992: 400 m prek. – vyradený v rozbehu (50,28), vo výprave SR – 1996: 400 m prek. – vyradený v rozbehu (50,31).

JOZEF REGEC *29. 3. 1965 Kežmarok. Cestná cyklistika vo výprave ČSSR – 1988: preteky jednotlivcov s hromadným štartom – 10., časovka družstiev na 100 km – 8.

MARTA PÖSOVÁ *4. 4. 1965 Bojnice. Hádzaná – vo výprave ČSSR – 1988: 5.

JÁN ZÁHONČÍK *23. 4. 1965 Skalica. Atletika vo výprave ČSFR – 1992: 20 km chôdza – 28. (1:33:37).

MARIÁN VAJDA *23. 4. 1965 Považská Bystrica. Tenis vo výprave ČSFR – 1992: dvojhra – vyradený v 1. kole.

PETER HRIVŇÁK *6. 5. 1965 Košice. Box

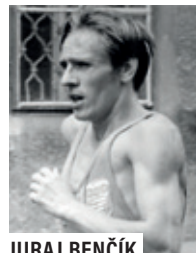
IMRICH BUGÁR

BORIS LUKÁŠIK

JÚLIA BENDEOVÁ

JURAJ BENČÍK

KATARÍNA RÁČZOVÁ

BORIS BOOR

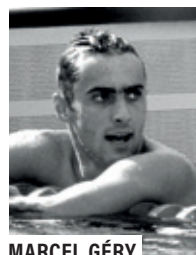
DAN KARABIN

FELIX MASÁR

DUŠAN POLIAČIK

MARCEL GÉRY

IVAN BÁTORY

vo výprave ČSSR, resp. ČSFR – 1988: do 91 kg – vypadol vo štvrtfinále (5. – 8.), 1992: nad 91 kg – vypadol vo štvrtfinále (5. – 8.).

MILAN REVICKÝ *20. 5. 1965 Bojnice. Zápasenie voľným štýlom vo výprave ČSFR – 1992: do 74 kg – 11.

EDUARD HARTMANN *5. 6. 1965 Skalica. Ľadový hokej vo výprave SR – 1994: 6.

PETER HRIC *17. 6. 1965 Spišská Nová Ves. Horská cyklistika vo výprave SR – 1996: cross country – 30.

IGOR KOLLÁR *25. 6. 1965 Žiar nad Hronom. Atletika vo výprave ČSFR – 1992: 20 km chôdza – 19. (1:29,38), vo výprave SR – 1996: 20 km chôdza – diskvalifikovaný, 2000: 20 km chôdza – 31. (1:26:31).

MIROSLAV MICHALEK *30. 6. 1965 Zvolen. Ľadový hokej vo výprave SR – 1994: 6.

KATARÍNA ŠARIŠSKÁ *28. 9. 1965 Košice. Športová gymnastika – vo výprave ČSSR – 1980: družstvo – 4.

EVA BERKOVÁ *23. 10. 1965 Bratislava. Basketbal vo výprave ČSSR, resp. ČSFR – 1988: 8., 1992: 6.

JÚLIA KOLEČANIOVÁ *1. 12. 1965 Handlová. Hádzaná vo výprave ČSSR – 1988: 5.

TOMÁŠ BUNDSCHUH *31. 12. 1965 Košice. Vodné pólo vo výprave ČSFR – 1992: 12.

➔ 50 ROKOV

MARTIN ŠTRBÁK *15. 1. 1975 Prešov. Ľadový hokej vo výprave SR – 2006: 5., 2010: 4.

JOZEF ŽABKA *28. 1. 1975 Bratislava. Dráhová cyklistika vo výprave SR – 2004: madison – 15. (s Líškom).

RICHARD PAVLIKOVSKÝ *3. 3. 1975 Ilava. Ľadový hokej vo výprave SR – 2002: 13.

RASTISLAV KUŽEL *4. 4. 1975 Šaľa. Rýchlostná kanoistika vo výprave SR – 2000: K1 1000 m – vyradený v semifinále.

IVAN BÁTORY *3. 5. 1975 Liptovský Mikuláš. Beh na lyžiach vo výprave SR – 1994: kombinácia – 34., 10 km klasicky – 43.,

1998: 4x10 km – 11., 50 km voľne – 19., 30 km klasicky – 26., kombinácia – 33., 10 km klasicky – 60., 2002: 15 km klasicky – 21., kombinácia – 25., 50 km klasicky – 26., 2006: tímový šprint – 8. (s Bajčičá-

kom), skiatlon – 24., 15 km klasicky – 26., 50 km voľne – 47., 2010: tímový šprint – 14. (s Malákom), 15 km voľne – 40., 50 km – nedokončil, 4x10 km – 12.

MARTINA GODÁLYOVÁ *15. 5. 1975 Šaľa. Basketbal vo výprave SR – 2000: 7.

MARTIN RIŠKA *18. 5. 1975 Žilina. Cestná cyklistika vo výprave SR – 2000: preteky s hromadným štartom – 90., 2004: preteky s hromadným štartom – 71.

ROMAN BAČÍK *27. 5. 1975 Piešťany. Vodné pólo vo výprave ČSFR – 1992: 12.

PETER BAZÁLIK *14. 6. 1975 Banská Štiavnica. Dráhová cyklistika vo výprave SR – 1996: šprint – vyradený v opravách

2. kola, 2000: olympijský šprint družstiev – 6., 2004: tímový šprint družstiev – 12.

ANDREJ PÁRIČKA *19. 9. 1975 Kremnica. Beh na lyžiach vo výprave SR – 1998: 4x10 km – 11.

ANDREJ BENDA *25. 9. 1975 Bratislava. Boby vo výprave SR – 2006: štvorboby – 20.

PETER PECHA *16. 11. 1975 Bratislava. Zápasenie voľným štýlom vo výprave SR – 2000: 130 kg – 16., 2004: 96 kg – 12.

JAROSLAVA BUKVAJOVÁ *17. 11. 1975 Banská Bystrica. Beh na lyžiach vo výprave SR – 1994: 4x5 km – 7., kombinácia – 40., 5 km klasicky – 46., 1998: 15 km klasicky – 10., 30 km voľne – 15., 5 km klasicky – 16., kombinácia – 18., 2002: 5 km klasicky – 47., kombinácia – 58.

RADOSLAV HOLÚBEK *28. 11. 1975 Žilina. Atletika vo výprave SR – 2000: 400 m prek. – 40. (51,18), 4x400 m – 27.

ĽUBOŠ ČIKEL *4. 12. 1975 Trenčín. Zápasenie voľným štýlom vo výprave Rakúska – 2004: 60 kg – 8.

MARTIN LIPČÁK *22. 12. 1975 Sečovce. Futbal vo výprave SR – 2000: 13. ✕

ČESKÍ OLYMPIONICI - JUBILANTI

(v čase účasti na OH/ZOH pôsobili v slovenských kluboch)

➔ **85 ROKOV JIŘÍ DALER** *8. 3. 1940 Brno. Dráhová cyklistika – 1964: stíhacie preteky jednotlivcov – 1., stíhacie preteky družstiev – štvrtfinále (5. – 8.). Príslušník Dukla ŽTU Bratislava. Historicky prvý československý olympijský víťaz v cyklistike.

➔ **75 ROKOV FRANTIŠEK ŠULC** *8. 6. 1950 Chotěboř. Hádzaná – 1976: 7. Hráč ČH Bratislava.

➔ **70 ROKOV JAROSLAV KŘÍŽ** *12. 3. 1955 Jihlava. Džudo – 1980: do 65 kg – 7. Príslušník ASVŠ Dukla Banská Bystrica. **DALIBOR ŘEHÁK** *11. 9. 1955 Příbor. Vzpieranie – 1980: do 90 kg – 4. Príslušník ASVŠ Dukla Trenčín.

➔ **60 ROKOV LADISLAV DLUHOŠ** *6. 10. 1965 Čeladná. Skoky na lyžiach – 1988: stredný mostík – 14., veľký mostík – 14., družstvá – 4. Príslušník ASVŠ Dukla Banská Bystrica.

NAJVIAC VEČNÝCH STRÁT V LYŽIARSKEJ RODINE

Za uplynulých šesť mesiacov nás navždy opustilo viacero športových osobností, medzi nimi aj olympionik JÁN MICHALKO. Najviac smutných udalostí zaznamenalo slovenské lyžovanie.

† **KAMIL MAJERNÍK.** Dlhoročný futbalista Spartaka Trnava, s ktorým získal štyri tituly majstra ČSSR (1969, 1971, 1972 a 1973, semifinista EPM 1969 a víťaz Stredoeurópskeho pohára 1967, v I. lige odohral 259 zápasov (14 gólov), 4-násobný reprezentant ČSSR. Zomrel 10. júna vo veku 80 rokov.

† **LADISLAV ŠÁNDOR.** Priekopník lyžovania na tráve u nás, dlhoročný predseda úseku tohto odvetvia v SLZ a neskôr v SLA, aj člen predsedníctva SLZ, resp. SLA, člen príslušnej komisie vo FIS (neskôr jej čestný člen), organizátor MS juniorov 1992, ME 1994 a MS 1995 v Kálnici, technický delegát FIS. Zomrel 19. júna vo veku 77 rokov.

† **DUŠAN BAKŠA.** Hádzanársky brankár, trojnásobný majster ČSSR (1987 a 1988 s Duklou Praha, 1989 s VSŽ Košice) a štvornásobný majster Slovenska (2001 s ŠKP Sečovce, 2005, 2007 a 2008 s Tatranom Prešov), 40-násobný reprezentant ČSSR. Zomrel 19. júna vo veku 62 rokov.

† **ALEXANDER FOTUL.** Dlhoročný gymnastický tréner v Košiciach sa v 70. rokoch 20. storočia stal zakladateľom skokov na trampolíne na Slovensku. Jeho zverenci boli dlhodobo najlepší na Slovensku. V Košiciach organizoval medzinárodné preteky priateľstva. Zomrel 16. júla vo veku 90 rokov.

† **JÁN DUBOVSKÝ.** Dlhoročný úspešný tréner jazdového lyžovania. V KAL Jasná Liptovský Mikuláš viedol napríklad účastníkov MS Andreja Prevuzňáka, Ľubicu Lopušnú a najmä Zuzanu Smerčiakovú. Ako tréner bol na ZOH 2002. Najväčšie úspechy dosiahol v spolupráci so svojou dcérou Martinou Dubovskou, ktorá sa

dlhodobým veľkým zdravotným problémom. Zomrel 20. júla vo veku 64 rokov.

† **JÁN MICHALKO.** Rodák z Východnej patrili k najlepším bežcom na lyžiach v ČSSR. Dvakrát štartoval na ZOH – v Sappore 1972 bol člen štafety na 4x10 km na 8. mieste, na 15 km aj na 50 km obsadil 30., na 30 km 40. miesto. Na ZOH 1976 v Innsbrucku bol 46. v behu na 30 km. V roku 1974 sa stal historicky prvým víťazom Bielej stopy SNP, triumf zopakoval aj v roku 1977. Po skončení kariéry pôsobil v polícii, kde dosiahol hodnosť generála. V rokoch 1990 – 1992 bol námestníkom ministra vnútra SR. Zomrel v Banskej Bystrici 22. septembra vo veku 77 rokov.

† **HENRY HERDA.** Syn zápasníckeho strieborného medailistu z OH 1936 Jozefa Herdu zápasil za Lokomotívu a Dunajplavbu Bratislava. Pôsobil najprv ako kameraman a potom dlhé roky ako režisér športových

prenosov Čs. televízie v Bratislave, aj ako režisér relácie Auto Moto Revue. Režiroval aj vôbec prvý farebný prenos v histórii československého televízneho vysielania, ktorý sa realizoval 14. februára 1970 z majstrovstiev sveta v klasickom lyžovaní vo Vysokých Tatrách. Zomrel 7. októbra vo veku 87 rokov.

† **MIROSLAV MARTINÁK.** Legenda skokov na lyžiach. Ako pretekár Dukly Liberec bol na MS 1962 v Zakopanem 20. na veľkom mostíku. Dlhé roky pôsobil ako šéftrener skokov v ASVŠ Dukla Banská Bystrica a medzinárodný rozhodca štýlu.

V Dukle priviedol českého pretekára Karla Kodejšku k účasti na ZOH 1972 a 1976 (ako historicky prvého skokana zo slovenského oddielu), ale predovšetkým k zisku titulu majstra sveta v letoch na lyžiach v roku 1975 v Kulme. Podieľal sa aj na príprave majstra sveta 1987 na strednom mostíku Jiřího Parmu. Ako medzinárodný rozhodca štýlu pôsobil na množstve medzinárodných súťaží, aj na ZOH 1994 v Lillehammeri. Podieľal sa aj na výchove svojich nástupcov Petra Schlanka, Emila Babiša, či Petra Stana. Držiteľ Bronzových kruhov SOŠV zomrel 11. októbra vo veku 88 rokov.

† **PAVOL KOVÁCS.** V drese TJ Družstevník, resp. TJ OSP Galanta viacnásobný majster Slovenska v boxe, majster ČSSR 1973 do 75 kg. Reprezentoval na ME juniorov. Na kolosálnom turnaji Giraldo Cordova Cardin na Kube získal bronz. Pod jeho trénerským vedením sa mladí galantskí boxerí zaradili medzi najlepších v ČSSR. Dlhšie trénoval aj svojho syna Tomáša „Kida“ Kovácsa. Zomrel 13. októbra vo veku 73 rokov.

† **JÁN LACKO.** Dlhoročný športový komentátor Slovenskej televízie (najprv v štúdiu v Košiciach, potom v Bratislave, kde dva roky aj šéfoval športovej redakcii) a neskôr športový redaktor Rádia Twist. V rozpätí rokov 1976 - 2002 profesne pôsobil na 9 edíciách OH, resp. ZOH. Najviac komentoval ľadový hokej, ale venoval sa aj

športovej gymnastike, zjazdovému lyžovaniu a ďalším športom. Zomrel vo veku 82 rokov.

† **VIERA HALMOVÁ.** Pod dievčenským menom Mehešová niekoľko rokov reprezentantka

ČSR v športovej gymnastike a účastníčka viacerých medzištátnych stretnutí. Neskôr úspešná trénerka v Slovane Bratislava, pri mládežníckej

reprezentácii Slovenska aj pri čs. reprezentácii žien. Trénersky sa podieľala na raste neskorších medailistiek z MS Mariany Krajčírovej a Ľubice Krásnej, aj ďalších kvalitných gymnastiek. Pôsobila i na Telovýchovnej škole SÚV ČSZTV v Bratislave a trénovala aj v Slovinsku. Zomrela 29. októbra vo veku 89 rokov.

† **ONDREJ HÚSERKA.** Popredný horolezec, od roku 2011 reprezentant Slovenska s viacerými hodnotnými výstupmi v Dolomitoch, Alpách či v Patagónii. Dňa 30. októbra spoločne s českým

horolezcom Holečkom zdolal náročným prvovýstupom 2,5-kilometrovú východnú stenu sedemtisícovky Langtang Lirung v Himalájach. Pri zostupe z vrcholu však po páde do trhliny utrpel smrteľné zranenia. Mal len 34 rokov.

† **PETER KAŠČÁK.** Jeden z mála slovenských športovcov, ktorí štartovali na letných aj

na zimných paralympijských hrách. V Londýne 2012 bol ako paralukostrelec, v Pekingu 2022 ako člen nášho parahokejového tímu. V posledných

siedmich rokoch sa paralelne venoval paralukostreľbe aj parahokeju. Úspešným športovcom sa stal napriek amputácii oboch nôh po úraze. Zomrel 11. novembra vo veku len 42 rokov.

† **OLGA BLECHOVÁ-BÁRTOVÁ.**

Bývalá úspešná basketbalistka Slovana Bratislava a reprezentácie ČSR, členka Siene

slávy slovenského basketbalu. Dvojnásobná medailistka z majstrovstiev Európy – členka strieborného družstva ČSR

na ME 1954 a bronzového na ME 1956. Zomrela 18. novembra vo veku 91 rokov.

† **KAROL SCHMUCK.** Člen významnej vodnopólovej rodiny, v 60. a 70. rokoch

minulého storočia výborný hráč Slávie UK Bratislava a reprezentant ČSSR, neskôr medzinárodný rozhodca a úspešný tréner. V rokoch 1993 – 1995 viedol mužskú

reprezentáciu SR (aj na dvojho ME). Viacerí jeho zverenci hrali na OH 1992 v Barcelone, v reprezentácii bol aj jeho syn Karol. Zomrel 27. novembra vo veku 80 rokov. ✕

NA NÁRODNOM PAMÄTNÍKU OLYMPIONIKOV PRIBUDLA TABUĽKA IVANA MRÁZA

Pri Národnom pamätníku olympionikov na Národnom cintoríne v Martine sa koncom októbra uskutočnil pietny akt na pripomenutie pamiatky zosnulých olympionikov. Pri tejto príležitosti osadili na pamätníku tabuľku s menom v tomto roku zosnulého futbalistu Ivana Mráza.

Tradične v období krátko pred pripomenutím si pamiatky zosnulých organizuje Slovenské olympijské a športové múzeum pri Národnom pamätníku olympionikov spomienkovú akciu na

všetkých olympionikov, ktorí už nie sú medzi nami. Minútou ticha a položením kvetov si účastníci uctili všetkých, ktorí odišli už na večnosť a preslávili slovenský šport. Tento rok sa osobitne spomínalo na Ivana Mráza. Najlepší strelec strieborného československého tímu ČSSR na olympijskom turnaji 1964 v Tokiu zomrel krátko pred 83. narodeninami 18. mája v Kostarike. Strieborný olympijský medailista zanechal výraznú stopu počas

pôsobenia v Slovane Bratislava, Sparte Praha, Dukle Praha i v Kostarike. Na Národnom pamätníku olympionikov v Martine sú osadené tabuľky v zlatej, striebornej i bronzovej farbe s menami zosnulých olympijských medailistov zo Slovenska. Od konca októbra je medzi nimi aj strieborná tabuľka s menom Ivana Mráza. Kvetky k nej položila iná priama aktérka Tokia 1964 Mariana Némethová-Krajčírová.

#CHAT WITH CHAMPIONS

ÚČASTNÍCI #JOT GAMES SPOLU SO SPÍKERMÍ A ORGANIZÁTORMI PO DISKUSII S ÚSPEŠNÝMI OLYMPIONIKMI CHAT WITH CHAMPIONS.

CENNÉ RADY DO BUDÚCICH KARIÉR

Zaujímavé informácie do budúcej športovej kariéry z rôznych oblastí, nové priateľstvá a dobrá zábava. Aj o tom boli **#JOT GAMES** v Olympijskom tréningovom centre x-bionic sphere v Šamoríne, ktoré v októbri usporiadali Slovenský olympijský a športový výbor a Nadácia SOŠV.

Informácie boli primárne určené pre členov Juniorského olympijského tímu, ale právo zúčastniť sa dostali aj športovci, ktorí sa uchádzali o nadačný grant v projekte „Ukáž sa!“ Medzi účastníkmi #JOT Games boli viacerí športovci, ktorí už v tomto roku zažili olympijskú atmosféru v Paríži či na ZOH mládeže v Kangwone (**Róbert Kubín, Andrej Barnáš, Hektor Kapustík, Matej Stankoven, Marko Požgay**).

Účastníci #JOT Games sú v súčasnosti v zlomových momentoch svojich kariér. Na októbrovom podujatí sa dozvedeli informácie, ktoré im môžu pomôcť v budúcom športovom raste. Nechýbali ani rôzne teambuildingové aktivity, aby sa športovci lepšie spoznali. Účastníci sa veľa dozvedeli i dobre sa zabavili.

ŠPORTOVEC SA MUSÍ ORIENTOVAŤ VO VIACERÝCH OBLASTIACH

S odborníkmi rozoberali témy, ktoré presahujú samotný športový výkon. Diskusie sa sústredili nielen na športo-

vé aspekty, ale aj na to, ako sa vyrovnáť s aktuálnymi výzvami a tlakom. Dôležité je budovať si svoju značku a dobre sa prezentovať. O budovaní značky hovorili triatlonista **Richard Varga** a hudobný producent, podnikateľ a influencer **Michal „Yaksha“ Novotný**. Nechýbal ani **ALLIANZ kvíz**, v ktorom si najlepšie počínal zjazdár **Andrej Barnáš**. Získal zaujímavé vecné ceny od partnera SOŠV.

Cenné rady ako komunikovať s médiami zasa počas Athletes Forum poskytl nielen talentovaným športovcom, ale aj viacerým olympionikom televízna moderátorka **Zlatica Puškárová** a mediálny špecialista **Richard Fides** z agentúry Grape PR. Športovci dostali možnosť si vyskúšať rozhovor v rôznych situáciách. Postrehy ku komunikácii s médiami im dali aj strelkyňa **Zuzana Reháková Štefečeková** a plavec **Richard Nagy**. Mediálny tréning v rámci programu Athletes Forum podporila grantom Olympijská solidarita MOV.

Jednou z tém, ktoré dnes rezonujú čoraz viac aj v športe, je ochrana ži-

votného prostredia. **Alexandra Madrová** z Planet Lover otvorila s talentmi diskusiu na tému ekologického dopadu športu.

Tomáš Pagáč z Antidopingovej agentúry SR aj prostredníctvom kvízu zaujímavou formou vysvetlil mladým športovcom, aké sú ich povinnosti počas dopingových kontrol a ako by mali postupovať, ak majú pochybnosti o kontrole alebo o samotnom kontrolovi.

MENTÁLNA ODOLNOSŤ - ZÁKLAD ÚSPECHU

Šport nie je len o fyzickej príprave, čo opakovane zdôraznil **Adam Kocian**. „Úspech sa začína v hlave,“ hovoril Adam Kocian, ktorý sa členom JOT venuje počas roka. Mentálna stránka výkonu je rovnako dôležitá ako fyzická príprava. Veľa športovcov dnes individuálne pracuje na posilnení svojej psychiky, pretože tlak a stres sú prirodzenou súčasťou športového sveta.

Prečo je však šport tak často spájaný s tlakom? Podľa Kociana je odpoveď jednoduchá – mozog sa bojí budúcnosti. Emócie, ktoré športovci zažívajú, súvisia s očakávaniami a strachom z neúspechu. Tajomstvom úspechu je však sústrediť sa na prítomný moment a na to, čo je pod kontrolou športovcov. „Sprav to, čo je potrebné spraviť, a sprav to maximálne,“ radil Adam Kocian.

CHAT WITH CHAMPIONS

Veľký záujem bol o besedu Chat with Champions. Na jednom pódiu sa stretli štyria olympionici – strelkyne Zuzana Rehák Štefečeková a Vanesa Hocková i vodní slalomári Matej Beňuš a Jakub Grigar. Výnimoční športovci hovorili o momentoch veľkých víťazstiev, ale aj o prvých olympijských štartoch či chvíľach, keď čelili veľkým výzvam a sklamaniam. Tie ich formovali, aby sa stali ešte silnejšími osobnosťami.

Zuzana Rehák Štefečeková sa napriek úspechom snaží vždy stáť nohami pevne na zemi. „Každý jeden terč si musím odpracovať. Počas súťaží a aj na olympijských hrách však čerpám aj veľa z toho, čo sa deje okolo mňa. Je dôležité ísť na veľké súťaže bez strachu. A na olympiáde je potrebné užiť si všetko

„NEPODCEŇUJTE DETAILY!“

MATEJ BEŇUŠ NA JOT GAMES

okolo tohto podujatia. Nikto vám nezaručí, že nabadúce môžete prísť ešte raz,“ priznala rodáčka z Nitry.

Vodný slalomár **Matej Beňuš** nepatrí medzi športovcov, ktorí sa príliš zaťažujú rôznymi vonkajšími okolnosťami. Aj keď stretával v Olympijskej dedine úspešných a svetoznámych športovcov, nežiadal od nich podpis či fotografiu. Maximálne sa pozdravil a išiel ďalej. „Oveľa dôležitejšie pre mňa bolo, aby som sa sústredil na svoj výkon. Nepodceňujte ani vy detaily!“, radil športovcom. Jedným z detailov je aj psychický oddych.

Po 5. mieste na olympijských hrách v Riu 2016 sa zdalo, že kariéra vtedy 19-ročného **Jakuba Grigara** pôjde strmo nahor. V ďalších rokoch prišlo pre Liptáka veľké sklamanie. Zrazu zbieral umiestnenia v tretej a štvrtjej desiatke a v jednej chvíli sa zdalo, že jeho

kariéra stráca iskru. Odhodlal sa k razantným krokom. Zmeny trénera a prístupu k tréningu ho nakoniec priviedli k medailovému úspechu v Tokiu 2020. Pomohlo mu aj to, že nebol v centre pozornosti v mediálnom a marketingovom svete.

„Nie každý si vie vsugerovať do hlavy, že je najlepší, prípadne po pretekoch, že dnes nebol jeho deň. Ja sa sústredím na ten aktuálny moment a čo urobím v pretekoch. Mne to pomáha a pomôže to aj vám,“ radil mladým športovcom.

Pre vývoj kariéry **Vanesy Hockovej** i pre jej úspešné olympijské vystúpenie bola dôležitá spolupráca so športovou psychologičkou. Počas kariéry zistila, že v rámci sústredenia na súťaž nemá žiadnu špeciálnu metódu a vždy u nej zafunguje niečo iné.

Pre Hockovú bol veľmi náročný prechod z juniorskej do seniorskej kategórie. „V roku 2021 som prvýkrát štartovala medzi ženami a konkurencia bola veľká. Bol to pre mňa otúkajúci rok. Až prišli majstrovstvá sveta 2022, na ktorých som bola štvrtá a získala som aj olympijskú miestenku. Začala som si uvedomovať, že mám na to a môžem strieľať s najlepšimi,“ povedala Hocková. ❌

SÚČASŤOU #JOT GAMES BOLI AJ RÔZNE ZÁBAVNÉ AKTIVITY, ABY SA ŠPORTOVCI LEPŠIE SPOZNALI.

VZŤAH K ŠPORTU A ŽIVOTU

Každý zo športovcov, ktorí s moderátorom Chat with Champions Adamom Kocianom diskutovali na #JOT Games, má k športu iný prístup. Všetkých spája disciplína, odhodlanie a hlboká vášeň pre to, čo robia. Matej Beňuš zdôrazňuje, že šport ho naučil disciplíny a organizovanosti – vlastnostiam, ktoré sa prejavujú aj v jeho osobnom živote. Zuzanu Rehák Štefečekovú šport naučil systematickosti a plánovaniu, ktoré je dôležité aj v osobnom živote. Vanesa Hocková vidí v športe dôležitý zdroj radosti a je šťastná, že môže vďaka nemu cestovať. Jakub Grigar je zase presvedčený, že šport, s ktorým začal ako s hobby, sa stal jeho životnou cestou, prinášajúcou nielen adrenalinové zážitky, ale aj výsledky.

VYZNAMENANIA SOŠV PRE KOTOČOVÚ-JANOŠTINOVÚ AJ PRE FRANCÚZSKÉHO VELVYSLANCA V SR

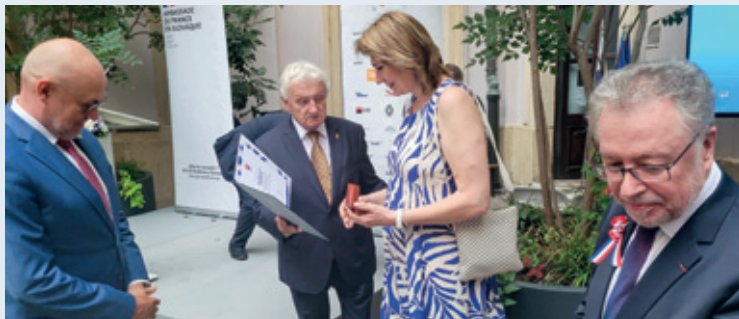
Počas slávnostnej recepcie na počesť najväčšieho francúzskeho štátneho sviatku – 14. júla – v Primaciálnom paláci v Bratislave odovzdali prezident SOŠV Anton Siekel a čestný prezident Františka Chmelár dve vyznamenania SOŠV.

Najlepšia slovenská basketbalistka 20. storočia Anna Kotočová-Janoštinová, ktorá už 34. rok pôsobí vo Francúzsku, si za dlhodobú prácu a prínos pre rozvoj olympijského a športového hnutia prevzala Bronzový odznak SOŠV. Trojnásobná medailistka z majstrovstiev Európy a jediná slovenská trojnásobná olympionička v basketbale s francúzskym tímom CJM Bourges trikrát vyhrala Euroligu (1997, 1998, 2001) a raz Pohár Ronchettiovej (1995). Ako trénerka

francúzskej reprezentácie v basketbale 3 proti 3 do 18 rokov ju priviedla k titulu majstra sveta i Európy. Dnes pôsobí ako šéftrenerka mládeže vo francúzskom regionálnom basketbalovom stredisku vo Val du Loire.

Velvyslanec Francúzska na Slovensku Pascal Le Deunff si za významný príspevok k rozvoju olympizmu a športu prevzal Plaketu SOŠV. V súvislosti s prípravami OH v Paríži 2024 veľmi ústretovo spolupracoval s SOŠV. Vďaka tomu sa v apríli na pôde Francúzskeho inštitútu v Bratislave uskutočnil podpis prihlášok SOŠV aj SPV na parížske olympijské aj paralympijské hry, ako aj výstava obrazov Martina Kellenbergera s olympijskou tematikou s názvom „Cesta do Paríža“.

MOMENTKA Z ODVODZANIA VYZNAMENANÍ. ZĽAVA ANTON SIEKEL, FRANTIŠEK CHMELÁR, ANNA KOTOČOVÁ-JANOŠTINOVÁ A PASCAL LE DEUNFF.

ODHALENIE PAMÄTNEJ TABULE JANA KOUTNÉHO

Devätnásteho júla odhalili vo Zvolene pamätnú tabuľu dvojnásobného olympijského medailistu v športovej gymnastike Jana Koutného (1897 – 1976). Presne 100 rokov pred odhalením tabule, 19. júla 1924, vybojoval rodák z moravského Vyškova Jan Koutný na olympijských hrách v Paríži striebornú medailu v preskoku cez koňa na dĺžku ako vôbec prvý športovec nominovaný na OH zo slovenského klubu – TJ Sokol Zvolen. Vo zvolenskom Sokol pôsobil roky ako pretekár, legendárny cvičiteľ a náčelník. Ďalšiu medailu získal ako člen strieborného družstva ČSR na OH 1928 v Amsterdame.

Na priečelí budovy Strednej zdravotníckej školy v prítomnosti predstaviteľov mesta Zvolen a Banskobystrického samosprávneho kraja tabuľu odhalili čestný prezident SOŠV František Chmelár a Koutného vnučka Jana Osborne.

SOŠV PODPORIL VYDANIE KNIHY O MARIANE NÉMETHOVEJ-KRAJČÍROVEJ

Desiatego októbra 1964 slávnostne otvorili v Tokiu Hry XVIII. olympiády – vôbec prvé olympijské hry na ázijskom kontinente. V deň, keď od tejto chvíle uplynulo presne 60 rokov, SOŠV a Slovenské olympijské a športové múzeum zorganizovali spomienkové stretnutie v múzeu, ktorého súčasťou bol aj „krst“ knihy Štefana Žilku „Keď nemohla chodiť, túžila lietať“ o najúspešnejšej slovenskej gymnastke 20. storočia Mariane Némethovej-Krajčírovej. Práve „Marika“ totiž bola v Tokiu 1964 vo veku 16 rokov najmladšou členkou veľmi úspešnej výpravy ČSSR a prispela k zisku striebra gymnastického družstva.

Knižku, ktorej vydanie finančne podporil aj SOŠV, spolu s ňou „pokrstili“ tri zo štyroch žijúcich českých členiek vtedajšieho tokijského družstva gymnastiek ČSSR – Adolfinu Tačová, Jaroslava Šímová-Sedláčková a Jana Kubičková-Posnerová. Do života ju uviedli poklepaním striebornými medailami. Moderátorka Zdenka Letenayová prezradila, že len medaila Tačovej je originálna. Pôvodne dostalo

celé tokijské družstvo len jednu medailu. Neskôr síce Japonci vraj poslali medaily pre všetky členky, ale väčšina z nich sa akosi „stratila“. Až po 53 rokoch dostali gymnastky ich verné repliky, ktoré dal vyrobiť Český olympijský výbor.

Trojnásobná olympionička Mariana Némethová-Krajčírová bola členka strieborného družstva na OH 1964 aj 1968 (v Mexico City siahala na medailu aj v preskoku, v ktorom skončila štvrtá) a piateho na OH 1972, s družstvom majsterka sveta 1966 (v Dortmunde aj piata v preskoku a siedma vo viacboji) a bronzová z MS 1970, bronzová vo viacboji aj na bradlách na ME 1967 (v Amsterdame aj štvrtá v preskoku i v prostných a piata na kladine), držiteľka viacerých medailí z ďalších veľkých medzinárodných súťaží, absolútna majsterka ČSSR v roku 1970 a viacnásobná majsterka na náradiach.

„Pre mňa je toto veľmi výnimočný deň. Pri príprave knihy som si pospomínala na množstvo vecí z môjho života. Život prináša vrcholy aj pády, takže neboli všetky len pekné. V knihe som sa odкрыla a ukázala som aj moju trinásť

KRST KNIHY O MARIANE NÉMETHOVEJ-KRAJČÍROVEJ STRIEBORNÝMI OLYMPIJSKÝMI MEDAILAMI Z TOKIA 1964 OBSTARALI SPOLOČNE MARIANA NÉMETHOVÁ-KRAJČÍROVÁ S JANOU KUBIČKOVOU-POSNEROVOU, JAROSLAVOU ŠÍMOVOU-SEDLÁČKOVOU A ADOLFINOU TAČOVOU.

komnatu. Od narodenia, keď som bola skoro mŕtva, som začala bojovať – a bojujem dodnes. Gymnastika mi ukázala správnu cestu životom,” povedala Mariana Némethová-Krajčírová.

TEXT: PETER PAŠUTH, LUBOMÍR SOUČEK, FOTO: JÁN SÚKUP

SPOLOČNÁ FOTOGRAFIA ÚČASTNÍKOV STRETNUTIA OLYMPIONIKOV A ĎALŠÍCH TOPŠPORTOVCOV PRED OLYMPIJSKÝMI KRUIHMI NA NOVO OTVORENOM OLYMPIJSKOM NÁMESTÍ PRED DOMOM ŠPORTU.

OLYMPIONICI SI PREVZALI TITULY OLY, OCENENIA A VYZNAMENANIA SOŠV

V rámci osláv Olympijského dňa SOŠV zorganizoval 21. júna stretnutie olympionikov a ďalších topšportovcov. Pripomenul si tak 130 rokov od vzniku Medzinárodného olympijského výboru (MOV). Slovenské olympijské a športové múzeum pri tejto príležitosti pripravilo výstavu, ktorá mapovala takzvané „štvrkovité“ olympijské hry – Paríž 1924, Tokio 1964 a Los Angeles 1984.

Zástupcovia SOŠV a Slovenskej asociácie olympionikov (SAO) odovzdali prítomným športovcom tituly a certifikáty OLY od Svetovej asociácie olympionikov. Na slávnosti sa zúčastnili aj piati olympijskí medailisti a mnohí ďalší

úspešní účastníci OH či ZOH. „Olympionici sú príkladom pre ostatných. Ich ocenením chceme uznať, že tá námaha, ktorú vydali zo seba počas svojej kariéry, mala zmysel,“ povedal v príhovore prezident SOŠV Anton Siekel.

Veľký potlesk si vyslúžil mnohonásobný majster sveta i Európy vo vodnom motorizme **Marián Jung**, ktorý si prevzal najvyššie ocenenie v oblasti fair play za rok 2023 – Cenu Jána Popluhára za príkladný čin. V časopise sa tomu činu aj jeho aktérovi venujeme osobitne.

Strieborný odznak SOŠV za výrazný prínos pre olympijské a športové hnutie si prevzal dlhoročný tréner Zápasníka storočia Jozefa

Lohyňu **Mikuláš Timko**, Bronzový odznak SOŠV za dlhodobú prácu a prínos pre rozvoj olympijského a športového hnutia prvá slovenská snoubordistka na ZOH a neskôr trénerka strieborného medailistu zo ZOH 2006 Radoslava Žideka **Jana Šedová**. Medailu SOŠV pre účastníkov OH/ZOH dostali **Marián Bireš**, **Lucia Medzihradská** (zjazdové lyžovanie), **Jaroslava Lauková-Bukvajová** (beh na lyžiach), **Miroslav Marcinko**, **Róbert Petrovický** (ľadový hokej), **Miroslav Stanovský** (vodný slalom) a ako medailistka z Európskych hier 2023 streľkyňa **Kamila Novotná**. Ďalší vyznamenaní sa ospravedlnili. ❖

V MICHALOVCIACH OCENILI RYTIEROV FAIR PLAY

Byvalý skvelý futbalový brankár **Alexander Vencel st.** sa stal držiteľom Ceny fair play SOŠV za rok 2024. Cenu Klubu fair play (KFP) SOŠV odovzdali na decembrovej slávnosti v Michalovciach legende slovenskej chôdze **Jurajovi Benčíkovi**. Obaja si ocenenie vyslúžili za dlhodobé pôsobenie v duchu fair play.

Držiteľ hlavnej ceny SOŠV v oblasti fair play Alexander Vencel sa preslávil nielen svojimi výkonomi na trávniku, ale aj príkladným posto-

jom k hodnotám fair play a športovej čestnosti. Neskôr trénerským pôsobením a osobným príkladom ovplyvnil celé generácie mladých športovcov. Tento rok oslávil 80. narodeniny. Vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav nemohol cestovať prevziať si cenu na Zemplín, účastníci mu venovali symbolický potlesk.

Juraj Benčík celoživotným pôsobením formoval nielen slovenskú atletiku, ale aj generácie športovcov a trénerov. Trénoval aj olympijských víťazov Jozefa Pribilince a Mateja Tótha.

Za svoje činy, prístup k životu a za dlhodobé pôsobenie v duchu fair play dostali v Michalovciach Diplom Klubu fair play SOŠV aj **Samuel Horváth**, **Ján Fatľa**, **Petr Gramblička**, **Dagmar Lapšanská**, **Milan Kušej**, **Gabriela Vasiľková**, **Anna Kittanová** a **Vladimír Porubjak**.

Za Olympijský klub roka 2024 vyhlásili počas vydatenej slávnosti domáci **Olympijský klub Michalovce**.

Finančné odmeny v projekte KFP a Nadácie SOŠV „Šport je šanca“ poputovali pre projekty **Black Tiger Taekwondo Klubu Snina**, **Športuj s nami z Košíc**, **Betonárov Horné Orešany**, **Te-locvík bez prekážok** na SOŠ techniky a služieb v **Prakovciach** a **Florbalového klubu Eastern Wings Michalovce**.

V Michalovciach ocenili aj držiteľov Európskych cien fair play za rok 2024, ktoré udeľuje Európske hnutie fair play (EFPM). Laureátov vyberala porota, ktorej členkou bola aj predsedníčka KFP a členka exekutívy EFPM **Katarína Ráčzová**. Najvyššie ocenenie, Európsku plaketu fair play a diplom, získal vodný motorista **Marián Jung**. Diplom uznania EFPM dostali riaditeľka Strednej športovej školy v Košiciach **Tatiana Švecová** a riaditeľ Spojenej školy na ulici Jána Bottu v Trnave **Peter Toman**. Obaja pedagógovia pozoruhodným spôsobom v duchu fair play pôsobia na mladú generáciu. ❖

VALENTÍNA ČUNDERLÍKOVÁ A ZK SVĚTÝ PETER VÍTAZMI „UKÁŽ SA!“

HOKEJISTKA VALENTÍNA ČUNDERLÍKOVÁ A ZÁPASNÍCKY KLUB ZK SVĚTÝ PETER ZÍSKALI NAJVYŠŠIE FINANCIE V 9. ROČNÍKU GRANTOVÉHO PROGRAMU NADÁCIE SOŠV „UKÁŽ SA!“

Pri výbere finalistov z viac ako 150 prihlášok prihládala správna rada Nadácie SOŠV nielen na športové úspechy, ale aj na životné príbehy a sociálny status kandidátov. Tento rok boli medzi finalistami napríklad športovci z detských domovov či z rodín s obmedzenými možnosťami.

Celková výška grantov bola tento rok stanovená na 35 000 eur. Nadácia SOŠV prostredníctvom projektu „Ukáž sa!“ podporila 12 jednotlivcov a 3 kolektívy. O víťazoch rozhodlo online hlasovanie verejnosti. Výsledky tohtoročného projektu „Ukáž sa!“ vyhlásili počas záverečného ceremoniálu Olympijského festivalu na bratislavskej Kuchajde.

Valentína Čunderlíková si vďaka 2240 hlasom zabezpečila finančný grant vo výške 3000 eur, ktorý jej pomôže na ceste za športovými cieľmi. Medzi jednotlivcami na

VÍTAZKA TOHTOROČNÉHO PROJEKTU „UKÁŽ SA!“ VALENTÍNA ČUNDERLÍKOVÁ SO ŠEKOM, KTORÝ JEJ ODOVZDALI POČAS ZÁVEREČNÉHO CEREMONIÁLU OLYMPIJSKÉHO FESTIVALU PREDSEDA SPRÁVNEJ RADY NADÁCIE SOŠV DUŠAN GULÁŠ A AMBASÁDORKA PROJEKTU ZUZANA PAŇKOVÁ.

druhom a treťom mieste skončili Eliška Bodorová (športové lezenie, 2500 eur) a Elissa Belobradová (breaking, 2000 eur). Zaujímavosťou je, že na 5. mieste v hlasovaní verejnosti skončila úspešná účastníčka zimného EYOF 2023 i ZOH mládeže 2024, šortrekárka Lea Popovičová. V kategórii kolektívov dostal najviac hlasov (1665) ZK Svätý Peter, ktorý získal grant 5000 eur.

VÝSLEDKY „UKÁŽ SA!“ 2024

Jednotlivci:	hlasov	eur
1. Valentína Čunderlíková (ľadový hokej)	2240	3000
2. Eliška Bodorová (športové lezenie)	2151	2500
3. Elissa Belobradová (breaking)	1599	2000
4. Volodymyr Lazarenko (futbal)	1487	1800
5. Lea Popovičová (šortrek)	1311	1600
6. Anna Viktória Hudecová (atletika)	1035	1400
7. Natália Gašparová (moderná gymnastika)	963	1200
8. Viktória Babjáková (džudo)	880	1100
9. Matej Kucej (plávanie)	867	1000
10. Boris Mammilla (ľadový hokej)	785	900
11. Martin Horváth (športová strelba)	721	800
12. Adam Lupták (jiu-jitsu)	636	700
Kolektívy:		
1. ZK Svätý Peter (zápasenie)	1665	5000
2. RSC Hamsik Academy (futbal)	1542	3500
3. HBK Medokýš Martin (hokejbal)	1019	2500

TELEGRAFICKY Z OLYMPIJSKEJ KUCHYNE

✳️ **OLYMPIJSKÁ KVAPKA KRVI.** Šport a hotelierstvo sa spojili, aby darovali to najzaujavnéjšie – krv, ktorá môže zachrániť život. Nadácia SOŠV v spolupráci s hotelom NH Gate One a s Národnou transfúznou službou SR zorganizovali v novembri ďalší ročník projektu Olympijská kvapka krvi. Cieľom bolo podporiť darcovstvo krvi a prispieť k záchrane ľudských životov v duchu olympijskej solidarity a pomoci.

✳️ **MEMORANDUM SO VŠEOBECNOU ZDRAVOTNOU POISŤOVŇOU.** Všeobecná zdravotná poisťovňa a SOŠV podpísali memorandum

o spolupráci. Cieľom je uľahčiť spoluprácu v oblasti podpory prevencie a zdravého životného štýlu a tiež pri rozvoji slovenského športu. Memorandum zahŕňa spoluprácu pri organizovaní športových podujatí, podporu mladých talentov, organizáciu workshopov a seminárov pre športovcov i verejnosť, ale aj vzájomnú výmenu dát a kooperáciu v oblasti výskumu.

✳️ **SPOLUPRÁCA SO SLOVENSKOU TELEVÍZIOU A ROZHLASOM.** Slovenská televízia a rozhlas sa v memorande so SOŠV zaviazala vytvárať a kultivovať spoločné športo-

vé prostredie, rozvíjať športové možnosti, podieľať sa na rozvoji telesnej výchovy a športu, na zvyšovaní nárastu počtu športujúcej mládeže, rozvíjať slovenský šport a pomáhať zlepšovať podmienky na jeho realizáciu.

✳️ **SPOJENECTVO S TIPOS.** Národná lotériová spoločnosť TIPOS, a.s., ako exkluzívny partner SOŠV, bude naďalej podporovať našich športovcov na ceste za ich olympijskými úspechmi. Cieľom spolupráce TIPOS a SOŠV je vidieť slovenský šport rásť a prosperovať vo svetovej konkurencii.

šeps

Slovenská
elektrizačná
prenosová
sústava

Máme energiu na správnom mieste

Už viac ako 20 rokov
zabezpečujeme stabilné dodávky
elektriny pre všetkých na Slovensku

OLYMPIJSKÝ DEŇ 2024: OD ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT PO EDUKATÍVNE PROGRAMY

OLYMPIJSKÝ DEŇ (OD) 2024 BOL NIELEN OSLAVOU ŠPORTU, ALE AJ MOTIVÁCIOU K ZDRAVÉMU A AKTÍVNEMU ŽIVOTNÉMU ŠTÝLU.

V duchu hlavného motta „Let's Move!“ („Hýb sa!“) sa do osláv OD 2024 zapojili materské, základné aj stredné školy, regionálne olympijské kluby, športové kluby a miestne samosprávy. Zorganizovali množstvo podujatí s jedinečnou atmosférou.

Organizátori na internetovej stránke SOŠV zaregistrovali až 218 podujatí. Takmer 50 000 účastníkov sa zúčastnilo na rôznych športových aktivitách, od bežeckých pretekov po športové hry. Súčasťou OD 2024 boli aj vzdelávacie aktivity pre deti v rámci programu OVEP, ktorý je spolufinancovaný z Olympijskej solidarity MOV.

„Hlavná téma Olympijského dňa „Let's Move!“ nás všetkých vyzývala, aby sme viac času venovali pohybu a starali sa o svoje zdravie. Veľa podujatí na oslavu Olympijského dňa bolo pre deti a mládež. Veríme, že práve v mladej generácii vzbudili väčší záujem o šport. Prostredníctvom štafety „Naše farby, naše srdcia“ sa účastníci zase prepojili so slovenskými olympionikmi z Paríža. Okrem oficiálnych podujatí sa konali aj desiatky neregistrovaných školských olympiád a pretekov, na ktorých sa tiež propagoval pohyb a zdravý

NA OLYMPIJSKOM DNI NA KUCHAJDE SI DETI DOBRE ZACVIČILI.

životný štýl,“ povedala riaditeľka oddelenia olympizmu Ivana SOŠV Motolíková.

Najväčší záujem o oslavu Olympijského dňa prejavil Žilinský kraj, kde sa konalo 44 podujatí s celkovým počtom 12 589 účastníkov. Veľký záujem o aktivity Olympijského dňa bol aj v Košickom (38 podujatí, 9048 účastníkov) a Prešovskom kraji (32 podujatí, 6702 účastníkov).

Regionálne olympijské kluby zorganizovali 56 podujatí, do ktorých sa zapojilo 14 273 ľudí.

Jedným z vrcholov osláv Olympijského dňa bolo podujatie na bratislavskej Kuchajde, ktoré organizoval SOŠV v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Nové Mesto.

Projekt Olympijský deň je dnes najväčšou akciou športu pre všetkých na Slovensku. Bol ďalším dôkazom, že šport má silu zjednotiť a inšpirovať, a že olympijské hodnoty sú na Slovensku živé a silné.

STOVKY VÝNIMOČNÝCH VÝTVARNÝCH PRÁC

Celkovo 182 materských, základných a stredných škôl z celého Slovenska sa zapojilo do výtvarnej súťaže „Paríž 2024 – olympijské hry mojimi očami“. Porota v zložení František Chmelár, Marián Kellenberger, Jordanka Palovičová, Zdenka Letenayová, Alexandra Longová a Peter Buček, ktorej prácu chvíľku sledoval aj trojnásobný majster sveta v cestnej cyklistike Peter Sagan, vybrala v júni najlepšie práce a ich autori dostali od SOŠV vecné ceny. Nielen víťazné, ale aj ďalšie vybrané práce putovali do Paríža, kde v olympijskej dedine zdobili priestory pridelené slovenskej výprave.

Oddelenie olympizmu Slovenského olympijského a športového výboru, ako vyhlásiteľ súťaže, zaregistrovalo 1249 výtvarných prác. Najviac ich prišlo v kategórii od 6 do 10 rokov (527).

Víťazmi výtvarnej súťaže sa stali v jednotlivých kategóriách Matej Bestvina z MŠ Skalité – Ústredie, Leonard Gašaj zo SZŠ UNES na Javorovej ulici v Nitre, Naďa Méreyová zo ZŠ s MŠ Nižná brána v Kežmarku a Adam Horváth zo SOŠ dopravy a služieb v Nových Zámkoch.

ADAM HORVÁTH SA STAL S TOUTO PRÁCOU VÍŤAZOM NAJSTARŠEJ KATEGÓRIE.

ABSOLVENTI PROGRAMU ŠPORTOVEJ DIPLOMACIE V ROKU 2024 SPOLU SO ZÁSTUPCAMI SOŠV, ČOV A VŠE PRAHA.

ĎALŠÍCH 20 OSOBNOSTÍ ZO SVETA ŠPORTU S TITULOM MPA

Dvadsať športovcov a osobností pôsobiacich v slovenských alebo českých športových organizáciách si už môže písať za menom titul MPA. Postgraduálny manažérsky program Športová diplomacia, zameraný na prípravu pracovníkov vo verejnej správe a neziskovom sektore, absolvovali napríklad aj päťnásobný hokejový majster Slovenska Juraj Sýkora, či český olympijský víťaz v modernom päťboji David Svoboda.

Zámerom celého vzdelávacieho programu, ktorý SOŠV realizuje v spolupráci s Českým olympijským výborom (ČOV) a s Vysokou školou ekonomickou (VŠE) v Prahe, je formovať účastníkov tak, aby boli schopní prispievať k rozvoju svojej vlastnej športovej organizácie a boli jej kvalitnými a efektívnymi zástupcami v rámci medzinárodných štruktúr.

OLYMPIJSKÁ SVADBA

Olympijská medailistka, členka Medzinárodného olympijského výboru a viceprezidentka SOŠV Danka Barteková, už bude v budúcnosti na strelniciach súťažič ako Hrbeková. V poslednú októbrovú sobotu si v kostole vo Voderadoch povedala áno s riaditeľom právneho oddelenia SOŠV Patrikom Hrbekom, jej veľkou oporou v živote i na športoviskách. Mladomanželom po obrade i potom v nasledujúcich dňoch blahoželali stovky ľudí zo sveta športu a olympizmu. K želaniam sa pripája aj redakčná rada Olympic.sk.

NOVOMANŽELIA DANKA A PATRIK HRBEKOVCI.

TELEGRAFICKY Z OLYMPIJSKEJ KUCHYNE

❖ **ŠPECIÁLNY ROČNÍK EKOOLYMPIÁDY.** Viac ako 1,8 milióna otázok zodpovedalo vyše 6000 žiakov a žiačok v rámci špeciálneho olympijského ročníka Ekoolympiády, ktorú v spolupráci so SOŠV zorganizovalo občianske združenie Planet Lover. Najviac žiakov sa do projektu Ekoolympiáda zapojilo na Obchodnej akadémii na Watsonovej 61 v Košiciach, najviac zodpovedaných otázok mali žiaci zo základnej školy na Medňanskej 5 v Ilave.

❖ **MAREK ROJKO SA STAL VICEPREZIDENTOM CEV.** Prezident Slovenskej volejbalovej federácie (SVF) a člen výkonného výboru Slovenského olympijského a športového výboru Marek Rojko sa na augustovom kongrese CEV v Luxemburgu stal viceprezidentom Európskej volejbalovej konfederácie (CEV). Do funkcie ho vymenoval nový šéf CEV Chorvát Roko Sikirič. Rojka zvolili do 17-člennej správnej rady

CEV a zároveň dostal dôveru delegátov aj do správnej rady FIVB (Medzinárodná volejbalová federácia).

❖ **OCENENIE VLADIMÍRA MILLERA.** Čestný člen SOŠV a predseda Združenia olympijských klubov SR Vladimír Miller na záver svojho dlhoročného pôsobenia v štruktúrach Medzinárodnej únie moderného päťboja (UIPM) dostal druhé najvyššie ocenenie UIPM. Na novembrovom kongrese organizácie v Rijáde mu doterajší prezident UIPM Klaus Schormann a viceprezident MOV Juan Antonio Samaranch ml. odovzdali Čestnú medailu cti UIPM.

❖ **PAMÄTNÉ TABULE OLYMPIJSKÝCH MEDAILISTOV.** Na Základnej škole Nábřežie mládeže 5 v Nitre slávnostne odhalili pamätné tabule pre jej bývalých žiakov, bronzových olympijských

medailistov z Pekingu 2022 Branislava Konráda a Michala Krištofa. Tabule dvoch hokejistov sú umiestnené vedľa už existujúcich, ktoré pripomínajú úspechy olympijských víťazov Mateja Tótha a Zuzany Rehák Štefečekovej. Tí tiež prešli touto školou. Postupne sa na školách po Slovensku osadzujú aj pamätné tabule ďalších členov nášho bronzového hokejového tímu zo ZOH v Pekingu.

❖ **ROKOVANIE U MINISTRA JURAJA BLANÁRA.** Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Juraj Blanár prijal bronzového olympionika Mateja Beňuša a predstaviteľov SOŠV, s ktorými sa dohodol na pokračovaní podpory zo strany rezortu diplomacie aj v súvislosti s nadchádzajúcimi ZOH 2026. Zástupcovia SOŠV sa poďakovali ministrom za dobrú spoluprácu s ministerstvom pred a počas OH v Paríži.

NAJVŠESTRANNEJŠÍ ŽIACI SÚ MOMENTÁLNE V STUPAVE

**ŠPORTOVO NAJVŠESTRANNEJŠÍ
A NAJZDATNEJŠÍ ŽIACI
V OLYMPIJSKOM ODZNAKU
VŠESTRANNOSTI (OLOV)
V ŠKOLSKOM ROKU 2023/24 BOLI
NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE KAPITÁNA
JÁNA NÁLEPKU V STUPAVE.**

Mladí Stupavčania sa stali prvými dvojnásobnými víťazmi Olympijského odznaku všestrannosti, ktorého celoslovenské finále sa konalo počas osláv Olympijského dňa v Šamoríne a v Bratislave. Stretli sa v ňom víťazné školy z ôsmich jarných krajských kôl. Stupavčania triumfovali v OLOV už v školskom roku 2020/21. V ďalších dvoch ročníkoch boli vo finále. OLOV je v Základnej škole kapitána Jána Nálepku veľmi obľúbený a jeho podmienky plnia každoročne všetky triedy. Víťazná škola dostala finančnú prémiiu na nákup športového vybavenia od spoločnosti Allianz vo výške 1200 eur.

TRI NAJÚSPEŠNEJŠIE ŠKOLY V OLYMPIJSKOM ODZNAKU VŠESTRANNOSTI 2023/24.

Na druhom mieste skončili žiaci zo Základnej školy Okoličianska v Liptovskom Mikuláši, ktorí v Bratislave a Šamoríne pre svoju školu vybojovali prémiiu 1000 eur. Obhajcovia vlaňajšieho prvenstva zo Základnej školy Jána Hollého v Topolčanoch obsadili 3. priečku a ich škola získala prémiiu 800 eur. Zvyšných 5 finálových škôl dostalo pre svoje potreby od Allianz odmenu 400 eur.

Od septembra prebieha už nový ročník projektu OLOV. Počas jesene sa uskutočnili školské kolá. Žiaci v nich plnili podmienky na získanie jednotlivých odznakov v piatich základných cvičeniach. Prvé čísla naznačujú, že záujem o OLOV bol opäť vysoký. Počet prihlásených škôl premiérovu prekročil číslo 500, takže ide o najväčší program Školského športu.

VYKROČTE ZA ZDRAVÍM

**SENIORKY Z OLYMPIJSKÝCH
KLUBOV Z BRATISLAVY, KOŠÍC
A ŠIAH SA ZÚČASTNILI V NOVEMBRI
V ŠAMORÍNE NA SEMINÁRI
„VYKROČTE ZA ZDRAVÍM“.**

Seminárom sprevádzala lektorka Olympijského klubu Košice Tatiana Luberdová. Pre účastníčky pripravila bohatý program plný pohybových aktivít, vrátane rôznych pohybových a dychových cvičení, nordic walkingu či metódy pilates. Predstavila im aj spôsoby rehabilitácie a regenerácie. Počas troch dní mali možnosť zároveň sa aj spoznať.

Účastníčky seminára sa pravidelne počas roka stretávajú v telocvičniach vo svojich mestách na cvičeniach v rámci projektu „Vykročte za zdravím“. Rôznorodé pohybové aktivity sú určené hlavne pre ženy v produktívnom a seniorskom veku.

Po pandemických rokoch sa cvičenie staršej generácie opäť teší popularite. Do „Vykročte za zdravím“ sa celoročne na viacerých miestach Slovenska zapája viac ako 600 cvičeníek a cvičencov. Aj prostredníctvom projektu sa SOŠV chce podieľať na spoločenskom živote seniorov.

**SENIORKY MALI V ŠAMORÍNE
BOHATÝ PROGRAM.**

OLYMPIJSKÉ SRDCE PRE SENIOROV

**V ZÁVERE OKTÓBRA ABSOLVOVALI
VIACERÉ SLOVENSKE ŠPORTOVÉ
OSOBNOSTI V ZRELOM
A SENIORSKOM VEKU TRADIČNÝ
TÝŽDŇOVÝ LIEČEBNÝ POBYT
V KÚPEĽOCH DUDINCE, KTORÝ
POSKYTUJE NADÁCIA SOŠV.**

V tomto roku boli na liečebnom pobyte v rámci projektu Nadácie SOŠV Olympijské srdce pre seniorov olympionici Pavel Schenk, Júlia Bendeová (obaja bývalí špičkoví volejbalisti), Anna Chmelková (bývalá atlétka) a Attila Szabó (bývalý rýchlostný kanoista), i športoví žurnalisti Jozef Jarkovský a Ján Súkup. V rovnakom čase ako oni tam boli aj zástupcovia troch regionálnych olympijských klubov - za OK Bratislava Dušan Noga a Vladimír Černušák ml., za OK Prievidza Rudolf Slíž a Ján Pančo, plus za OK Vysoké Tatry olympionici v klasickom lyžovaní manželia Viera a Ján Klimkovci.

4F

SPORT / TECHNOLOGY / DESIGN

SINCE '95

20 24

4FSTORE.SK

4FSLOVAKIA

4F_OFFICIAL

Ďakujeme za Paríž a želáme všetko najlepšie v roku 2025

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ TÍM PODPORUJÚ

EXKLUZÍVNY PARTNER

GENERÁLNI PARTNERI

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNER

MEDIÁLNI PARTNERI

DODÁVATELIA

INŠTITUCIONÁLNY PARTNER

SME JEDEN TÍM